George Şovu

DIMINEAȚA IUBIRII

Roman

Editura Albatros

Coperta de DANÓ ȘTEFAN

GEORGE ŞOVU

DIMINEAŢA IUBIRII

Coperta de DANÓ ȘTEFAN

GEORGE ŞOVU

DIMINEAŢA IUBIRII

ROMAN

EDITURA ALBATROS
BUCUREŞTI
1987

CAPITOLUL I

1

Plaja a rămas pustie !... Marea își poartă răsuflarea blîndă pe deasupra nisipului, încercînd să citească de pe obrazul acestuia rîndurile unei noi file din cronica de vacanță. Undeva, dincolo de înaltele și elegantele blocuri ale hotelurilor, ce-și dau mîna precum niște silabe de piatră și de sticlă rostite pe verticală, soarele își stinge, treptat, cercul de rubin, însemnînd hotarul de foc al trecerii pe „celălalt tărîm" ca pe o înfloritâ promisiune de reîntoarcere pentru mîine.

Pe plaja pustie, doar două *flăcări* — una albă și alta verzuie — își mistuie îmbrățișările. La hotarul dintre pămînt și apă, jurămintele se rostesc în tăcere. Între două valuri, marea își ține, parcă, răsuflarea spre a prinde mai bine șoaptele celor două tinere inimi.

*„Nu pleca / ...*pare să îngîne una dintre ele. *Mai vreau să te privesc ! / Vreau să te culeg / Șoaptă de șoaptă, / Lumină de lumină, / Tristețe de tristețe, / În ochii mei înălțați spre tine ! / Nu pleca ! / Mi-e sete de buzele tale însingurate, / Cu parfumuri / De liliac alb / Mi-e sete de privirile tale / Ascunzînd cerul în fiecare mîngîiere / Cu care mă îmbrățișează... / Rămîi"* !...

Mîna dreaptă a lui Bogdan ocrotește cu tandrețe umerii rotunzi și catifelați ai Ștefanei, iar degetele lui șoptesc înfiorate mîngîieri prin pletele-i de aramă, în timp ce fata, ascunsă toată aproape sub brațul băiatului, i-a înconjurat mijlocul cu lujere de fierbinte liană. Valurile se întind către ei a mîngîiere, sorbindu-le și ducîndu-le departe, în nemărginire, și vorbele, și gîndurile, și speranțele...

2

... — Bogdane, cine este această Ştefana Dragomir ?...

... Era într-o vineri. Bogdan îşi amintea exact... şi parcă şi acum îi răsuna în urechi glasul înţepat al mamei... Era seară. După trei ani de zile, fusese şi ea la liceu să se intereseze de situaţia *băiatului*. Degeaba încercase bunicul s-o asigure că „nu sînt probleme" cu Bogdan, „fiindcă învaţă bine — e doar premiantul clasei — se poartă cuviincios, nu lipseşte de la şcoală, se pregăteşte serios şi pentru facultate, în sfîrşit, *totul e aşa cum trebuie să fie !*" „Bine, bine ! a răspuns nora profesorului. O să văd eu ! Vreau să mă conving şi singură !"

Tatăl lui Bogdan nu era de faţă. Nu venise încă de la minister. Sosiseră de cîteva zile din străinătate, unde, timp de patru ani, el fusese consilier de ambasadă, şi acum îşi lua noile treburi în primire...

— Ce înseamnă „vreau să mă conving şi singură", Melania ? a întrebat-o atunci bunica pe mama nepotului ei. Cum, adică tu n-ai încredere în noi ?

— Ba da, a răspuns mama lui Bogdan, dar nişte dovezi în plus nu strică !

— Sigur, sigur, a conchis bunica, vădit deranjată de tonul norei sale, gîndindu-se, încă o dată, ca de atîtea ori în cei peste douăzeci de ani de cînd Daniel Ştefănescu, băiatul ei, se căsătorise cu această femeie, că Melania le-a rămas, în parte, străină, că nu s-a lipit prea mult de sufletul lor. Fusese o femeie frumoasă şi mai era încă (de altfel înfăţişarea fizică îl robise pe Daniel), dar rece, nu uşor de mlădiat. Cu toate acestea, Daniel a luat-o de soţie ; nu peste mult timp a venit şi copilul şi, uite aşa, au rămas împreună. Bunica i-a spus de la început fiului ei că nu-i place nora aşa cum arată... pe dinăuntru. „Se compensează", mamă, cu felul în care arată pe dinafară : nu vezi ce frumoasă e ? a răspuns atunci proaspătul inginer. Şi-apoi, cred că se va schimba !"

Melania nu s-a prea schimbat ! S-a modelat, asta da ! A devenit ceea ce se cheamă „o femeie de lume", fiindcă, pe-atunci, cînd abia terminase studiile economice, era o fată modest îmbrăcată, simplă în comportare, fără prea

mari pretenții de la viață (așa părea), crescută prin internate și cămine, deoarece rămăsese orfană de ambii părinți la vîrsta de nici opt ani. În scurt timp de la căsătorie, a căpătat distincție și strălucire în ținută, a început să se arate dornică „să vadă lumea", să călătorească, să se întîlnească și să stabilească relații prietenești, de familie, cu tot felul de oameni. În aceste întîlniri reușea să atragă totul în juru-i, să captiveze prin înfățișare, prin vorbă, meșteșugită și pigmentată de nuanțate ironii, atunci cînd voia, astfel că nu de puține ori în spatele ei se exclama : „Frumoasă și deșteaptă femeie ! Mare noroc a avut Daniel Ștefănescu !"...

— ... Nu înțeleg, mamă, de ce *această*...

— Te rog, fără interpretări de subtext ! Răspunde la întrebare !

— Deci recunoști *subtextul*...

— Recunosc că te-ai cam obrăznicit, de cînd nu te mai afli sub mîna mea.

— Și eu care credeam că m-am aflat și mă aflu în *mîini foarte bune*. Iar de la o vreme, ce să-ți spun, speram chiar la mai mult, și anume că am capul, mîinile și picioarele mele, că văd, pot judeca, mă pot mișca, pot merge singur prin viață, credeam că a sosit chiar timpul pentru asta...

— Drept pentru care ai socotit că a sosit *chiar* momentul să te îndrăgostești !

— Să-ți spun sincer : problema cu *momentul*... n-a intrat în calculele mele. De fapt, la mijloc n-a fost nici un fel de calcul, ci, pur și simplu, *viață !* Viața mi-a scos-o în cale pe *această* Ștefana Dragomir și eu m-am îndrăgostit de ea fără calcul ; iar acum, cînd mă întrebi dumneata, mă gîndesc că poate în viață n-ar trebui chiar toate *calculate !*...

— „N-ar trebui chiar toate calculate !" Grozav gînd, ce să-ți spun, expresie de minte necoaptă ! Să știi de la mine, băiatule, că *trebuie*, în viață totul *trebuie calculat !* Altfel nu se poate trăi !

— Pentru a face față unui asemenea mod de trai oamenii ar trebui să aibă, în loc de inimă, un calculator în piept ! Eu vreau să te informez, mamă, că am încă în mine o inimă, care abia acum a început să simtă că trăiește. De

altfel, dumneata nu mă mai cunoşti şi nici nu ştiu dacă m-ai cunoscut vreodată. În orice caz, în ultimii trei ani, adică în perioada în care eu am devenit, în mod firesc, ca toţi tinerii de vîrsta mea, *altceva* decît ce ştiai dumneata, decît ceea ce lăsaseşi dumneata acasă, noi doi n-am prea fost împreună decît din cînd în cînd şi atunci mai mult prin corespondenţă. Dacă vrei să ştii *cu adevărat* ceva despre mine, întreabă-i, în primul rînd, pe bunicul şi pe bunica !

— Nu mă învăţa tu pe mine ce am de făcut! Bunicul şi bunica sînt bătrîni, ei au altă mentalitate, sînt depăşiţi ! Eu vreau să te pregătesc pentru veacul douăzeci şi unu !

— E frumos să priveşti în perspectivă. Îţi mulţumesc. Pînă una-alta însă mai avem de trăit ceva din acest veac ! Şi nu ştiu cum se face că mentalitatea *depăşită* a bunicilor mei (dacă ai şti dumneata ce oameni nemaipomeniţi sînt, ai fi cu adevărat mîndră de ei !) se potriveşte în foarte multe privinţe — şi anume în cele esenţiale — cu mentalitatea noastră, a tinerilor de astăzi. În ultima vreme, am stat foarte mult de vorbă cu bunicii, eu în special, dar şi unii dintre colegii mei şi, drept să-ţi spun, ne-am înţeles de minune ! Dar auzi : *de minune !...* N-are rost să-ţi dau amănunte..., tot nu le-ai înţelege !

— A, e grav de tot, Bogdane ! Te-ai obrăznicit din cale-afară !

— Iartă-mă, mamă, poate *par* obraznic, dar, în realitate, nu sînt şi nici n-aş putea să fiu vreodată. Mă trag dintr-un izvor prea sănătos, în această privinţă, ca să-l denaturez eu ! Ceea ce ţi se pare dumitale obrăznicie să ştii că este expresia elementarei demnităţi ! Nu pot să suport neadevărul, insulta, nedreptatea ! (Aceasta am învăţat-o, în primul rînd, de la bunicii mei.) Şi atunci izbucnesc, „pun la punct", cum se obişnuieşte să se spună, pe oricine, într-o asemenea situaţie. În toată viaţa mea am răspuns cuviincios, dar demn, atunci cînd am socotit că dreptatea este de partea mea !

— Dar de unde ştii tu, de fiecare dată, că ai dreptate sau nu ?!...

— Mărturisesc că ai ridicat o problemă la care nu de puţine ori m-am gîndit. Şi m-am gîndit mai ales raportînd lucrurile la un anumit context specific — cel ce caracteri-

zează spontaneitatea și, uneori, nematuritatea reacțiilor și deciziilor vîrstei noastre, a tinerilor. În ceea ce mă privește, cred că am un simț al adevărului (îți spun asta cu riscul de a mă socoti îngîmfat), al adevărului rezultat din buna intenție și din cinstea săvîrșirii faptelor mele, din bunul simț nativ care mă oprește să jignesc, ori să nu respect ceea ce trebuie respectat, sau să acuz ceea ce nu merită să fie acuzat !...

Economista Melania Ștefănescu, cercetătoare într-un institut de specialitate, nevastă de inginer-diplomat, în prezent director într-un minister, îl privea cu ochii măriți pe unicul ei fiu, din aceasta putîndu-se deduce că ceea ce-i spune Bogdan nu era chiar lipsit de inters, chiar dacă felul demn, bărbătesc, al replicilor, în care intra, fără îndoială, și o oarecare nuanță de bravadă, nu-l putea accepta, în întregime, deocamdată.

— Să revenim la întrebare, spuse mama lui Bogdan, făcînd efortul să mascheze buna impresie pe care i-o făcuseră, în mare măsură, vorbele fiului ei, n-am timp de pierdut cu tine !...

În clipa aceea își dădu seama că „a sărit peste cal", că nu aceasta a vrut să spună. De fapt, era, luate una peste alta, din cîte aflase, foarte mulțumită de băiat : de rezultatele lui, de seriozitatea pe care o manifestă, de comportarea lui. Auzise, peste tot la școală, numai vorbe bune, deseori laude rostite fără nici o rezervă, pentru Bogdan Ștefănescu. Cineva o pusese, totuși, pe jar, îi înfipsese un ghimpe în inimă. Era profesoara de matematică a băiatului, o persoană pe care Melania Ștefănescu o cunoștea de mai mulți ani și căreia îi acordase o anume încredere (nu-și mai aducea bine aminte ce anume o determinase la aceasta). În calitate de dirigintă a Ștefanei, această profesoară s-a simțit *obligată* să-i atragă luarea aminte asupra pericolului ce-l pîndește pe băiat.

— Nu vă imaginați, doamnă Ștefănescu,... a început diriginta Ștefanei un gîfîit monolog care a durat peste o jumătate de oră...

La un moment dat, neamiputînd asculta, Melania a oprit-o, aproape scîrbită... Reținuse totuși o serie de vorbe rostite la adresa acelei fete, Ștefana Dragomir, de care era îndrăgostit băiatul ei. O supăraseră, pe de o parte, cele

spuse de profesoară despre comportarea Ştefanei şi despre familia din care provenea ! „Nu ! Nu ! Cu o asemenea fată nu trebuia să aibă de-a face Bogdan. N-are ce căuta în familia mea ! Ce dacă este frumoasă ?! Mai bine una mai puţin frumoasă, dar... *cu tot ce-i trebuie !*“ îşi făcu ea, la repezeală, *calculul !* Pe de altă parte, o deranja teribil faptul că despre *aventura* lui Bogdan („pentru că, îşi spuse ea, o aventură trebuie să fie sau, în orice caz, aşa trebuie considerată“), ştia întreaga şcoală ! De aceea venise aşa de furioasă acasă şi îl luase pe Bogdan la rost...

— Te rog să mă scuzi, mamă, răspunse îndurerat şi palid la faţă, dar o asemenea discuţie şi eu o socotesc un timp pierdut. Deşi am aşteptat atîţia ani — continuă mai mult pentru sine — *un timp* în care să stau de vorbă cu părinţii mei. Se pare însă că acel timp n-a sosit încă ! În orice caz, dacă vrei să ştii şi de la mine ceva despre Ştefana (în afară de ceea ce ţi-a spus, cu siguranţă, diriginta ei), atunci notează că este o fată de excepţie, din toate punctele de vedere (minus cel al situaţiei materiale) şi că, în ciuda acestui din urmă lucru, care, fără îndoială, te interesează pe dumneata personal, *dacă va voi şi ea, va fi, mai curînd sau mai tîrziu, nora dumitale !* Am zis ! Şi-acum, dă-mi voie să mă retrag în camera mea, fiindcă am de învăţat...

Intrînd însă în cameră, băiatul fu copleşit de pîrjolul ce-i stăpînea sufletul...

3

... — De data aceasta e grav. Nu glumesc şi nici nu exagerez. Te rog să mă crezi, bunicule. Şi numai dumneata eşti în stare să mă salvezi...

Bogdan zîmbi trist... Aşa începuse, într-o zi, cu cîteva luni în urmă, şirul discuţiilor despre Ştefana cu bunicul său, profesorul pensionar Dragoş Ştefănescu. Tot zbuciu-

mul acela frumos, cu întîmplări și clipe cu raze de soare pe frunte, reînvia acum în el...

... — Ce s-a întîmplat de ești atît de grav, nepoate? Te dau afară din școală? l-a întrebat bătrînul.

— Stai, bunicule, nu te-aprinde așa. Nu mă dă nimeni afară din școală. N-am făcut nici o prostie.

— Atît îți trebuia!

— Să știi că nici nu mi-am revenit, deși acolo...

— Unde acolo?

— La cercul nostru...

— A, la faimosul vostru cerc: *Noi și viața!* Auzi, *Noi și viața! Filozoful* ăsta al vostru are idei, n-am ce zice. Ei, ce-a fost la ședință? Te-ai ciocnit, cumva, de... viață? Că ar cam fi timpul.

— Și încă!...

— Te-ascult! Dar, mai întîi, spală-te pe mîini și treci să mănînci! Și mai puțină gălăgie, că bunica doarme, nu se simte prea bine...

— Vin, vin acum, Dragoș! Lasă băiatul în pace!

— Ai văzut? Ai trezit-o.

— Sărut mîna, bunico!

— Bine-ai venit, băiatul mamii! Ești obosit? Hai, spală-te și vino la masă, Ce e, Dragoș, iar te ard tălpile? Văd că te-ai pregătit de plecare. Plînge parcul după tine, așa-i? Nu se pot desface mugurii dacă „nu-i mîngîi tu cu ochii și astăzi?"

— Cu ochii și cu sufletul, bunico! Așa ajut eu florile să vină pe lume: le mîngîi cu ochii și cu sufletul și le dau binețe în fiecare zi. Pînă le mut de tot în sufletul meu. Măcar pe dinăuntru să rămînă flori, dacă pe-afară suflă vîntul și scutură îngălbenitele frunze!

— Bunicule, ești omul meu! Înseamnă că sînt salvat!...

— Rîzi de mine, Bogdane? Ai moștenit-o pe bunică-ta, care toată viața m-a ironizat. Ba, pardon, m-a adus cu „picioarele pe pămînt".

— Eu nu-mi pot explica de ce te-ai făcut dumneata profesor de matematică.

— Ce, n-ai mai văzut?

— Ba da! Ion Barbu — Dan Barbilian! Dar dumneata nu scrii! Bunicule, scrie-ți măcar memoriile! *Patruzeci de*

ani de viață ai unui belfer — de Dragoș Ștefănescu, iată un titlu de carte ! Parc-o și văd în vitrinele librăriilor.

— N-ai s-o vezi, nu te speria. Deși ea e... aproape scrisă.

— Cum ?!

— Da, Bogdane, așa e, băiatule, bunicul tău, matematicianul, are, să știi și tu, un maldăr de manuscrise ; dar n-a publicat, în afară de articole și cărți de specialitate, nici un rînd.

— Le-am scris numai pentru tine, bunico ! Ți le-am citit ție și mi-a fost de ajuns. Scînteierile de bucurie din ochii tăi, ca și fulgerele — sînt toată viața mea. Nu am nevoie de altele !

— Te-ai prostit la bătrînețe ! Eu m-am lăudat mereu că am un bărbat deștept și uite ce e în stare să spună.

— N-am vorbit niciodată altfel.

— Păi, da, că de-aceea nu știe omul cînd spui adevărul și cînd bați cîmpii. Ai fi fost bun să joci teatru. De altfel...

— Ești geloasă pe succesele mele... teatrale ! Am jucat și eu, odată, pe Cuza, ei și ? Dacă nu-ți spuneam, filozof rămîneam !

— Bunico, dumneata trebuie să fii tare fericită. Ce n-aș da să pot vorbi și eu ca bunicul. Mai ales acum cînd am atîta nevoie...

— Hai la masă, Bogdane, că nu ești prea departe de el nici tu...

... Trecuse aproape o oră. Profesorul Dragoș Ștefănescu își invită nepotul să se așeze pe o bancă în fața soarelui blînd de sfîrșit de aprilie. O impetuoasă simfonie a culorilor își revarsă acordurile peste întregul parc.

— „Primăvara...

O pictură parfumată cu vibrări de violet !"

— Bunicule !

— Ce e, Bogdane, nu-ți place Bacovia ? Parcă acum un an discutam altfel.

— Bine, dar eu mă dau de ceasul morții și dumneata ?

— Ți-am cerut eu „să te dai de ceasul morții"? Ți-am spus să-mi povestești pur și simplu ce s-a întîmplat.

— Și ți-am povestit...

— Liniște, vă rog, liniște ! au răsunat vorbele profesorului Dan Panaitescu... Se încheiase încă o dezbatere în cadrul cercului pe care el, *filozoful,* cum îl numeau elevii acestui mare și vestit liceu bucureștean, îl organizase, cu un an în urmă, și care se bucura de un succes extraordinar. Îl intitulase *Noi și viața,* propunîndu-și să cuprindă în dezbaterile lui cele mai diverse probleme ce îi interesau pe elevi. La începutul discuțiilor noastre din ședința viitoare, continuă profesorul, abătîndu-ne puțin, dar sper cu folos, de la planul întocmit, vă propun să ascultați o... *declarație de dragoste.*

Cei aproape o sută de elevi, în picioare, gata de plecare, s-au potolit ca prin farmec. După citeva secunde însă, larma a reînceput.

— Cum ? Cum ? au țîșnit întrebările. O „declarație de dragoste" ? Hohotele de rîs au umplut amfiteatrul.

— Da, de mult mă gîndesc la o *declarație de dragoste!* Se pare că a devenit, că este o „chestiune arzătoare", la ordinea zilei. În ultimul timp am cunoscut niște întîmplări care, vorba lui Topîrceanu, „m-au scandalizat", aș zice, peste măsură ; așa că... nu se mai poate, trebuie...

— Și cine ne va face misterioasa, mult gîndita declarație de dragoste ? își mlădie glasul Ștefana Dragomir, „frumoasa liceului", fata în jurul căreia roiau toți băieții cu pretenție de cuceritori. Dumneavoastră ?!...

Sala hohoti din nou.

— Îmi pare rău, Ștefana, că nu v-o pot face chiar eu. Din păcate, nu mai sînt la vîrsta declarațiilor de dragoste. Vom da cuvîntul, ca de obicei, și de data aceasta, unuia dintre dumneavoastră.

Tăcere deplină. Profesorul își rotea privirile peste fețele tinere ce-l întîmpinau cu expresia așteptării încordate, a curiozității. Se putea constata cu ușurință că o asemenea temă le cîștigase deplin interesul.

— M-am gîndit, reluă el, la... Bogdan Ștefănescu.

— Cine ?!... Bogdan Ștefănescu ? se auziră mai multe glasuri mirate.

— Eu, tovarășe profesor ? izbucni Bogdan. De ce tocmai eu ? Eu, știți, n-am..., pur și simplu n-am experiență. Vă rog să încredințați această misiune altcuiva... lui Mihai,

de pildă..., e doar campion, ca să zic așa, da, Mihai Gavriliu e mai potrivit, sau chiar o fată, de ce nu ?

— Cum să facă o fată o „declarație de dragoste", Bogdane ? se iuți din spatele sălii Cristina Stamate.

— Nu știu cum, dar eu... nu mă pricep, zise bosumflat Bogdan.

Mai multe fete îl privesc cu ochi mirați. Băieții surîd batjocoritor. Bogdan e roșu pînă în vîrful urechilor, încurcat, fîstîcit. Ștefana tace. Ea, care umple, de obicei, lumea, cu prezența ei, tace. Acum tace. Pierdut, Bogdan a întors capul spre Ștefana. Ochii ei i-au prins privirile și... sufletul.. Băiatul s-a liniștit. S-a răsucit ceva în el și s-a desprins parcă un resort al ambiției, al mîndriei. Florile din obraji, speriate de hotărîrea pe care a luat-o, într-o clipă, au pălit.

— Vă rog să-mi permiteți, tovarășe profesor, spuse băiatul ridicîndu-se. Primesc propunerea dumneavoastră!

Sala, în picioare, aplaudă. Apoi, cîțiva băieți îi dau ghionturi lui Bogdan.

— Ce ziceți de tăcutul, sfiosul Bogdan Ștefănescu ? Fetelor, păzea ! Veți auzi o declarație de dragoste cum nici Romeo nu i-a făcut Julietei !

Ștefana îl fulgeră cu privirile pe Alexandru Sima, „fantele". Apoi, „indiferentă", se pregătește să plece din amfiteatru. Peste larma celor aproape o sută de glasuri, se aude vocea profesorului :

— Mă bucur că ești de acord, Bogdane !

— Sper că-mi veți recomanda măcar o bibliografie.

— Nu ! Nu-ți recomand ! Ca de obicei, fiecare își caută singur materialul pentru documentare. Și-apoi e de ajuns să privești cu atenție în jurul tău, în jurul tău și... înlăuntrul tău (Ștefana a ieșit pe ușă în acest moment ; parcă, fără s-o observe, profesorul continuă); răsfoiește cărți, caută, întreabă, în sfîrșit, te descurci tu. N-am nici o grijă !

— Așa, așa ! El n-are nici o grijă. Ni le-a lăsat nouă pe toate, drăguțul de el. Mda ! Să recapitulăm, totuși : va să zică, nepoate, ți-a sosit timpul să faci și tu o *declarație de dragoste !* Păi, acesta este un moment mare, Bogdane ! Vestea trebuie s-o comunicăm neapărat și părinți-

lor tăi. Să știe și ei ce flăcău au. Să se mîndrească pe-acolo, prin străinătăți ! Poate așa vor veni mai repede acasă !

— Știi bine că vor veni peste cîteva luni. Măcar cînd dau examen la facultate să fie și ei aici.

— Măcar !

— Dar despre declarație nu le scriem, bunicule. Te rog ! Vrei să mă fac de rîs ?

— Tu vezi să nu te faci de rîs în fața colegilor tăi și, mai ales, a colegelor, a uneia, cu deosebire..., despre care, fără să-ți dai seama, vorbești cam des.

— Bunicule !

— Ce, bunicule, eu, cînd eram de vîrsta ta, ehe !... aveam... experiență, „ca să zic așa". Și, fiindcă veni vorba, domnișoara Ștefana... Ștefana și mai cum ?

— Ștefana Dragomir !

— ... Ștefana Dragomir, „frumoasa liceului", parcă așa ziceai că o numesc băieții, cum a reacționat cînd...

— Nu știu, n-am văzut-o.

— N-ai văzut-o ! Vorbă să fie ! Mă rog !...

— Bunicule, las-o pe Ștefana, spune-mi mai bine ce ne facem ?

— Ce *te* faci, nu ce *ne* facem !...

4

„Azi am stat de vorbă cu Ștefana. Pentru prima dată am stat cu adevărat de vorbă cu Ștefana. Sînt atît de..., ah, dacă m-ar vedea bunicul, ar rîde de mine, fiindcă nu-mi găsesc cuvintele. De fapt, ce m-o fi apucat să mă spovedesc hîrtiei ?! N-am avut niciodată pasiunea jurnalelor, dar, de cînd cu *declarația* asta, parcă nu mai sînt eu. Nu mai am răbdare pînă vine bunicul, ca să discut cu el. Orice s-ar spune, sînt atît de... tulburat, acesta este cuvîntul. Mai exact : sînt foarte bucuros, deși nu tot ce-am aflat m-a bucurat. Aveam dreptate cînd susțineam, acum cîteva zile, într-o discuție, că nu întotdeauna aparența exprimă și

realitatea. Cel mai adesea, lucrurile stau altfel decît par la prima vedere.

De pildă cu Ştefana. Cine ar putea să bănuiască măcar ceva din cele aflate de mine astăzi. Pentru toată lumea, elevi şi profesori, Ştefana Dragomir este „frumoasa liceului", fată deşteaptă, cochetă, dar rece, indiferentă, răutăcioasă chiar. Nu e prietenă cu nimeni, cu nici o fată, cu nici un băiat, deşi atîţia roiesc în jurul ei.

Ce s-o fi întîmplat astăzi cu ea ? Cine-ar fi crezut ?! Cine şi-ar fi închipuit-o pe Ştefana făcînd... mărturisiri. Mă rog, cele cîteva lucruri pe care le-am aflat, tot mărturisiri sînt, fiindcă ea mi le-a spus şi cred că, cel puţin de la şcoala noastră, nimeni nu le mai ştie.

Şi vorba parcă îi era altfel !... Mai întîi m-a luat în pleasnă, întrebîndu-mă aşa, pe neaşteptate, în plin coridor:

— Ia spune, Bogdane, cum merge cu *declaraţia de dragoste* ? Vezi că se-apropie... premiera şi nu se simte nimic. Probabil că te pregăteşti în taină, vrei să cucereşti pe toate fetele dintr-o dată, aşa-i ?

Nu ştiu ce mi-a venit să mă sumeţesc şi eu şi s-o înfrunt :

— Ai o intuiţie fantastică, aşa este, mă pregătesc în mare taină. Vreau să fie o lovitură !

— Ce fel de lovitură ?

— O lovitură de teatru ! Nu vorbeşti tu de premieră, deci de spectacol ?

— Sper să nu te dai în spectacol !

— N-ai nici o grijă !... Dar, ia stai, m-am mirat eu, de cînd te interesează ce se întîmplă cu mine ?

— Te deranjează ? s-a auzit glasul Ştefanei, dintr-o dată schimbat. A sunat parcă atît de aproape de mine, de sufletul meu, atît de... fără nici o ironie, că nici nu mi-a venit să cred. De aceea, probabil, am şi întrebat, evident fără rost şi nepotrivit, dar sincer mirat :

— Poftim ?!...

— Te deranjează, am spus ? a repetat Ştefana pe acelaşi ton. Şi m-a oprit lîngă o fereastră în care ardea ca o pală de foc soarele începutului de mai.

M-am apropiat de ea uimit, simţindu-mă învăluit de luminile ei verzi cu sclipiri de aur. Doamne, ce ochi frumoşi are Ştefana ! Şi ce păr — cum sînt castanele coapte

(a și suspectat-o, din cîte-am auzit, profesoara diriginţă că și-ar fi vopsit părul, dar s-a convins că nu este așa și-a lăsat-o în pace). Și buzele — care atunci parcă fremătau dureros !... «Ca din carte», Bogdane, ar avea dreptul să mă ironizeze, de data aceasta, bunicul ! E adevărat, bunicule, să știi, e atît de adevărat, că-mi vine să strig de bucurie...

...Nu mai știu ce-am îngăimat. Dacă nu m-ar fi cunoscut cît de cît dinainte, cred că nu i-aș fi făcut o impresie prea bună. Ar fi crezut că sînt un mototol. În sfîrșit, nici cu ce-am spus mai departe nu cred că aș fi putut să schimb prea mult impresia.

Nici acum nu-mi explic cum de ne-au lăsat în pace colegii. Probabil că fiecare se grăbea să iasă cît mai repede ; poate că nici nu ne-au observat. Am ieșit și noi ! Eu zîmbeam așa, în neștire, și parcă nu mai vedeam nici pe unde calc. M-am pomenit întrebînd-o pe Ștefana :

— Îmi dai voie să te însoțesc spre casă ? Apropo, unde stai ? E departe ? Cu ce călătorești, de obicei ? (Și mă gîndeam că ar fi fost foarte bine să stea cît mai departe de școală și să mergem pe jos.)

— Dincolo de „Parcul Primăverii", fu răspunsul Ștefanei. Merg totdeauna pe jos.

— Minunat ! Atunci trecem prin parc. De altfel, nici eu nu stau prea departe. Sîntem într-un fel vecini.

— Știu unde stai !

— Știi ?

— Da, te-am văzut într-o zi ieșind pe poartă cu bunicul tău. Aveți o casă frumoasă, curte cu flori, cu pomi...

— Casa este frumoasă : bunicul și bunica și-au dat toate economiile lor, părinții mei s-au mai împrumutat și-au cumpărat-o de cîțiva ani. Principalul lucru valoros, cum spune bunicul, e liniștea. Fără această liniște de pe strada noastră, el n-ar fi rămas în București. Bunicul și bunica au fost profesori într-un orășel liniștit, cu aer curat, lîngă munți... Îmi pare rău că nu te-am văzut și eu atunci...

— Trec des pe acolo.

— Și nu te-am observat niciodată !

— De obicei luni dimineața și sîmbătă după-amiază.

— Luni și sîmbătă ? Dar ce cauți tu luni și sîmbătă pe strada noastră ?

— Mă întîlnesc cu cineva !

— Cu cine ?

— Secret ! zise Ştefana cu cochetărie. Şi parcă în clipele acelea ochii ei căpătară inexplicabile luciri răutăcioase.

— Te rog să mă ierţi că te-am întrebat. De fapt, nu mă interesează, am făcut eu o sforţare supremă să afectez aşazisa indiferenţă.

Ştefana a tăcut. N-a mai dat nici o replică. Mergea cu privirile în pămînt, de parcă ar fi căutat ceva de preţ, pe jos.

Îmi părea atît de rău că am supărat-o, dar nu ştiam cum să repar lucrurile. Mi-a venit tot ea în ajutor.

— Chiar vrei, cu adevărat, să ştii unele lucruri despre mine, Bogdane ? zise, după cîteva minute de stînjenitoare şi dureroasă tăcere.

— Crede-mă, Ştefana, de mult doresc acest lucru, de cînd te-am zărit pe culoarele liceului nostru, astă-toamnă. Ceea ce ştiu pînă acum, deşi a trecut atîta timp, e că ai venit de la altă şcoală, că eşti o fată deşteaptă, că înveţi bine şi că vrei să te faci doctoriţă...

— De unde ştii că vreau să mă fac doctoriţă ?

— Am aflat-o de la Mihai Stamate, care se învîrte des în jurul tău, ca şi atîţia alţii...

— Ai încercat şi n-ai avut loc ? Sau ţie îţi place să priveşti şi să judeci de la distanţă...

— Nu s-ar spune, dovadă că acum...

— Acum, acum, dacă nu te opream eu, tot aşa ar fi fost.

— Ştefana, mă uluieşti.

— Nu e ceea ce aştept eu de la tine, Bogdan Ştefănescu, un tînăr care se pregăteşte, e adevărat, în mare taină, să facă o *declaraţie de dragoste* la vestitul cerc *Noi şi viaţa*, condus de onorabilul nostru *filozof*, un asemenea tînăr nu poate fi uluit de cîteva vorbe ale unei fete.

— Ştefana, nu vrei să revenim ?

— La ce ?

— La tine !...

— În legătură cu mine nu poţi afla nimic interesant. În orice caz, nimic care să-ţi facă plăcere.

— Deocamdată îmi face plăcere că sînt cu tine. Sînt fericit, Ştefana !

— Uşurel, uşurel, tinere !

— Asta e vorba bunicului meu, cînd mă aprind, el mă potoleşte astfel.

— E un bărbat interesant bunicul tău, drept să-ţi spun mi-a plăcut !

— O să se bucure cînd îi voi spune. De fapt şi el vrea să te cunoască.

— El, să mă cunoască ? ! De unde pînă unde ? !... De unde ştie bunicul tău de mine ?

— Ştie ! Nu ştiu de unde, dar ştie !

— Mă rog, şi ce ştie ?

— În orice caz, nu mai multe decît mine !

— Iar cum tu nu ştii nimic...

— Şi cum vreau să ştiu măcar ceva...

— Cred c-ar fi mai bine să nu ştii mai multe, Bogdane — zise Ştefana, trăgînd aer în piept, cu teama de a nu se sufoca parcă !

Am rugat-o să ne-aşezăm pe-o bancă. Din spate ne îmbrăţişau ramurile încărcate de flori ale unui arbust nemaipomenit de frumos, un soi de salcîm special cu flori liliachii, care parfumau ameţitor aerul. În faţa noastră, peste aleea pe care se afla banca, se înălţau semeţi doi brazi desprinşi parcă din ilustratele de Anul Nou. Unul dintre ei avea crescute, în vîrful fiecărei ramuri, conuri lungi şi subţiri cu nuanţe galbene, cafenii, roşcate, ca nişte splendide luminări, sute, sute de lumînări ce aşteptau să se aprindă. Aceleaşi conuri, la celălalt brad, erau în întregime, de culoare roşie, un roşu închis. Păreau aproape stranii, nu-ţi venea să crezi că nu sînt nişte lumînări roşii, lumînări adevărate, aşezate cu migală, pe fiecare ramură, de mîna omului.

Ne aflam parcă la ceremonie, la o mare sărbătoare ! Ne-am pomenit gîndind amîndoi la fel, simţind, mai ales, la fel.

— În apropiere de casa voastră — şi-a început Ştefana mărturisirea — se află un internat.

— Exact, este internatul unei şcoli.

— Acolo merg eu, în fiecare luni dimineaţa, să-l duc pe fratele meu mai mic. Şi tot de-acolo îl iau în fiecare sîmbătă după-amiază.

— Ai un frate mai mic, trebuie să fii fericită! am zis eu.

— Aş fi fericită dăcă Radu ar putea să stea cu noi, acasă, nu la internat.

— Dar de ce îl daţi la internat ? Mama ta nu poate să aibă grijă de el ?

— De aproape trei ani... mama *nu mai poate* să aibă grijă de nici unul dintre noi.

— De ce ?

— Fiindcă... nu mai este !

— Iartă-mă, Ştefana !

— S-a îmbolnăvit grav de inimă şi... ne-a părăsit...

— Şi tu ?

— Eu mă descurc singură, cum pot !

— Te mai ajută, fără îndoială, tatăl tău.

— Din păcate, tata îmi face mai mult rău decît bine. De la moartea mamei, bea mult, bea de cîte ori are bani în buzunar. Lipseşte de-acasă... Trebuie să spăl, să fac mîncare, ordine, curăţenie, să am grijă de Radu... Şi-acum, fiindcă ştii destule despre mine, e timpul să plecăm. Te rog să nu mă însoţeşti. Iartă-mă că ţi-am spus atîtea şi că te-am necăjit, fără îndoială. Dar tu m'-ai cerut-o. Ţine minte însă că nimeni, în afară de tine, din tot liceul, nu ştie ceea ce ai aflat astăzi. Nici chiar profesoara dirigintă ; nu ştiu ce-a scris în rubrica mea din catalog, că nu m-a întrebat nimic pînă acum. În curînd vom termina anul şcolar, odată cu el liceul — şi vei uita şi tu totul ! Cu toţii vom uita multe !

— Eu n-am să uit, Ştefana ! Nu vreau să uit ! Cum aş putea ? !"...

5

— Ştefana, tu ştii că bunicul şi bunica nu s-au certat niciodată ?

— Frumos din partea lor, înseamnă că sînt oameni echilibraţi, se respectă, se iubesc, n-au avut nimic de împărţit.

— Cum să nu aibă nimic de împărțit ?

— Au avut ? Ce ? Parcă ziceai că n-au fost bogați, că au fost simpli profesori, au muncit toată viața din greu.

— Da, și asta înseamnă că n-au avut nimic de împărțit ? Că doar nu la vreo avere mă refer.

— Repet întrebarea : Ce ?

— Viața, Ștefana ! Viețile lor care s-au făcut una, una singură, pe care au trăit-o împreună. „Viața noastră, bunico, viața noastră, în ciuda tuturor greutăților și necazurilor pe care le-am trăit și le-am învins, a fost foarte frumoasă !“ Așa spunea bunicul acum cîteva zile.

— Deci tot eu am dreptate, n-au împărțit, au adunat, au pus la un loc, au făcut un tot.

— Îți bați joc de mine.

— Eu nu-mi bat joc de nimeni, Bogdane, de nimeni dintre cei care merită respect, cu atît mai mult de tine.

— Dar cu băieții, la școală, de ce-i iei peste picior pe toți ? Te întreb nu fiindcă mi-ar părea rău, dar vreau să înțeleg.

— Mă mir cum de ești tu premiant ! Văd că unele lucruri le înțelegi mai greu.

— Am dreptate, deci ! Mă iei și pe mine în răspăr.

— Fiecăruia ceea ce merită, Bogdane. Dar să ne întoarcem la întrebarea ta cu... băieții... la gîndește-te la ei și spune-mi : Mihai Gavriliu — „campionul curtezan“, Alexandru Sima — „fantele“, frate deci întru preocupări, Dorin Popescu, „mustăcioară pomădată“, Costin Haralambie, „picioare fără cap“, aleargă bine, trage bine la poartă, cînd nimerește, dar atît, și alții ca ei de care nu mă pot mișca măcar pe culoare sau pe stradă, uneori. Ce să apreciezi la ei ? Notele proaste ? — că de-abia se tîrăsc dintr-o clasă în alta. Asemenea specimene n-au ce căuta nici în cercul nostru, dar, mă rog, filozoful primește pe oricine și poate că are dreptate — s-o mai prinde cîte ceva și de ei : „Speranța alină pe toți muritorii !“ Asemenea colegi ai vrea să apreciez ?

— Bine, dar aceștia sînt doar cîțiva, Ștefana ! Și au, ce-i drept, corespondentele lor feminine...

— Cu care, în aparență, se înțeleg foarte bine, dar să știi de la mine că nici ele „nu dau doi bani“ pe asemenea

„bărbaţi". Asemenea „corespondente", cum le zici tu (Mirela, Liliana, Ana-Maria, Cora ş.a.), află de la mine că-şi cunosc mai bine interesul decît s-ar crede.

— Acum vorbeşti ca bunica !

— Nu ştiu cum vorbeşte bunica ta, n-am avut plăcerea s-o cunosc, dar aşa stau lucrurile.

— Ştii ce spunea într-o zi, nu ştiu cum a venit vorba despre asemenea fete, despre cum vorbesc băieţii cu ele : ...„nu există fiinţă, omenească bineînţeles, pe care s-o deranjeze o vorbă bună, o vorbă frumoasă. În orice caz, nu există femeie pe care s-o supere un gînd sincer, decent exprimat, potrivit, ca să nu zic neapărat într-o formă aleasă..."

— Bunica ta n-a fost profesoară degeaba...

— Emerită...

— Bravo, cu toate că nu titlurile exprimă neapărat ceea ce este omul ! Pe deasupra, este femeie, trebuie s-o crezi.

— Altădată spunea un lucru grozav în legătură cu... bărbaţii şi cu nevestele..., dar nu-ţi spun, să nu rîzi de mine, crezînd că... Ştii, Ştefana, eu mai mult cu bunicii mei discut. Părinţii sînt plecaţi. În aproape patru ani nu i-am văzut mai mult de două luni.

— Da, am auzit că sînt plecaţi în străinătate.

— Trebuie să vină anul acesta, măcar cînd dau examen la facultate să fie şi ei.

— Ce zici că spunea bunica ta ?

— Dar nu te superi, nu ?

— Sper că n-a spus ceva rău despre mine ; de altfel, cred că nici măcar nu ştie de existenţa mea.

— Cum să nu ştie, Ştefana ? !.. În fine, asta e altă poveste. „Bărbaţii — zicea bunica — toţi au nevoie să fie struniţi. Altfel, sînt în pericol să rătăcească, din cînd în cînd, drumul cel bun". Iar, în ceea ce mă priveşte, spunea : „trebuie să-ţi iei o nevastă care să ştie ce vrea de la viaţă. Şi ea trebuie să ştie, nu numai voi, care credeţi totdeauna că sînteţi mai grozavi !" Era de faţă şi bunicul, de-aceea...

— E straşnică bunica ta !

— Mie-mi place grozav de bunica şi de bunicul. Tu n-ai...

— Eu n-am bunici : nu mai am pe nimeni, de fapt, în afară de o mătușă, sora mai mare a mamei, iar tatăl meu „a fost singur pe lume", cum zice el (copil crescut la orfelinat) ; a fost singur și a rămas singur. Nu știu ce are, nu l-am înțeles niciodată : pe mama se pare că a iubit-o, a fost o femeie frumoasă. De altfel și el..., la înfățișare eu îi semăn foarte mult ; deși o iubea, se purta însă rău cu ea, o chinuia cu gelozia lui, în timp ce el...

— Unde lucrează tatăl tău ?

— În comerț. E un om cinstit, dar de neînțeles, bun cu alții, rău cu ai lui. Mama a fost funcționară într-un minister, desenatoare tehnică. Tata îi scotea mereu ochii că ea „e doamnă", iar el „un pîrlit de vînzător !"

— De ce ? Fiecare muncă, dacă o faci cinstit...

— Bineînțeles ! Mama era o ființă aleasă, ca spirit, ca înfățișare și comportare. El însă ar fi avut nevoie de... multă cioplitură, cu toate că, atunci cînd îl vezi așa, — n-ai zice ! Probabil că și de aceea se mai țin încă femeile după el... Dacă nu ne-ar ajuta mătușa mea, care n-are copii, ar fi vai și-amar de capul nostru ! Mătușa este pensionată de boală, aceeași boală ca a mamei — inima ! A fost căsătorită demult, a divorțat (nici ea n-a nimerit-o) și a rămas singură. Mă duc aproape zilnic pe la ea, noroc că stă în apropiere de noi. A lucrat la Fabrica de confecții..., creatoare de modele. Mai desenează și acum, mai cîștigă, în plus, peste pensie, ca să ne poată ajuta pe noi. Ea îmi face, din cînd în cînd, cîte ceva. De altfel, am învățat și eu să croiesc, să cos. Mi-am făcut o rochiță singură. Și lui Radu i-am cusut ba una, ba alta...

— Cînd ai tu timp pentru toate, Ștefana ? Eu nu fac decît să învăț și cad, uneori, frînt de oboseală.

— Totdeauna femeile au fost mai chinuite și, în ciuda fragilității lor, se pare mai rezistente. Cel puțin unele !...

— Ștefana, de ce plîngi ? Te-am supărat cu ceva ? Iartă-mă, iartă-mă, te rog !

— Nu m-ai supărat cu nimic. Nu e nimeni vinovat că viețile noastre se desfășoară fiecare pe alt făgaș. Dacă aș putea să intru la facultate !

— O fată cu voința ta... trebuie să izbutească !

— E greu, e mare concurență, dar voi munci zi și noapte !

— Parcă la electronică...

— Bunicul tău e profesor de matematică și, din cîte am auzit, nu unul oarecare.

— Da, are cărți publicate, chiar acum urmează să-i apară o culegere de probleme pentru liceu și admitere în facultate.

— Vezi ? Pe cînd la mine !... Știi ce mi-a spus profesoara dirigintă astăzi ? Că vrea să mă cunoască mai îndeaproape. Pentru ea sînt „o enigmă". E adevărat că habar n-are, nu știe nimic despre mine și, închipuiește-ți, acum vrea să dezlege „enigma" !

— Tu chiar pari o enigmă pentru mulți oameni. Cum vrei să te cunoască lumea dacă te porți într-un fel și gîndești altfel.

— Și, mă rog, cum ai vrea să mă port, Bogdan Ștefănescu ? Să chem lumea din lume, sau măcar școala întreagă, ori clasa, ori pe cei care-i interesează și... să țin o conferință de presă ? Să încep mărturisirile, spunînd : „Oameni buni, eu, de fapt, nu sînt cea care par... Dar ce să vă mai spun eu, întrebați-l pe colegul meu, pe distinsul meu coleg, fiu al unor oameni distinși, Bogdan Ștefănescu, de la a XII-a A, vă va spune el cine sînt, el știe, știe totul despre mine" !...

— Văd că ești supărată rău... Mă bucuram că am discutat atîtea, că ne-am spus atîtea, că am ajuns să știm mai multe unul despre celălalt.

— Sînt puțin obosită și nervoasă. Te rog să mă ierți. Trebuia să discut și eu cu cineva. Prea am adunat multe în mine. Și s-a nimerit ca acela să fii tu.

— S-a... nimerit ? Atît ?

— Da, atît ! S-a nimerit, că... de aceea te-am oprit atunci pe culoar !

— Avea dreptate bunicul : trebuie un colosal efort de voință ca să te înțelegi cu cineva, chiar dacă acest cineva îți este apropiat.

— Se pare că bunicii tăi spun numai lucruri de ispravă, din cîte susții tu.

— Fiindcă au fost și sînt oameni de ispravă, să știi.

— Nu te contrazic, n-am nici un fel de interes.

— Dar ce, aici e vorba de interes ? Noi... am stat de vorbă cu vreun interes ?

— Cu atît mai bine ! Deşi, de data aceasta, tinere, nu cred că stăm prea bine cu... sinceritatea. Eu, de pildă, am avut un interes, pe care l-am şi mărturisit : acela de a-ţi spune ţie măcar ceva din ceea ce am pe suflet. E limpede, nu ?

— Îţi mulţumesc pentru acest interes al tău !

— Nu s-ar putea spune că, dacă e greu cu femeile, cu bărbaţii e foarte simplu. Au şi ei complicaţiile lor.

— Poate, dar unele lucruri devin complicate pentru că oamenii le complică.

— Sau viaţa.

— Viaţa le complică, dar le şi dezleagă.

— Se cunoaşte că sîntem membri ai cercului *Noi şi viaţa*. Ce „filozofie" pe capul nostru ! Ar avea de ce să zîmbească Dan Panaitescu !

— De ce crezi c-ar zîmbi ? Prostii în orice caz nu spunem. Şi-apoi sînt lucruri ce ne interesează, nu ?

— Vezi că ai ajuns la vorba mea ? Ne interesează !

— Mă bucur că ai spus *ne*...

— Vrînd să subliniez că şi tu ai avut un interes... De ce te uiţi aşa la mine ? Mă măsori de parcă ai vrea să mă cumperi.

— N-am eu bani să te cumpăr pe tine. Mi-ar trebui prea mult aur.

— Oho ! De unde ştii că sînt aşa de preţioasă ? ! S-ar putea să te înşeli.

— Nu spun nu.

— Care va să zică, vorbim de circumstanţă ; am învăţat de la bunici că fetelor trebuie să le spunem vorbe frumoase şi... tot nu costă nimic...

— Ştefana, nu-ţi permit să-ţi baţi joc...

— Nu-mi permiţi ? !... Ce nu-mi permiţi ? Dar cine eşti tu să-mi permiţi sau nu mie ceva ? Cine eşti...

— Degeaba te străduieşti, că ochii tăi acum spun... altceva, n-au fulgere în ei, ca să zic aşa !

— Dar de unde ştii tu, elev Ştefănescu Bogdan, ce spun şi ce nu spun ochii unei colege dintr-a XII-a B ? De unde şi de cînd ştii tu că au sau nu „fulgere" ? ! Ce, ochii ei sînt fenomene meteorologice ?

— Meteorologice, nu, dar fenomene, da ! Sînt... fenomenal de frumoşi ! Asta e ! În ceea ce priveşte întrebarea

cu timpul şi locul, răspund : într-o oarecare măsură, de aproape un an de zile ; ceva mai bine, de curînd, de cîteva săptămîni ; asta ca timp ; locul — cînd ici, cînd colo ; şi a doua oară — că fericirile acestea nu pot fi prea dese — aici, aici, pe această bancă, spre care parcă fără să vrem ne-am îndreptat şi acum. Priveşte, brazii din faţa noastră s-au pregătit din nou de sărbătoare : şi-au prins pe ramuri luminările, sute de luminările galbene şi roşii, iar acum sînt gata să le aprindă ca să ardă în templul... sfintei, fermecătoarei naturi. Salcîmul cel cu flori liliachii şi-a întins braţul său ocrotitor peste banca... mărturisirilor noastre, iar pe la picioare, se grămădesc în grupuri multicolore panseluţele, care zîmbesc, zîmbesc cu ochi fericiţi ! Zîmbesc, că ce altă treabă au, după cum văd că zîmbeşti şi tu „a rîde" — din cauza romantismului meu... leşinat ! M-am molipsit de la bunicul, el e cu matematica, dar şi cu poezia ! Noroc că bunica-l readuce mereu la realitate, restabilind echilibrul, aşa că, pe medie, treaba iese bună. De aceea-ţi spuneam că ei nu s-au certat niciodată. Auzi, Ştefana, bunicul şi bunica nu s-au certat niciodată în patruzeci şi patru de ani... Cel puţin aşa susţin ei. Eu citez doar.

— Frumos din partea lor, înseamnă că sînt oameni echilibraţi, se respectă, se iubesc, n-au avut nimic de împărţit !

— Da, „n-au avut nimic de împărţit" !

6

— Bogdane, ia priveşte, ce moment înduioşător ! Trebuie să fie necăjită biata femeie dacă e în stare să se despartă o săptămînă întreagă de copil. Cine ştie ce greutăţi o fi avînd ?

— Dar e Ştefana, bunicule ! Nu-i nici o femeie... Ştefana, Ştefana ! Iartă-mă c-o strig, aş vrea s-o cunoşti şi dumneata.

— E Ştefana ? ! Atunci băieţelul ?

— Băieţelul e fratele ei, Radu, fratele Ştefanei, bunicule.

— Ştefana, iartă-mă că te-am strigat... aş vrea..., bunicule, dă-mi voie să ţi-o prezint pe colega mea.

— Ştefana Dragomir ! El e fratele meu, Radu !

— Mă bucur, domnişoară Ştefana, mă bucur mult că te cunosc. Va să zică, dumneata eşti... fata despre care...

— Nu înţeleg...

— Bogdane, „*O fată frumoasă e / cum ne-o arată soarele : / pe cale veche o minune nouă, / curcubeul ce sare din rouă...*“ Ţi-e vocabularul sărac, nepoate, ce mi-ai spus tu despre colega ta e departe de a exprima...

— Domnule profesor, domnule Ştefănescu...

— A, dar văd că mă cunoşti, domnişoară...

— Bunicule !

— Lasă, lasă, Bogdane ! Domnişoară Ştefana, te rog să mă ierţi, e o bucurie sinceră şi, crede-mă, nu una de fiecare zi ! Nepotul meu, dar, în sfîrşit... Încotro mergeţi ? Noi am plecat să cumpărăm cîte ceva, am primit sarcini de la... stăpîna noastră de-acasă şi, ce să facem, le îndeplinim cu plăcere.

— Noi mergem spre casă...

— Ştefana, n-ai zis că-mi cumperi o locomotivă cu vagoane ? Vreau o locomotivă cu vagoane !

— Ce spui, flăcăule, vrei o locomotivă cu vagoane ? Te faci mecanic ?...

— Nu mă fac mecanic, dar mîine e ziua mea şi Ştefana mi-a promis că-mi cumpără o locomotivă electrică cu vagoane.

— Radule, se poate ?

— Dar ai zis că-mi cumperi !

— Îţi cumpăr, sigur că-ţi cumpăr. Mergem acolo, lîngă noi.

— La magazinul unde-am văzut-o eu, da ?

— Sigur, hai să mergem ! Domnule profesor, şi eu mă bucur că v-am cunoscut. Vă mulţumesc pentru cuvintele frumoase...

— Părinţii dumitale trebuie să fie fericiţi, domnişoară Ştefana, au doi copii...

— Noi n-avem mamă...

— Cum ? !...

— Bunicule, lasă că-ţi povestesc eu.

— Ce-ai spus, Radule ?

— Iertaţi-l, domnule profesor ! Vă rugăm să ne iertaţi. Bună seara !

— Mda ! Şi cîţi ani împlineşti mîine, flăcăule ?

— Opt ani !

— O, dar eşti băiat mare ! De-acum trebuie să ai grijă de sora ta.

— Ea are grijă de mine, că tata...

— Radule !

— Ce-i cu tata ?

— Cu tata nu e nimic, domnule profesor, tata trăieşte, e bine, lucrează...

— Sigur, sigur..., atunci să mergem pînă la colţul străzii, avem acelaşi drum. Iar locomotiva cu vagoanele aţi putea să le cumpăraţi şi de la un magazin de-aici, din apropiere, îl ştiţi, nu ? S-a deschis de curînd şi e foarte bine aprovizionat. Într-acolo mergem şi noi. Dacă nu l-aţi vizitat pînă acum, sînteţi invitaţii mei.

— Vă mulţumim, dar...

— Nici un dar..., adică te-aş ruga să nu mă refuzi, domnişoară Ştefana. Cred că şi Radu e de acord să meargă, da ?...

...— Asta, asta, pe asta să mi-o cumperi, Ştefana, te rog ! Uite ce frumoasă e ! Şi vagoanele, şi...

— Radule, dar asta e prea scumpă !

— Îmi dai voie, domnişoară ! Aţi primit să fiţi invitaţii mei. Atunci, lăsaţi-mă să am şi eu o bucurie, încă o bucurie pe ziua de astăzi. Care-ai zis că-ţi place, Radule, asta ? Pe asta o cumpărăm ! Iat-o ! Te rog s-o primeşti... odată cu urarea noastră de : „La mulţi ani !“ Să te faci mare, să fii cuminte, să înveţi bine...

— Am numai note de zece !

— Bravo ! Foarte bine ! Să ajungi inginer mecanic !

— Mulţumesc ! Îmi daţi voie să vă sărut ?

— Cum să nu, Radule, vino să ne-mbrăţişăm, ca între bărbaţi ! Şi-acum, fiindcă ştiu unde te afli toată săptămîna, am să te vizitez, să mai stăm de vorbă. Eşti de acord ?

— Vreți să fiți bunicul meu ?...

— Radule !

— Ce s-a întîmplat, Ștefana ?... Te rog să nu plîngi, e păcat, strici frumusețe de ochi ! Sigur, sigur, Radule ! Dacă vrei tu... Măi copii, haideți să ieșim de-aici că e o căldură, simt că mă-năbuș.

— Bunicule, ți-e rău ?

— Nu te speria, Bogdane, n-am nimic ! Motorul de dinăuntru iuțește pasul și uneori mai gîfîie ! Dar mai ține el, trebuie să mai țină. N-ai auzit-o pe bunică-ta ? „Să ajungem neapărat să-l vedem pe Bogdan la casa lui, să-l vedem fericit la casa lui !“ Să ajungem neapărat ! E o poruncă înaltă, nepoate. Trebuie îndeplinită. Așa că... Iartă-mă, domnișoară Ștefana, așa-s bătrînii, se înduioșează mai ușor ; încep să trăiască, mai ales, prin cei care vin după ei... Radule, noi doi o să fim prieteni buni, ai înțeles ? Dacă vrei, o să-ți cer voie de la școală, să mai vii, din cînd în cînd, pe la mine. Și s-o aduci și pe sora ta. Ești de acord, da ? Ei, atunci să ne spunem „La revedere“ și să ne vedem cu bine ! Dați-mi voie să vă îmbrățișez pe amîndoi, și pe tine, Radule, și pe tine, Ștefana.

— Bună seara, bunicule, nu știu cum să vă mulțumesc... pentru tot !

— Să rămîi tînără și frumoasă !...

— „O fată frumoasă e
o închipuire ca fumul,
de ale cărei tălpi, cînd umblă,
s-ar atîrna țărna și drumul“.

— Faci progrese, mînzule. Văd că a început să-ți placă și Blaga, de la o vreme.

— Merg pe urmele matale !

— Dacă mergi pe urmele mele, atunci trebuie să-ți plătești, mai întîi, datoriile.

— Ce datorii ?

— Nu zău, n-ai nici o datorie ? Îți place în ce situație m-ai pus ? De ce nu mi-ai spus nimic pînă acum despre familia Ștefanei ?

— Pentru că n-am avut timp. Și-apoi, fiecare lucru la vremea sa ! Dumneata m-ai învățat doar.

— Așa e, numai că, de data aceasta, timpul m-a luat peste rînd.

— Se mai întîmplă, bunicule, dar te-ai descurcat bine. Așa că...

— Mulțumesc !

— ...Acum trei ani, mama Ștefanei...

7

Într-o dimineață — își reaminti Bogdan — se hotărîse s-o aștepte pe Ștefana în fața casei, ca să meargă împreună la școală. S-a sculat mai devreme, a trecut pe la florăria din colțul străzii sale, de la care a cumpărat o frumoasă garoafă albă...

„Aleea Castanilor", unde locuia Ștefana, nu era prea departe. A traversat „Parcul Primăverii" în cîteva minute. Cu garoafa în mînă, aștepta în fața unei porți. În apropiere, pe un panou de afișaj, prins de gard, se afla un anunț frumos colorat care vestea că... nu știu unde... se organizează un concert de muzică rock. Bogdan citea afișul, cînd, deodată, întorcînd capul, observă că din partea stîngă se apropia profesoara dirigintă a Ștefanei, pe care elevii o porecliseră „Isoscel". Se zăpăcește, vrea să ascundă floarea la spate, dar apoi o înghesuie, la repezeală, în servietă, frîngîndu-i codița.

— Ce e cu tine, aici, Bogdane ? îl ia în primire profesoara.

Băiatul a înghețat, cu ochii pe ușa casei, unde își făcuse apariția Ștefana, cu servieta în mînă. Văzînd scena, fata se ascunde în grabă după o tufă de trandafiri, dintr-o margine a aleii ce ducea spre poartă, chircindu-se la pămînt, ca să nu fie observată. Privește, speriată, din spatele trandafirilor, la ceea ce se întîmplă...

— Știți..., aștept un coleg, se bîlbîie Bogdan.

— Ca să mergeți împreună la *trăznaia* asta ? adăugă „Isoscel" privind spre afiș...

— Nu..., dar...

— Bine, bine ! Ne vedem la şcoală ! Astăzi avem oră de matematică, aşa-i ? mai spune diriginta Ştefanei, în timp ce se îndepărtează.

Băiatul răsuflă uşurat...

— Bogdane, ce e cu tine aici ? îl întreabă Ştefana, alergînd către el. Dacă mă vedea şi pe mine ? Bine că nu ştie unde stau !

— Iartă-mă ! Am venit să te iau la şcoală ! îi răspunde băiatul, cu un zîmbet pe buze...

După cîteva ore, într-o recreaţie, Marius, colegul de bancă al lui Bogdan, zăreşte garoafa în servieta acestuia, care era întredeschisă. Bagă mîna încetişor şi-o scoate.

— Ia uitaţi-vă, minunea-minunii — zice el, ridicînd stropul acela de spumă albă, frumos parfumată, în văzul tuturor, servieta lui Bogdan a început să producă flori !... Desigur pentru... „cea mai" şi... „cea mai", subliniază el cuvintele, însoţindu-le de gesturi specifice, care voiau să sugereze chipul şi silueta Ştefanei... Ceea ce nu înţeleg eu... este de ce stă biata floare în geantă ? ! A !... N-avem curaj ! Ei, dacă-i aşa, atunci să-l ajutăm în muncă, e colegul nostru doar — adaugă Marius, îndreptîndu-se spre uşă, cu garoafa în mînă.

Bogdan, aflat în apropierea băncii, îl somează :

— Te sfătuiesc să te potoleşti !

Marius îşi continuă drumul. Bogdan îl prinde de piept şi vrea să-i ia floarea. Eugen, un alt coleg, intervine, încercînd să-i despartă. Marius scapă, o zbugheşte pe uşă şi aleargă spre sala de clasă a Ştefanei, aflată în apropiere. Bogdan şi Eugen îl urmăresc, dar, auzind soneria de intrare la ore, se opresc.

— Lasă-l domnule-n pace, nu ştii că e zurliu ? îi spune Eugen lui Bogdan. Apoi, intrînd în clasa Ştefanei, îl vede şi îl aude pe Marius, cum declamă solemn, cu garoafa în mînă :

— Din partea mea, această floare — ca pe o splendidă „corolă de minuni a lumii"...

— Aiurea ! îl întrerupe Eugen, ironic. A furat-o prăpăditul de la cimitirul Belu, nu vedeţi că n-are coadă ? !...

În ușă apare profesoara de matematică, diriginta clasei. Marius și Eugen încearcă să se furișeze neobservați, dar nu reușesc.

— Ce e cu voi ? De ce nu sînteți în clasa voastră ?

— Imediat, tovarășă profesoară ! Ne scuzați ! răspund băieții, ieșind în grabă.

În timp ce „Isoscel" notează absenții în catalog, Liana, o fată din clasă, scrie un bilet colegei sale, Cristina Stamate. Aceasta îl primește și începe să-l citească, ascunzîndu-l, pe jumătate, în pupitru...

„Sfinxul se topește pentru «cea mai» și... «cea mai»... scrisese Liana. Venit împreună școală !" Cristina o întrebă ceva pe Liana. Profesoara le observă, se apropie de bancă, cerînd biletul. Cristina n-are încotro și i-l dă... „Isoscel" îl citește... Apoi întreabă cu o anume naivitate :

— Cine e, dragă, „Sfinxul" ? Și ce înseamnă asta... „se topește" ?

— Cum ? Nu știți cine e „Sfinxul" ? Distinsul nostru coleg, Bogdan Ștefănescu, dintr-a XII-a A — se oferă Liana s-o lămurească.

— Cineee ? Bogdan ? ! întreabă, cu mare mirare, „Isoscel". Și de ce „Sfinx" ?

— Pentru că este... foarte serios, și rece, ca un sloi de ghiață... răspunde fata cu o voalată obrăznicie... Numai că... acum, după cum vedeți, „se topește"...

— Ați înnebunit de tot ! zice profesoara. Apoi, curioasă, mai întreabă : Dar povestea asta... „cea mai" și... „cea mai", la ce se referă ? !...

Clasa izbucnește în rîs. Cîteva fete, printre care și Cristina Stamate, întorc capul spre Ștefana. Aceasta este roșie ca focul.

„Isoscel" are o revelație. Se apropie, o privește sever, făcîndu-i semn, cu arătătorul, să se ridice.

— Ascultă, fetițo, tu unde stai ? Nu cumva pe „Aleea Castanilor ?"

Ștefana a încremenit.

— Aha ! spune profesoara, făcîndu-i semn să se așeze.

Ștefana nu se putea opri din plîns... După ore, ajunseseră în „Parcul Primăverii". Se aflau acum pe „banca lor"...

— Gata cu „Isoscel“ ! exclamă Bogdan, ştergîndu-i lacrimile şi mîngîindu-i obrazul. Şi-acum, priveşte în ochii mei, hai, priveşte, priveşte !

Ştefana îl învăluie cu luminile ei verzi, înfiorate de tristeţe.

— Recunoşti că mîine mergem la reuniune ? o întreabă Bogdan. Da, ori ba ?

Ştefana lăcrimează încă.

Bogdan reia, cu acelaşi aer fals-serios :

— Instanţa întreabă încă o dată : Da, ori ba ?

Fata, vrînd-nevrînd, intră în joc :

— Da ! răspunde ea.

— Ei, bine, reuniunea nu e mîine !

— Cum, nu e „mîine“ ? !... se nelinişteşte Ştefana.

— E azi, acum ! Fii atentă ! spune Bogdan, făcînd gestul clasic al prestidigitatorului : „Hocus, Pocus, Preparatus ! Ciribic, Ciribaboi !“...

Chipul Ştefanei se înseninează...

8

Sala de sport a liceului, frumos ornamentată şi luminată, a fost transformată în ring de dans.

Bogdan şi Ştefana, printre alte perechi de fete şi de băieţi din clasa a XII-a, dansează, în ritmul unei melodii moderne, interpretate de o formaţie de muzică uşoară, compusă din elevi.

Pe o latură a sălii se află cîteva mese, pe care pot fi văzute sticle de „Pepsi“ şi cu apă minerală, ca şi platouri cu diferite dulciuri.

Undeva, într-un colţ mai retras, Dan Panaitescu, *filozoful*, discută cu „Isoscel“. Ceva mai departe, alţi cîţiva profesori se află într-un grup de elevi.

„Isoscel“, indignată, exclamă :

— Poftim ! Cu ce trebuie să-mi pierd eu vremea sîmbătă după-amiază !

Profesorul Panaitescu privește peste sală, cu un aer meditativ, ca și cum n-ar auzi-o !

În acest moment, Eugen, cu o tavă în mînă, pe care se află pahare cu „pepsi" și o farfurie cu fursecuri, invită pe cei doi profesori să servească.

Tocmai atunci dansul se termină. Bogdan face o „reverență" în fața Ștefanei. Orchestra începe o altă melodie. Cîțiva băieți se apropie, în același timp, de Ștefana, cu două degete ridicate, ca la lecție, cerînd favoarea de a fi acceptați ca parteneri.

„Isoscel", preocupată de ceea ce se întîmplă, a rămas cu paharul neatins. Se adresează lui Panaitescu, într-o clipă în care acesta privea amuzat spre Ștefana :

— Ce-or fi găsind, domnule, la fata asta ?... Că nu e nici o scofală de capul ei... Și e dintr-o familie... O să-l strice pe Ștefănescu !...

Filozoful nu răspunde. O urmărește, mai departe, pe fată, cu același zîmbet pe buze.

Marius, cocoțat pe un spalier, cu microfonul în mînă, anunță cu căutată emfază :

— Orchestra, stop ! În programul serii — urmează *concursul de dans*, organizat de clasa a XII-a A. Atențiune, atențiune ! Perechile vor ieși din căciulă ! Poftiți la „inimioare" !

Băieți și fete se îngrămădesc în jurul lui Eugen, aflat în apropierea orchestrei. Acesta ține într-o mînă, ca pe niște cărți de joc, dispuse în evantai, „inimioare" bleu, pentru băieți, iar în cealaltă — „inimioare" de culoare roz, pentru fete.

— „Inimioarele" secrete — pentru băieți, pentru fete ! strigă el, ca la tîrg.

Elevii trag „inimoare", pe care sînt înscrise nume din cupluri celebre de îndrăgostiți.

Bogdan și Ștefana se apropie de Eugen. Sala se întretaie de strigările celor ce-și caută perechea :

— Dante o caută de Beatrice, strigă un băiat, fluturîndu-și „inimioara". De undeva se aude :

— Prezent ! Și, lîngă cel ce strigase, își face apariția o fată deșirată, nu tocmai plină de farmec, în mod evident mai înaltă decît partenerul ei !

— Ehe, fericirea nu se cucereşte uşor : are de traversat băiatul un întreg „Purgatoriu" !... exclamă Eugen către colegul de-alături.

Alte strigări, alte căutări şi *cuplurile* se formează : *Felix* şi *Otilia, Paul* şi *Virginia, Daphnis* şi *Chloe, Romeo* şi *Julieta, Petrarca* şi *Laura, Eminescu* şi *Veronica* etc.

Ştefana trage o „inimioară". Marius, văzînd-o, coboară repede de pe spalier şi o întreabă :

— Ce ţi-a picat ?

— *Isolda !* răspunse fata.

Marius se strecoară spre Eugen şi-i suflă la ureche :

— Opreşte-l pe *Tristan* pentru Bogdan !

Îi vine rîndul să tragă o „inimioară" şi lui Bogdan.

— Cea din dreapta ! îi şopteşte Eugen, conspirativ. Bogdan o trage repede şi-o priveşte. Se îndreaptă spre Ştefana, care tocmai îl căuta cu privirea.

— Ce ai ? îl întreabă ea, curioasă.

— Dar tu ? răspunde băiatul, după care îşi desfac palmele cu cele două „inimioare" — pereche.

În acest moment, chipurile lor sînt fulgerate de o lumină : urcat pe o „capră" de sport, Marius fotografiază cu blitz-ul, strigînd :

Un om — şi-un om ! Un om — şi-un om ! Şi o fotografie pentru veşnicie !" Vorbele lui constituiau o replică la o altă expresie, pe care tot el o găsise, în primăvară, cînd săpau pomii din parcul liceului. Fiecare elev din clasa a XII-a plantase, cu patru ani în urmă, cîte un pom — aşa, *„ca să prindă şi ei rădăcini,* să nu-şi uite *cuibul* din care îşi vor lua zborul în viaţă" ! după cum le spusese directoarea lor. Pomii se făcuseră mari, iar elevii îi săpau în jur de cîteva ori pe an. În primăvară, fiecare se afla lîngă pomul *lui.* Marius îi fotografia, strigîndu-le : *„Un om — şi-un pom ! Un om — şi-un pom ! Şi o fotografie — pentru veşnicie !"*

Atunci, Ştefana privea, nedumerită, în jur, necunoscînd „povestea" pomilor şi neştiind de care să se apropie şi ea. Mai mulţi băieţi o invitau, în acelaşi timp, fiecare oferindu-i „pomul lui", dar „cu inima stăpînului cu tot".

Bogdan terminase de săpat şi, în clipele acelea, îmbrăca în haină proaspătă de var tulpina teiului *său* falnic, pe care-l plantase în parc, în anul în care devenise elev

al acestui liceu. Mîna plimba bidineaua ca-ntr-o mîngîiere tandră, peste obrazul neted al teiului, în timp ce ochii băiatului stăruiau, gînditori, asupra chipului Ştefanei. Ea nu-l vedea însă. Totuşi, parcă îl căuta, mutîndu-şi privirea de la un pom la altul. Cînd l-a găsit, s-a făcut o tăcere ca de început de lume. Nu mai era nimeni în jur, în afară de ei doi — scăldaţi în boarea unei vrăji de frumuseţe şi lumină. O minge de fotbal ţîşni, din stradă, peste gardul şcolii şi se opri drept în capul lui Bogdan. Ca trezit dintr-un vis, băiatul începu să rîdă. Ştefana zîmbi şi, după cîteva secunde, o porni spre intrarea în liceu...

...Acum dansau dezlănţuiţi, puşi ca pe jar de fluxul tonic al unei melodii alerte. Perechile se împuţinaseră pe măsură ce se trecuse, în cadrul concursului, de la un dans la altul. Rămăseseră încă două, în afară de Ştefana şi Bogdan.

— Punctajul cel mai mare, pînă acum, îl deţine perechea *„Tristan şi Isolda" !* anunţă Marius, ceremonios.

Sala aplaudă frenetic. Cei doi, cu chipurile îmbujorate, se priveau bucuroşi.

— Urmează ultima probă : *vals !* adaugă Marius.

Printre dansatorii rămaşi în concurs se strecoară o undă de nelinişte.

— Ce facem, n-am dansat niciodată vals ! îi şopteşte Bogdan partenerei sale.

„Isoscel" se luminează :

— Ei, puişorilor, acu' să vă văd ! exclamă ea, de la masa prezidiului. Că la zbînţuială... nu vă-ntrece nimeni !

O pereche abandonează.

— Să renunţăm şi noi ! spune Bogdan.

— Nici vorbă ! Poate cîştigăm ! îi răspunde Ştefana.

— Dar nu-nţelegi că nu ştiu ?

— Fii atent la mine, mai bine-zis lasă-te în voia muzicii, îl îndeamnă fata, în timp ce orchestra face să răsune în sală mătăsoasele acorduri ale celebrei melodii „Valurile Dunării".

— Un'-doi-trei ! îi şopteşte Ştefana lui Bogdan. Ia-te după mine şi capul, sus ! Zîmbeşte ! Acum ! adaugă ea, încordată ca un arc.

Cei doi încep să danseze.

Cealaltă pereche face cîţiva paşi stîngaci, dar fata, nervoasă, îi spune partenerului :

— Nu insista, nu pot ! Ne facem de rîs ! Se desprind din dans, abandonînd...

Bogdan dansează din ce în ce mai dezinvolt, condus cu eleganţă de Ştefana, care îi imprimă ritmul, şoptindu-i : „Un'-doi-trei ! Un'-doi-trei !"

Băieţii şi fetele de pe margini aplaudă ritmic... Ştefana şi Bogdan radiază de fericire...

9

— Bogdane, eşti gata ?

— Gata !

— Dă-i drumul, imprimăm : Stimate colege şi stimaţi colegi, membri ai mult îndrăgitului nostru cerc de dezbateri... să le zicem *filozofice* (deşi ele nu sînt chiar totdeauna) — *Noi şi viaţa ;* stimaţi ascultători, adică invitaţi (presupunem că vom avea şi invitaţi, Bogdane, nu ? La o asemenea temă)...

— De asta te ocupi tu.

— O.K. ! Ca şi de altele, după cum se vede. Deci, să revenim : Ne aflăm cu microfonul şi, bineînţeles, cu aparatul de imprimat (dar aşa se spune — mai reportericeşte — numai cu *microfonul)* în casa colegului nostru din clasa a XII-a A, Bogdan Ştefănescu, eroul acestei zile, vă rog să mă iertaţi, de două ori erou : o dată, pentru că astăzi, 15 mai, din anul de graţie una mie nouă sute optzeci şi... colegul nostru împlineşte fericita vîrstă de nouăsprezece ani, şi a doua oară pentru că, în ziua în care dumneavoastră veţi asculta ceea ce noi punem la cale acum, rezultatele „genialelor" noastre idei şi ale încordatelor noastre eforturi...

— Marius, dar eşti formidabil, vorbeşti ca un adevărat reporter şi ai o vervă !... Nu degeaba vrei să te faci tu...

— Ziarist, colega ! Vă rog să mă iertaţi, stimaţi ascultători, dar, după cum vedeţi şi mai ales veţi vedea, nu sînt singur şi mai intervine cîte cineva înainte de a i se da intrarea în scenă. Entuziasm tineresc, ce să-i faci ? ! După cum vă spuneam, colegul şi, aş îndrăzni să spun, prietenul nostru Bogdan Ştefănescu este încă o dată erou, pentru că astăzi, adică de astăzi în cinci zile, deci săptămîna viitoare, la şedinţa cercului, el ne va face acea formidabilă şi mult aşteptată *Declaraţie de dragoste !*... Vă rog, încă o dată, să mă scuzaţi, aici se aplaudă, nici n-am început şi se aplaudă, vă închipuiţi ce va fi după...

— Cum n-am început, Marius, de două ore discutăm, petrecem aici şi tu spui că „nici n-am început" ?

— Iertare, o voce..., o altă drăgălaşă voce, a unei tot atît de drăgălaşe colege, mă întrerupe, amintindu-mi, de fapt, că trebuie să vă dau o serie de lămuriri.

Mai întîi, prezentările :

La microfon — Marius Florescu, tot de la a XII-A (de altfel, toţi cei de-aici sînt de la a XII-a A, cu o singură şi... foarte plăcută excepţie, pe care o vom descoperi la timpul potrivit) ; pe mine mă ştiţi dumneavoastră, de la serbări, de pe la cenaclu, de pe la cerc, în fine, sînt mai mereu cu... *microfonul*, căci vreau să devin ziarist şi, astă-seară, daţi-mi voie să fac un exerciţiu. Îmi permiteţi, da ? Vă mulţumesc !

Lîngă mine, în această plăcută cameră, în această plăcută casă, cu gazde extrem de amabile, încîntătoare aş zice — bunicii colegului nostru, eminenţi dascăli, pensionari acum, care au fost aşa de înţelegători cu noi în seara aceasta, tolerîndu-ne entuziasmul excesiv uneori, luminînd încîlcelile din vorbele şi din gîndurile noastre cu ponderate sfaturi şi cu vorbe de duh, pentru care le mulţumim cu plecăciune — lîngă mine, deci, se află eroul nostru, dimpreună cu unsprezece colegi ai domniei sale : cinci băieţi şi şase fete ; cinci fete — pentru cinci băieţi, iar a şasea — a şasea este foarte plăcuta excepţie despre care vorbeam şi care, îmi permit să cred, este invitata de onoare a sărbătoritului nostru. (Stimaţi ascultători, *ea* a roşit, *el*

a roşit, *noi*..., *noi* facem haz, adică ceilalţi colegi ai mei fac haz, pentru că eu nu-mi permit, avînd o importantă misiune de îndeplinit şi, fiindu-mi, la urma urmei, în joc viitorul meu de *ziarist*, dacă nu cumva de *inginer*). De fapt, noi toţi am venit aici, în această seară, pentru colegul nostru, să-i urăm, să ne bucurăm împreună cu el, să-i cîntăm, hai : unu, doi, trei, şi : „Mulţi ani, trăiască !... Mulţi ani trăiască !... La mulţi ani !"

Aţi ascultat şi dumneavoastră — voci tinere, izvorîte din piepturi tinere, voci care au vibrat la aceeaşi înălţime de simţire, mai puţin de diapazon (ştiţi, nu toţi colegii mei fac parte din corul şcolii), dar asta n-are importanţă.

Acum, vă rog să mă iertaţi (v-am cerut de prea multe ori iertare, dar aşa sînt eu : foarte politicos), voiam să vă spun că acum mă aflu într-o mică încurcătură : nu ştiu ce să fac — să vi-i prezint pe colegii mei sau ?... Am hotărît : nu vi-i prezint acum, ci într-un alt moment mai potrivit (ori în mai multe momente, vom vedea noi). Ceea ce vă pot spune de pe acum, însă, este că toate colegele noastre, dar absolut toate sînt fete drăguţe, amabile, pline de viaţă, ştiu să danseze foarte frumos, să discute etc., etc. ; una însă este de-a dreptul... Permiteţi-mi să vă reproduc vorbele cu care a întîmpinat-o distinsa şi amabila noastră gazdă — bunica lui Bogdan (eram prin preajmă şi am tras cu urechea) :

— „Vai, dar frumoasă eşti, fetiţo, — a zis bunica — vino să te văd mai de-aproape ! Au avut dreptate *băieţii* mei (adică bunicul şi nepotul, n.n.). Şi ce bine îţi vine rochiţa aceasta vernil, ai ales-o special pentru ochi, nu ?"

— „Vă mulţumesc, doamnă, vă mulţumesc din inimă, sînteţi prea amabilă şi prea bună cu mine ! Vă rog să mă iertaţi pentru întîrziere — a trebuit să-l duc pe Radu, fratele meu mai mic, la mătuşa mea, n-aveam cu cine să-l las altfel ; tata are nişte treburi în seara aceasta...", a spus invitata de onoare a sărbătoritului, colegă de la a XII-a B, pe care sînt sigur că o bănuiţi dumneavoastră chiar dacă nu-i rostesc numele.

Nici băieţii nu sînt mai prejos. Chiar m-am mirat de ei, sînt colegii mei, îi ştiam, mai exact aveam impresia că-i cunosc bine, dar uite că în seara aceasta mi s-au dez-

văluit altfel. Avea dreptate cineva care spunea că : *adolescentul, tînărul, constituie un univers prea puţin explorat !* idee la care, permiteţi-mi să adaug modestul meu îndemn :„*Oameni, cunoaşteţi mai bine acest univers ! Tovarăşi, staţi de vorbă cu tinerii, mai mult şi mai apropiat, aşa, de la suflet la suflet, — veţi vedea că şi ei au suflet !*"

Stimaţi ascultători, aici din nou se aplaudă şi se subliniază : „Şi încă ce suflet !"

Şi acum, după aceste prezentări cam lungi („lungi", „lungi" mă aprobă şi colegii mei), să intrăm în problemele esenţiale ale reportajului nostru, a cărui iniţiativă, să-mi daţi voie, cu modestie, să recunosc, eu am avut-o. Că i-am zis, la un moment dat, lui Bogdan, după atîtea discuţii ale colegilor mei : ce bine ar fi fost dacă s-ar fi înregistrat măcar o parte din ceea ce s-a spus în seara aceasta aici despre atîtea probleme, dar şi despre una care ne interesează pe toţi — îi dăm dreptate, încă o dată, conducătorului cercului nostru şi-i mulţumim că ne-a propus o dezbatere în legătură cu... Este vorba, stimaţi ascultători, despre ceea ce, de cîteva săptămîni, discută, cînd într-o împrejurare, cînd în alta, nenumăraţi tineri ai liceului nostru : *dragostea.*

Şi-atunci, pe loc, am convocat o şedinţă fulger în doi, adică între mine şi Bogdan, am propus forma — veţi vedea imediat — este cu totul „originală", am supus propunerea masei spre deliberare, am primit, notaţi : cu aplauze, aprobarea şi, iată-ne în exerciţiul funcţiunii.

Cei zece tineri sînt pregătiţi (organizatorii nu vor fi, bineînţeles, supuşi testului), fiecare are hîrtie şi creion, mese, colţuri de mese, de dulapuri sau propriii genunchi la dispoziţie, aşteptîndu-ne doar întrebările. Rugăm pe tovarăşii profesori, amabilele noastre gazde, să ne ierte eventualele stîngăcii din formularea întrebărilor.

Acum îi rog pe cei zece colegi să scrie titlul :

DESPRE DRAGOSTE

— *extemporal* —

. . . . . .

Colegele şi colegii lui Bogdan au plecat cu toţii deodată, încîntaţi de întîlnirea lor, de isprava cu reportajul-

anchetă, de cîte şi-au spus şi au simţit, de faptul că au petrecut împreună cîteva ore, într-o atmosferă de clocot tineresc al minţii şi sufletelor lor. Bunica şi bunicul i-au petrecut pînă la poartă, înconjurîndu-i cu sentimente calde de părinţi şi de dascăli.

Bogdan i-a însoţit mai departe, pînă la capătul străzii. Aici drumurile se despărţeau : băieţii s-au angajat, aşa cum se cuvenea, să-şi însoţească pînă acasă colegele.

Drumul Ştefanei era foarte bine cunoscut de Bogdan, îl călcase, cu atîta încîntare şi freamăt interior, de multe ori.

În seara aceasta însă, totul parcă era altfel. În seara aceasta, Ştefana a vorbit atît de puţin, parcă n-a fost ea, cea de fiecare zi. Niciodată n-a văzut-o atît de tăcută, retrasă, încordată. Cu toate acestea, atît de bucuroasă, totuşi, bucuroasă cum, iarăşi, n-o mai văzuse pînă acum. E adevărat că cele mai largi şi mai frumoase răspunsuri, în scris, ea le dăduse.

El vorbise însă mult, se dezlănţuise, chiar se grozăvise, aruncînd în discuţie tot felul de idei, unele prinse de pe la bunicul, de la bunica. Ceilalţi îl ascultau miraţi, amintindu-şi de vorbele zeflemitoare ale colegului lor, Alexandru Sima : „Tăcutul, sfiosul Bogdan Ştefănescu ? Fetelor, păzea !“ Într-adevăr, colegii nu-l recunoşteau : Bogdan era altul. Ştefana însă îl cunoştea şi-l recunoştea, totodată. În ochii ei, care au vorbit tot timpul, cînd erau întrebaţi de Bogdan, se zămisleau răspunsuri.

Ochii aceştia erau învăluiţi acum în noapte, iar el, Bogdan, parcă-şi pierduse glasul, parcă se epuizase.

Mîinile Ştefanei, pe care Bogdan le strîngea înfrigurat, vorbeau aşa cum... Deodată, şi-a adus aminte de Diana, fata de care bunicul se îndrăgostise cînd avea vîrsta lui. Cîtă dreptate avea bătrînul, şi ce frumos ştia el să tălmăcească aceste lucruri ! Pe cînd nepotul... din toate cîte simţea că ar fi putut şi ar fi trebuit să-i spună Ştefanei, se pomeni apropiindu-şi cu sfială buzele de părul ei ca arama, undeva lîngă tîmplă, şi şoptindu-i ca într-un vis,

ca într-un cîntec, în care sufletul lui se năştea din nou, fiinţa lui se zămislea pentru a doua oară :

„Mi-e drag de tine, Ştefana, mi-e tare drag şi dor de tine !“

Fata a ridicat privirile spre ochii lui, dar în întunericul nopţii nu i-a putut vedea. Îi simţea fierbinţi deasupra frunţii ei, fierbinţi şi întrebători.

Şi-a lipit apoi fruntea de pieptul lui Bogdan, ascultîndu-i de aproape bătăile repezi ale inimii speriate, pe care-o putea asemui cu o pasăre de aur aflată la porţile unei colivii, de unde aştepta să-şi ia zborul. Bogdan o mîngîia pe păr şi palma lui era caldă şi bună, şi fata se simţea atît de bine, încît începu să plîngă încet, cu lacrimile atîtor doruri şi întrebări, care acum păreau să se dezlege.

S-a înălţat apoi pe vîrful picioarelor, ca să ajungă pînă la buzele lui Bogdan.

„Fata avea degete subţiri, şi ochi albaştri, şi buze fierbinţi...“ îşi aminti Bogdan despre descrierea făcută de bunicul său acelei Diane de demult. În acest timp, Ştefana s-a strecurat grăbită în curtea casei ei...

„Numai ochii sînt verzi, *minunile* mele verzi... şi părul de aramă moale !“... adăugă băiatul în gîndurile sale.

Un cîntec îl învăluia tot mai mult ; se simţea uşor ca fulgul, iar noaptea se luminase dintr-o dată, aprinzîndu-i deasupra o boltă de făclii :

„Azi sînt îndrăgostit, e-un curcubeu
Deasupra lumii sufletului meu.

. . . . . .

Eu curg întreg în acest cîntec sfînt,
Eu nu mai sînt, e-un cîntec tot ce sînt“,

începu el să recite cu glas tare, făcînd apel la nemuritoarele versuri ale lui Nicolae Labiş sau, poate, numai sufletul şi inima lui recitau :

„Azi sînt îndrăgostit, e-un curcubeu
Deasupra lumii sufletului meu“...

10

...Ochii lui Bogdan sînt umezi de lacrimi. Discuţia cu mama sa îi răscolise fiinţa...

În ultimele zile nu reuşise să stea de vorbă cu Ştefana. Era tot timpul ocupată, supărată, nervoasă. Băiatul nu ştia ce să creadă. O singură dată, cînd a întîlnit-o pe culoar şi i-a ieşit înainte, l-a rugat, scurt, „să fie înţelegător şi s-o lase în pace". I-a promis că o să-i explice, în curînd, ce se petrece cu ea. Sufletul băiatului s-a răsucit, de parcă l-ar fi strîns cineva între palme, fără milă, încercînd să-l gîtuie. Chipul i s-a întunecat, iar ochii i s-au aprins de spaimă. „Dumnezeule ! Ce se întîmplă cu Ştefana ! ?" şi-a spus Bogdan de-a dreptul uimit. A doua zi şi a treia zi fata n-a mai venit la şcoală, după cum nu avea să mai vină nici în zilele următoare, care erau, de fapt, ultimele din anul şcolar, ultimele lor zile de liceu. Se încheiau cursurile, după care urma o scurtă perioadă de pregătire în vederea bacalaureatului...

Acum toate i se învălmăşeau în minte şi în suflet. S-a îmbrăcat şi, fără să spună o vorbă, a ieşit din casă. L-a văzut bunicul, care l-a întrebat de ce este agitat. „Nu-i nimic, nu te nelinişti ! i-a răspuns băiatul. Mă doare puţin capul, sînt obosit ! Mă plimb cîteva minute prin curte, prin faţa casei şi mă întorc !" Dar, cînd a ieşit din ograda locuinţei lor, era deja hotărît : trebuia s-o vadă pe Ştefana! A prins să alerge pe stradă, apoi a cotit-o la dreapta, ajungînd în faţa „Parcului Primăverii". A trecut în fugă prin parc şi, după cîteva minute, s-a pomenit în faţa casei ce-i devenise atît de cunoscută de cîtăva vreme...

Era o clădire modestă, cu o curticică frumoasă în faţă, plină cu flori. Nu era casa tatălui Ştefanei, ci a altcuiva, ei fiind chiriaşi în două cămăruţe, care aveau şi dependinţele necesare. Bogdan fusese de cîteva ori în această casă. Îşi aminteşte că, prima dată, a rămas profund impresionat şi de modestia interiorului. Dar, peste tot, era curat şi cochet aranjat, ceea ce dovedea hărnicia Ştefanei şi bunul

ei gust. Atunci a strîns-o în braţe şi s-au sărutat în voie, nu pe furiş, ca în parc. Şi casa se transforma, văzînd cu ochii, într-un palat, în cel mai frumos palat de pe lume !...

Acum, Bogdan tremura de emoţie la poartă, neştiind ce să facă. Ferestrele, întunecate, indicau clar faptul că nu este nimeni acasă. Dar, iată că, în timp ce se întreba unde o fi la ora aceasta Ştefana (tatăl ei s-ar fi putut să fie de serviciu, iar Radu era la internat), de după colţ apar trei siluete : două femei şi un bărbat. Bogdan se îndepărtează, la repezeală, cu cîţiva paşi de la poartă, trecînd apoi pe trotuarul de vizavi, unde se ascunde în spatele unui castan cu trunchiul puternic spre a putea privi în voie. Străduţa era într-un singur loc luminată, în faţa celei de a treia case de la locuinţa Ştefanei, unde se afla un stîlp cu un bec puternic. În aşteptare, inima lui Bogdan îi măsura parcă ultimele clipe ale existenţei. Cînd cele trei persoane au ajuns în dreptul luminii, băiatul o recunoscu, între ele, pe aceea pentru care vibra, atît de încordat, întreaga lui fiinţă ; în cealaltă persoană feminină o bănui pe mătuşa Ştefanei, dar bărbatul, necunoscut lui Bogdan, nu era desigur tatăl fetei, fiindcă n-avea nici 30 de ani, era destul de prezentabil, din cîte a putut să-şi dea seama în fugă şi parcă avea şi un barbişon, ori i s-a părut lui... Ca împins de un resort nevăzut, a ţîşnit din spatele copacului şi, traversînd strada, a apărut, din întuneric, tocmai cînd Ştefana deschidea poarta, invitîndu-i pe cei doi înăuntru.

— Bună seara, Ştefana, spuse el cu sufletul la gură.

— Bogdan, ce e cu tine aici ? i se adresă fata, tresărind, vădit încurcată de prezenţa lui...

Bărbatul care o însoţea s-a oprit, măsurîndu-l din ochi pe Bogdan, care nu făcea, bineînţeles, altceva. Se măsurau amîndoi !

— Te-am întrebat ce e cu tine, la ora aceasta ? reluă Ştefana.

— Nu te nelinişti, răspunse Bogdan cu un glas pe care fata nu i-l auzise niciodată, am venit să stăm puţin de vorbă, dar văd că eşti ocupată, aşa că... Şi dădu să se întoarcă şi să plece.

— Bogdan, Bogdan, strigă Ştefana, în timp ce se apropie cu cîţiva paşi de el, fii înţelegător şi ai încredere în

mine, am să-ţi explic, în curînd, totul !... Să sperăm că vom ieşi din întunericul ce ne-a cuprins...

— Da, s-a întunecat rău, totul s-a întunecat, Ştefana, mă duc că e tîrziu, spuse Bogdan şi se răsuci din drum, rupînd-o la fugă.

Simţea că dacă ar mai fi rămas doar cîteva clipe, risca să izbucnească în plîns, ori să se repeadă să-l ia de piept pe *ţapul* acela ce se pregătea să intre pe poarta casei în care el fusese atît de fericit.

A traversat o parte a parcului ca un bolid aflat în cea mai mare viteză. Apoi s-a oprit din fugă, a încetinit pasul, ca să-şi potolească răsuflarea atît de grăbită, iar, pînă la urmă, căutînd o bancă anume, de care îl legau atîtea frumoase amintiri, se abandonă pe scîndurile acesteia, aşa cum ai aşeza un corp străin, o adevărată povară de care vrei să scapi cît mai repede. Deasupra ei, pîlpîia un bec ca o candelă. Întrebările îi asaltau fiinţa, una după alta : „Ce s-a întîmplat ? Ce-a putut să se întîmple de s-a schimbat totul ? Cine este individul acela şi ce caută el în casa Ştefanei ?... *Să fiu înţelegător şi să am încredere în ea !* Dar cum să am încredere cînd văd atîtea şi ea nu-mi spune nimic ? ! De ce nu stă de vorbă cu mine ? Orice i s-ar fi întîmplat, trebuia să-mi spună în primul rînd mie ! În locul ei, eu cred că aşa aş fi făcut !... *În locul ei !...* Hm ! Ce greu este să te aşezi în locul altuia, să încerci şi să reuşeşti să înţelegi tot ce gîndeşte şi simte altul într-o anume situaţie !... În orice caz, deliberă, încă o dată, Bogdan, dacă mie mi s-ar fi întîmplat ceva grav, i-aş fi spus neapărat şi Ştefanei. I-aş fi spus, fără îndoială, bunicului şi, dacă ar fi fost cazul, bunicii, ori, poate tatălui meu, de s-ar fi nimerit să fie pe lîngă mine şi să aibă timp să mă asculte. Dar şi cu Ştefana aş fi stat de vorbă !... Ea de ce nu vorbeşte cu mine ? Cu atît mai mult cu cît ceea ce se petrece cu ea nu e un lucru simplu, sînt sigur !"

Bogdan rămase cu gîndul la ultima afirmaţie, pe care o transformă într-o serie de alte chinuitoare întrebări : „La urma-urmei, dacă tot ceea ce am crezut eu pînă acum n-a fost decît o simplă iluzie ? De unde ştiu eu că mă iubeşte Ştefana ? !... Poate a cochetat şi cu mine, aşa cum a făcut-o cu atîţia... Ce ştiu eu despre ea, despre sufletul ei!

...Mai bine nu mă alegea pe mine „filozoful" pentru *declarație*... Așa, cine știe, n-aș fi ajuns la Ștefana și, poate, ar fi fost mai bine !..."

— „Bogdan Ștefănescu, ești un ingrat ! se revoltă, dintr-o dată, un gînd din adîncul ființei tînărului. Cum poți să spui că ar fi fost mai bine ? Uită-te în sufletul tău și cîntărește cu ce-ai rămîne dacă ai arunca din el ceea ce ți-a adus această fată ? Poftim ? !"...

— „Da, dar și așa !... Așa se poate trăi ? În incertitudine, în derută, în chinurile iadului ? ! Spune, se poate ?"

— „Ai răbdare, băiatule, se zburli la el același gînd, ai răbdare și încredere, așa ți-a spus și Ștefana ! E o situație bărbătească... nu ? Confruntă-te cu ea ! Străduiește-te să ieși învingător ! Suferința călește ! Trebuie să treci prin foc. Adevărul nu se teme de înaltele temperaturi. Dimpotrivă, trecut prin jar, el devine mai luminos și nemuritor. Care este adevărul tău, adevărul ființei tale ? Dacă o iubești, suferă pentru ea, așteaptă și ai încredere ! Pe urmă, vei vedea ce ai de făcut !"

„Așteaptă și ai încredere ! își spuse Bogdan, încă o dată, ridicîndu-se de pe bancă și pornind către casă. Am să aștept, Ștefana Dragomir, am să aștept ! Vezi însă ce faci cu încrederea mea ! Ai grijă, Ștefana, se rugă, parcă, sufletul lui Bogdan, ai grijă !"...

11

Elevii sînt în recreație. Bogdan se îndreaptă spre clasa Ștefanei. Deschide ușa și privește spre banca ei. Cristina Stamate, cu jucată dezinvoltură, începe să fredoneze, învîrtindu-se în jurul lui : „Fire ușoară femeia are / E schimbătoare / Ca fulgu-n zbor !"

— Lasă prostiile ! o repede Bogdan. Ce-i cu ea ? N-ați aflat nimic ?

— „Nu cerceta aceste legi, / Că s-ar putea... să le-nțelegi" Și-atunci să te văd, băiețaș — îi răspunde Cristina.

— Stai, domnule, liniştit ! Are fata nişte probleme, o să vină ! intervine Liana.

— Ce fel de probleme ? întreabă Bogdan, suspicios.

— Ei şi tu, acum ! Vrei să le ştii pe toate ! Probleme ! Mi-a spus că le rezolvă şi vine la şcoală.

Contrariat, Bogdan pleacă, trîntind, în urma lui, uşa clasei...

CAPITOLUL II

1

A doua zi, sîmbătă, la familia Ştefănescu se făceau mari pregătiri. Bogdan nu participa în nici un fel la ele, nu-l interesau. Seara de sîmbătă avea să-i rezerve însă o surpriză. El ştia că este aşteptată familia Angelescu, adică domnul şi doamna Angelescu. La ora 19,30 însă, uitîndu-se pe fereastră, observă că dintr-o „Dacie" 1310 alb-argintie, ce se oprise la poarta lor, coboară trei persoane, în loc de două...

În timp ce-l privea cu insistenţă în ochi, s-a recomandat pe larg : „Mona Angelescu, în curînd absolventă de liceu, colegă de generaţie deci şi, tot în curînd, candidată la medicină. Aveţi aşadar, stimată familie Ştefănescu, zise Mona, în continuare, întorcîndu-se spre gazde, în seara aceasta, în mijlocul dumneavoastră, un inginer şi o doctoriţă ! Sper că la Politehnică dai, tinere, nu ? Asta ar mai trebui : să mă concurezi la medicină ! mai adăugă ea mustrîndu-l *dulce* pe Bogdan. Deşi, uitîndu-mă bine la dumneata, cred că mi-ar fi plăcut să ne putem plimba mînă în mînă pe la căpătîiul bolnavilor. Văzînd o asemenea pereche, poate că li s-ar mai alina şi lor durerile ! Ei, ce zici de perspectivă ?" îşi încheie Mona uluitoarea-i tiradă.

Faţa lui Bogdan era un adevărat curcubeu de culori. Ce să zică ? ! Era năucit ! Aşa ceva nici măcar nu-şi putuse închipui ! Aveau şi ei la şcoală *obraznicele* lor, Cristina Stamate fiind una dintre ele, dar trebui să recunoască sincer că Mona Angelescu le bătea de departe ! La fel de miraţi erau bunicii şi părinţii lui Bogdan, chiar Melania Ştefănescu, cît era ea de „mondenă" şi de înţepată, rămăsese

cu un zîmbet aiurit suspendat pe obraz şi nu ştia, parcă, ce să facă, în acest timp, cu mîinile.

Din încurcătură i-a scos pe toţi doamna Angelescu, a cărei intervenţie s-a dovedit salutară.

— A, nu vă speriaţi, spuse ea cu o voce de înger, privindu-şi cu încîntare fiica, aşa e Mona, vrea să dea gata pe oricine, de la început. Altfel e fată cuminte, aşezată şi foarte silitoare. Nu e aşa, sufletul meu ? i se adresă mama, în continuare. Ia spune tu cu ce medie crezi că ai să termini liceul ?

— Să trecem peste asta, mamă, răspunse scurt fata, media 8,50 nu constituie neapărat un motiv de laudă...

— Da, dar bacalaureatul trebuie să-l iei neapărat cu mai mult, fetiţo ! se ţinu dîrză mama. Şi, mai ales, trebuie să intri printre primii la facultate. Asta ne interesează foarte mult, *tată,* nu ? Ce zici ? se adresă doamna celuilalt membru al familiei, care pînă atunci nu apucase să scoată prea multe vorbe.

— Să intru, mamă, acesta este esenţialul, chiar ultima înainte de linie şi tot ar fi bine ! se repezi Mona cu răspunsul, luînd-o înaintea tatălui.

— Ei, şi uite aşa intrarăm, dintr-odată, în miezul celor mai arzătoare probleme la ordinea zilei ! interveni domnul Angelescu, jenat de situaţie şi încercînd să rezolve lucrurile prin glumă. Şedinţa fiind deschisă, urmă el pe acelaşi ton, vă propun să continuăm deci dezbaterile. Cine mai are ceva de spus ?

Au izbucnit cu toţii în rîs, răsuflînd uşuraţi.

În timpul mesei, în vreme ce gazdele discutau cu musafirii tot felul de alte probleme, decît cele abordate la începutul serii, Mona a decretat că vrea să viziteze camera lui Bogdan şi că o roagă pe gazdă să-i servească, eventual, cu ceva acolo. Poate să aducă şi de băut, „pentru că, preciză ea, la întoarcere nu mai conduc eu, e rîndul altui membru al familiei, indicînd-o cu arătătorul pe doamna Angelescu. Ea şi aşa nu se omoară cu băutura, o doare ficatul". Acestea fiind zise, Mona îl luă de braţ pe Bogdan şi se retraseră spre camera băiatului...

— Sper că ai şi muzică, nu ? îl întrebă ea, de cum intrară în cameră, grăbindu-se, în acelaşi timp, să admire ordinea, curăţenia, aerul plăcut al încăperii... Nu-ţi vine

niciodată să arunci cărțile pe jos, ori hainele, ciorapii, în sfîrșit, ce întîlnești la îndemînă ? mai spuse, în timp ce-i trecea în revistă cărțile de pe birou, ori pe cele aflate în bibliotecă.

— Nu ! răspunse scurt băiatul.

— Mie, da ! adăugă Mona. Mie îmi vine să arunc și cărți, și haine, și tot ce întîlnesc în cale ! Și, dacă îmi vine, îmi vine, arunc, ce să fac ? !... De aceea, la mine în cameră e mai puțină ordine decît aici..., mărturisi ea fără nici o urmă de jenă.

Între timp, mama lui Bogdan aduse un platou cu tot felul de bunătăți, precum și o sticlă de lichior „făcut în casă", după cum a ținut să precizeze, deci „cu foarte puțin alcool"...

— Așa, da ! Mulțumesc, doamnă ! spuse fata, întinzînd mîna spre sticlă și turnîndu-și în pahar, fără să mai aștepte să fie servită.

— Bogdane, de ce nu ești atent ? îl mustră mama pe băiat, care nu era, de fapt, cu nimic vinovat, deoarece făcuse și el gestul de a prinde sticla spre a-și îndeplini obligațiile de gazdă, însă Mona i-o luase înainte.

— Nu vă faceți probleme, eu nu mă formalizez ! interveni fata, după care mama lui Bogdan părăsi camera, lăsîndu-i singuri.

Mona se așeză într-un fotoliu, punîndu-și picioarele unul peste altul. Bogdan luă și el loc într-un alt fotoliu, de vizavi, și începu s-o privească oarecum detașat, dar cu o vădită curiozitate. Era îmbrăcată într-o rochie lungă, dintr-o mătase naturală foarte fină, de culoarea cerului albastru, limpede și strălucitor, care era și culoarea ochilor ei. Decoltată, fără mîneci, cu spatele aproape gol, cu o despicătură pe piciorul drept, rochia abia că se ținea pe trupul frumos al fetei.

Punîndu-și paharul cu băutură de-o parte, Mona scotoci grăbită în propria-i poșetă, scoțînd de-acolo un pachet de „Kent" și o brichetă micuță, frumoasă ca o bijuterie. Aprinzîndu-și o țigară, trase cu voită lăcomie fumul în piept, dar se înecă și începu să tușească... Bogdan schiță un zîmbet ușor.

— Te rog să te servești, îl îndemnă, arătîndu-i pachetul de țigări. Ori nu fumezi ?

— Mulţumesc ! Nu fumez ! răspunse Bogdan apatic.

— Măi, măi, ce băiat cuminte are mama, adăugă Mona cu ironie. Ia spune, continuă ea, n-ai nici un viciu ? Nu-ţi plac nici ţigările, nici băutura, nici fetele ? Nimic ?

— Nu, nimic din tot ce-ai amintit ! N-am nici un viciu ! Ce să-i faci, sînt un băiat model ! răspunse Bogdan pe un ton asemănător. Ţigările nu-mi plac în nici un caz şi nici fetele care fumează, adăugă el aproape agasat... Exceptez, bineînţeles, persoanele de faţă, care se remarcă printr-un şarm anume, chiar şi atunci cînd îţi aruncă fumul în nas.

— O, dar ai limbă ascuţită, tinere ! Îmi place ! Începusem să mă tem, cu toate că auzisem numai lucruri bune despre tine.

— Ce vorbeşti ? ! Ai şi făcut cercetări ? Ai venit documentată, deci !

— Bineînţeles, altfel cum ? !

— Atunci mă bucur că încep să mă reabilitez în ochii tăi... frumoşi !

— Ei, aşa mai merge ! Dă-i drumul, te ascult !

— Şi cum îţi spuneam : ţigările nu-mi plac, dar să trecem peste asta !

— Dacă chiar aşa stau lucrurile, ei bine, îţi promit că în seara aceasta n-o să mai fumez. Fac acest sacrificiu pentru tine ! Şi să ştii, îl ameninţă Mona cu unghia-i roşie şi prelungă de la arătător, că eu fac foarte rar sacrificii pentru cineva. Sînt învăţată ca alţii să le facă pentru mine !

— Sînt adînc impresionat şi recunoscător, spuse Bogdan, punîndu-şi mîna dreaptă la piept şi schiţînd un gest de reverenţă. Dar, să trecem mai departe, dacă-mi dai voie.

— Te rog, te rog !

— Cu băutura nu mă prea omor, aş zice chiar dimpotrivă, îmi este aproape străină, ca şi ţigările ; iar cît priveşte fetele, cine poate să le înţeleagă ! mai zise el, subliniindu-şi vorbele cu un gest al capului care sugera cel puţin o dezamăgire.

— Aşa !... Va să zică, pe fete „cine poate să le înţeleagă ? !"... De fapt, ai spus, fără să vrei, un mare adevăr.

Voi, bărbaţii, nu prea sînteţi în stare să înţelegeţi femeile ! Voi sînteţi fiinţe mult mai elementare decît noi.

— Ei, trăim şi noi, ce să facem ? ! Dacă aşa a vrut *sfînta* natură ? Parcă poţi să te revolţi ? Şi dacă te revolţi, mă rog, la ce rezultate ajungi ? ! Aşa că...

— Bine, Bogdan Ştefănescu ! Bravo ! Îmi placi !

— Îţi atrag, respectuos, atenţia că ai mai spus-o o dată. Şi doar nu vrei să mă faci să cred că acesta-i adevărul.

— Ba să crezi ! De ce nu ? De ce nu mi-ai plăcea, la urma urmei ? zise Mona, ridicîndu-se de pe fotoliu şi întinzînd mîna spre a-l invita şi pe Bogdan să se ridice. Cînd acesta se află în picioare, fata se îndepărtă puţin de el, cîntărindu-l de sus pînă jos şi spunînd : Iată — bine crescut eşti, de arătos, n-am ce zice, măcar o parte din cărţile acestea cred că le-ai citit, aşa că ai ceva în cap, plus ceea ce ţi-a inoculat mama noastră — şcoala, de vorbit văd că ştii să vorbeşti, vicios ai spus că... departe de tine gîndul, ştii să faci curăţenie, să păstrezi ordine, te pomeneşti că ştii să faci şi mîncare... Totul e deci cum nu se poate mai bine ! spuse fata, ca o concluzie, aşa că : de ce să nu-mi placi ? ! Îmi placi, Bogdan Ştefănescu ! repetă ea, zîmbind seducătoare, în timp ce, apropiindu-se de el, îl prinse cu amîndouă mîinile pe după gît, îşi lipi trupul fierbinte de cel al băiatului şi, aplecîndu-i capul, ca să ajungă pînă la buzele lui, îl sărută prelung !...

Cînd se desprinse din braţele ei, Bogdan respiră adînc, uitîndu-se, în acelaşi timp, speriat spre uşa camerei...

Ca şi cînd nimic deosebit nu s-ar fi petrecut, Mona spuse, pe un ton de totală degajare :

— Şi-acum, muzică ! Hai, dă-i drumul, ce mai aştepţi ?

Băiatul se supuse, apăsînd pe butonul unui casetofon. Mona începu să danseze de una singură, de parcă n-ar fi fost nimeni altcineva în cameră. Bogdan rămase de-o parte, aşezîndu-se, pînă la urmă, pe fotoliu, ca să poată s-o urmărească mai bine. Fata dansa cu pasiune, executînd tot felul de mişcări, ca într-o gimnastică chinuită, dezarticulată, ce-i producea, totuşi, în mod curios, plăcere, deoarece pe chipul ei se perinda un şir întreg de nuanţe de zîmbet, însoţite de o bogată gamă de murmure,

de la cele guturale, coborîte, pînă la cele înalte şi pure, desprinse parcă din trilurile privighetorii.

După o impresionantă avalanşă de energie revărsată în juru-i, în aşa fel încît întreaga cameră ajunse să vibreze parcă de suflul şi de murmurul ei, Mona se potoli ca prin minune şi, oprindu-se în faţa lui Bogdan, îi spuse, cu o neasemuită tandreţe :

— Vino, te rog, să dansăm ! Gata cu ţopăiala ! Mi-ajunge ! Asta înseamnă, continuă ea, că trebuie să pui neapărat un tango ! Ai aşa ceva ?

— Sigur, domnişoară ! Sîntem o casă... respectabilă. Avem tot ce doriţi ! Numai un „bob-zăbavă", să schimb caseta !

Şi, într-adevăr, introducînd în aparat o altă casetă, Bogdan făcu să se reverse în cameră acordurile sublime ale unui tangou celebru, care ar fi ridicat de pe bancă şi pe nişte tineri de... optzeci de ani, dacă s-ar fi aflat, cumva, de faţă.

Toată numai zîmbet şi roşie la faţă precum mărul din poveste, Mona îşi desfăcu larg braţele spre a-şi primi partenerul, ce se apropia cu o oarecare şovăială. Bogdan simţi cum îi înlănţuie gîtul nişte tentacule fierbinţi, iar de sus şi pînă jos fiinţa lui se pomeni fulgerată de fiori cu totul aparte care-l ameţeau şi-i tăiau parcă răsuflarea. Subţire şi mlădioasă, cu forme provocatoare, Mona vibra lîngă el, curgînd ca o binefacere rară, adusă de un vis vrăjit.

„Curios, gîndi Bogdan, apelînd la bruma de judecată ce-i mai rămăsese limpede, ce-o fi avînd această fată de se lipeşte de tine ca un adevărat magnet ? ! Un magnet care îţi răscoleşte tot sîngele, toată simţirea, totul, totul ! Nu-şi amintea să mai fi avut vreodată o asemenea senzaţie... Şi doar a strîns-o în braţe şi pe Ştefana ! Da, dar în faţa ei nu ştia de ce îi venea să îngenunche şi s-o privească aşa cum faci cu o icoană, s-o admire, s-o mîngîie cu sfială, să-i sărute fiecare deget, şi ochii pe rînd, şi obrajii, şi fruntea, şi părul, şi buzele de pe care avea impresia că adună nectarul celor mai parfumate flori.

Pe cînd Mona..., ea e toată un clocot, un tumult ce se revarsă peste tine, te acaparează şi te... zăpăceşte ! O ză-

păceală plăcută, ce-i drept, care te scoate din cotidian, făcîndu-te să uiți de tot și de toate, să uiți și să nu-ți mai pese de nimeni și... de nimic !

— Dansezi bine, Bogdan Ștefănescu, rosti, pe neașteptate, Mona, desprinzîndu-se de el și trezindu-l astfel din vraja în care se cufundase cu atîta nebănuită plăcere. Îmi place, îmi place și cum dansezi ! Deci, totul este O.K. ! Drept să-ți spun, aproape că nu mă așteptam ! Venind către voi mă gîndeam, cu teamă, că s-ar putea să întîlnesc un băiat oarecare, *studios* și atîta tot. Îmi pare bine că nu este așa. Căci, cu toate stîngăciile tale, ca să fim drepți — cu unele stîngăcii, ori reticențe — ești un june clasa întîi ! Scuză-mi, te rog, limbajul ! Sper ca el să nu-ți jeneze prea mult auzul, obișnuit, probabil, cu normele unui elevat stil de conversație, propriu unei case de distinși profesori cum sînt bunicii tăi !

Rostind aceste vorbe, Mona se eliberase parcă încă o dată de fluxul acela misterios ce-o stăpînea, redevenind lucidă și ironică.

Se așeză pe fotoliu și, ridicînd de pe masă paharul gol, îl întinse spre Bogdan spre a-i mai turna în el din acea licoare atît de plăcută la gust pe care-o savurase înaintea celor două reprize de dans.

Bogdan se execută, turnînd, după aceea, cîțiva stropi și în paharul său. Ciocniră !

— Pentru prietenie și izbîndă ! spuse fata.

— Și pentru iubire ! adăugă Bogdan, gîndindu-se, de fapt, la Ștefana.

— A ! Ești derutant, tinere !

— Și cînd te gîndești că împlinesc performanța fără să mă străduiesc.

— Cu-atît mai interesant ! Trebuie să te mai studiez. Mărturisesc că, chiar după atîtea laude pe care ți le-am adus...

— Și după tot atîtea ironii...

— Să trecem peste ele... ; deci, după atîtea laude, cred că te-am subapreciat, totuși ! Trebuie, cum spuneam, să te mai studiez ! Cine știe ce-mi este dat să descopăr...

O bătaie în ușă le întrerupse conversația.

— Iertați-mă, copii, că vă deranjez, spuse doamna Angelescu, al cărei cap apăru în deschizătura ușii, dar este tîrziu, trebuie să plecăm. V-ați distrat bine ?

— De minune ! răspunse fata. După care, întorcîndu-se spre gazda sa, îi întinse mîna și îi spuse : Pe curînd, Bogdan !

— Sărut mîna, domnișoară Angelescu ! Sărut mîna, doamnă ! spuse Bogdan, sărutînd, într-adevăr, mîna Monei și a mamei sale, care, peste cîteva minute, părăseau, însoțite de ambasador, casa familiei Ștefănescu.

După plecarea musafirilor, mama lui Bogdan ar fi vrut să-l întrebe ce părere are despre fată, dar acesta a evitat-o, retrăgîndu-se imediat în camera lui, semn că nu voia să stea de vorbă cu nimeni.

L-au lăsat cu toții în pace, întreaga familie pregătindu-se de culcare.

2

Duminică, Bogdan s-a sculat dis-de-dimineață ! Toată noaptea dansase cu Mona... în vis, se lăsase îmbătat de ființa ei care-l răscolise pînă-n străfunduri. Îi simțea și acum sărutul pe buze, căldura și apăsarea sînilor, zvîcnirile trupului atît de frumos croit, mlădierile lui de liană ce tremura din toate fibrele... atunci cînd dansau strîns îmbrățișați... Și parfumul acela atît de fin, ce-ți purifică răsuflarea și pe care-l împrăștia în jur corpul ei încălzit !... Cu Mona în brațe, Bogdan uitase de toate..., uitase de sine, deși se străduise să nu arate acest lucru. Mai ales la sfîrșit, cînd și-a luat la revedere de la fată și de la mama ei, fusese distant, înțepenit, politicos, dar rece ! I se învălmășeau atîtea în minte ! Iar cînd a venit mama Monei s-o anunțe că trebuie să plece, Bogdan a simțit în mod sincer o părere de rău. El abia atunci se încălzise cu adevărat. De aceea, ar fi dorit ca Mona să mai rămînă, să mai danseze cu el, s-o mai țină în brațe !... Fiindcă nu mai ținuse

pe nimeni în braţe, aşa, niciodată !... La reuniuni, ori la ceaiuri, făceau mai mult sport, gimnastică, nu dansau, ...„ţopăiau", cum spunea Mona aseară, fiecare de capul lui, cu mişcările şi cu ritmul lui, care, uneori, n-aveau nimic comun cu ale celorlalţi...

— Ce s-a întîmplat, mînzule, de ce eşti aşa de matinal ? Ai uitat, cumva, că astăzi e duminică ? Începi tu peste două zile bacalaureatul, iar peste altele, cîteva, examenul la facultate, dar acestea nu sînt motive spre a te scula cu noaptea în cap chiar şi duminica. Şi-apoi, nu spre a învăţa te-ai sculat tu, ci, după cum observ, fiindcă n-ai nici o carte pe lîngă tine, alta pare să fie cauza...

— Mai întîi, mult stimate tovarăşe profesor, daţi-mi voie să vă spun : „Bună-dimineaţa", zise Bogdan, silindu-se să glumească, în timp ce se ridica de pe banca pe care se afla în curtea casei, şi să vă invit să luaţi loc spre a vă bucura în tihnă de minunile acestui soare prietenos ce se uită la noi din înălţimile albastre.

— Să trăieşti, Bogdane taică, spuse bunicul, îmbrăţişîndu-şi nepotul. Dar, după „mai întîi", urmează „în al doilea rînd", adică răspunsul la întrebare. Ei, aştept ! Aştept să-mi spui ce te frămîntă şi nu de azi, de ieri, ci cam de multişor ! Ce se petrece aici, adăugă el, indicînd pieptul lui Bogdan, în dreptul inimii. Mă uitai la tine, privindu-te de la fereastră, continuă bunicul. Eşti foarte meditativ în dimineaţa aceasta. Dacă te-ai fi privit într-o oglinjoară, te-ai fi mirat şi tu, citindu-ţi gîndurile şi trăirile aşa cum se exteriorizau ele. Nu cumva te-a pus pe jar domnişoara ambasador ? Te pomeneşti că te-a dat gata !

— Dacă ai fi fost în locul meu, pe dumneata „te-ar fi dat gata" ?

— Măi, mînzule, mai întîi ar fi trebuit să răspunzi, nu să întrebi ! În al doilea rînd, dacă ar fi să-ţi răspund eu la ce ziseşi, ţi-aş spune ceea ce ar trebui să ştii şi tu şi anume că mie mi-este greu să fiu în locul tău, nu greu, imposibil !

— N-o lua şi dumneata la propriu, închipuieşte-ţi ! Că doar cu imaginaţia stăm încă bine, nu ? !

— Ce să-mi mai *închipui*, măi nepoate, că, la vîrsta mea, şi închipuirile sînt periculoase, fac rău ! zise bătrînul, arătînd spre inimă.

— Deci recunoşti că domnişoara ambasador te-ar fi electrizat puţin...

— Nu ştiu dacă eu aş avea motive să recunosc, dar tu, cu ceea ce ai spus, ai recunoscut deja că fata aceea te-a electrizat ceva mai mult ! Aşa-i ? De altfel nu este de mirare, mînzule ! E ea obraznică şi cu tupeu — grămadă, puţin cam vulgară şi ceva mai mult teribilă, aşa cum sînt multe şi mulţi din generaţia voastră — asta o ştii tu tot atît de bine ca şi mine — dar avea un trup, măi feciorule !...

— Aşa, care va să zică, ai observat, deci...

— ...avea un trup... cam multişor dezgolit !... am vrut să spun, Bogdane !

— Lasă, lasă, n-o coti acum, că te-ai dat de gol, bunicule, ce mai !

— Mă gîndeam la pericolul crescut pentru tine, din cauza aceasta... Mai ales la dans ! Că aţi şi dansat, nu ? ! Dar, cum dansaţi voi, fiecare cu el însuşi... poate că, cine ştie, ai scăpat !

— Ei, uite că am dansat şi tangou !

— Ce spui ? !... Voi, tangou ? Extraordinar ! Şi aţi ştiut ? Nu-mi amintesc să fi văzut, în ultimul deceniu şi jumătate, tinerii de vîrsta voastră dansînd tangou, ori vals! Adică dansuri din acestea *demodate !*

— Eşti ironic degeaba ! Am dansat tangou şi te informez că nu m-am făcut de rîs ! Am ştiut să dansez ! Da !

— Foarte bine că ai ştiut. Mă bucur ! Dar aceasta înseamnă că eşti pierdut !...

— Cum adică ?

— Păi, cu Mona cea... dezgolită, la tangou ? Adică, cu ea... în braţe ? Şi te-ai descurcat ? !

— Uite că m-am descurcat !

— Înseamnă că eşti tare, nepoate ! Eşti ta-re ! Şi asta înseamnă că *eşti în stare*... să treci şi peste necazul ce te apasă ! Acela cu... Ştefana ! Fiindcă Mona nu e de noi ! Ţi-o spun eu ! O fi fată bună, cu multe calităţi (îmi place să cred aşa, căci altfel ar fi mare păcat de omul acela, de taică-său — om de ispravă, deştept şi bun, după cum mi-am dat seama aseară, din tot ce-am discutat cu el şi după cum mai spuneau şi părinţii tăi, care l-au cunoscut

atît de bine —) o fi ea pricopsită, dar, repet, *nu e pentru noi !*

— Extraordinar, bunicule, zise Bogdan, încîntat, dumneata gîndeşti exact ca mine !

— A ! sînt onorat, nepoate, mă onorează descoperirea pe care ai făcut-o !

— Ei, lasă, nu te supăra şi matale ! Fiindcă acesta este adevărul, tot aşa gîndesc şi eu. Deşi Mona este o... adevărată ispită, *o ispită în asalt*... (ce să-ţi mai spun prin cîte am trecut eu aseară... şi-apoi azi-noapte).

— Ia stai ! Cum şi azi-noapte ? ! Te-ai întîlnit cu ea undeva azi-noapte ? zise bătrînul puţin îngrijorat. Măi, mînzule !

— Da, m-am întîlnit ! răspunse nepotul, misterios !

— Cuum ? !

— M-am întîlnit, uite-aşa, pur şi simplu ! Numai că... toată treaba a fost... în vis !

— Ha-ha-ha ! rîse din toată inima profesorul Dragoş Ştefănescu, întinzînd mîna şi ciufulind părul ondulat al nepotului. Are dreptate bunică-ta, continuă el, m-am prostit la bătrîneţe ! Asta e !

— Eu cred că dumneata nu trebuie să recunoşti, să iei de bun ce insinuează bunica. În primul rînd că, în cazul de faţă, eu aş fi putut foarte bine să mă întîlnesc de-adevăratelea cu Mona, nu ? Ce crezi ? !

— Ia uită-te la el cum mă răsuceşte ? ! Ascultă, măi fecior, te obrăzniceşti cu mine ? Cum adică : puteai să te întîlneşti de-adevăratelea cu fata aceea ? Ce, noi sîntem casă de tîlhari ? Umblăm noaptea şi jefuim ? Unde te duce gîndul ?

— Bunicule, ia-o, te rog, mai uşurel ! Gîndul m-a dus acolo unde te-a dus şi pe dumneata. De ce te formalizezi ? Ce, n-ai mai auzit de aşa-ceva ? Nu se întîmplă ? Faptul că eu mă port... aşa cum mă port, cum ştiţi şi voi, crezi că este unitate de măsură pentru absolut toţi tinerii ? !

— Nepoate, eu găgăuţă n-am fost în viaţa mea şi nu sînt nici acuma, cu toate că am mai îmbătrînit ! Eu nu vorbesc de *toţi* tinerii, ci despre tine ! Iar, în ceea ce te priveşte, eu credeam că tu n-ai fi putut să faci ceea ce ziseşi că ai fost în stare... ai înţeles ? La asta mă referem !

— Bine, bine, liniștește-te. Așa e, cum zici dumneata ! Dar dacă ai și cîte sînt și în sufletul meu...

— Or fi, dar să nu le amestecăm !

— Ușor de spus..., dar se amestecă ele.

— Care *ele* ?

— Gîndurile, stările, bunicule ! Se amestecă, se tulbură și risc să nu mai pot vedea adevărul.

— Măi, băiatule, un adevăr *veritabil*, subliniez, nu se pierde niciodată, dacă l-ai avut în tine. Totul e să-l fi avut, nu să fi avut numai impresia că-l ai ! Și, fiindcă eu cred într-un anume *adevăr* al sufletului tău, acela la care ne referim, după cum cred în *același adevăr* al sufletului acelei fete, pentru care ești tu amărît, spune-mi, te rog, ce se întîmplă cu ea, cu voi ?

— Măcar dacă aș ști, bunicule ! Dacă aș ști ce se întîmplă cu Ștefana, mi-ar fi mult mai ușor. Aș ști, în acest caz, și ce să fac, ce trebuie să fac.

— Nu înțeleg !

— Crezi că eu înțeleg ?

— Adică ?

— De cîtva timp se întîmplă ceva cu Ștefana. La școală mă evită, nu pot să vorbesc cu ea, iar acasă n-o găsesc ! În două împrejurări : o dată la școală, altă dată în poarta casei (cînd nu era singură, ci întovărășită de o femeie, probabil mătușa ei, și de un bărbat tînăr, bine îmbrăcat, arătos, dar cu o barbă ca de țap) m-a rugat „să fiu înțelegător, s-o las, deocamdată, în pace, să am răbdare și încredere în ea", iar la sfîrșit a adăugat : „să sperăm că vom ieși din întunericul ce ne-a cuprins !"...

— Probabil că i s-a întîmplat ceva grav, fapt despre care vrea ca tu să nu știi... deocamdată.

— Și bărbatul acela ?

— O fi vreo rudă...

— Nu mi-a vorbit niciodată despre o astfel de rudă. Și-apoi să fi văzut cum se uita la mine în seara aceea (adică vineri seara, știi după ce am avut discuția cu mama despre Ștefana, atunci cînd m-ai întrebat dumneata ce fac și eu ți-am spus că mă plimb puțin, fiindcă mă doare capul. Așa era, mă durea capul îngrozitor. Atunci am văzut-o, alături de femeia și de bărbatul acela. Și mi-a zis ceea ce ți-am spus).

— Şi cum zici că se uita „ţapul" la tine ?

— N-aş şti să-ţi spun precis, dar, în tot cazul, aşa cum... te-ai uita la un rival !

— Pe fata aceasta, Bogdane, eu am cunoscut-o în cîteva împrejurări, pe care le ştii şi tu ! Voi vă cunoaşteţi, desigur, mai bine, sau credeţi că vă cunoaşteţi. Cu toate acestea, eu aş putea să spun, cum ţi-am mai zis, parcă, o dată, că Ştefana seamănă foarte mult cu bunică-ta. Or, bunica ta n-ar fi fost niciodată în stare să săvîrşească o faptă care să merite bănuiala pe care o ai tu acum în suflet !...

Discuţia le-a fost întreruptă de claxonul „Daciei" albargintii care tocmai se oprise în poarta casei lor. Coborînd de la volan, Mona le făcu semn cu mîna, apoi, ocolind maşina, deschise portiera din dreapta, scoţînd la lumina zilei un dulău roşcat, mare cît un viţel. Avea un păr mătăsos, frumos pieptănat şi curat, iar pe cap şi pe bot era pătat cu două flori mari, albe.

Nici n-au apucat să se apropie de poartă Bogdan şi bunicul, că Mona, ajungînd înaintea lor, deschise şi intră în curte, însoţită de dulău. Păşea pe aleea principală către ei, de parcă ar mai fi făcut acest lucru de cel puţin cîteva zeci de ori, aşa încît părea că ştie bine locurile şi oamenii.

— Bună-dimineaţa, domnule profesor ! Bună-dimineaţa, Bogdane, spuse fata cînd ajunse în apropierea celor doi bărbaţi, care se plecară în faţa ei politicoşi. Am avut drum în partea aceasta a oraşului, continuă ea, înainte ca Bogdan şi bunicul să apuce să spună vreo vorbă, şi m-am gîndit să trec, pentru cîteva minute, pe la dumneavoastră. Voiam să vă spun, încă o dată, în numele meu şi al familiei mele, cît de bine ne-am simţit aseară aici.

— Vă mulţumim, domnişoară ! răspunse bunicul. Şi noi am fost foarte bucuroşi şi onoraţi de vizita pe care ne-aţi făcut-o.

— Rămîne să ne-o întoarceţi, domnule profesor, oricînd doriţi dumneavoastră, poate chiar săptămîna viitoare, în orice caz, înainte de a pleca tata în străinătate. Mama mai rămîne puţin în ţară pînă ce termin eu bacalaureatul şi examenul la facultate. Mă iertaţi, spuse Mona, în continuare, trecînd de la un subiect la altul, nu v-am prezentat pe „domnul" Leopold, Leopold al V-lea, zise ea

rîzînd şi arătînd spre dulău. Hai, Leopold, fă frumos la domnii, îşi îndemnă ea cîinele, trăgîndu-l puţin de cureaua cu nituri aurii pe care-o purta la gît. Imediat cîinele se supuse, scoţînd două lătrături către cele două noi cunoştinţe, gudurîndu-se, în acelaşi timp, pe lîngă propria lui stăpînă.

— Ia uită-te, minunea naibii, împăraţii ajunseră patrupede ! zise bunicul cu mirată ironie. Altfel — este destul de arătos viţelul ăsta de cîine !

— Şi cuminte, domnule profesor, spuse Mona, de parcă n-ar fi înregistrat ironia. Face tot ceea ce îi comanzi ! Iată, de pildă, eu acum o să-i spun să rămînă liniştit în curtea dumneavoastră ; pentru aceasta o să vă rog să-i indicaţi un loc anume, unde să aveţi siguranţa că nu deranjează nimic, poate chiar acolo, în colţul acela, sub tei, arătă ea spre unul din colţurile grădinii, iar noi, adică eu şi nepotul dumneavoastră, vom face, în timpul acesta, cîţiva paşi împreună prin faţa casei. Bineînţeles, adăugă ea, insinuant, numai dacă *nepotul* nu are nimic împotrivă.

— În ceea ce-l priveşte pe Bogdan, o să hotărască singur, domnişoară Mona ; eu, în locul lui, aş fi foarte bucuros pentru o asemenea invitaţie..., dar cum *vremea mea* a trecut cam de multişor, rămîn, tot atît de „bucuros", să stau de vorbă cu „înălţimea sa" Leopold al V-lea. N-aveţi nici o grijă, îl întreţin eu în aşa fel încît să-i fac şi lui agreabilă aşteptarea. Iar dacă n-oi reuşi, cumva, singur, îmi mai chem ajutoare dintre cei ai casei, care trebuie să se fi sculat între timp.

— Vă mulţumesc mult, domnule profesor, sînteţi un bunic ideal, zise fata zîmbindu-i cu toată faţa şi cu ochii aceia frumoşi, în timp ce-l prindea de mînă pe Bogdan, pe Bogdan cel uluit, încă o dată, de tupeul, fără limite, al acestei *ispite în asalt.*

Păşind alături de ea, se gîndea că nu greşise deloc numind-o astfel. Asaltul deci continua, iar el n-ar fi putut să spună că-i displăcea total. Se simţea, mai întîi, măgulit, pentru faptul că această fată, extrem de interesantă în felul ei, ispititoare într-adevăr, venise să-l caute şi să-l ia la plimbare. (Cît stătuse în faţa lor, Bogdan o cercetase cu luare aminte : Mona era îmbrăcată cu un pantalon subţire, gri-argintiu la culoare, strălucitor, care se mula per-

fect pe trupul ei, iar în sus avea o bluză scurtă, bleu ce se termina înainte de a-i ajunge la pantaloni, lăsîndu-i astfel descoperită talia subțire și fină. Pe sub bluză, Bogdan nu credea ca fata să mai aibă ceva, deoarece sînii, frumoși, se rotunjeau în deplină libertate. Privind-o numai, băiatul simți renăscîndu-se în el acei fiori ce-l bîntuiseră toată seara trecută și întreaga noapte.

În același timp, Bogdan se gîndea că lucrurile ar putea să se complice. Mona îl tulburase destul aseară... și, în plus, acum, în plină zi, îl putea vedea oricine: colegi, colege, poate chiar Ștefana ! „Ar fi o adevărată nenorocire !" își spuse el la acest gînd și luă hotărîrea să scape cît mai curînd de *ispită*. „Dar parcă este după cum vreau eu ? se gîndi, în continuare, Bogdan. Mona e în stare de orice ! Dacă l-a pus ea la punct și pe bunicul, lăsîndu-l să stea de vorbă cu Leopold ?!... Cînd am să mă întorc, am să rîd de el și-am să-i propun să intercaleze în volumul său, «Memoriile unui belfer», și acest interesant episod".

— Zîmbești, tinere, zise Mona, înălțîndu-și privirile către Bogdan. Ia spune, cui îi zîmbești ?

— Visului meu din noaptea trecută ! răspunse băiatul grozăvindu-se.

— M-ai visat ? întrebă fata sincer emoționată. Spune-mi că m-ai visat !

— Cred că nici nu se putea altfel, răspunse Bogdan cu o anume siguranță care o impresionă pe Mona.

— La ce te referi ?

— La totul !

— La totul ! La totul ! repetă fata, gînditoare. Mda ! atunci e bine ! E chiar foarte bine ! Și ? Și cum m-ai visat ? Spune, cum ?

— Dansînd ! Cum altfel ? ! Am dansat cu tine toată noaptea.

— Asta înseamnă că ți-a plăcut aseară și că ai mai fi vrut să dansezi. De aceea ai continuat și în vis ! Da, aceasta este explicația ! Și, pentru că ți-a plăcut, poate mai dansăm și altădată ! Să nu rîzi, continuă fata, dar să știi că și eu te-am visat.

— Tot dansînd ?

— Nu ! Plimbîndu-ne ! Plimbîndu-ne printr-un parc, de mînă... Și, deoarece acest lucru nu-l făcurăm aseară,

am venit să ne plimbăm în dimineaţa aceasta. Să fie în continuarea visului. Te superi ?!

— Dacă „mă supăr" ? Mă mir că întrebi ! Tu eşti învăţată, ori poate că eşti croită să faci ceea ce vrei şi fără să întrebi.

— S-ar putea să ai dreptate şi într-o privinţă, şi în cealaltă. Dar, uite că, uneori, mai şi întreb. Aşa că reiau întrebarea : Te supără, Bogdan Ştefănescu, faptul că am venit să ne plimbăm puţin, subliniez, puţin, în dimineaţa aceasta ?... Mda !... continuă Mona, după cîteva secunde. Şi, fiindcă ne este greu să răspundem, să trecem la o altă întrebare : Nu ai vreun parc pe-aici, prin apropiere ? Că eu de plimbat, tot vreau să mă plimb cu tine ! N-ai spus chiar tu : aşa sînt eu învăţată, ori poate că aşa am fost croită !... A, dar uite chiar parcul visat de mine azinoapte ! Bogdane, extraordinar, chiar un asemenea parc am visat, să ştii ! Nu glumesc ! Uite aşa era intrarea, ca aceasta, şi de-aici, de sus, pornea o alee mare la dreapta, care dădea într-alta încărcată, pe-o parte şi pe alta, de nişte trandafiri foarte frumoşi, în spatele cărora se aflau un soi de salcîmi pitici, cu flori liliachii... Nu cred că salcîmii înfloresc odată cu trandafirii, dar în vis ştii cum se întîmplă...

Bogdan se uita foarte mirat la fată, pentru că parcul descris de ea era chiar acela în faţa căruia se aflau, iar aleea cu trandafiri şi salcîmi era locul cel mai îndrăgit de el şi de Ştefana...

— Ce te uiţi aşa mirat la mine ? îl întrebă Mona.

— Mă uit, fiindcă nu pot să cred că ai descris acest parc numai după imaginea din visul tău, fără să fi trecut vreodată pe-aici !

— Îţi jur că n-am trecut niciodată ! Ori, poate, nu-mi mai amintesc eu ! În sfîrşit, hai să intrăm ! îl îndemnă ea pe băiat, luîndu-l de braţ şi lipindu-se, tandră, de şoldul lui.

Bogdan era din ce în ce mai încordat şi mai emoţionat. Ar fi dat orice să nu intre cu Mona în parc şi, mai ales, să nu se plimbe cu ea prin locurile atît de dragi lui şi Ştefanei. Dar cum putea să-i spună aşa ceva fetei acesteia, atît de voluntare, în general, şi care acum arăta, parcă, şi ea emoţionată. Bogdan îşi spunea acest lucru pornind

de la faptul că o simțea pe Mona tremurînd lîngă el. Și la față se schimbase puțin, era mai palidă și tăcuse dintr-odată. Nu mai spunea nimic...

...Cristina Stamate, colegă de clasă cu Ștefana, era bună prietenă cu Mona Angelescu. Ea îi vorbise Monei despre Bogdan și despre Ștefana ! Și, din felul în care îi prezentase, apelînd la nenumărate elemente referitoare la înfățișare, la ceea ce fac în școală, ori dincolo de școală, descriindu-le chiar plimbările printr-un parc din apropierea casei lui Bogdan, dar și a casei Ștefanei, aleea lor preferată, cu trandafiri și salcîmi cu flori liliachii, banca pe care obișnuiau să se retragă în apropierea unui mic boschet etc., etc., Mona a înțeles că prietena ei n-o prea iubește pe domnișoara Ștefana Dragomir, care este „a dracului de frumoasă", „cea mai frumoasă din tot liceul", după cum obișnuia ea să sublinieze cu năduf, și că îl place nemaipomenit de mult pe Bogdan ! Relatările Cristinei i-au stîrnit curiozitatea, iar cînd Mona a aflat că părinții ei vor merge în vizită la familia Ștefănescu, a simțit că o cuprinde o stare de adevărată fericire. „În sfîrșit, și-a spus ea, o să-l cunoaștem și *noi* pe faimosul Bogdan Ștefănescu, despre care Cristina spunea că, între altele, reușise performanța de a epata întregul liceu printr-o formidabilă «declarație de dragoste», pe care o făcuse (mai bine-zis : o susținuse) în cadrul unui cerc de dezbateri, sau cam așa-ceva !"

Fără să fie un tip de excepție (precum lăsase să se înțeleagă prietena ei), Mona fusese obligată să constate, cu satisfacție, că Bogdan era un băiat demn de tot interesul, chiar dacă aseară n-a reușit să scoată mare lucru de la el. În orice caz, înainte de a-l vedea, ea se hotărîse „să-l dea gata", după expresia doamnei Angelescu (de fapt, era — așa cum s-a spus — procedeul obișnuit al Monei,) folosind *alte metode* decît cele care îi erau proprii, ori pe care, din calcul, le utiliza *mironosița* aceea de Ștefana.

În toată comportarea aceasta a Monei însă, numai ea știa, cu adevărat, ce se ascunde, numai ea și, într-o oarecare măsură, bunica ei, o femeie simplă, mama ambasadorului, care a crescut-o pe fată de cînd s-a născut, care a îngrijit-o și a vegheat-o tot timpul, așa cum a putut ea

și cum s-a priceput. Plecați în străinătate, în diverse țări, în ani mulți — tocmai cei în care Mona s-a transformat și a înflorit, devenind domnișoară — părinții fetei n-o prea cunoșteau, în orice caz sufletul, felul ei intim de a fi, de a simți și a judeca ei nu le cunoșteau...

De necrezut pentru oricine o privea, adică în total contrast cu felul în care se purta în diverse împrejurări, Mona era o... timidă, o fată cu reticențe și spaime în fața bărbaților. Dar, pentru că ura de moarte timiditatea, precum și celelalte comenzi intime ale ființei sale, care, după cum i se părea, ar fi făcut din ea un om infirm, aruncînd-o la marginea clocotului vieții, opta, întotdeauna, pentru o comportare la antipod, pentru metoda *atacului frontal*, cum îi plăcea să-și mărturisească, atac în urma căruia cîștigînd, dintr-odată, teritoriu, devenea centrul atenției tuturor, ceea ce era de natură s-o satisfacă sau, măcar, s-o măgulească ! Iar ca să se poarte astfel nu i-a fost deloc peste mînă, căci mediul în care se învîrtea, mijloacele materiale de care dispunea, nenumăratele ocazii ce i se ofereau : întîlniri, ceaiuri, recepții etc., toate îi favorizau și îi solicitau acel exercițiu de voință și de calcul spre a se înfățișa altfel decît în realitatea ei intimă ! Și, apucînd pe drumul acesta, Mona a simțit că-i este aproape imposibil să se mai întoarcă, să mai devină *ea însăși !* Cine ar fi crezut-o ? Într-adevăr, cine ? Parcă și auzea diversele replici posibile : „Ha ! — Ha ! Face pe mironosița ?! De cînd ? Să fim serioși ! O cunoaștem noi pe *domnișoara !* Știm cîte parale îi face pielea !"

Și-apoi, încercînd să fie sinceră cu sine, Mona recunoscuse, nu o dată, în forul ei intim, bineînțeles, că un asemenea fel de a se manifesta începuse să-i placă. Simțea o satisfacție pe care nici nu o putea califica exact atunci cînd, privind în juru-i, cu o ocazie oarecare — folosită drept teren de exercițiu pentru *atacul frontal* — observa deruta pe fețele interlocutorilor, semnele de întrebare, mirarea care, uneori, se transforma în admirație chiar. Întocmai cum se petrecuseră lucrurile aseară, în familia Ștefănescu ! Mona observase cum se consumă, pe rînd, întreaga

gamă a stărilor ce le scontase... Ajunsese, oare, și la admirație ? Cu Bogdan, desigur, că altcineva n-o interesa în mod direct. „Dacă l-ar avea de partea sa pe Bogdan și dacă Bogdan ar fi cel pe care-l descrisese Cristina, atunci ar putea să spere într-o înaintare pe un teritoriu cu un mare coeficient de siguranță !“ își spunea Mona, în timpul *exercițiului* ei.

Fără îndoială că Bogdan ajunsese să o admire aseară, simțise ea acest lucru... Numai că *admirația* se adresa unor laturi... pe care nu merita să le comenteze. Ca și alții, Bogdan rămăsese tot la suprafață, ori foarte aproape ! Și, mai mult decît Bogdan, toți ceilalți membri ai familiei Ștefănescu ! La drept vorbind, lor nici nu li s-au oferit alte date pentru elaborarea unui alt fel de judecată... De-aici începea drama Monei ! Da, da ! Drama Monei ! Pentru că, în ciuda acelei satisfacții — aproape de neegalat cu altceva — așa gîndea Mona, ea tînjea, ca orice fată, după fericirea întemeiată pe adevăr, pe *adevărul ființei sale,* care era cu totul altul decît cel ce sărea în ochii tuturor. Prinsă, astfel, într-o dilemă nu ușor de dezlegat, fata se măcina fără preget în căutarea unei soluții : continuînd ca și pînă acum, nu făcea altceva decît să desăvîrșească, în ochii lumii, imaginea sa de ființă superficială, de fată obraznică, de-a dreptul impertinentă uneori, preocupată de plăceri trecătoare, pradă ușoară în mîna oricui ar fi dorit s-o culeagă !... Și urmarea — singurătatea ce o cuprindea, de fiecare dată, după căderea cortinei peste un astfel de „spectacol“, pustiul ce-i învăluia mereu sufletul, pentru că nimeni din toți cei cu care se confrunta, nu-i oferea temeiul unui drum de viață bazat pe iubire adevărată și pe o reală prețuire și aceasta pentru că nimeni n-o lua în serios !...

Dezbrăcînd, pe de altă parte, această haină de împrumut, riscul se anunța, precum gîndise fata de atîtea ori, cu urmări poate și mai dureroase.

La toată această înscenare, în care de bună voie se angajase, Mona se prezenta însă, de fiecare dată, cu o speranță ce-i licărea tainic în suflet : aceea de a întîlni, într-o zi, pe cineva care să pătrundă, cu ochiul, cu mintea

și cu sufletul, dincolo de fardurile de circumstanță, pînă la adevărul sufletului ei, însetat de frumos, de caldă prietenie și de iubire. Ar socoti aceasta ca pe o mare victorie a vieții sale — își spunea mereu — și s-ar simți cu adevărat mîndră pentru că n-ar trebui să mai treacă, în acest caz, prin umilințe și îndoieli.

Toată seara trecută Mona a purtat pe sub ochii lui Bogdan licărul sfînt al acestei speranțe, dar, pînă la urmă, și-a dat seama că eforturile așteptării ei sînt zadarnice, n-au nici un suport, deoarece băiatul este prea obsedat de tainele și zbuciumul propriului său suflet, ca să mai poată vedea și, eventual, prețui zîmbetul cald și sfios al altei frumoase simțiri.

Mai mult decît atît : în locul unei așteptate, posibile victorii, Mona s-a trezit că se retrage de pe cîmpul de luptă cu o înfrîngere pe care n-a mai cunoscut-o pînă acum : s-a îndrăgostit de Bogdan !

„Jalnică situație ! Sînt ridicolă și vrednică de plîns" ! și-a spus fata, la plecare, înghițind, cu greu, nodul dureros al zbaterilor ei.

Întoarcerea din dimineața aceasta fusese proiectată, în noaptea trecută, ca o încercare de a mai alimenta cu oxigenul vieții nebuna-i speranță !...

Aflîndu-se acum în poarta „Parcului Primăverii", sprijinindu-se de brațul lui Bogdan și atingîndu-i, ca din întîmplare, corpul lui tînăr și vînjos, Mona își simte sufletul cuprins de tremur și de remușcare. Ceea ce a pornit să facă i se pare un adevărat sacrilegiu. „Parcul acesta este al lui Bogdan și al Ștefanei, ce să caut eu în el ? Nu pot să calc peste flori, peste niște flori atît de frumoase, chiar dacă ele îmi rănesc sufletul cu parfumul lor dumnezeiesc !"

— Poftim ? Ai spus ceva ? întrebă Bogdan, nereușind să înțeleagă murmurele fetei.

— N-am spus nimic ! Te rog să mă ierți, Bogdane, răspunse Mona, albă la față ca varul. Să ne întoarcem, propuse ea, cunosc parcul, îl cunosc din vis... Prefer să rămîn cu visul ! El e mai frumos !... Da, e mai frumos ! Și... e singurul meu adevăr, în ceea ce te privește !...

3

— Ce-a fost asta, nepoate ? îl întrebă bunicul pe Bogdan, după plecarea „Daciei" din poarta casei lor.

— Nici nu știu ce să-ți răspund, bunicule !

— Una la ducere, alta la întoarcere ?

— Nu înțeleg !

— Mona ! Era *una* cînd ai plecat cu ea de-aici, adică : obraznica, ironica, cea pusă pe șotii și pe grozăveli... Nu mai departe faptul că m-a lăsat să fac conversație cu „înălțimea sa" Leopold al V-lea. Deștept cîine, n-am ce zice ! Dar al drăcuțului, mamă, mamă ! Ascultai la ea că e *cuminte ? !* M-a tîrît javra prin toată curtea, că, altfel..., dacă-l lăsam de capul lui, făcea harcea-parcea grădina. Eu cred că ar fi sărit și peste gard și vă pomeneați cu el după voi. ...Și *alta,* măi băiatule, cea care s-a întors ! Alta, așa mi s-a părut ! N-ai auzit-o ? !...

„Mulțumesc foarte mult, domnule profesor ! Și vă rog, sincer, să mă iertați pentru tot deranjul pe care vi l-am făcut și aseară și astăzi !" Auzi, *sincer !* Și, poate ai să rîzi de mine, dar mi s-a părut că era chiar sinceră. Or, dacă așa au stat lucrurile, dacă s-a hotărît ca să lase de-o parte bravada, înseamnă că s-a petrecut ceva. Ce anume, Bogdane ?

— Ți-am zis, bunicule, că nici eu n-am înțeles nimic. Eram în poarta parcului și-mi vorbea despre el ca și cum l-ar fi cunoscut într-un vis din noaptea trecută. Este adevărat că eu n-aș fi vrut să intru cu ea în parc. Și probabil că știi de ce. Dar nu i-am spus acest lucru. Atunci, dintr-odată, parcă i s-a făcut rău : s-a albit la față și o simțeam tremurînd lîngă mine. Mi-a propus să ne întoarcem.

— Înseamnă, nepoate, că „domnișoara Mona" nu este *aceea* pe care am cunoscut-o noi. În orice caz, nu numai *aceea !* Drept să-ți spun, îmi pare rău pentru ea.

— Și mie, dar și mai rău îmi pare pentru...

— Știu, știu ! *Acolo* situația este de altă natură, cred, și trebuie ea să se limpezească. Nu ne rămîne decît *să avem* răbdare, mînzule ! „Răbdare și încredere !" aceasta a fost porunca, nu ? ! Atunci, supune-te !... Și, pînă una-alta, treci și pune mîna pe carte că, uite, s-a ridicat soarele,

ne-a apucat prînzul. Peste două zile începi bacalaureatul. Toate gîndurile și forțele deci — pentru învățătură ! E clar ?

4

Ștefana l-a dus pe Radu în bucătărie și i-a dat să mănînce. Iar în timp ce băiețelul se afla la masă, ea s-a retras într-o cameră și a început să plîngă.

„Doamne, doamne, se văita biata fată, nu mai pot să suport !.. Și doar i-am spus să aibă răbdare și încredere în mine ! De ce n-a avut ? De ce s-a grăbit ? Așa mă cunoaște el pe mine ? !... Și, dacă aceasta a fost convingerea lui, trebuia să răspundă cu aceeași măsură ? Lucrurile «se potrivesc» de minune, Bogdane, de minune : tu mă vezi cu un bărbat în poartă, despre care eu nu pot să-ți spun, deocamdată, cine este și, drept răspuns, iată-te, numai la două zile, după rugămintea mea, de mînă cu o altă fată, îndreptîndu-te spre parcul *nostru,* așezîndu-te, poate, pe banca *noastră,* spunîndu-i și ei, poate, aceleași vorbe, ca și mie, altădată !“

— Ștefana, de ce plîngi ? i se adresă copilul, care venise din bucătărie. I s-a întîmplat ceva rău tatei ? E bolnav ?...

— Nu e bolnav, Radule. E plecat, e plecat undeva, unde o să mai rămînă, probabil, cîteva săptămîni..., dacă nu și mai mult, zise fata, izbucnind din nou în plîns.

— Dar nu înțeleg, de ce plîngi, spuse băiețelul senin. Acum eu am terminat școala, nu mă mai duc la internat, o să stau în fiecare zi cu tine acasă, în fiecare zi și în fiecare noapte, Ștefana ! Să nu-ți fie frică ! Voi avea eu grijă de tine ! Îți amintești ? Așa a zis și bunicul lui Bogdan astă-primăvară, cînd am împlinit opt ani, atunci cînd mi-a cumpărat dînsul trenulețul acela frumos : „Ești băiat mare, Radule, trebuie să ai grijă de sora ta !“ Așa mi-a spus, zise băiatul, mîngîindu-și sora și ștergîndu-i lacrimile de pe obraji.

Ştefana i-a strîns capul la piept şi a început să plîngă şi mai tare.

Desfăcîndu-se din braţele ei, Radu a rugat-o să se potolească, să nu mai plîngă, că altfel „se supără pe ea !“ Şi a spus acest lucru cu atîta seriozitate, încît Ştefana a început să-l privească lung şi să-i zîmbească.

— Aşa ! remarcă băiatul. Eu nu vreau să mai plîngi niciodată ! Auzi ? Niciodată ! Îmi promiţi ?

— Voi încerca, Radule, răspunse Ştefana. Va fi însă greu să mă ţin de cuvînt !

— Trebuie să te ţii ! Tu nu m-ai minţit niciodată. Şi ai făcut tot ceea ce mi-ai promis !

— Bine, bine, Radule, spuse fata. Acum du-te afară şi te joacă, fiindcă eu am de învăţat. Ai grijă, să nu te îndepărtezi însă din faţa casei. Ne-am înţeles ?

— Înţeles ! Să trăiţi ! răspunse strengăreşte băiatul, salutînd şi zbughind-o pe uşă afară.

CAPITOLUL III

1

În prima zi a bacalaureatului, după lucrarea scrisă la limba şi literatura română, Cristina Stamate a oprit-o pe Ştefana pe culoar şi i-a dat o scrisoare.

— De la cine e ? a întrebat Ştefana.

— De la mine !

— Cum, de la tine ? Pentru ce ? Dacă ai ceva de spus, de ce nu-mi spui aşa, prin *viu grai ?*

— Parcă, în ultimul timp, se poate sta de vorbă cu tine ? ! Ia-o ! o îndemnă Cristina, uitîndu-se la scrisoare. Şi citeşte-o acasă, nu aici ! Ai să vezi, nu-ţi vreau decît binele.

— Drept să-ţi spun, m-am săturat de *binele* acesta al lumii ! Pînă-n gît ! mai adăugă Ştefana, luînd scrisoarea şi, întorcînd spatele colegei sale, se grăbi să părăsească liceul. (Bogdan încă nu terminase lucrarea. Aruncîndu-şi, întîmplător, privirile prin fereastră, o văzu pe Ştefana traversînd curtea şi ieşind pe poarta şcolii. Pentru cîteva clipe, se făcu noapte pe obrazul băiatului.)

Cu scrisoarea Cristinei în servietă, Ştefana se îndrepta grăbită spre casă. Era, fără îndoială, nerăbdătoare să vadă ce-i scrie colega ei. „Cu siguranţă că trebuie să fie ceva în legătură cu Bogdan", se gîndi fata, căreia nu-i scăpase faptul că Stamate se uita de mult timp cu interes la Bogdan *al ei,* chiar înainte de perioada *declaraţiei de dragoste.* Şi o ştia în stare de orice pentru a le face viaţa amară. Umblase ea şi pînă atunci cu tot felul de vorbe, cînd spre unul, cînd spre celălalt, dar fără să fi putut dobîndi vreo satisfacţie.

„A găsit acum momentul prielnic pentru atac și vrea să-l folosească", își spuse Ștefana, așezîndu-se pe o bancă *anume* din „Parcul Primăverii" și grăbindu-se să deschidă scrisoarea...

...„*Poți să crezi ce vrei despre mine, Ștefana,* își începea Cristina scrisoarea, *dar, dincolo de unele «neînțelegeri» ale noastre, pornite, știi tu din ce motive, eu am pentru tine sentimente mult mai puternice și mai frumoase decît pentru o oarecare colegă de clasă. Și aceasta pentru că tu nu ești, mai întîi, o oarecare colegă, o* oarecare *elevă a liceului nostru, ci, în ciuda* țepilor *pe care îi scoți la iveală de multe ori — spre a ține* lumea *la distanța care să te apere de murdărie și de sufocare — tu ești o fată admirabilă, nu numai frumoasă, cu un suflet și un caracter rarisime, fiind, în același timp, o elevă, ce trebuie să fie și va fi, fără îndoială, trecută în Cartea de onoare a școlii pe care-o absolvim în aceste zile ! Or, în fața unor asemenea probe ale valorilor omenești veritabile, invidia măruntă, gîndul necurat și fapta nedemnă trebuie să se dea în lături, să pălească, să amuțească. Este, de altfel, senzația ce-o am în aceste momente în care mă gîndesc la tine.*

Spunîndu-ți ceea ce vei citi, sper, mai departe, n-o fac, crede-mă, spre a-ți spori tristețea, frămîntarea dureroasă prin care treci de cîtva timp (întîmplător sînt la curent cu ceea ce, din păcate, s-a întîmplat cu tatăl tău și — deci — cu suferința ta), ci spre a te pune în gardă față de niște vorbe pe care nu le meriți și față de niște fapte pe care ai să le judeci după cum vei voi și te vor ajuta puterile ființei tale. (Cu siguranță că, înainte de a termina de parcurs aceste rînduri, te întrebi : «Ce-a apucat-o pe obraznica *și pe* răutăcioasa *de Cristina Stamate ? ! De unde și pînă unde la ea asemenea vorbe, asemenea sentimente, asemenea intenții, care nu sînt deloc în consonanță cu ceea ce știe o școală întreagă despre ea ? !» Dar, te-ai întrebat vreodată, dragă Ștefana — dă-mi voie să folosesc acest apelativ, care îmbracă un adevăr de simțire — te-ai întrebat, zic, vreodată, tu, s-au întrebat, oare, alții, aflați în jurul acestei «obraznice» și «răutăcioase» Cristina Sta-*

mate, ce s-o fi petrecînd cu fata aceasta, cum o fi arătînd în realitate sufletul ei, ce se află sub haina cotidiană a vorbelor şi gesturilor ei ? !... Te-ai întrebat, oare ? S-au întrebat ceilalţi ? Nu cred !... Lumea e mult prea grăbită, din păcate, ca să se poată opri la căpătîiul fiecărui suflet, al fiecărui destin... Deşi, între menirile ei, ale lumii, aceasta nu este una secundară ! Dar nu despre mine voiam să-ţi vorbesc aici şi acum. Poate va sosi, vreodată, momentul potrivit şi pentru aceasta... Cine ştie ? ! Cînd ne-om întîlni, peste zece ani de la absolvire, ori, poate peste douăzeci de ani, sau, poate, niciodată ! Şi, într-un asemenea caz, nici o pagubă ! De altfel, eu sînt de părere că poverile propriului suflet nu scad cu nimic dacă le aşezi şi în spatele altora !... Deci, mă întorc la tine...)

Dacă nu ştii, îţi spun eu acum că nu îmi place să trag cu urechea. Şi, chiar dacă nu mă crezi, adevărul rămîne tot acesta.

Mă aflam, cu cîteva zile înainte de terminarea cursurilor într-o seară, în şcoală. N-are importanţă ce căutam eu atunci la liceu. Spre a nu fi curioasă, îţi spun : fusesem la repetiţie, în vederea serbării pe care am dat-o. Colegii plecaseră, în timp ce eu am mai stat puţin de vorbă cu profesoara noastră de sport. După ce am terminat, ies din sala de festivităţi şi dau să plec. O zăresc însă în dreapta, ştii, acolo unde se află masa aceea rotundă cu fotolii, şi unde stau uneori de vorbă profesorii cu părinţii elevilor, pe diriginta noastră, care tot vorbea şi vorbea în faţa unei cucoane. Atunci, în loc să ies, am luat-o imediat la stînga, urcînd scările spre intrarea la balconul sălii de festivităţi. Am traversat pe deasupra şi m-am oprit în partea cealaltă, de unde se auzea foarte bine ceea ce rostea «drăguţa» şi «amabila» noastră dirigintă. Nici nu ştiu de ce am făcut acest lucru. Îmi pare chiar rău ! Mă simţeam îngrozitor ! Şi, totuşi, n-am avut putere să plec decît după ce ele s-au îndepărtat de-acolo. Noroc că n-a trebuit să stau prea mult. Discuţia era pe sfîrşite...

Ceea ce am auzit, dragă Ştefana, vorbindu-se, era în legătură cu tine şi cu Bogdan. Deci, interlocutoarea dirigintei noastre nu putea fi alta decît doamna Ştefănescu. Te rog să nu te otrăveşti prea mult citind vorbele pe care

le reproduc aici. De altfel, cred că ele ţi-ar fi putut fi cunoscute, chiar dacă nu le-ai fi auzit ori citit niciodată. O cunoaştem bine, amîndouă, pe tovarăşa *noastră. Aşa că...*

— Nu vă imaginaţi, doamnă, ce fel de fiinţă *este această tînără, care provine dintr-o familie, ce să mai vorbim !... a spus, la un moment dat, diriginta, continuînd apoi : Mama ei a murit acum cîţiva ani, iar taică-său este un beţiv şi un afemeiat, lucrează undeva în comerţ, este, mi se pare, responsabilul unui magazin. Şi, dacă lucrează acolo, ştiţi cum se întîmplă : «stai cu degetele-n miere şi să nu te lingi pe ele ?» Asta e greu !... De altfel, cred că i s-a şi înfundat. Am eu informaţiile mele, cum că s-ar afla, chiar în prezent, într-o anchetă pentru delapidare. Cît priveşte fata, ţandăra nu sare departe de trunchi. S-o vedeţi cum arată : e frumoasă, n-am ce zice, dar ştie să se şi folosească de farmecele ei. A zăpăcit un liceu întreg. Ştiţi cum i se spune ? «Frumoasa liceului !»*

— Faptul că e frumoasă — a intervenit cucoana respectivă, nu e un defect, ci, dimpotrivă, aş spune, tovarăşă profesoară...

— Sigur, sigur, s-a grăbit să reia diriginta, dar, se pare, a subliniat ea, că n-aţi reţinut precizarea : a zăpăcit un liceu întreg şi *cu deosebire pe băiatul dumneavoastră... Credeţi că nu ştie hoţoaica pe cine să pună mîna ? A, nu ! S-a orientat bine ! Şi a ajuns să-l joace pe degete pe bietul Bogdan ! Şi dacă ar fi numai el ! Dar ce face ea în afară de zidurile şcolii, cine poate şti ? !... Bine că aţi sosit la timp. Dacă mai întîrziaţi, sigur, făceam eu* tot ceea ce era omeneşte posibil, *ca să vă suplinesc ! Că doar ne cunoaştem de atîta timp !...“*

Eram indignată şi îndurerată şi nici n-am mai auzit, spre sfîrşit, ce-au mai spus...

Cînd au plecat, am coborît şi eu în grabă scările şi, ieşind afară, am început să înghit aerul de parcă aş fi scăpat de la înec !... Îmi venea să plîng de ciudă şi să înjur ca un derbedeu... Mă gîndeam : Din atîţia profesori foarte buni, dascăli şi oameni excepţionali... cum de-am avut noi parte tocmai de ea... care, pe deasupra, să ne fie şi diriginţă, adică mamă ? !...

Pînă aici, dragă Ştefana, ţi-am înfăţişat o primă categorie de probleme. Sînt convinsă că te-am otrăvit, chiar dacă, îţi jur, gestul meu porneşte din cea mai bună intenţie... Cunoscînd cum stau lucrurile... acasă la Bogdan... (adică, poate cu cel mai important membru al familiei), vei şti, mă gîndesc, cum să acţionezi şi tu, la nevoie !

În al doilea rînd, aş vrea să te informez, dacă nu ştii deja (uneori noi, femeile, avem şi al... nu ştiu cîtelea simţ) că, pe acest fond, deloc favorabil, a mai intervenit o poveste, pe care iarăşi, socotesc eu, e bine s-o ai în vedere.

Eu sînt prietenă cu o tipă cam trăsnită şi excentrică, fiică a unui demnitar, pricopsită. Ne-am împrietenit mai de mult, într-o tabără, pe cînd eram în clasa a VIII-a de gimnaziu. Ei bine, tipa — Mona se numeşte — o blondină foarte mişto făcută, mi-a spus alaltăieri că familia ei, dimpreună cu dînsa, firește, a fost simbătă-seara în vizită la părinţii lui Bogdan (se cunoşteau, se pare, din străinătate). Şi, cu prilejul acesta, Mona a dansat cică, toată seara cu Bogdan, iar a doua zi, reînnoindu-i vizita, s-a plimbat cu el prin «parcul vostru». Ea zice că, deşi «l-a dat gata» pe cavalerul tău, n-o interesează, totuşi, fiindcă «nu-i spune prea multe». Eu însă o cunosc pe domnişoara Angelescu şi ştiu că nu acesta poate fi adevărul ! Deci, pericol crescut, scumpă colega, din variate surse şi laturi ! Asta am vrut să-ţi spun şi te rog iartă-mă că n-am avut timp... să-ţi «scriu scurt !», vorba... cui a zis-o !... Îţi doresc şi-ţi urez să fii tare ! Chiar mai tare decît eşti tu de obicei şi să izbîndeşti în toate ! În ceea ce mă priveşte, nu mă îndoiesc că vei reuşi să le descurci tu şi nu-mi rămîne decît să mă bucur de pe acum şi... să te sărut !

Cristina"

Ştefana nu mai plîngea de mult. Lacrimile i se uscaseră pe obraji. Ceea ce o stăpînea acum era o teribilă senzaţie de silă şi o îndîrjire cum nu mai simţise în ultimul timp. „O să vedem noi ! îşi spuse ea, după care adăugă : Chiar dacă nici tu n-ai să crezi, îţi mulţumesc, Cristina Stamate, cu toată otrava pe care mi-au strecurat-o în su-

flet rîndurile tale. Nu știu de ce înclin să cred că ele au izvorît, așa cum pretinzi, dintr-o bună intenție. Îți mulțumesc !" spuse încă o dată, ridicîndu-se grăbită de pe bancă și îndreptîndu-se spre casă.

2

Mîine se dau rezultatele la facultate ! Bogdan simte cum au început să-l cuprindă emoțiile. După fiecare lucrare dată, venise liniștit acasă. „Am făcut bine !" răspundea el, invariabil, la întrebările bunicilor, ale părinților. „Am făcut totul ! Cred că e bine !" adăuga, simțind că răspunsurile lui aveau nevoie de concretizări.

— Să vedem, să vedem, spunea, de fiecare dată, bunicul. Ia, așază-te aici, îl invita el la masă, și să verificăm... Și, după fiecare asemenea verificare, profesorul de matematică Dragoș Ștefănescu avusese bucuria să poată preciza : „Da, domnule, a făcut bine băiatul ! Bravo, nepoate !" adăuga apoi cu ochii umeziți de căldura emoțiilor, în timp ce strîngea feciorul la piept.

Timpul așteptării a trecut și... mîine se dau rezultatele ! Mîine ! Pe la ora zece vor fi afișate listele. Așa s-a anunțat ! Toți ai casei erau siguri că băiatul a reușit. Și Bogdan avea această siguranță. Mai bine-zis, o avusese pînă astăzi ! Acum însă, îl cuprinseseră, dintr-o dată, emoțiile, spaima. „Dar dacă n-am reușit ?" își spuse. Alungă, însă, imediat acest gînd absurd. „Din moment ce am făcut bine, perfect chiar, după aprecierile bunicului, la toate lucrările, un asemenea rezultat este imposibil !" Dădu deci la o parte această ipoteză, deși „pînă nu-ți vezi numele pe listă, tot nu-ți vine să crezi", adăugă Bogdan. *Numele pe listă !* Ei, aici e problema importantă ! Unde se va afla numele său, pe listă ? ! Pentru că acest lucru era, totuși, de mare însemnătate. El era doar premiantul clasei, al școlii, primise, la absolvire, *diplomă de merit*, nu putea să intre oricum la facultate. Mai ales la acest gînd tremura astăzi sufletul tînărului. „În sfîrșit, vom vedea mîine",

se gîndi, în timp ce deschidea unul din cele două volume din ultima ediție de poezii ale lui Nichita Stănescu. După examen se cufundase în lectura cîtorva cărți de valoare care apăruseră în ultima vreme și pe care, preocupat de bacalaureat și de admitere, nu avusese cînd să le citească.

Îl îndemnau cei ai casei să iasă, să se plimbe, să se ducă la ștrand, la cinematograf, să se distreze !...

Bogdan nu dorea nimic din toate acestea, ori nu dorea *nimic* cu deosebire.

— Dacă ies din casă, încep *să mă gîndesc*, i-a răspuns Bogdan, într-o zi, bunicului, care știa ce fel de gînduri îl bîntuiau pe nepot. Așa că prefer lectura, ea mă acaparează cu totul. Trăiesc prin alții și uit de mine !

— De tine nu trebuie să uiți ! i-a răspuns profesorul. Acum, că ai terminat și examenul acesta, ar trebui să cauți să dezlegi *enigma !* Nu crezi ?

— Dar bine, bunicule, n-am căutat ? Dumneata ai impresia că am stat cu brațele la piept ? ! Nici vorbă ! Sînt însă, pur și simplu, dezorientat. Și mîhnit peste poate, să știi ! Ți-am spus că, în timpul bacalaureatului, am vrut să stau de vorbă cu Ștefana. Rezultatul : m-a repezit și mi-a spus : „S-o las în pace". M-am supărat, bineînțeles ! Orice i s-ar fi întîmplat, eu cred că nu așa trebuia să procedeze... I-am dat telefon în fiecare zi. Nu răspunde nimeni, absolut nimeni ! O singură dată, acum cîteva zile, a ridicat cineva receptorul. Cred că era ea. Dar, cînd mi-a recunoscut vocea, a închis imediat. Am alergat și, în zece minute, eram la poarta casei. Pustiu ! Nimeni ! Am intrat în curte, am sunat la ușă ! Nimic ! Nici un răspuns ! Cred că s-a închis în casă și l-a închis și pe Radu ca să nu-l văd. Ori, poate, pe băiat l-o fi dus la mătușa ei, ori l-o fi trimis în vreo tabără... Cine știe ? Așa că... m-am întors acasă total dezamăgit și îți dau cuvîntul că, pînă ce nu mă caută, eu nu mă mai duc după ea ! Așa ! Să se învețe minte !

— Dar dacă i s-a întîmplat ceva grav ?

— Ce să i se întîmple ?

— Eu știu, orice ! Orice i se poate întîmpla unei fete singure !

— De ce : *singure ? !* Nu-l are și pe tatăl ei ?

— Ca și cînd nu l-ar avea ! Nu spuneai tu că... în sfîrșit, că bea, că nu prea vine pe-acasă, risipește banii cu... cine apucă... Ușor îi este unei fete să trăiască într-o astfel de casă, într-o asemenea tensiune, cu atîtea griji și necazuri ? Mai e și băiatul acela !...

— Sigur că nu-i este ușor, doar am mai discutat despre acest lucru. Nu-ți amintești ? ! Dar tocmai de aceea, socotesc eu, dacă i s-a întîmplat ceva, nu era firesc să-mi spună și mie ? !...

— Dar dacă nu poate să-ți spună ? Am mai avansat, parcă, o astfel de ipoteză !

— Dacă nu poate să-mi spună înseamnă că este ceva de care se rușinează, că a săvîrșit *ea* ceva urît... și-atunci... o privește, să fie sănătoasă !

— Nu în toate cazurile ceea ce nu poți spune altuia, chiar dacă... acesta îți este apropiat, este și ceva rușinos, urît !

— Pentru mine, bunicule, lucrurile sînt mult mai simple, eu nu sînt așa sofisticat, cum sînt *alții* : ori *vrea,* și atunci *îmi spune* ceea ce este de spus, ori *nu vrea,* ca în cazul de față, și atunci nu-mi spune ! Dar dacă *nu vrea și nu-mi spune, să mă lase în pace !*

— Parcă spuneai că ea ți-a zis : *s-o lași în pace !*

— Uf ! cu dumneata n-o mai scot la capăt...

— Ușurel, ușurel, nepoate ! Nu te împieptoșa așa, că nu ajungi la nici un rezultat bun. Să mai avansăm o ipoteză : dacă domnișoara Ștefana a aflat despre Mona ?

— Ce să afle ?

— Adevărul : că a venit aici, că ai dansat cu ea, v-ați... plimbat... Poate te-a văzut chiar ea...

— Asta ar fi o adevărată nenorocire ! Dar să știi că și în cazul acesta tot eu am dreptate : o lămurire, între noi, ar fi trebuit să aibă loc. Nu ? Parcă așa ar trebui să se petreacă lucrurile între doi oameni civilizați : „Te-am văzut !... Cine era ? !... Ce ai de zis ? !"... și gata ! Vedeam atunci ce se alege din totul !

— Mda ! mormăi bătrînul profesor. Judecata nu e rea. E de bun-simț ! Dar nu știi, măi nepoate, cum e cu *femeile* ? adăugă el, glumind, după cum îi era felul. Nu-mi spuneai chiar tu ? „Misterul"... „Enigmele"... Cine știe ce-o fi și în capul Ștefanei tale ? !...

3

Un junghi îi săgetează tîmpla dreaptă, năzuind să coboare, ca de obicei, cu ascuțișul durerii spre adînc. Bogdan îi oprește drumul prin apăsarea bandajului ce-i înconjoară fruntea. A reușit !... „Asta înseamnă că e bine !“ își spune tînărul. Și, spre a se convinge, repetă mișcarea. Durerea se simte și mai puțin ! „Înseamnă că mă fac sănătos, că are dreptate doctorul ! adăugă Bogdan, înflorind, dintr-odată, la față. Deci, pericolul a trecut. «Dacă durerea scade, pericolul a trecut» — așa a spus ! L-am auzit foarte clar ; mi-a repetat-o în fiecare zi ! Cît despre picior, el se repară. Deja calc mult mai bine. Nici nu mă doare !“ se încredință făcînd, cu grijă, cîțiva pași. Se îndreptă apoi spre mica terasă de dincolo de fereastra camerei în care zăcea de aproape două săptămîni. Deschise ușa și inspiră adînc aerul încărcat de mirosul florilor din parc, zîmbind soarelui, ce-și despletea mătasea aurie a razelor în jurul trupului său tînăr, învăluindu-l, și în jurul balansoarului în brațele căruia se cufundă cu reală plăcere.

„Ce-o fi făcînd Ștefana acum ?“ tresăriră, a cîta oară, în același sens, gîndurile lui Bogdan. Și, din nou, îi apăru în minte imaginea care de atîta timp îl stăpînea ca o dureroasă obsesie : Ștefana, însoțită de un bărbat tînăr, înalt, cu un barbișon ca de țap, intrînd, din Bulevardul Magheru, pe o stradă laterală. Era același bărbat cu care o mai văzuse cu o lună și ceva în urmă, într-o seară, în poarta casei ei. Bogdan își amintește că a strigat-o, ca un disperat : „Ștefana !“ Dar fata n-a schițat nici un gest, dispărînd după colț. Atunci alunecase de pe scara autobuzului, care tocmai pornea din stație.

„Nici nu știu măcar dacă a reușit la facultate ! își spuse băiatul, după o vreme. Trebuie să fi reușit ! continuă el înfiorat de această dorință. Dar individul acela... cine o fi ?“

— Ei, cum stăm ? îl întîmpină, zîmbind, doctorul, care tocmai intra pe terasă însoțit de o tînără asistentă.

— Cred că va trebui să mă trimiteți acasă foarte curînd ! răspunse Bogdan, făcîndu-și curaj.

— Plăcerea va fi de partea mea, deşi, drept să-ţi spun, mă obişnuisem cu dumneata. Dacă ai ieşit pe terasă înseamnă că...

— Mă doare mai puţin capul, aproape deloc ! Iată, de pildă, în momentul acesta...

— Întoarce-l, încet, la dreapta, îi comandă doctorul, privindu-l foarte atent. Şi acum la stînga !... Nimic ? Nici o durere ?

— Nimic !

— Bravo ! Excelent ! Mai bine decît puteam spera ! Tinereţea, băiatule, tinereţea face minuni ! adăugă medicul bucuros şi meditativ, totodată, în timp ce degetele lui masau, peste bandaj, fruntea şi ceafa lui Bogdan.

— De azi înainte, jos bandajul ! recomandă el, adresîndu-se tinerei asistente, iar dozele de medicamente reduse la jumătate. În continuare, masaj uşor pe tîmple, pe frunte, pe ceafă şi gît pentru activizarea circulaţiei. Şi... linişte ! Pe cît posibil, totală linişte... şi pe dinăuntru. De altfel, nu văd nici un motiv ca starea dumitale să fie alta. Doar dacă nu cumva vreo fată...

— Ori mai multe ! adăugă asistenta, zîmbindu-i cu cochetărie...

— Deşi n-am văzut pe nici una venind să te caute, completă doctorul. Mai bine că te lasă în pace ! Şi-apoi, aici, la noi, nu poate intra, după cum ştii, decît o singură persoană cu permisul acordat familiei...

Bogdan păli. Observîndu-l, cei doi oameni în halate albe se grăbiră să-l întrebe dacă nu i s-a făcut rău...

— Nu, nimic ! răspunse scurt băiatul. Mi-e bine, adăugă el, făcînd eforturi să se menţină în picioare şi să-şi dezlege limba. Şi-apoi, n-aţi spus-o dumneavoastră, zise, mai departe, aţintindu-l pe doctor, în timp ce-şi recăpătă echilibrul : *n-am nici un motiv* să fiu neliniştit. Totul mi-a mers şi-mi merge din plin (era conştient că face, de-acum paradă, dar mizà pe inteligenţa şi înţelegerea doctorului), afară doar de acest stupid accident...

— Peste ale cărui urmări sîntem gata să trecem, nu ?!

— Bineînţeles !

— Şi piciorul ? mai întrebă doctorul, invitîndu-l să păşească spre a vedea cum calcă...

— Aştept să scap de butucul acesta alb !

— Pînă atunci mai e puțin. Răbdare ! Dar să știi că nu e obligatoriu să te țin în spital pînă ce-ți scot ghipsul de la picior !

— Cu atît mai bine, spuse Bogdan.

— Să nu ne grăbim, totuși ! Cîteva zile, o săptămînă chiar, mai rămîi aici. Apoi îți iei zborul și, după ce scoatem ghipsul și ne convingem că totul e bine...

— Și sus, și jos ! zise Bogdan, indicînd capul și piciorul...

— Exact ! Atunci poți să te îndrepți spre munte.

— Spre munte ? Eu așteptam atît de mult să merg la mare !

— Exclus ! La mare, în nici un caz, precizează medicul. În nici un caz în vara aceasta ! De la anul încolo, liber ! Și-acum, te rog să intri în cameră, fiindcă soarele e puternic. Ține minte : și la munte va trebui, cîtva timp, să nu stai prea mult în soare. Îți recomand să porți pe cap o pălărie ușoară...

— Ca fermierii ! spuse Bogdan, zîmbind puțin întristat.

— Da, ca fermierii ! În vara aceasta poți să fii fermier !...

După plecarea doctorului și a asistentei, Bogdan se întinse din nou pe pat. Într-adevăr, își simțea capul mult mai ușor, îi dispăruse greutatea aceea pe care, pînă ieri, o avea tot timpul în ceafă, în apropiere de locul principal al loviturii. Nici ochii nu-l mai jenau, nu se mai împiedicau parcă atunci cînd îi rotea într-o parte și în alta, măsurînd fiecare latură a dreptunghiului din lemn ce încadra plafonul camerei. Din acest punct de vedere începea să nu mai aibă motive de îngrijorare. Dar cu sufletul ? Cu el ce să facă ? Sufletul i se afla într-o permanentă încordare de luni de zile și aceasta creștea, amenințînd să se reverse, să rupă zăgazurile...

„Ce bine era acum cîteva luni ! se gîndi Bogdan. Atunci cînd mă pregăteam să fac vestita *declarație de dragoste*, din cadrul cercului nostru de dezbateri, cînd mă *documentam* cu ajutorul bunicului, al bunicii, și cînd... am început s-o iubesc pe Ștefana !"

4

— Bunicule, bunicule, se trezi profesorul Dragoș Ștefănescu strigat de o voce de copil. Și nici nu apucă să se întoarcă bine către aleea din dreapta sa, că se și pomeni îmbrățișat, în jurul mijlocului, de un băiețel cu părul negru ce amenința să-i acopere ochii lui verzi ca firele de iarbă cosite de curînd. Fața, mică și bronzată, era scăldată, toată, într-un zîmbet de mare satisfacție... Privind cîteva clipe spre el, bătrînul profesor recunoscu în „flăcăul" ce se arăta atît de încîntat de întîlnire pe Radu, fratele Ștefanei.

— Ce faci, măi Răducule, măi ? zise bunicul, bucurîndu-se și el tot atît de sincer de neașteptata întrevedere. Ce fel de prieteni sîntem noi, măi fecior, dacă nu ne-am mai văzut de atîta vreme ?!

— Eu am fost la internat, bunicule, răspunse Radu cu oarecare sfială, am așteptat să veniți pe la mine... Dar poate că n-ați reușit, ați avut treabă...

— Va să zică mă critici, Radule ? Critică-mă, băiatule, că ai dreptul... Așa este ! N-am reușit să vin pe la tine ! Am mai avut, ce-i drept, și treabă, noroc că-mi găsești tu singur scuză, dragul de tine, spuse bătrînul mîngîindu-l pe cap. Dar ce faci tu pe-aici, Răducule, te joci ?

— Da, mă joc, răspunse băiatul, căutînd mîna profesorului, dar acum, fiindcă v-am întîlnit, merg cu dumneavoastră. Mă luați și pe mine ? Unde mergeți ? întrebă Radu, dîndu-și seama că bătrînul doar trecea prin parc, că nu venise să se plimbe.

— Mă duc după o treabă, răspunse profesorul Ștefănescu, strîngînd, cu căldură și emoție, în palma lui mîna mică a băiatului. Trebuie să discut ceva cu o cunoștință, un fost elev de-al meu, care acum e judecător. Stă dincolo de parc, de-aceea am luat-o pe aici. Și uite că bine am făcut, fiindcă te-am întîlnit pe tine. Mă bucur foarte mult că te văd și că te-ai făcut băiat și mai mare, ai mai crescut în cele cîteva luni de cînd nu ne-am întîlnit, zise bătrînul oprindu-se puțin și cercetînd cu atenție băiețelul, a cărui față era, în întregime, ca și în momentul în care l-a întîlnit, numai un zîmbet. Dar sora ta, Ștefana, ce face, Radule ? întrebă, cu oarecare teamă pentru răs-

punsul pe care-l aştepta, profesorul Dragoş Ştefănescu A reuşit la facultate ?

— Sigur că da, bunicule, Ştefana a reuşit la facultate, răspunse băiatul cu vădită mîndrie. A reuşit cu o medie foarte mare, 9,96, este a treia pe listă, aşa mi-a spus !...

— Bravo, băiatule, mă bucur foarte mult ! zise bătrînul profesor (vestea pe care i-o dăduse Radu îi luase o piatră de pe inimă : „Iată că se poate intra la facultate şi fără o pregătire *specială*", se gîndi el, înţelegînd prin aceasta meditaţiile care costă zeci şi zeci de mii de lei... „De unde să-i ia biata fată ?").

— Dar acum Ştefana e foarte supărată, bunicule, interveni băiatul, trezindu-l din gîndurile ce-l stăpîneau încă...

— De ce, Răducule, tată ? întrebă îngrijorat profesorul.

— Fiindcă tăticul meu este foarte bolnav, se află la spital. Am rugat-o pe Ştefana să mă ducă la el, să-l văd şi eu, dar mi-a spus că nu se poate, că n-o primeşte doctorul decît pe ea. Mîine trebuie să se ducă din nou şi are nevoie de 2000 de lei...

— Pentru ce-i trebuie 2000 de lei ?

— Ca să plătească avocatul, e datoare la avocat 2000 de lei şi, dacă nu-i plăteşte mîine, nu-i dă drumul tatii de-acolo, de la spital. L-am auzit eu pe omul acela spunîndu-i aseară Ştefanei...

— Care om, băiatule ?

— Unul înalt şi cu barbă, care se îngrijeşte de tata. Aseară zicea, cînd a venit la noi, că tata s-a făcut bine, dar că fără 2 000 de lei nu poate să-l scoată... „Gîndeşte-te bine, domnişoară, ţi i-aş putea face cadou, totul depinde numai de dumneata"... i-a spus Ştefanei cînd a plecat. N-am înţeles de ce sora mea n-a vrut să primească banii de la el. Am întrebat-o, dar nu m-a lămurit. A zis că e o treabă complicată... Şi a început să plîngă...

Din spusele lui Radu, bunicul lui Bogdan înţelesese că situaţia este într-adevăr „complicată". Mai întîi, fiind vorba despre *avocat*, pricepu că, de fapt, tatăl Ştefanei şi al băiatului nu era bolnav, ci arestat. Înţelese, de asemenea, că acuzaţiile ce i se aduc nu sînt prea grave, din moment ce sînt şanse să scape *de-acolo*. Dar, în acelaşi timp,

începu să freamăte de grijă pentru fată, pentru pericolul în care se afla din partea avocatului... „Ar trebui dat cu capul de toți pereții !“ murmură, la un moment dat, ieșindu-și din fire.

— Ce-ați spus, bunicule ? întrebă Radu cu oarecare mirare, neînțelegînd la ce se referă vorbele bătrînului.

— Nimic, băiatule, mă gîndeam și eu ! Mă gîndeam la Ștefana, la tatăl tău, la... cei 2 000 de lei...

5

— Te rog să mă ierți, dragă Mihai, am întîrziat puțin fiindcă m-am întîlnit cu un băiețel în parc și-am stat de vorbă despre un necaz al lui și al sorei lui, o fată foarte bună care a intrat acum la medicină, dar care este tare, tare necăjită ! Iar necazul ei este, într-un fel, și al meu !

— Nu prea înțeleg, domnule profesor, spuse judecătorul Mihai Alexandru, fostul elev al lui Dragoș Ștefănescu. Sînteți un pic misterios : vorbiți despre un băiețel, dar și despre o fată, o domnișoară în toată puterea cuvîntului, din moment ce-a absolvit liceul și-a devenit studentă, dar care, în loc să fie bucuroasă de reușită, este, dimpotrivă, „tare necăjită“, iar, pe deasupra, „necazul ei este, într-un fel“, și al dumneavoastră. Zău că nu înțeleg ! Simt nevoia unor explicații suplimentare.

— Explicațiile ar însemna derularea unei povești întregi, judecătorule, și nu-mi permit eu să răpesc timpul unui om atît de ocupat ca dumneata. Deși, pentru cineva care este chemat ca zilnic să hotărască măcar pentru o parte din viața atîtor oameni, poate că n-ar fi lipsit de interes... *cazul.*

— Deci este vorba despre un caz ! Cu atît mai mult vă rog să-mi povestiți !

— Nu-ți voi povesti decît că fata aceasta, o fată frumoasă, și bună, și serioasă, și harnică, dar tare nefericită, pentru că i-a murit, de mai mulți ani mama, și ea a rămas cu întreaga gospodărie în seamă, cu un tată bețiv și afe-

meiat şi cu un frate mic, care abia a împlinit opt ani, a dat, de cîteva luni, peste un necaz şi mai mare : tatăl ei se pare că este arestat...

— Cum, „se pare ?“ Nu se ştie precis ?

— Zic „se pare“, fiindcă *eu* nu ştiu precis. Aşa bănuiesc, din ce mi-a spus băieţelul despre care-ţi vorbeam. Ei bine, fata e singură, nu are pe nimeni (în afară de o mătuşă, din partea mamei, dar care este o femeie bolnavă şi neajutorată) şi, pe deasupra, nu are banii necesari pentru a plăti avocatul care-i apără, probabil, tatăl. Iar acest avocat, unul înalt şi slab, tînăr, cu o bărbuţă, după cum mi l-a descris băiatul, fratele fetei, vrea, în mod firesc, banii ce i se cuvin, iar, dacă nu-i primeşte la timp, vrea să obţină... *altceva* de la fată ! Iată la ce fel de măgării se pretează...

— Un avocat înalt, slab şi cu barbă aţi spus ? Îl ştiu foarte bine, e Pompiliu Mavrodin ! E un avocat capabil, dar, ce-i drept, şi afemeiat ! Nu m-ar mira să procedeze precum aţi spus. El apără chiar mîine, într-un proces, pe un oarecare Ion Dragomir, arestat pentru o presupusă delapidare la un magazin alimentar. Dar lucrurile s-au lămurit. *El* le-a lămurit, în cea mai mare măsură. Omul este nevinovat. N-a furat nimic. Gestionarii lui, vînzătorii au furat. Lui, cel mult, i se poate imputa neglijenţa de care a dat dovadă ca responsabil de tură. Cred că mîine îl achit ! Eu judec procesul. O să scape cu o amendă. Şi, probabil, cu retrogradare, la serviciu !

— Mihai, dar acesta este chiar tatăl fetei despre care-ţi vorbesc. După datele pe care mi le-ai dat, el trebuie să fie !

— Iar fata cred că-mi este şi mie cunoscută. Am văzut-o de cîteva ori cu avocatul. N-am înţeles, însă, stimate domnule profesor, de unde cunoaşteţi dumneavoastră toate aceste amănunte, de unde cunoaşteţi fata şi familia ei...

— E o poveste lungă, dragă Mihai, după cum îţi spuneam, o poveste în care este amestecat şi sufletul meu...

— Iarăşi nu înţeleg...

— Cînd zic „sufletul meu“, mă gîndesc, de fapt, la nepotul meu..., de-o vîrstă cu această fată : colega lui de

școală, de care s-a îndrăgostit *lulea*. De aceea îndrăznesc să te rog, judecătorule, ca mîine să se termine totul în spiritul adevărului și al omeniei. Vorbește și cu avocatul acela și spune-i să se potolească ! Pentru că, altfel, va avea de-a face cu mine ! Și mie nu-mi place să amenințț, dar, cînd promit ceva, mă țin de cuvînt ! Asta cred că-ți amintești și tu ! El să-și facă datoria — dacă mai are ceva de făcut — iar, în rest, să-și bage mințile în cap, lăsînd fata în pace. De altfel, mîine va primi și banii ! Îi va primi cu siguranță ! Iar eu n-am să mă apuc să cercetez cîți bani avea el dreptul să primească. Cred că ne-am înțeles !

Dîndu-și seama că depășise, oarecum, măsura... tonului cu care vorbise, uitînd că nu se afla în fața unei clase de elevi, profesorul își ceru scuze, rugîndu-l pe judecător să-i dea, mai departe, informațiile în legătură cu testamentul pe care voia să-l întocmească. Iar după încă vreo jumătate de oră, petrecută împreună cu fostul său elev, părăsi locuința acestuia, cu gîndul de a se îndrepta către casa Ștefanei. Dar își dădu seama că nu știa unde stă fata ! „Eh ! că bună treabă făcui ! — își zise bătrînul, cu năduf, în timp ce pornea grăbit spre casă. Atîta lucru nu mi-a dat prin cap : să-l întreb pe Radu de adresa locuinței lor".

6

Ștefana luase o hotărîre dureroasă : aceea de a-și vinde medalionul, singurul lucru de preț pe care îl mai avea de la mama sa, medalionul în formă de inimă, în care păstra — scump talisman — fotografia aceleia ce-i dăduse viață. Lănțișorul din aur și medalionul, de asemenea, din aur făceau cel puțin 4 000 de lei. Atîta îi oferise pe ele, cîndva, cu mai mult de un an în urmă, Mirela Bejan, colega ei de bancă. Era o fată care avea bani. Ștefana nu știa precis de unde, dar de avut — avea, zilnic puteai găsi la ea sute de lei. ...În sfîrșit, important era că Mirelei îi

plăcuse foarte mult medalionul pe care Ştefana îl purta tot timpul la gît şi o rugase pe aceasta să i-l vîndă. „Îţi dau 4 000 de lei pe el !“ îi spusese atunci, după ce-l admirase îndelung şi-i cîntărise, cu aproximaţie, greutatea în palmă.

„Nu e de vînzare, Mirela ! i-a răspuns Ştefana, arătîndu-i pe cine purta înăuntru. Îl am de cînd am împlinit zece ani. Atunci mi l-a dăruit mama. Iar acum, după ce am pierdut-o, cu atît mai mult nu mă pot despărţi de el“...

„O s-o sun în seara aceasta, ori mîine dimineaţă. O să se bucure mult, cînd am să-i spun că-i dau medalionul. O să se bucure...“ repetă fata, izbucnind în plîns !...

A găsit-o a doua zi, pe la ora zece. Mirela nu reuşise la facultate şi acum învăţa de zor în vederea unui nou examen pe care urma să-l susţină nu peste mult timp.

— Medalionul ?! Vrei să vinzi medalionul ?! întrebă surprinsă Mirela, cînd a auzit despre ce este vorba. Ce e cu tine, Ştefana ? Ai păţit ceva ? Mai adăugă ea.

— N-am păţit nimic ! Vreau să-l vînd, pur şi simplu! Am nevoie de nişte bani şi-l vînd ! Dacă nu-l mai vrei, poţi să-mi spui.

— Cîţi bani îţi trebuie ? întrebă Mirela, înţelegînd că fosta ei colegă se află, desigur, într-o situaţie disperată, dacă s-a hotărît să-şi vîndă medalionul la care ţinea atît de mult. Nu-şi putea imagina însă ce anume determinase această situaţie.

— Două mii! se auzi, de la capătul firului, un răspuns înăbuşit.

— Cînd vrei să-i ai ?

— Astăzi, neapărat ! Sau, cel mai tîrziu, mîine dimineaţă, la ora 7. Dar trebuie să fiu absolut sigură !

— Vei avea banii, Ştefana. Ţi-i împrumut eu ! O să mi-i dai înapoi cînd ai să poţi. Nu-ţi face nici o grijă. Mîine dimineaţă la ora 7, ne vedem la...

Şi fetele îşi fixară întîlnire pentru a doua zi de dimineaţă...

Ştefana rămăsese impresionată de gestul Mirelei. Aproape că nici n-a putut să-i mulţumească, atît era de emoţionată...

În toată perioada ce se scursese de la bacalaureat încoace și mai ales în timpul examenului de admitere la facultate, trăise ca într-un coșmar. Peste nenorocirea petrecută cu tatăl ei veniseră și neînțelegerile cu Bogdan, care-i înveninaseră de tot sufletul. În fiecare zi îl condamna și îl ierta, în același timp. De fiecare dată își spusese că ar fi trebuit să stea de vorbă cu el, să-i împărtășească necazurile prin care trecea, spulberîndu-i astfel îndoielile ce, pe drept cuvînt, îl cuprinseseră. Mai ales din seara aceea cînd a așteptat-o în poarta casei, văzînd-o în tovărășia avocatului. „Dar, bine, el nu-și putea da seama ? Trebuia să priceapă, să înțeleagă că e o situație specială, că s-a întîmplat ceva grav și că eu, deocamdată, adică atunci, nu-i puteam spune despre ce este vorba. Și-apoi, l-am rugat să aibă încredere și să aștepte ! Dar uite că el n-a rezistat, n-a rezistat !..." Și, în fața ochilor Ștefanei, reveni imaginea Monei, iar cuvintele din scrisoarea Cristinei Stamate îi străpungeau parcă din nou inima cu săgeți otrăvite...

...Făcuse un nemaipomenit efort de voință ca să rămînă cu mintea limpede într-o situație în care ființa ei era un torent învălmășit de durere. Trebuia să-și folosească toate forțele pentru examen. Era viața ei în joc, cu întregul ei viitor, la care se gîndea încă de cînd era în clasele primare. Văzînd-o atît de bolnavă pe mama ei, de pe atunci își dorea să devină medic, să salveze viețile oamenilor. Acum trebuia salvată viața ei și singura cale — gîndea Ștefana — nu poate fi decît izbînda la acest examen. Nici acum nu-i venea să creadă cum de a fost în stare să se prezinte la lucrări în halul de tensiune în care se afla. Să se prezinte și să reușească să-și adune puterile spre a valorifica ceea ce acumulase cu atîta trudă, în zilele și în nopțile a doi ani de intensă pregătire, făcută fără sprijinul nimănui, în afara profesorilor de la școală.

În ziua în care a susținut cea dintîi lucrare din cadrul examenului, urma să aibă loc și prima înfățișare din procesul tatălui ei.

„Nici că se putea mai «bine» decît atît să potrivească faptele nenorocul ! Nenorocul, ce mă pîndește, pas cu pas, de la o vreme !" și-a spus atunci Ștefana. Și, între examen și prezența la proces, a ales examenul ! „Acesta nu mai

poate fi repetat decît la anul ! Iar un an de viaţă pierdută, pentru că aceasta ar însemna pentru mine să nu intru la facultate, constituie un preţ mult prea mare. Nu mă învoiesc cu asemenea preţ ! Şi apoi, vor fi şi alte înfăţişări la proces. Voi fi prezentă atunci !" şi-a spus fata. Căci, la urma-urmei, era şi foarte supărată pe tatăl său. Toată viaţa făcuse numai boroboaţe. N-a ştiut s-o preţuiască pe aceea care-i fusese iubitoare şi bună soţie ! Cu faptele şi vorbele lui nătîngi îi otrăvise sufletul, agravîndu-i, din zi în zi, tot mai mult, boala, pînă ce a ajuns s-o vadă cu mîinile pe piept.

Iar de-atunci, nici că s-a îndreptat în vreun fel ! Chinurile pe care le suporta înainte soţia, au trecut acum, în cea mai mare parte, asupra Ştefanei. Şi iată că, de data aceasta, i se înfundase. „Ar trebui să-l las să-şi ispăşească prostia, nu hoţia, pentru că hoţ nu este, îşi spusese, la un moment dat, fata ! Poate aşa va deschide şi el altfel ochii asupra vieţii şi va înţelege, în sfîrşit, unde l-au dus băutura şi superficialitatea, va avea o altă atitudine ca părinte şi ca cetăţean ! Aceasta ar însemna, însă, se gîndea Ştefana, să mă condamn, în mod gratuit, şi pe mine la un şir de noi suferinţe, pe care nu ştiu dacă le-aş mai putea îndura". De aceea făcuse pe oamenii legii să afle şi să scoată la iveală adevărul-adevărat în legătură cu Ion Dragomir. La prima înfăţişare, îl rugase pe avocat să aranjeze în aşa fel lucrurile, încît procesul să fie programat ultimul pe rol în ziua aceea. Ceea ce s-a şi întîmplat, astfel că fata, după terminarea lucrării de examen, a alergat la tribunal, ajungînd chiar în momentele în care se discutau unele dintre acuzaţiile adresate tatălui ei, ca şi cîtorva gestionari şi vînzători din magazinul alimentar la care lucrase ră cu toţii pînă nu de mult. Ştefana a reuşit să vorbească puţin cu el, să-l încurajeze.

„Nu sînt vinovat, Ştefana, i-a repetat atunci Ion Dragomir, n-am furat nimic, fetiţa tatii, tu ştii că n-am furat nimic ! Fă tot ce poţi ca să mă scoţi de aici... şi-ţi promit că voi fi alt om ! Ai să vezi ! Te rog, Ştefana, te rog", a mai apucat să adauge cu lacrimi în ochi, în timp ce miliţianul îl scotea din boxă şi din sală...

„Ce situaţie cumplită şi ce ruşine, ce ruşine !" se văitau gîndurile şi sufletul Ştefanei.

— Să sperăm că vom rezolva bine lucrurile pînă la urmă, frumoasă domnişoară — i-a spus avocatul, după această primă înfăţişare. Te rog să ai încredere în Pompiliu Mavrodin, adăugă el, arătînd spre sine. Deşi sînt tînăr, să ştii că n-am pierdut nici un proces în viaţa mea. („Ţap arogant ce eşti ! îşi spuse fata, în timp ce-l privea, cîntărindu-l cu ochi reci. Ţi-ai găsit să te grozăveşti faţă de mine !" Ştiind însă că are nevoie de el, pentru că, într-adevăr era un avocat foarte bun, după recomandările pe care le primise, făcu un efort să-i zîmbească şi să-l asculte, cu interes, mai departe). Şi-apoi tatăl dumitale, continuă avocatul, se pare că este nevinovat ! De la început, de cum l-a văzut — mai spuse el, lăudîndu-se după cum îi era obiceiul — mi-am dat seama că este un om cinstit şi... fricos, un om ca el n-ar putea fura ! Însă, spre regretul meu, trebuie să spun că Ion Dragomir este superficial şi iresponsabil. Păi, cînd ai atîtea milioane pe mînă, nu poţi să mergi pe vorbe şi pe încredere cu gestionarii, cu vînzătorii, cu cei care cumpără. Trebuie să fii mînă de fier, domnişoară, să controlezi milimetric lucrurile, să fii cu ochii în patru, în aşa fel încît în orice minut să ştii ce se întîmplă acolo unde răspunzi ! Or, el n-a făcut altceva decît să dea mînă liberă tuturor celor cu care lucra ! Şi-atunci, oamenii, văzîndu-se cu degetele în miere, sigur că le-au dus la gură... Şi le-au dus azi, le-au dus mîine, pînă cînd s-au învăţat, iar *mierea* a început să scadă! Lucrul s-a văzut şi... iată la ce s-a ajuns : ceea ce vedem noi acum.

Deocamdată, pot să te asigur că sînt pe calea cea bună. Îmi mai trebuie, firește, o serie de dovezi. Dar le voi avea şi... te voi ţine la curent, să ştii... îşi încheie tirada Pompiliu Mavrodin, privind-o cu un anume înţeles pe Ştefana...

În ziua următoare a susţinut a doua lucrare, iar peste alte două zile, pe cea de-a treia. A urmat apoi lunga şi cumplita aşteptare a rezultatului ! În timpul acesta au mai avut loc încă două înfăţişări ale procesului. Între ele, avocatul o ţinea într-adevăr „la curent", sunînd-o mereu la telefon, chemînd-o uneori la tribunal, chipurile spre a-i

arăta unele „dovezi" de care făcuse rost, iar de cîteva ori s-a pomenit cu el chiar acasă, sosit, sub pretext că „trebuie să discute mai amănunţit unele probleme ce-o interesează foarte mult".

Intenţiile „suplimentare" ale avocatului, cele în afară de proces, erau clare, dar tot atît de clară a fost şi poziţia Ştefanei. Aşa că..., din acest punct de vedere, situaţia a rămas... ca la început ! Fata s-a bucurat, totuşi, pentru faptul că Pompiliu Mavrodin n-a depăşit, prea grav, bunacuviinţă şi că, luînd act de atitudinea ei categorică, şi-a făcut datoria de avocat, reuşind să scoată adevărul la lumină în ceea ce priveşte nevinovăţia tatălui. Iată, se aflau în faţa ultimei secvenţe a procesului — judecata de fond — după care Ion Dragomir va fi achitat, aşa cum o asigurase avocatul. Da, dar în această situaţie şi ea trebuie să-şi achite datoriile — cei 2000 de lei pe care îi mai avea de dat.

Acum însă, avînd promisiunea Mirelei, Ştefana se mai linişti puţin. Se zbuciumase atita pentru aceşti bani ! În tihna ce pusese stăpînire pe sufletul ei, fata îşi reaminti de succesul examenului şi simţi, ca şi atunci, cind se văzuse a treia pe lista reuşiţilor, cum o bucurie năvalnică îi năpădeşte întreaga fiinţă. Stătu aşa minute în şir, într-un fotoliu, savurînd această bucurie care îi făcea atit de bine! O simţea ca pe un balsam pentru rănile ce încă o măcinau pe dinăuntru...

7

„Unde-o fi Bogdan la ora asta ? se pomeni Ştefana întrebîndu-se. Este, oare, posibil, să mă fi uitat ?!... În ultimele două săptămîni n-a mai dat nici un telefon, cel puţin cit am fost eu acasă. Iar la telefonele date de mine, în acest timp, n-a răspuns niciodată ! Tot altcineva a ridicat receptorul. A trebuit să închid, firește, deşi, cel puţin de cîteva ori, am fost tentată să întreb despre el. Parcă-mi şi pare rău că n-am făcut-o. Cu bunicul aş fi pu-

tut să stau de vorbă. Da, da, aș fi putut !... Asta este o idee ! Ce-ar fi... ?!

Hm ! Probabil că Bogdan se bronzează acum pe nisipul litoralului, alături de „domnișoara ambasador" !... A uitat ! Nu-i mai pasă ! Și, la urma-urmei, cred că ar avea dreptate ! Nu ? Eu l-am îndepărtat de mine, prin atitudinea pe care am avut-o față de el. De ce nu i-am spus adevărul de la început ? Am făcut foarte rău ! se gîndi, Ștefana, îndurerată. L-am lăsat astfel să-și facă tot felul de gînduri, să ajungă să creadă cine știe ce... Iar, dacă a aflat despre tata, cu siguranță că lucrurile i-au sosit la ureche în chip deformat. Nu era mai bine să-i fi spus atunci? Doar știa ce fel de om este tatăl meu ! Și-apoi, spunîndu-i, m-aș fi putut sfătui cu el, cu bunicul, mai ales."

Despre reușita lui Bogdan la facultate, Ștefana nu-și punea nici măcar întrebarea. „Sigur că a reușit ! a fost gîndul ei de la început. Și cred că în condiții foarte bune!"...

Acum simți însă, dintr-o dată, imboldul să verifice. Se hotărî pe loc să meargă la Politehnică, să vadă și ea listele. „Numai dacă nu le-or fi ridicat între timp?! își spuse fata. Fac, totuși, o încercare, mă mai aerisesc și eu puțin ! își păstră ea hotărîrea. Iar în timpul acesta Radu se joacă în voie prin parc. Dacă sosește mai devreme, mă așteaptă în curte. Gata!" mai spuse Ștefana, îmbrăcîndu-se în fugă și ieșind, în cîteva minute, pe ușa casei.

8

Se așezase pe un scaun, lîngă fereastră. Tramvaiul era aproape gol. Prin geamul deschis, pătrundea o boare de aer care îi mîngîia fața, gîtul, înfiorîndu-i, în același timp, buclele de păr de culoarea castanelor coapte. Ștefana închise ochii, primind cu recunoștință mîngîierea binefăcătoare. Sub frunte, gîndurile ei zămisleau întrebările, încălzite de imagini și întîmplări ce se redeșteptau din tihna lor mîhnită ori zîmbitoare în care anii le orînduiseră...

... „Dacă n-ar fi fost povestea cu Doru, poate că nu l-aș fi cunoscut pe Bogdan, mărturisi sufletul Ștefanei, ca și cînd cineva din apropiere i-ar fi ascultat cu cea mai mare atenție șoaptele. Sau, cine știe ?! La urma urmei, nu era absolută nevoie să mă mut la liceul lui ca să-l cunosc. Se putea foarte bine să ne întîlnim pe stradă, el să-mi zîmbească și să mă întrebe așa, de parcă ne-am fi știut de cînd lumea : «Ce mai faci, Ștefana? De cînd te caut !... Unde ai fost pînă acum ?!» Iar eu să-i răspund : «Unde să fiu ? Lîngă tine ! Am fost tot timpul lîngă tine, dar tu nu m-ai văzut !» «Cum ? ! Nu se poate» !

Și, totuși, dacă n-ar fi fost «povestea» cu Doru...

El a fost primul băiat pe care l-am întîlnit cînd am pășit pe poarta liceului, ca să mă înscriu în clasa a IX-a. Cobora pe treptele de la intrarea elevilor. Era cu încă un băiat, un coleg de-al lui, Adrian Merișanu, cum aveam să aflu mai tîrziu...

Eu urcam aceleași trepte, copleșită de emoție, aproape speriată. Îndrăzneam să mă înscriu la unul dintre cele mai renumite licee din București. Știam că va fi concurență serioasă, că va trebui, din cauza aceasta, să fac față unui adevărat examen — primul din viața mea, că s-ar putea..., dar nu, acest gînd nu-l puteam admite. Trebuie să reușesc, îmi spuneam, altfel mă fac de rîs, iremediabil ! Ce vor zice, într-o asemenea situație, profesorii mei de la școală, diriginta mea, tovarășa directoare, care m-au recomandat, cu toții, pentru acest liceu, avînd, desigur, deplină încredere în mine ? !... Nu-i puteam înșela ! Așa că trebuia să reușesc. «Voi reuși, nu te speria, i-am spus atunci mamei în poarta liceului. *Sînt obligată* doar !» am adăugat, zîmbindu-i, pentru încurajare. Mă însoțea și ținuse să mă întrebe «pentru ultima oară : Ștefana mamă, te înscrii, totuși, la acest liceu ? Dacă se va întîmpla...»

Pășeam pe treptele liceului și îmi simțeam picioarele tremurînd. Atunci l-am văzut pe Doru : înalt, subțire, brunet, cu părul ondulat și ochii negri, îmbrăcat într-un costum elegant, croit după tiparul uniformelor școlare, dar dintr-o stofă fină, care avea un anume luciu în lumina razelor de soare. S-a oprit cu două trepte mai sus, m-a măsurat cu atenție și cu obrăznicia, aproape firească, vîrs-

tei, și, întorcîndu-se puțin spre colegul său, a scos un fluierat specific, după care a adăugat : «Ia privește ce prospătură ne vine, Adriane !! Mortală, pe cuvîntul meu !»

«Fii atent, să nu amețești și să cazi ! Mai știi, ți-ar putea fi căzătura mortală !» i-am răspuns eu, privindu-l sfidător, drept în ochi, în timp ce-mi simțeam obrajii în flăcări.

Cel căruia îi spusese Adrian, colegul lui, a izbucnit într-un rîs atît de sincer și de molipsitor, încît m-a făcut și pe mine... să zîmbesc. Potolindu-se, a adăugat : «Unu la zero pentru domnișoara, Dorule ! Trebuie să recunoști !» «Dacă și mintea îți este tot atît de ascuțită precum ți-e limba, nu-mi fac nici o grijă, ai să reușești ! Și, în acest caz ne vom mai întîlni, *Mortalo !* Succes !» a fost replica lui Doru, în timp ce cobora alene scările.

Ajunsă în primul culoar, care ducea într-un hol mare, unde se făceau înscrierile, mă uit spre mama, care era albă ca peretele ! Privea rătăcită la mine și nu spunea nimic.

«Ce e, te-ai speriat ? am întrebat-o. Așa sînt băieții de astăzi, mamă ! Nu-ți face griji în plus, mă descurc eu !» am adăugat, ca s-o liniștesc.

«Vai, Ștefana mamă, a intervenit ea, săraca, descleștîndu-și parcă gura, băieții ăștia nu mai au nici un fel de rușine, de bun-simț, nu mai au nici un Dumnezeu ! Ce-ai să te faci tu aici, fetița mamei ? ! Mai bine ar fi să plecăm, să mergem în altă parte.»

«Crezi că în altă parte sînt îngeri ? Liniștește-te, mamă ! Nu băieții sînt problema, ci examenul. Să reușesc eu, că mai departe...»

De reușit — am reușit și încă în condiții foarte bune, își aminti Ștefana. Pînă la urmă, tot mama a avut însă dreptate : dacă n-am putut să termin acest liceu și am fost nevoită, la sfîrșitul clasei a XI-a, să mă transfer la școala unde învăța Bogdan, aceasta s-a întîmplat din cauza... unui băiat, a lui Doru...

În prima zi de școală, l-am văzut trecînd în revistă, împreună cu nedespărțitul lui prieten, Adrian, grupurile noastre de elevi, ale «bobocilor» din clasa a IX-a. Eram

așezați pe clase, într-un careu, format în curtea cea mare a liceului. Uitasem de el, bineînțeles. Cînd l-am revăzut — îl zărisem departe — am înțeles că mă caută. Am simțit un fior plăcut cum mă fulgeră din cap pînă în picioare. Cred că m-am și înroșit. Venea din partea dreaptă, luînd clasele la rînd. Eu mă aflam în ultima, așa cum eram așezați, în clasa a IX-a A. I-am urmărit expresia chipului, arăta tot mai dezamăgit, pe măsură ce înainta spre ultimul grup de elevi. Cînd a ajuns în fața clasei noastre și m-a văzut (mă aflam în primul rînd, împreună cu o altă fată), s-a luminat, dintr-odată, ochii i-au lucit de o bucurie sinceră — așa cel puțin mi s-a părut — și, repezindu-se spre mine, dînd aproape impresia că ar fi dorit să mă îmbrățișeze, mi-a strigat : «*Mortalo !* Aici erai ? Ai reușit, deci ! Bravo ! Mă bucur foarte mult !» Și, întinzînd mîna spre mine, a adăugat : «Dă-mi voie să mă prezint — Doru Nicolescu ! El e colegul și prietenul meu cel mai bun, Adrian Merișanu».

În jurul meu se făcuse un gol. Colegele și colegii priveau cu oarecare mirare spre cei doi băieți, care păreau a fi din clasa a XII-a, după statura lor și după *aerul* comportării. Noroc că profesoara diriginte nu se afla în clipele acelea lîngă elevii pe care abia îi luase în primire, strigîndu-le numele înscrise în catalogul provizoriu. Plecase, pentru cîteva minute, să mai rezolve, probabil, vreo treabă, înainte de începerea festivității de deschidere. «Cînd mai aveam două clase de trecut în revistă, interveni Doru, am pariat cu Adrian — pe o înghețată — că te vom găsi, totuși. El pierduse speranța. Așa că, Adriane, adăugă el, adresîndu-se prietenului său, am cîștigat ! Astăzi sîntem invitații tăi la cea mai scumpă și mai bună înghețată posibilă. Trecem, după cursuri, și-o luăm pe noua noastră colegă. S-ar putea să învățăm într-o clasă de pe același palier. Noi sîntem într-a X-a A.».

«Eu zic să vă faceți socotelile singuri, fără să mă amestecați și pe mine și nu numai astăzi, ci și de-acum înainte. Ne-am înțeles ? !»

Băieții au fost nevoiți să plece, fără să poată răspunde, deoarece, chiar în clipa în care am sfîrșit replica, sosise profesoara dirigintă.

Doru a întors spatele și, luîndu-l pe Adrian de-o mînă, s-a îndreptat imediat către clasa lui. Cîteva fete din apropierea mea au chicotit ușor, în timp ce colega din dreapta, făcîndu-mi un semn discret, ca să n-o observe diriginta, m-a întrebat în șoaptă : «Cine sînt *tipii* ăștia, dragă ?» «N-ai auzit ? i-am răspuns : Doru Nicolescu și Adrian Merișanu, colegii noștri *mai mari,* din clasa a X-a A !» «Și de unde îi cunoști ?». «Dacă abia astăzi le-am aflat numele, înseamnă că nu-i cunoșteam dinainte !». «Cum nu-i cunoșteai, dacă te-au căutat ? Și cu apelativul de *Mortalo* ce e ? Așa te mai cheamă pe tine ?». «Credeam că am nimerit... în rînd cu o colegă mai dezgheţată, dar... Lasă că-ţi explic după festivitate», am adăugat, în clipa în care directorul școlii s-a apropiat de microfonul instalat în mijlocul scenei, improvizată anume pentru această ocazie..."

Cîteva luni la rînd, Doru n-a mai căutat-o pe Ștefana, iar cînd se întîlneau, întîmplător, pe culoar, ori în curtea liceului, nici n-o băga în seamă. Comportarea aceasta n-o deranja cu nimic, dimpotrivă, Ștefana abia era liniștită. Auzise, între timp, multe despre el, despre ifosele și obrăzniciile rostite, nu de puține ori, chiar în fața profesorilor, despre aerele lui de „irezistibil" Don Juan, despre notele lui slabe...

Către sfîrșitul trimestrului al II-lea, în primăvară, mama Ștefanei a făcut infarct, într-o dimineaţă, cînd se pregătea să plece la serviciu, și s-a prăpădit în cîteva minute...

Cînd a observat-o în doliu, Doru s-a apropiat de colega lui mai mică și-a întrebat-o ce s-a întîmplat. Aflînd, i-a adresat condoleanțe... și atît !

Au trecut anii ! Tîrîș-grăpiș, a trecut și Doru dintr-o clasă în alta, ajungînd într-a XII-a. „Succesele" lui însă, în alte domenii decît cel al învăţăturii, erau tot mai... zornăitoare. Mai ales cuceririle feminine formau preocuparea lui de bază.

Auzind și văzînd, mirarea Ștefanei creștea tot mai mult. „Dar părinții ? s-a întrebat ea adesea. Părinții n-or fi știind ce face feciorul ? Probabil că tatăl, fiind atît de ocupat, avea o funcție de răspundere, află, cu siguranță, foarte puține lucruri despre Doru. Mama însă ar trebui să cu-

noască totul şi să ia, în chip firesc, atitudine ! Poate că şi ea o fi foarte ocupată ! Cine ştie ? !"...

Sfîrşitul lunii mai ! O zi frumoasă, cu lumină clară şi blîndă, cu îmbătătoare mirosuri de flori ! Ştefana îşi aduce bine aminte de clipele acelea. Peste cîteva zile, Doru încheia cursurile liceului. Urma, în curînd, bacalaureatul ! Ea mai avea însă mai mult de-o lună pînă la încheierea clasei a XI-a. În toţi anii care trecuseră, de cînd s-au cunoscut, drumurile lor au curs paralel, dar pe făgaşuri diferite. Ştefana îşi văzuse de învăţătură şi de greutăţile de-acasă, atît de multe după moartea mamei. Raporturile ei cu băieţii, de care era tot mai mult asaltată — cineva avusese, într-o zi, ideea s-o numească „frumoasa liceului" — erau doar colegiale. Cu obişnuita-i ironie, îi ţinea mereu la distanţa necesară, aşa încît să poată respira în voie. Nu s-ar putea spune însă că, după acea lungă perioadă de doliu, nu cochetase şi ea cu destui băieţi. O făcuse în felul ei, *specific*, nelegîndu-şi sufletul de nici unul, ţinîndu-i pe atîţia într-un anume frîu, al vorbelor şi al zîmbetelor ei, „dumnezeieşti", cum le calificase acelaşi *cineva !* Unii se socoteau fericiţi dacă erau îngăduiţi să-i ducă servieta cu cărţi cînd mergeau către casă. Alţii se bucurau dacă primeau cel puţin un răspuns, chiar dacă ironic, la întrebările sau remarcile lor.

În aceste condiţii, între atîtea „victorii", de care era mîndru nevoie mare, junele Doru Nicolescu simţea, tot mai apăsătoare, o anume înfrîngere care îl marcase cu aproape trei ani în urmă. Se hotărî s-o înlăture, s-o transforme în izbîndă. Cum, însă ? De la o vreme, Ştefana îi răspundea politicoasă la întrebări, dar atît ! Nimic din ceea ce ar fi dorit sau sperat băiatul nu se „lega", nu se întrezărea măcar !

În ziua aceea frumoasă, de la sfîrşitul lunii mai, s-a nimerit să iasă în acelaşi timp de la cursuri. Cînd a văzut-o, la cîţiva metri în faţa sa, Doru, care toată dimineaţa se lăudase în faţa prietenului său Adrian, că „a dat-o gata, în sfîrşit, pe Ştefana, şi că acum totul depinde numai de el", a luat pe loc hotărîrea de „a-şi juca ultima carte"...

„Ştefana, Ştefana, strigă el, vrei să te opreşti o clipă ? ! Fii atent, Adriane, spuse, cînd fata se opri şi se întoarse spre ei, mirată de o asemenea chemare. Am să-ţi ofer acum o dovadă în sprijinul celor afirmate, o dovadă pentru tine şi pentru toţi cei care se mai îndoiesc !“ Şi, alergînd aproape către fată, a prins-o în braţe, cînd a ajuns lîngă ea, i-a imobilizat capul între mîini şi a sărutat-o pe gură.

„Ce-a fost asta, *domnule* Nicolescu ?“ a întrebat Ştefana cînd s-a simţit eliberată din strînsoare. Obrajii ei, din albi, cum fuseseră cîteva secunde, căpătau acum culoarea jarului viu.

„Nimic mai mult decît ai văzut şi ai simţit, *domnişoară* Dragomir !“ răspunse, impertinent, junele.

„Ţine-mi, te rog, puţin servieta, ca să-mi aranjez părul“, adăugă Ştefana, intinzîndu-i ghiozdanul ei cu cărţi. Şi, în timp ce acesta îl primea, avînd în ochi o lucire de bucurie şi de speranţă, fata se apropie cu încă o jumătate de pas de el şi, luîndu-şi parcă avînt, desfăcu larg braţele şi aplică peste obrajii colegului său două palme răsunătoare, cîte una cu fiecare mînă. Îşi smulse apoi ghiozdanul, îi întoarse spatele şi plecă.

Pentru cîteva clipe, toţi cei care asistaseră la întîmplare şi-au ţinut parcă răsuflarea. Un rîs general a izbucnit apoi, cu hohote şi chicoteli care mai de care. „Două la unu, Dorule ! se auzi vocea lui Adrian. Două palme pentru un sărut ! Poţi să te socoteşti fericit, băiatule, îşi luă el, mai departe, prietenul în zeflemea. Acum a căzut orice fel de dubiu : *ai dat-o, într-adevăr, gata pe Ştefana !* A fost cea mai răsunătoare *victorie* a ta, cele două palme cred că s-au auzit pînă în cabinetul tovarăşului director.“

Năucit, la început (era ultimul lucru la care s-ar fi putut aştepta : să fie pălmuit de o fată chiar în faţa liceului), Doru, pe obrajii căruia se vedeau bine urmele degetelor Ştefanei, a strivit printre dinţi o înjurătură la adresa lui Adrian şi, rupînd, cu brutalitate, cercul de „gură cască“ din jurul lui, s-a îndepărtat cu paşi grăbiţi.

„Bine i-a făcut ! s-au auzit mai multe voci în urma lui. Trebuia să se găsească cineva care să-i plătească, aşa cum se cuvine, pentru nenumăratele lui obrăznicii şi mojicii, adăugă altcineva. Poate că Ştefana a plătit acum şi pentru alte fete !“

A doua zi, mama junelui pălmuit, care auzise de întîmplare nu se știe de unde, a dat buzna în cabinetul directorului, tunînd și fulgerînd la adresa acelei „ticăloase", care „i-a înjosit băiatul", la adresa școlii... „Să fie dată afară din liceu ! a hotărît dînsa. Acum, imediat !" Și s-a așezat pe un fotoliu, așteptînd ca directorul să scrie, eventual, hîrtia prin care s-o îndepărteze din școală pe *ticăloasă*.

N-a fost ușor să priceapă că o asemenea hotărîre nu se poate lua astfel, că școala este o instituție care se conduce și ea după niște legi, că orice faptă, cu atît mai mult una „gravă", după cum pretinde reclamanta, trebuie discutată într-un anumit cadru și apoi să se delibereze...

Consiliul profesoral, întrunit în curînd, avînd la ordinea de zi și alte probleme, bineînțeles, n-a găsit-o cu nimic vinovată pe eleva Ștefana Dragomir, care, firește, n-a primit nici un fel de sancțiune. Nici măcar nu i s-a scăzut nota la purtare, precum propusese, la un moment dat, cineva.

Și, totuși, directorul liceului i-a sugerat Ștefanei, într-o discuție mai lungă pe care a avut-o cu ea după ședință, să-și ceară, pentru noul an școlar, transferul la alt liceu. „E mai bine așa, și pentru tine, și pentru școală ?" a încheiat el. Fata n-a înțeles în ce constă acest *bine*, nici de-o parte, nici de alta. Mai ales că „în anul următor, Doru Nicolescu nu va mai fi elevul liceului", a îndrăznit ea să spună, la un moment dat. „Da, dar va fi fratele lui mai mic, care abia trece în clasa a X-a, iar mama lui, „reclamanta", face parte din Comitetul cetățenesc de părinți pe liceu. Vom avea, fără îndoială, probleme. De aceea..."

...Mîhnirea Ștefanei n-a fost ușoară. Era așa de mîndră de liceul *ei* !... Transferîndu-se la noua școală, s-a bucurat cel puțin pentru faptul că era mai aproape de casă. Apoi s-a mai bucurat cînd *l-a descoperit* pe Bogdan, la una din ședințele cercului *Noi și viața*. Intervenția lui într-o dezbatere a fost nu numai pertinentă, relevînd o largă documentare, ci și elegant susținută, într-un stil care proba, pe lîngă claritate în idee, capacitate de stăpînire a cuvîntului. Ștefana, care-l mai zărise pînă atunci — este adevărat, nu printre cei ce deja începuseră să roiască în jurul său (nu se știa cine-i *transferase* și măgulitoarea apreciere de

„frumoasa liceului", care fusese adoptată, cu convingere, de atîţia băieţi), l-a privit acum cu toată atenţia, simţind, în acele minute, în fiinţa ei o căldură necunoscută pînă atunci. Privirile li s-au întîlnit cîteva secunde, începînd un anume joc care a fost continuat în atîtea alte şedinţe şi împrejurări de activitate comună în liceu. Începutul adevărat al prieteniei lor i-a aparţinut tot Ştefanei : era cu mai multe luni în urmă, în primăvară, atunci cînd ea l-a oprit pe culoar şi l-a întrebat... „Hm ! *declaraţia de dragoste !* Ce clipe sublime ! Au zburat !..." îşi spuse acum Ştefana, cu lacrimi în ochi.

9

...„Mona, te rog nu mă mai stropi, că vin şi te afund cu capul în apă, să ştii !" spuse Bogdan, aflat în mijlocul valurilor mării, la vreo 15—20 de metri de ţărm. „Vino, dacă ai curaj, răspunse fata, zîmbindu-i seducător, în timp ce-şi flutura în jurul umerilor părul ei plin de inele aurii. Hai, vino, vino", repetă, întinzînd spre el serpentine de stropi, care sclipeau în razele de foc ale soarelui. Se repezi spre ea, vrînd parcă să dea dintr-o dată de-o parte pînzele acelea verzui ale apei ce fremăta între ei. Dar, în clipa în care a ajuns, Bogdan a desfăcut braţele, iar Mona, atîrnîndu-se pur şi simplu de gîtul lui (băiatul era mult mai înalt) s-a lăsat cuprinsă şi strînsă la piept, în timp ce buzele ei sărutau cu patimă ochii, obrajii, buzele lui, unde s-au oprit secunde în şir, ţinîndu-le sub apăsarea lor catifelată. Desfăcîndu-se, apoi, printr-o alunecare a trupului, se cufundă în apă, începînd să înoate. Din cîteva mişcări voinicești, Bogdan o prinse din urmă şi o îmbrăţişă din nou. Simţind-o iarăşi alunecînd, o ridică deasupra apei şi o ţinu astfel ca pe o comoară scumpă în văzul întregii lumi. O aşeză apoi pe spate deasupra valurilor şi, sprijinind-o cu mîinile, începu s-o poarte dintr-un loc în altul, în acea legănare dulce, de vis.

Trecu astfel cu ea peste un val, apoi peste altul, şi peste altul... pînă au ajuns aproape de plajă. Ieşind din apă, au început să alerge, ţinîndu-se de mînă, de parcă ar fi fost singuri, pe nisipul umed, spălat de valurile ce înaintau şi se retrăgeau ritmic. Urmele gemene ale paşilor lor rămîneau înscrise, pentru cîteva secunde, pe obrazul fragil al ţărmului, pentru ca apoi să dispară înghiţite de răsuflarea mării.

„Bogdan, Bogdan, spuse la un moment dat fata, oprindu-se şi privind înapoi, nu rămîne nimic după noi, dragule, nimic ! Pînă şi paşii ni se şterg. Priveşte, i-a înghiţit marea cea lacomă !..."

Ştefana se scutură, străbătută de un fior rece. Ar fi putut să jure că scenele ce-i trecuseră fulgerător prin minte s-au petrecut aievea !...

„Lucru cu totul posibil — se gîndi ea — în definitiv, de ce n-ar fi Bogdan cu Mona la mare ? ! Ce sînt eu pentru el ? O colegă de şcoală şi atît ! O fată «cu ifose», cum spun unii, «distantă», «rece», «ironică»" (de-atîtea ori am auzit asemenea etichete aplicîndu-mi-se), iar, pe deasupra, săracă şi cu atîtea încurcături familiale. «Frumoasă» ? ! Hm !... Dar Mona nu-i frumoasă ? Şi ce părinţi are ! Şi cum ştie ea *să se descurce* în viaţă ! Mă rog, poate că Mona, în ciuda aparenţelor, e o fată serioasă ! Cu atît mai mult ! Bogdan nu are decît de cîştigat. La vîrsta aceasta jurămintele se uită uşor. De fapt, el nu mi-a jurat nimic, deşi, se gîndi ea, imediat, vorbele acelea, atît de simple, dar atît de răscolitoare, pe care mi le-a spus atunci, într-o seară, au fost pentru mine ca un adevărat jurămînt. Un jurămînt al inimii !...

10

— Sărut mîna, Ştefana ! Ce faci ? Ai venit să te uiţi şi tu la listele noastre ?

— Bună ziua, domnule Alexandru Sima ! răspunse fata,

surprinsă. Da, am venit să mă uit și eu la listele *voastre !* continuă ea cu acel ton ironic, obișnuit în discuțiile cu foștii colegi de liceu. Îmi cer scuze că am venit cam tîrziu, dar, vorba cunoscută, mai bine acum decît niciodată !

— Mă bucur, Ștefana, că nu te lași înfrîntă de necazuri ! interveni Alexandru Sima (poreclit „fantele", în timpul școlii, pentru aerele lui de curtezan pe care și le dădea în fața tuturor fetelor). Mă bucur mult, adăugă el, cu aceeași voce gravă și sinceră, pe care fosta lui colegă nu i-o auzise niciodată timp de un an de zile. Te rog să-mi dai voie să te felicit, totodată, pentru reușita ta strălucită la medicină, mai spuse Alexandru. Cînd te-am văzut în fruntea listelor, nu știu dacă poți să mă crezi, dar m-am simțit fericit !

— Mă uimești, Alexandre, răspunse Ștefana, de data aceasta rostind și ea vorbele cu o deplină sinceritate. Pe cuvînt că mă uimești ! adăugă cu gîndul la complicata ființă omenească.

— Ne cunoaștem prea puțin, stimată colegă, și, din păcate, nici nu mai avem cum să schimbăm lucrurile, zise băiatul aproape mîhnit. Întîmplător am aflat despre necazul tău, continuă el grăbit, temîndu-se, parcă, să nu fie taxat, din nou, cu acea ironie pe care o cunoștea foarte bine la Ștefana. Avocatul Pompiliu Mavrodin este vărul meu, văr bun, mamele noastre fiind surori. Nu te teme, n-am stat cu nici un străin de vorbă despre ceea ce am aflat de la el, o asigură Alexandru pe fată, privind cum i se întunecă fața. Ba, dimpotrivă — și adaug asta nu ca să mă grozăvesc înaintea ta, ci pentru că așa stau lucrurile — i-am spus „domnului" avocat că-i sfărîm măselele dacă nu te lasă în pace ! Iar în privința datoriei, să știi, Ștefana, că l-am determinat să aștepte pînă ce tatăl tău va putea să i-o plătească. Așa că mîine nu trebuie să te mai duci cu banii la tribunal. Îmi pare foarte bine că te-am întîlnit aici ca să-ți pot spune și te rog să mă crezi că acesta este adevărul. Dacă nu te întîlneam, ți-aș fi dat un telefon. Eu nu aveam numărul tău, dar l-am luat în dimineața aceasta de la Bogdan. Tatăl meu este internat în același spital. M-am dus la el și-am trecut și pe la Bogdan. Am stat de vorbă. În felul acesta a aflat și el despre tine și s-a liniștit...

Ştefana pălise şi îi tremurau buzele...

— De cînd e Bogdan în spital ? Şi ce are ? Ce s-a întîmplat cu el ? întrebă ea precipitat, în timp ce începuse să-şi frămînte mîinile.

— Cum, nu ştii ? Tu nu ştii nimic ?

— Ce să ştiu, omule ? Spune mai repede !

— Bogdan a avut un accident !

— Un acident ? Cînd ? Unde ? Şi cum se simte ?

— Nu te speria, acum nu mai are nimic ! Sau aproape nimic ! A căzut de pe scara autobuzului. S-a lovit la cap şi şi-a fracturat un picior. Era tocmai în ziua cînd se dădeau rezultatele. Voia să vină aici, să vadă listele ! Dar, în timp ce se urca în autobuz, pe bulevardul Magheru, picioarele i-au alunecat şi a căzut. S-a trezit la spital, unde se află şi acum, deci de aproape două săptămîni ! Asta e ! Dar, în momentul de faţă, se simte bine. La cap se pare că nu mai are nimic (pentru că nici n-a avut nimic grav), iar piciorul este aproape vindecat. Zilele acestea o să-i scoată ghipsul şi va veni acasă. Doar lui, Ştefana, i-am povestit ceea ce ştiam despre tine. Nu puteam să-l las să se zbuciume mai departe de pomană. Săracul, nici n-a putut să se bucure de reuşită ! Ai văzut, a intrat cu media zece ! Este un băiat extraordinar ! Şi te iubeşte atît de mult !... Ştefana, nu plînge ! Te rog să stai puţin pe banca aceasta, spuse Alexandru, luînd-o de mînă şi ajutînd-o să se aşeze. Linişteşte-te, te rog, linişteşte-te ! o îndemna el, impresionat de durerea şi de emoţiile fetei. Acum, iată, lucrurile se limpezesc... şi cu tatăl tău şi cu Bogdan ! Totul va fi bine, ai să vezi !...

Abia cînd ajunse acasă, însoţită pînă aproape de poartă de Alexandru, Ştefana înţelesese pe deplin ce gest frumos făcuse acest băiat pentru ea. „Ca să vezi ! îşi spuse. Iată de ce este în stare «fantele» ! Nu m-aş fi aşteptat ! Ce bine că m-am întîlnit cu el astăzi, murmura fiinţa fetei, în continuare. Am aflat lucruri atît de importante pentru mine. Şi cînd mă gîndesc că, într-un an de zile, el a fost printre băieţii cărora totdeauna le-am răspuns în răspăr! Nu-l puteam suferi ! Mi se părea atît de linguşitor, de superficial şi de fals, încît niciodată nu i-am dat atenţie."

— Îţi mulţumesc, Alexandre, îi spuse ea la despărţire. Îţi mulţumesc mult pentru gestul tău, pentru gîndurile tale frumoase, pentru cuvintele cu care m-ai întîmpinat astăzi. Eşti un băiat bun şi să ştii că-mi pare nespus de rău pentru anul în care ne-am tachinat ca doi copii proşti. Fără îndoială că n-ai fost numai tu de vină ! Şi eu mă bucur pentru succesul pe care l-ai avut la admiterea în facultate. Îţi doresc tot binele ! Şi sper să ne mai întîlnim!

11

Alexandru a plecat plin de încîntare, săltînd pe stradă, de parcă s-ar fi aflat în al nouălea cer, în timp ce Ştefana, intrînd în curtea casei, fu întîmpinată de frăţiorul ei, Radu.

— Unde ai fost, Ştefana ? o întrebă băiatul supărat şi trăgînd-o, parcă, la răspundere. Te aştept de aproape două ore. Unde ai umblat pînă acum ?! Am pentru tine o scrisoare foarte importantă de la bunicul lui Bogdan. Iat-o !

— Astăzi e ziua surprizelor, zise Ştefana, luînd scrisoarea din mîna lui Radu. Dar, de unde-pînă unde, a ajuns acest plic la tine ? Cine l-a adus ?

— Nu l-a adus nimeni ! Eu l-am adus, răspunse băieţelul cu vădită mîndrie.

— Tu ? Dar cine ţi l-a dat ?

— Bunicul ! Cine altul ? M-am întîlnit cu dînsul în parc, ne-am plimbat, am discutat... M-a întrebat ce faci şi... mi-a dat apoi această scrisoare să ţi-o aduc.

Înregistrînd în fugă şi cu mereu sporită mirare vorbele lui Radu, Ştefana deschisese, între timp, plicul ; aşezată pe-o bancă din curtea casei, citea acum cu mare nerăbdare scrisoarea profesorului Dragoş Ştefănescu...

„De cîteva minute am aflat, întîmplător, de la fratele dumitale, că te găseşti într-o mare nevoie, începea bătrînul. *În acelaşi timp, cele cîteva vorbe ale lui Radu*

mi-au dezlegat o serioasă enigmă și mi-au luat o piatră de pe suflet.

Bogdan, de aproape două săptămîni, se află la spital, în urma unui accident pe care l-a suferit ! Nu te speria, acum este în afară de orice pericol. Cred că freamătă de nerăbdarea de a-ți povesti și de a afla personal despre tot... Eu îi cunosc chinul și te rog să mă crezi că este adevărat și aș zice... frumos ! Așa cum frumoase și adevărate sînt sentimentele lui pentru dumneata ! Numai *pentru dumneata !*

Mă bucur foarte mult că ai reușit la facultate și că veți fi amîndoi studenți ! Te felicit din toată inima !

Scrisoarea mea însă năzuiește să împlinească un alt scop principal : ea se înfățișează la pragul minții și inimii dumitale cu o rugăminte și anume aceea de a-mi face o mare bucurie, primind de la mine, cu titlul de împrumut, dacă nu altfel, banii de care ai nevoie, în acest moment greu prin care treci. (După ce tatăl dumitale va ieși de la «spital» — fiindcă am înțeles că «s-a vindecat», că «n-a avut nimic grav» — vom lămuri și acest aspect al lucrurilor.)

Cu speranța că nu-mi vei refuza rugămintea și cu nerăbdarea de a te vedea cît de curînd, chiar în seara aceasta, după ce-mi voi termina niște treburi urgente, te sărut pe frunte, fata mea frumoasă și bună !

Bunicul (prof. Dragoș Ștefănescu)"

— Răducule, Răducule, spuse fata entuziasmată, sărind de pe bancă și îmbrățișîndu-și, cu ochii în lacrimi, fratele, care aștepta cu un aer triumfător în fața ei, ținîndu-și amîndouă mîinile în buzunarele pantalonilor lui scurți. Vine bunicul, vine bunicul la noi ! repeta ea, învîrtindu-se, de bucurie, în jurul băiatului, care o privea cu ochii mirați. Trebuie să sosească, Răducule, adăugă Ștefana, ieși la poartă de îl întîmpină. Din ce parte crezi că o să vină ?

— Din partea drepată a *Aleii*... răspunse băiatul, fiindcă într-acolo l-am lăsat cînd m-am despărțit de dînsul. Zicea că se duce pînă la un judecător să stea de vorbă despre nu știu ce problemă și că, după ce termină acolo, vine la noi.

— Dar știe să vină ? I-ai dat adresa ? întrebă fata, dintr-odată îngrijorată.

— Eu nu i-am dat nici o adresă, fiindcă nu mi-a cerut!

— Vai de mine și de mine — zise Ștefana... — eu cred că a uitat să te întrebe de adresă ! Nu are de unde s-o știe ! Ce, el a mai fost vreodată pe aici? Ce ne facem, Răducule, în cazul în care nu știe unde să vină ? Cum ne descurcăm ?

Adresîndu-se băiatului, Ștefana făcea însă, la repezeală, tot felul de socoteli pentru a descurca această întîmplare neprevăzută. Se gîndi imediat la telefon. Alergă în casă, ridică receptorul și începu să înscrie pe disc numărul lui Bogdan. Ascultă, apoi, cu toată ființa încordată, sunetul binecunoscut. O dată, de două ori...

— Bunicule, eu sînt, Ștefana ! Sărut mîna ! Vă rog să mă scuzați că dau buzna așa... Am primit scrisoarea dumneavoastră..., vă mulțumesc din tot sufletul ! M-am gîndit însă că poate nu știți adresa noastră, în cazul în care mai vreți să...

CAPITOLUL IV

1

Ştefana a bătut uşor în uşa camerei cu numărul 1012. A aşteptat un răspuns cu răsuflarea întretăiată. Neauzind nimic, a apăsat pe clanţă şi a intrat. Şi-a potrivit sacoşa pe unul din scaunele de lîngă masă, iar florile — un buchet de garoafe albe — le-a aşezat, una cîte una, în vaza aflată pe noptiera din dreapta patului.

În timpul acesta, întorcîndu-se de pe o parte pe cealaltă, Bogdan a deschis uşor ochii, fixîndu-i pe chipul fetei, care se apleca încet, zîmbitor şi împurpurat, către faţa lui.

— Ştefana ! a strigat băiatul, deschizînd braţele şi cuprinzînd-o. Ştefana, tu aici ? Nu-mi vine să cred că nu visez, mai spuse el, prinzîndu-i capul cu amîndouă mîinile şi sărutînd-o îndelung pe ochi.

Fata tremura de emoţie şi nu putea să spună nici un cuvînt...

Rămase cu un zîmbet pe faţă şi, ridicîndu-şi capul, începu să-l privească pe Bogdan de parcă nu l-ar fi văzut de ani de zile. Îl cerceta cu de-amănuntul, pierdută parcă pe alt tărîm. Apoi, aşezîndu-se pe marginea patului, întinse o mînă şi începu să-l mîngîie, să-i mîngîie părul, fruntea, obrajii, îşi trecu degetele subţiri şi vibrînde peste buzele băiatului, coborî cu ele spre bărbie şi spre gît şi... iarăşi le înălţă către obraji şi spre frunte, după care, cu ambele mîini îi prinse capul şi i-l apropie, matern, de pieptul ei, strîngîndu-l ca pe o dulce comoară şi rostindu-i deasupra, ca într-un fel mecat descîntec : „Bogdan, dragul meu drag !... A trecut o veşnicie de cînd nu ne-am

văzut, o veşnicie de chin şi de întuneric !... Dar acum se pare că ieşim din nou la lumină. Eu am venit astăzi în întîmpinarea ei, în întîmpinarea ta !..."

— Ce minune s-a petrecut, Ştefana ? spuse băiatul, într-o stare de emoţie evidentă.

— „În lume-s multe mari minuni.

Minuni mai mari ca omul nu-s !"... îţi aminteşti, Bogdane ? răspunse fata, cu acelaşi fermecător zîmbet pe buze. O minune de om — care este bunicul tău — a făcut totul ! Dînsul m-a adus aici, fără să ştie, bineînţeles, ai tăi, părinţii tăi, de fapt, pentru că bunica sînt sigură că ştie. După cum a ştiut şi că aseară profesorul Dragoş Ştefănescu mi-a făcut o vizită acasă.

— Bunicul ? A venit el la tine ? întrebă Bogdan, surprins, şi încîntat, totodată.

— Da, da ! Poţi să fii gelos. Bunicul a venit la mine, după ce, dragul de el, ieri mi-a trimis o scrisoare prin Radu... Astăzi de dimineaţă am achitat ultimele datorii faţă de avocat, încheind, într-un fel, prin eliberarea tatălui meu, găsit nevinovat, ruşinea prin care am trecut luni de zile şi suferinţa ce m-a măcinat atîta !

— Eu am aflat unele lucruri despre tine de la colegul nostru, Alexandru Sima, care a fost ieri pe-aici. Dacă nu făceai din necazurile tale, din noile tale necazuri, un secret pentru mine, de multă frămîntare şi durere ám fi fost scutiţi.

— Recunosc, aşa este ! Îmi pare rău pentru ceea ce s-a întîmplat. De mai multe ori am vrut să pun capăt zbuciumului, încercînd să stăm de vorbă. Dar n-am avut tăria s-o fac. Şi-apoi, de la o vreme, mi s-a părut că te-ai consolat..., adăugă fata, întoarsă, dintr-o dată, la tăişurile ei obişnuite.

— Mă mîhneşti, Ştefana !

— De ce ? Am văzut cu ochii mei cum te plimbai cu fata aceea. Era şi destul de interesantă, de atrăgătoare ; în plus, am auzit că e fiica unui demnitar, cu vilă la Şosea şi maşină... Deci îndeplineşte toate condiţiile spre a fi pe placul *familiei*...

— Nu însă şi pe al meu..., deşi cred că Mona nu este o fată rea, cu toate teribilismele ei.

— Poftim, iată, îi iei și apărarea !

— Ai vrea să fiu nedrept ?... Să știi că nu pot ! Eu am învățat că oricărui om trebuie să-i recunoști, mai întîi, meritele, tot ceea ce are bun, chiar dacă acel om se întîmplă să-ți fie dușman.

— Cu atît mai bine ! *Familia* Monei are destule merite, fata la fel, dușman nu-ți este, ci, dimpotrivă ! Așa încît...

Bogdan își duse mîinile la frunte și începu să-și maseze tîmplele. Devenise palid și simțea cum săgeți cu vîrf de foc îi străpung capul. Se înfricoșă la gîndul că s-ar putea să-i revină vechea durere.

— Bogdan, Bogdan ! îl strigă fata. Îți este rău ? Iartă-mă, te rog iartă-mă ! N-am vrut să te supăr, dar nu m-am putut stăpîni... n-am reușit să arunc din mine întregul venin adunat în acest timp...

Fata prinsese mîna dreaptă a băiatului într-ale sale și își mîngîia cu ea obrazul de culoarea piersicilor rumene ; își apropie apoi buzele de degetele lui Bogdan și i le sărută cu nespusă iubire, pînă cînd, din ochii ei, începură să se rostogolească lacrimi fierbinți.

Aplecat puțin deasupra capului Ștefanei, Bogdan o mîngîia pe păr, încercînd s-o liniștească, iar mîngîierile lui își prelungeau ecoul pînă în sufletul fetei atît de încordat încă, îngînînd, la porțile lui, un cîntec de tihnă și de dor.

— Capul sus, domnișoară doctor ! spuse Bogdan, la un moment dat. Sus ! repetă el, ridicîndu-i într-adevăr capul și sărutîndu-i din nou ochii, de data aceasta umeziți de lacrimi. Așa, zîmbește, zîmbește, că nu oricine intră la medicină cu media 9,96 !... Bravo, Ștefana ! îi spuse Bogdan, în continuare. Te felicit !

— În orice caz, tu tot premiant ai rămas. N-ai stricat firma familiei nici de data aceasta. Am fost atît de fericită cînd te-am văzut în fruntea listelor și-mi spuneam, în acele momente, mîndră de tine, deși nu știam atunci nimic din ceea ce ai pățit : „Bogdan Ștefănescu, ești un băiat bun ! Și eu te iubesc, în ciuda faptului că sînt atît de chinuită din cauza ta".

— Da, eu n-am apucat să văd acele liste ! Nici nu știu cum arată, spuse Bogdan întristat.

— Le vedem peste cîteva zile împreună, zise Ștefana, mîngîindu-i din nou obrazul cu un gest de mare tandrețe. Și mergem, apoi, și la Medicină, să le vedem și pe cele de-acolo. Îți va face plăcere, sper, să citești, pe undeva, pe la mijlocul șirului de reușiți, și numele domnișoarei Mona Angelescu.

— A reușit și Mona ? întrebă Bogdan, cu o bucurie sinceră în glas.

— Da, a reușit, și cu o medie aproape de nouă.

— Îmi pare bine ! Ea zicea că ar fi fericită dacă s-ar vedea și pe ultima poziție, înainte de linia finală... Iată încă o dovadă că *domnișoara ambasador* nu este numai ceea ce pare, ori ce *vrea să pară !...* mai spuse Bogdan, coborînd din pat și îndreptîndu-se spre ușa care dădea pe terasă. O invită pe Ștefana să treacă înaintea lui și să se așeze pe unul din cele două fotolii din răchită.

Fata însă abia acum privi cu atenție spre piciorul drept al lui Bogdan, care încă se mai afla în ghips.

— Te mai doare ? întrebă ea.

— Foarte puțin ! răspunse băiatul. Doctorul mi-a promis că mîine mă eliberează de acest corset. Sper ca atunci să-mi fie și mai bine.

— Iar capul ?

— Capul e întreg ! răspunse Bogdan puțin gînditor. După cum spune medicul, am trecut peste un hop foarte mare... El mă asigură că totul va fi în regulă, numai că, în vara aceasta, nu voi putea merge la mare ! Iar pentru mine marea înseamnă viață. Îmi place și la munte, mai ales în satul în care s-a născut bunicul, dar marea este altceva, ea mă fascinează. Și, închipuiește-ți, cu piciorul acesta ar trebui să merg la mare, iar cu capul... la munte. Cum capul se pare însă că este, totuși, mai important, mi s-a ordonat muntele ! Și nu numai atît : în plus sînt obligat să mă port precum fermierii, cu pălărie albă, din pînză ușoară, ca să mă apere de puterea soarelui.

Ascultîndu-l, fata se întristase. Se gîndea că ea este obligată să meargă la mare, cu frățiorul ei, Radu, căruia doctorul îi prescrisese să facă, ani la rînd, o cură marină.

Nu-i vorbă că şi ei marea îi făcea o deosebită plăcere. Dar, de data aceasta, ar fi vrut să fie undeva, oriunde, numai împreună cu Bogdan.

— Însemnează, după ceea ce îmi spui, interveni Ştefana, că în felul acesta vom prelungi *vara noastră de dor*...

— De dragoste şi de dor, sublinie Bogdan.

— Mă gîndeam că *dorul* le cuprinde pe toate. *Dorul* care m-a mistuit în tot acest timp, care s-a cuibărit în fiinţa mea, şoptindu-mi mereu şi îndemnîndu-mă să rostesc aceleaşi vorbe, pe care le-am ascultat, ameţită de bucurie şi de fericire, din gura ta într-o primăvară de vis : *„Mi-e drag de tine, Bogdane, mi-e tare drag şi dor de tine !"*

2

Cînd a ieşit Ştefana, bunicul aştepta la poarta spitalului de aproape două ore.

— Dar ai stat, fetiţo, nu glumă ! îi spuse el cu un zîmbet bun pe faţă.

— Au fost multe de depănat, bunicule ! Vă rog să mă scuzaţi că v-am făcut să aşteptaţi atîta, dar aşa ne-a fost învoiala.

— Ce-i drept, aşa ne-a fost, remarcă şi bătrînul, dar să ştii că m-am cam plictisit. Ei, ce face junele, cum se simte ?

— E bine, bunicule ! A zis că poimîine, cel mai tîrziu, se va întoarce acasă.

— Mulţumesc, fetiţo, spuse bătrînul satisfăcut de veştile pe care le primise. Acum putem să plecăm, căci ne-am îndeplinit misiunea pe ziua de astăzi. Ne-a reuşit „complotul", nu ?

— Bineînţeles, bunicule ! răspunse fata recunoscătoare. Poate că ar fi bine să ne despărţim aici, totuşi, să nu vă fac, cumva, greutăţi !

— Nu înţeleg despre ce vorbeşti, domnişoară ! „Greutăţi ?" Mie ? Ce fel de „greutăţi" ? Şi faţă de cine ?

— Știți dumneavoastră ! zise fata întristîndu-se dintr-o dată.

— Mi-ai promis că n-ai să-ți mai otrăvești sufletul cu nimic ! Te rog să te ții de cuvînt ! Iar în ceea ce privește *familia* Ștefănescu, n-ai nici o teamă, lucrurile se rezolvă. Vei vedea ! Și-acum, hai să mergem ! Doar nu vrei să mă privezi, la întoarcere, de plăcerea de a însoți o fată atît de frumoasă ca dumneata, mai spuse bătrînul profesor, luînd-o de braț pe Ștefana și pornind în direcția Parcului „Herăstrău", de unde urmau să se urce într-un autobuz.

După cîțiva metri însă, făcuți pe strada din apropierea spitalului, le apăru în față, zîmbitoare și frumoasă, Mona Angelescu.

— Bună-ziua, domnule profesor, se adresă fata, încîntată parcă de această neașteptată întîlnire. Mă bucur că vă revăd și încă într-o companie pentru care ați putea fi invidiat de orice june !

— Bună-ziua, domnișoară Angelescu. Mărturisesc că și eu sînt bucuros de revedere. În ceea ce privește „compania", demnă de invidiat, dă-mi voie să ți-o prezint : ea este Ștefana Dragomir, din toamnă, colega dumitale la Medicină.

Cele două fete și-au zîmbit, în timp ce-și strîngeau mîinile...

— Acum îmi dau seama că nu s-a exagerat cu nimic în tot ceea ce s-a spus despre frumusețea dumitale, remarcă Mona cu un glas care trăda sinceritate și admirație. Și abia acum îl înțeleg pe Bogdan, îl înțeleg și îl felicit pentru o asemenea alegere. Dacă mai ținem seama și de locul din fruntea listelor de reușiți la facultate, cele spuse de mine sper să capete un motiv în plus de acreditare. Dar cum de v-a lăsat nepotul, domnule profesor, să-i răpiți, fie și numai pentru cîteva ore, bănuiesc, această bucurie a ochilor și a sufletului său ? !

— L-am luxat pe nepot, domnișoară Mona, fac cuceriri ! Și-apoi, cînd este la o adică, nu se măsoară el cu mine, fiindcă nu-i dă mîna ! De fapt, spunîndu-ți-o pe cea dreaptă, ar fi trebuit să te informez că „nu-i dă... piciorul". piciorul pe care și l-a fracturat într-un accident stupid...

— Bogdan, accidentat ? Şi-a fracturat piciorul ? întrebă Mona uluită.

— De mai mult de două săptămîni ! De la el venim ! Am fost împreună la el, la spital. În realitate, numai Ştefana a fost, eu am aşteptat pe la porţi, fiindcă nu avem voie să intrăm amîndoi pe bucăţica aceea de carton pe care mi-a dat-o administraţia spitalului. Dar acum e bine ! Într-o zi, două, va veni acasă !

— Săracul Bogdan ! Îmi pare foarte rău de necazul lui... şi al dumneavoastră, în acelaşi timp. Vă rog să-i transmiteţi urări de grabnică însănătoşire din partea mea.

3

De fiecare dată cînd venea la mare, Melania Ştefănescu, mama lui Bogdan, se caza la „Internaţional". Cu toate că apăruseră multe hoteluri mai elegante, atît în Mamaia, cît şi în celelalte staţiuni de pe litoral — la Neptun, cu deosebire, ar fi dorit soţul ei să meargă — doamna Ştefănescu era mereu abonata, pe timp de două săptămîni cel puţin, în fiecare an, a aceluiaşi apartament de la „Internaţional". Aici stătuse, cu foarte multă vreme în urmă. Era proaspăt căsătorită şi şi-a petrecut atunci, în acest apartament, ca într-un vis, începutul căsniciei sale cu tatăl lui Bogdan. Şi, în ciuda mondenităţii ei de mai tîrziu, în această privinţă Melania rămăsese o tradiţionalistă. Se întorcea, cu fiecare asemenea prilej, la *visul* de altădată. Mai ales că, de obicei, era nevoită să se întoarcă singură. Daniel Ştefănescu era mereu plecat, cine ştie în ce fel de misiune, mereu ocupat cu fel de fel de treburi. Cînd reuşea să-şi ia concediu odată cu soţia era o întîmplare rară. În ultimii patru ani însă, aflîndu-se amîndoi în străinătate, îşi făcuseră concediile împreună.

Acum însă, odată revenit în ţară, tatăl lui Bogdan începuse să fie, din nou, acaparat de treburi, de diverse obligaţii. În aceste zile, de pildă, era plecat, cu o delega-

ție, în Danemarca. Astfel că doamna Ștefănescu venise iarăși singură la „Internațional". Daniel îi promisese că o va ajunge din urmă într-o săptămînă. Iată însă că se scurseseră zece zile și el nu apăruse încă. Cel puțin dacă ar fi putut să-l ia cu ea pe Bogdan ! Era acum băiat mare, bărbat în toată puterea cuvîntului. I-ar fi făcut o plăcere deosebită să fie împreună, să se plimbe cu el, să aibă, în sfîrșit, alături un tînăr atît de chipeș (Bogdan împrumutase ceva din trăsăturile ei, avea ochii albaștri, și zîmbetul, și culoarea tenului, puțin măslinie, și părul blond-castaniu ; la statură semăna însă cu taică-său ; era înalt, bine legat, iar cînd mergea se legăna ușor).

Dar Bogdan, în urma accidentului suferit, fusese obligat să meargă la munte. Se afla la Poiana Brașov. Iar bunicii băiatului — profesorii pensionari, Mădălina și Dragoș Ștefănescu — aleseseră tot o stațiune montană, în care-și făceau și diverse tratamente...

Ridicînd de la „Recepție" cheia apartamentului, doamna Ștefănescu s-a simțit cuprinsă de o înfiorare. Peste imaginea băiatului ei pe care o avea în acele clipe în minte, a văzut suprapunîndu-se perfect o altă imagine ce sosea grăbită din urmă, de departe, dintr-o lumină rămasă vie, deși trecuse peste ea suflul a peste douăzeci de ani. A urcat la etajul întîi, a intrat în cameră și, fără să se dezbrace, s-a întins pe pat, lăsîndu-se în voia acelei învolburate amintiri...

4

Deși trecuse de 40 de ani, pe plajă, Melania constituia o apariție ce atrăgea atenția multor bărbați și chiar a femeilor. Era încă suplă, avea un chip frumos și se îmbrăca în costume elegante care îi veneau foarte bine. Acum, de exemplu, purta un asemenea costum dintr-un material mătăsos și puțin lucitor, de culoare verde, iar pielea, bronzată bine și uniform, căpătase reflexe arămii.

Pledul pe care se așeza la soare — și acela deosebit — era tapetat aproape (în jurul trupului ei) de tot felul de unsori și loțiuni, bune și plăcut mirositoare.

În jurul acestei femei se agitau, din cînd în cînd, diverse persoane de sex masculin, pe care ea însă parcă nici nu le observa. Melania avea o pricepere anume de a-i potoli repede pe bărbații guralivi și mai îndrăzneți care, „văzînd-o singură", ar fi dorit „să-i țină companie". Fără să jignească pe nimeni, mama lui Bogdan lămurea, scurt, pe oricine că nu are nevoie de nici un fel de asemenea companie, astfel încît, de la o vreme, lumea din jur, cunoscînd-o, o lăsa în pace ! Unele scene se repetau doar cînd apărea cîte un ins nou sosit, ce ținea „să-și încerce și el norocul"...

De-o săptămînă însă Melania Ștefănescu parcă nu mai era singură. Lîngă locul ei preferat, la o distanță oarecare, nu mai mult de zece metri, apărea, cam la aceeași oră, un grup foarte interesant : o fată de 18—19 ani, însoțită de un băiețel de 8—9 anișori, care nu erau alții decît Ștefana și Radu Dragomir. Locuiau la o gazdă în Constanța, dar veneau să facă plajă aici, spre capătul Mamaiei, în fața Hotelului „Internațional", unde era mai puțină lume și parcă nu atît de zgomotoasă.

În momentul în care soseau pe plajă, Ștefana scotea dintr-o sacoșă un cearșaf mare, confecționat dintr-un material din care se fac prosoapele, și îl întindea pe nisip. Așeza, apoi, două sau mai multe cărți pe unul din colțurile cearșafului. Dezbrăcîndu-se și ea și băiatul, plasa în celălalt colț, pe diagonala celui ocupat de haine, sandalele sale, iar în colțurile rămase libere, sandalele lui Radu — într-unul — și hainele amîndurora, întocmite frumos — pe celălalt. Apoi Ștefana se întindea la soare, chemîndu-l alături și pe frățiorul ei. Stăteau așa, timp de 5—8 minte, cu fața în sus, cu ochii închiși și ținîndu-se de mînă, de parcă ar fi fost singuri pe lume. În timpul acesta nu-și spuneau nici un cuvînt. La un semnal al Ștefanei, se întorceau apoi cu fața în jos, lăsînd acum spatele în bătaia razelor de soare, iar după alte aproximativ cinci minute se întorceau pe o parte și, după aceea,

pe cealaltă. Repetau ciclul mişcărilor de trei-patru ori, pînă se scurgea cam o oră, timp în care trupurile lor, după cîteva zile, aproape bronzate, se încingeau bine. Atunci se ridicau de pe cearşaf şi se îndreptau spre valurile înspumate ale mării. Radu nu părăsea însă niciodată locul de plajă, într-o asemenea situaţie, pînă nu lua cu el un colac de cauciuc. Ajunşi în apă, se jucau împreună cîtva timp în apropiere de locurile în care valurile se spărgeau, înaintînd pînă la o adîncime ce nu era periculoasă pentru Radu. Apoi Ştefana se avînta înotînd, pînă cînd ajungea la linia geamandurilor. De-acolo, după ce se odihnea puţin, o pornea, tot înotînd, înapoi, pînă la Radu. Repeta acest drum, pe deasupra şi prin inima valurilor, de cîteva ori. Obosind, mulţumită de mîngîierile mai tandre sau mai repezite ale nămeţilor de apă, Ştefana îşi invita fratele din nou pe plajă. Acum ea se apuca să citească, iar Radu să se joace, prin preajmă, de cele mai multe ori singur, din cînd în cînd, cu cîte un copil apropiat de vîrsta sa. Cînd li se făcea foame sau sete, lăsau totul pe plajă şi plecau la vreun bufet din vecinătate, unde mîncau ceva şi-şi potoleau setea cu băuturi răcoritoare sau îngheţată. Reveneau, după aceea, cu sporită plăcere, la „locul lor" şi gesturile sau preocupările se repetau pînă către ora 14—15, cînd, după o ultimă baie în apele albastre, se repezeau la duşurile din apropierea locului de plajă, se spălau, apoi se îmbrăcau şi plecau spre casă.

Melania Ştefănescu cunoştea pe de rost ritualul mişcărilor lui Radu şi ale Ştefanei. De cum au sosit, în prima zi, i-au atras atenţia. Fata aceasta, atît de frumos croită, cu formele înmugurite, ca un boboc ce se desface, cu plăcere, dar şi cu sfială spre viaţă, îi aducea aminte de tinereţea ei. Ştefana îi părea doamnei Ştefănescu gingaşă, dar şi puternică, în acelaşi timp, retrasă, cu mult bun-simţ, dar şi îndrăzneaţă, totodată, tăcută, blîndă şi grijulie întocmai ca o mamă cu băieţelul acela, care trebuie să fie frăţiorul ei, îşi spunea Melania, dar şi de o ironie tăioasă, ce-i lăsase, de cele mai multe ori, fără replică pe cei cîţiva tineri ce-şi plimbaseră, în zilele acestea,

slipurile în jurul cearşafului fetei. În ceea ce priveşte chipul acesteia, parcă era un desen fără cusur, iar ochii, ochii aceia verzi, cu sclipiri aurii, de sub coama de păr de culoarea castanelor coapte, te săgetau şi te învăluiau cu blîndeţe în acelaşi timp. Iar mersul Ştefanei, cu picioarele lungi ca de balerină, era o tulburătoare unduire, ce făcea să vibreze discret şi şoldurile, cu atrăgătoare şi dulci arcuiri, şi talia, pe care ai fi putut s-o cuprinzi între palme, şi sînii ce pîlpîiau ademenitor de sub sutienul galben şi catifelat ca petalele unui trandafir de rasă.

Mama lui Bogdan o cerceta cu plăcere pe Ştefana, mai ales după ce aflase că fata ţinea loc şi de mamă frăţiorului ei. Îi spusese într-o zi Radu, într-o discuţie la care îl provocase doamna Ştefănescu, în timp ce Ştefana se afla singură în apă.

Şi fata privea cu interes şi admiraţie spre acea doamnă frumoasă şi elegantă, aflată în vecinătatea locului ei de plajă, savurînd, la rîndu-i, replicile fine, dar categorice, cu care îi descurajase pe cei ce încercaseră să intre în vorbă cu speranţa că vor fi acceptaţi pe pledul ca un încîntător covor de flori. Se întreba, fără îndoială, cine poate fi şi ce caută singură pe plajă ? ! Dar repede îşi răspundea, potolindu-şi căutările gîndurilor : „Sînt atîtea situaţii şi împrejurări în viaţă în care, din nefericire, omul trebuie să se priveze de prezenţa plăcută a celor ce-i sînt dragi sau apropiaţi. Dacă ar fi avut cel puţin un copil lîngă ea ! Ar fi lăsat-o şi „lumea" mai uşor în pace ! îşi spunea Ştefana. Uite, ea îl are pe Radu şi, cu toate că trebuie să aibă atîta grijă de el, cînd se află împreună, oriunde ar fi, are mai mult curaj. Chiar aici pe plajă, poftim, ea a devenit „prinţesa din cetate, pe care el o păzeşte şi-o apără" !

Într-adevăr, încă de ieri, Radu a avut o idee care i-a atras şi mai multă simpatie din partea tuturor vecinilor de plajă. În timp ce Ştefana stătea întinsă pe cearşaf şi citea, Radu s-a apucat să „ridice" în jurul ei, din nisip, bineînţeles, „ziduri de cetate", cu turnuri de pază şi poartă impozantă, ca la castelele medievale pe care le-a văzut el într-un album. A decretat-o apoi prinţesă, asigurînd-o, totodată, că nu trebuie să-i fie teamă de nimeni şi de nimic.

Zidurile cetății sînt puternice, în fiecare turn soldații de pază (cîte un beţişor înfipt în locul respectiv) sînt la posturi, iar în faţa porţii va păzi chiar el, Radu. Băiatul şi-a confecţionat imediat un coif... de hîrtie, dintr-un ziar, şi l-a aşezat pe cap, iar drept armă a pus pe umăr un lemn lustruit pe care l-a găsit prin apropiere. Şi astfel echipat, a început să bată pasul, mişcîndu-se cînd înainte, cînd înapoi prin faţa „cetăţii". Lumea îl privea şi se amuza din toată inima. Radu nu băga însă în seamă pe nimeni, rămînînd cu totul şi cu totul serios, aşa cum trebuie să fie un ostaş care are de îndeplinit o misiune grea.

„Pentru că misiunea de a păzi o prinţesă atît de frumoasă nu este deloc uşoară", a răspuns el, pînă la urmă, cuiva care tot insista cu întrebarea : „De ce nu zîmbeşte cît de cît în timpul serviciului ?"

Cînd a văzut toată această „lucrare", ascultînd şi răspunsul amintit, „prinţesa din cetate" a cerut învoire „să se apropie de poartă şi să sărute dulce pe acel inimos constructor şi paznic, mulţumindu-i astfel pentru iniţiativă şi trudă şi felicitîndu-l pentru ideea ce i-a venit" ! Cererea a fost aprobată şi dorinţa „prinţesei" s-a împlinit, în aplauzele entuziaste ale celor ce se adunaseră în jur pentru a asista la „spectacol".

Mai marele „cetăţii" şi paznicul ei şi al „prinţesei", după cum s-a văzut, a rugat apoi lumea să se împrăştie şi „să-şi vadă de plajă", ca să n-o tulbure astfel pe frumoasa castelană. El însuşi, cînd a obosit şi s-a încins prea tare din cauza soarelui, a invitat-o pe prinţesă... să păşească peste zidul „cetăţii" şi să-l însoţească la o baie în nemărginita mare. „Prinţesa" s-a supus cu plăcere, dar i-a atras atenţia că rămîne, totuşi, poarta cetăţii vulnerabilă. Atunci marele paznic şi castelan, totodată, a găsit imediat soluţia : s-a dus pînă într-un tufiş din apropiere şi, venind cu zece beţişoare, le-a înfipt pe rînd în faţa intrării, întocmind astfel „garda de înlocuire" a castelanului. Totul fiind acum orînduit, *mai marele* „cetăţii" cu „prinţesa" de mînă şi cu... colacul de salvare în cealaltă, s-a avîntat cu tot curajul spre brazdele acelea de spumă tremurătoare, care murmurau un cîntec numai de ele ştiut...

5

Profesorul Dan Panaitescu, *filozoful,* se ridică de pe şezlongul pe care stătuse pînă atunci, pe una din terasele hotelului „Alpin", din Poiana Braşov, puse mîna dreaptă streaşină la ochi, ferindu-i de soarele ce-l săgeta blînd cu razele sale, slobozite ca dintr-o inimă de foc a acelui imens clopot albastru ce se arcuia, ocrotitor, peste întreaga natură şi privi, încă o dată, cu mare încîntare, peste locurile minunate din faţa lui. Sosise cu o seară înainte în staţiune. De cînd se sculase, în dimineaţa aceea, şi ieşise pe terasă, se afla într-o permanentă admiraţie. Nu-i venea să creadă că totul poate fi atît de frumos. Şi, mai ales, nu se mai sătura de aerul acela pur, încărcat de ozonul brazilor, pe care-l inspira cu lăcomie, simţindu-l cum îi pătrundea pînă în adîncul plămînilor.

Nu mai venise în Poiana Braşov de aproape zece ani. Atunci nu exista decît un singur hotel, care ajunsese renumit pe vremea aceea — *Hotelul Sportivilor* (locuit, cu deosebire, de sportivii care participau la tot felul de concursuri). Cînd sosise aseară însă, trecuse în revistă o salbă întreagă de splendide construcţii, purtînd numele : „Alpin", „Ciucaş", „Piatra Mare", „Teleferic", ca şi altele, mai mici : „Şoimul", „Caraiman" etc...

Dan Panaitescu nu împlinise decît 45 de ani. Se vedea că este încă un bărbat tînăr. Dar părul lui mare şi ondulat era alb ca zăpada. Albise dintr-o dată în noaptea aceea cumplită de 4 martie 1977. Cutremurul îl prinsese la liceu, abia terminase orele la seral. A alergat, înspăimîntat, către casă. Cînd a ajuns, din blocul „Continental", în care locuise, n-a mai văzut decît un morman de dărîmături. Sub ele se aflau şi soţia şi fetiţa lui. Trei zile şi trei nopţi nu s-a mişcat de-acolo. Le-a găsit pe amîndouă fără viaţă. Atunci a albit ! A trecut mult timp pînă să se poată obişnui cu noul său chip. Suflete apropiate i-au fost, în marea durere care i-a pus la grea încercare întreaga fiinţă, existenţa chiar, colegii de cancelarie şi mai ales elevii. Aceştia îl iubeau pentru lecţiile lui splendide, în cadrul cărora găseau răspuns, totdeauna cumpănit şi argumentat, la atîtea dintre

întrebările ce-i frămîntau, pentru blîndețea și bunătatea lui (se știa în toată școala că *filozoful* n-a spus în viața lui vreo vorbă rea cuiva), pentru tactul cu care căuta să soluționeze orice problemă ivită, pentru căldura cu care se apropia de tineri.

Dezbaterile din cercul inițiat cu un an în urmă adunau o asistență din ce în ce mai numeroasă. În ultimul timp fusese nevoit, din această cauză, să le țină în sala de festivități a liceului. Ele, ca și lecțiile sale, care stîrneau un real interes elevilor, îl țineau parcă în viață. În acele ceasuri simțea că este cu adevărat nevoie de el. Trăia pentru a împlini asemenea nevoie !

Cu toate acestea, pe chipul *filozofului* se instala, din ce în ce mai mult, pecetea unei adînci mîhniri. Dincolo de durerile personale (la urma-urmei, ar fi putut să-și refacă viața, poate mai avea destui ani de trăit), mîhnirea venea, în mare măsură, de la aceia cu care, atîtea luni pe an, lucra zi de zi, de la elevii săi. „Pe cît de mult mă bucură tot ceea ce reprezintă la ei însemn al seriozității în muncă și în viață, al iubirii adevărului, ce trebuie scos la lumină cu orice risc, însemn al sensibilității și omeniei, al sufletului curat, în stare să vibreze înalt și frumos, al entuziasmului sincer și devotat pentru fapta necesară, cotidiană, dar și pentru fapta mare, de mîine, chiar dacă numai întrezărită — rostea pentru sine profesorul ca pe o adevărată obsesie — tot atît de mult mă mîhnesc, aproape mă dezarmează indiferența, nepăsarea unor tineri, aflați doar în pragul vieții, față de ceea ce se întîmplă în jurul lor, zbaterea, zgomotoasă și brutală de multe ori, de care sînt cuprinși pentru împlinirea interesului lor și numai al lor, nesinceritatea manifestată în atîtea împrejurări, superficialitatea din propria lor viață". Frămîntat era mai ales *filozoful* de faptul că o serie de tineri — i se părea lui — nu mai cred în nimic de preț, în nimic sfînt (în sens de valoare pentru care să fii în stare de orice sacrificiu). „Ce s-a întîmplat ? se întreba el de multe ori, înfiorat, zguduit. Unde am greșit noi, cei de la școală, unde greșesc familia, societatea, viața ? Unde ?" Căutînd tot de atîtea ori răspunsul, a identificat, desigur, nenumărate cauze. Deasupra tuturor, o concluzie cu putere gene-

ralizatoare i se impunea. Şi-o mărturisea de fiecare dată tocmai pentru că ea era în ordinea celor mai simple lucruri descoperite şi verificate de societatea umană, dar care, ca aproape tot ceea ce este simplu, din păcate, ni se relevă şi ni se impune, nu de puţine ori, foarte greu : *„Tineretul trebuie crescut în spiritul adevărului şi al dreptăţii. Nimeni pe lume nu are mai mare nevoie de adevăr şi de dreptate, decît omul tînăr, care trebuie să aşeze la temelia edificiului fiinţei sale aceste valori !“*

6

La început, cînd l-a zărit şi l-a recunoscut, Bogdan a fost tentat să-i facă semn sau chiar să-l strige. Şi-a dat însă imediat seama că gestul său ar fi însemnat o impoliteţe, cu toate bunele şi sincerele intenţii din care ar fi pornit.

Se afla, de peste o săptămînă, la Poiana Braşov, găzduit într-una din frumoasele camere ale hotelului „Alpin“. În fiecare dimineaţă, după ce venea de la micul dejun, pe care îl lua în restaurant, se instala, pentru cel puţin o oră şi jumătate-două, pe terasa din faţa camerei sale, tolănindu-se în şezlong, şi se lăsa mîngîiat de razele blînde dar pătrunzătoare, în acelaşi timp, ale soarelui. Corpul său tînăr şi frumos începuse să se bronzeze. Şi obrajii, cu tenul puţin măsliniu, căpătaseră o nuanţă de roşu-arămiu ce-i punea şi mai bine în evidenţă albastrul senin al ochilor. Capul rămînea însă mereu acoperit de o pălărie albă, din pînză uşoară, aşa precum îi prescrisese doctorul.

În dimineaţa aceasta, privind, la un moment dat, în partea dreaptă, a rămas mirat cînd a constatat că la distanţă doar de două camere, la acelaşi nivel, se afla, pe terasă, Dan Panaitescu, profesorul lui de filozofie. Se bucurase sincer văzîndu-l. „O fi tot singur şi aici ?“ se întrebă Bogdan. În clipele acelea, se apropie de el, venind din cameră, o fată tînără, blondă, cu părul răvăşit peste

umeri. Profesorul o strînse la piept și o sărută pe frunte. Bogdan încremenise ! Nu-i venea să creadă ! „Cum, își spuse el, revoltat, Mona cu Dan Panaitescu ? ! Mona cu un bărbat atît de în vîrstă ? Aici a ajuns ? !... Extraordinar ! Dacă aș fi aflat acest lucru de la altcineva, n-aș fi crezut în ruptul capului. Dar, poate că nu este ea, totuși..." se gîndi băiatul, privind insistent către grupul celor doi. Era, în același timp, puțin înspăimîntat, n-ar fi vrut, în nici un caz, să fie descoperit. „Ea este, din păcate, ea !" adăugă Bogdan, după ce îi văzuse și fața, înflorită de un zîmbet ce se născuse, probabil, datorită vorbelor pe care i le spunea acum *filozoful*. Își trase scaunul mai în față, ca să poată vedea mai bine. Ar fi vrut să fie în spatele lor, să-i audă ce vorbesc.

În acest timp, profesorul se așezase, din nou, pe șezlong, iar fata, sprijinită pe unul din brațele acestuia, începu să-i mîngîie părul mare și alb. Bogdan simți o dureroasă strîngere de inimă. „Ce se întîmplă cu mine, oare ? De ce mă deranjează ceea ce văd ? ! Trebuia să-mi închipui că Mona este în stare de orice !" Și, totuși, cînd s-au întîlnit ultima oară, atunci, în dimineața aceea de duminică, fata părea cu totul alta decît cu o seară înainte. „Era sincer emoționată, îndurerată chiar — vibrau, mai departe, gîndurile lui Bogdan. Oare ce ascunde această ființă ? Cum de se poate manifesta atît de diferit, de la un moment la altul ? !" Și în trupul său renăscu, dintr-odată, cîntecul acela frumos din noaptea cînd o ținuse în brațe pe Mona.

7

„Spune-mi că mă iubești ! Te rog, spune-mi că mă iubești !" insista fata, în timp ce-i mîngîia fața cu degetele ei lungi și subțiri, și îl săruta, din cînd în cînd, pe ochii închiși, pe obraji, pe care dansau umbre de flăcări, pe buzele moi și fierbinți. „Bogdan, Bogdan, spune-mi că mă iubești sau, cel puțin, că ți-a fost dor de mine, de cînd

nu ne-am văzut! se rugau acum vorbele ei. Să nu negi, fiindcă știu că ți-a fost dor. Altfel nici nu se putea. Pe mine, cine m-a cunoscut o dată, nu mă uită ușor !"

O văzuse intrînd pe ușă, de parcă ar fi știut de mult că el se afla aici. A tresărit, bineînțeles, și a încercat să se ridice de pe pat, s-o întîmpine, ori s-o întrebe ce caută în camera lui așa, tam-nisam ! Dar ea i-a făcut semn să rămînă pe loc, să nu se deranjeze. A înaintat, apoi, către el și, așezîndu-se pe pat, a început să-i spună : „Am simțit că te gîndești la mine, că mă aștepți ! Iată-mă, am sosit ! După dansul nostru din noaptea aceea, te-am purtat, de-atîtea ori, în gîndurile mele, aș fi vrut să te văd mereu, să te simt lîngă mine... Bogdan, spune-mi că mă iubești, spune-mi ! Am venit ! Sînt gata să fac orice pentru tine !"

Închisese ochii și o asculta, primind, în același timp, cu înfiorare, mîngîierile și sărutările ei. După cîteva minute, încercă s-o privească, dar pleoapele îi erau ca de plumb. Se gîndi să întindă brațele, s-o strîngă la piept cel puțin, dar și acestea nu răspundeau la chemări, le simțea moi și grele. Deschise gura, să-i spună o vorbă bună, dar glasul i se topi în adînc, fără ca o cît de slabă vibrație să-i tulbure auzul. În acest timp fata se întinsese lîngă el, în pat, încercînd să-l disloce din poziția aceea de răstignit și să-l apropie de ființa ei fremătătoare, din care iradia o căldură frumos parfumată, același dulce parfum, se gîndi Bogdan, simțind, dintr-o dată, cum crește în el o dorință ce-l făcea puternic și mîndru. Brațele lui o înlănțuiră pe loc, iar după cîteva secunde, în care două respirații se uniseră, oprindu-se undeva, într-un punct înalt, suspendat, fata izbucni într-o revărsare de lacrimi. Fu rîndul lui s-o mîngîie tandru și să-i sărute ochii scăldați în rouă fierbinte.

„Mona, liniștește-te, Mona ! Te rog ! îi spuse băiatul. Tu știi că..." „Da, știu, se auzi glasul stins și îndurerat al fetei, tu o iubești pe Ștefana ! Dar pe mine cine o să mă iubească, spune, cine ? !" „Se găsesc atîția ! se gîndi să-i răspundă. Nu duci tu lipsă de așa ceva ! Iată, chiar *filozoful* nostru..., pînă și el și-a pierdut capul pentru tine, înțeleptul și prețiosul lui cap..." Și Bogdan simți, din nou, un junghi în inimă...

Se trezi cu degetele înfipte în pătura moale cu care își acoperise patul. Adormise îmbrăcat, într-o poziție parcă de răstignit. Își privi, îngrijorat, ceasul de la mînă. Nu trecuse nici o jumătate de oră. Se ridică grăbit și ieși, din nou, pe terasă, Profesorul și Mona nu mai erau în balconul camerei lor.

Se pregătea să plece, cînd a auzit o bătaie ușoară în ușă. S-a apropiat și a deschis. Nu-i venea să creadă : în prag se afla Mona cea adevărată, surîzătoare, dar palidă, stăpînită de o cumplită emoție...

. . . . . .

— A fost o nebunie ceea ce am făcut, Mona !

— O nebunie frumoasă, Bogdan, petrecută cu deplinul meu consimțămînt ! Eu am venit la tine, te-am descoperit și-am venit. Aproape că nu speram să fie adevărat cînd te-am zărit de pe terasă. I-am spus unchiului meu că plec să mă plimb. El hotărîse să rămînă în cameră, are de lucru, scrie o carte.

— „Unchiului" tău ?! De unde pînă unde ?

— Bineînțeles ! Dan Panaitescu, *filozoful* vostru, este fratele mamei mele. N-ai știut ?

— Iartă-mă, Mona !

— De ce să te iert ? Nu mi-ai făcut nici un rău ! Sînt atîția cei care m-au murdărit cu gîndurile lor. Cu siguranță că tu ești cel mai puțin vinovat. De aceea am și ținut ca *tu* să cunoști, primul, un *anumit adevăr* despre mine. De aici încolo nu mă mai interesează. În seara aceasta mă întorc la București, iar mîine plec cu mama în străinătate. La Poiana am venit să-l instalez pe Dan, pe bunul și pe tristul meu Dan, de care, îmi pare atît de rău, am rămas, în toți anii aceștia, tare departe, lipsindu-mă, cu inconștiență, de cele mai bune sfaturi pe care le-aș fi putut primi de la cineva.

— Mona !...

— Nu, nu spune nimic, Bogdan !... Am văzut-o pe Ștefana și am aflat multe despre ea. Este o fată frumoasă și bună, merită s-o iubești din tot sufletul ! Și *gestul* meu s-a născut din iubire. Cu el mi-am aprins o lumină ce va încălzi tremurul unei amintiri de-o viață. Nu este puțin lucru !

8

S-au reîntîlnit, după cîteva ore, la restaurant. Au luat masa împreună. Profesorul Dan Panaitescu s-a bucurat aflînd că Bogdan şi Mona se cunosc. I-ar fi plăcut să-i ştie prieteni. Dar licărul speranţei sale se ofili, cînd îi veni în minte chipul Ştefanei Dragomir. „Bogdan are noroc ! Ştefana este o fată admirabilă, îşi spuse *filozoful.* Şi, totuşi, viaţa oferă atîtea surprize !“ La acest lucru se gîndea şi băiatul, tulburat încă de ceea ce se petrecuse cu el şi cu Mona în dimineaţa acelei zile.

— Îmi pare rău că drăgălaşa mea nepoată ne părăseşte atît de repede, zise profesorul. Mă bucur însă că va călători cîteva săptămîni cu părinţii ei şi aceasta sper să-i folosească. Ce zici, Mona ? mai adăugă el.

— Şi mie mi-ar fi plăcut să pot rămîne mai mult timp aici, răspunse fata, privindu-l insistent pe Bogdan. Mai ales într-o asemenea companie pe care cine ştie dacă voi mai întîlni-o vreodată...

Mîinile băiatului avură un tremur uşor. Se simţea stingherit. Într-un fel îi părea rău de cele întîmplate. Se gîndea la Ştefana... Se socotea vinovat faţă de ea. Dar, în acelaşi timp, o bucurie tainică îi încălzea sufletul. Trebui să recunoască faptul că era măgulit de sentimentele pe care Mona le avea faţă de el. Şi cu deosebire îl impresiona *gestul* ei „născut tot din iubire“. Îi zîmbi cald şi trist, totodată...

După-amiază, pe la ora cinci, Mona a plecat spre Bucureşti. Înainte de a se aşeza la volanul „Daciei“ alb-argintii, şi-a îmbrăţişat cu multă afecţiune unchiul. de parcă s-ar fi despărţit pentru totdeauna. Bogdan era de faţă, la cîţiva paşi în spatele profesorului. Apropiindu-se de el, Mona a întins braţele către gîtul băiatului, aşa cum făcuse în noaptea aceea, înainte de a începe să danseze cu el, i-a fulgerat fiinţa prin apropierea caldă a trupului ei şi, după ce l-a sărutat pe gură, i-a şoptit, cu ochii în lacrimi : „Adio, Bogdan ! Şi mult noroc !“

Cei doi bărbați au rămas nemișcați pînă ce mașina a dispărut din lumină, înscriindu-se în prima serpentină a drumului atît de frumos care cobora spre Brașov. Profesorul l-a prins apoi de braț pe fostul său elev și, împreună, s-au îndreptat spre hotel.

În seara aceea, Bogdan n-a putut să-i scrie nici un cuvînt Ștefanei. Nici n-a încercat. Simțea în suflet o tristețe de moarte. N-ar fi ieșit nimic bun, dimpotrivă, ar fi necăjit-o și pe ea. Iar Ștefana nu avea nici un fel de vină. S-a culcat devreme, cu gîndul la imaginea, tulburătoare, a mării...

9

Filozoful se opri din scris. Nu mai putea rezista. Trebuia să meargă *acolo*, sus, pe Cristianul Mare, unde cu douăzeci de ani în urmă o cunoscuse pe fosta lui soție. În noaptea trecută o visase din nou. Se plimbau toți trei, adică el, soția și fetița, printr-un bîlci. Era o gălăgie infernală : vorbe, țipete, reclame, muzică, sunete de trompetă și de tobă, un vacarm.

Mergeau alături, lovindu-se, aproape la fiecare pas, de cîte cineva. Se țineau de mînă, dar, din cauza aglomerației, mereu degetele lor se desprindeau, pentru ca, peste cîteva secunde, să se întîlnească din nou, și tot astfel mișcarea aceasta se repeta ca într-un joc de-a v-ați ascunselea. „Fetele" lui, așa cum obișnuia să le numească pe amîndouă, vorbeau, îi tot spuneau ceva, se pare important, dar el nu auzea nimic, le vedea buzele mișcîndu-se, fără să poată însă prinde, de la ele, nici măcar un sunet. Se chinuia astfel stăruind într-o încordare tot mai mare, dar zadarnic. A strigat la ele să iasă din vacarmul acela, să plece, simțind că nu mai poate suporta, dar, tocmai cînd le adresa acest îndemn, vrînd chiar s-o prindă de mînă pe soția sa (iarăși îi despărțise cineva, strecurîndu-se printre ei doi), s-a iscat, ca din senin, un vîrtej cumplit, care

ridica spre cer enorme coloane de praf, serpentine clocotitoare ce smulgeau de la suprafața pămîntului tot ceea ce întîlneau în cale. S-a simțit și el înșfăcat, ca de o mînă uriașă, trîntit la pămînt, apoi înălțat într-o pîlnie viermuitoare de țărînă, dus așa cîtva timp pînă ce s-a izbit de un stîlp înalt de beton, de care a reușit să se prindă cu amîndouă mîinile, îmbrățișîndu-l cu toată forța sa. Revenindu-și din izbitură, după cîteva secunde, a început să strige în disperare : „Ioana !", „Cristina !", „Ioana" ! Dar, prin norul de praf, nu vedea nimic și nu auzea nimic altceva afară de un groaznic urlet, parcă ar fi fost un înfiorător muget al pămîntului. Cînd totul a încetat, după cîteva minute, lumea din jurul său dispăruse cu desăvîrșire. Se afla singur, pe un vîrf de stîncă, înconjurat de prăpăstii. Disperat, a început să strige din nou : „Ioana !", „Cristina !", „Ioana !" În pacea adîncă ce cuprinsese firea, doar ecoul numelor rostite de el tremura trist și neputincios. Un plîns nervos i-a copleșit atunci ființa... S-a trezit cu perna udă de lacrimi și cu o năucitoare durere de cap. A aprins lumina și s-a uitat la ceas. Era ora trei și jumătate ! Deși își propusese să nu mai fumeze, cel puțin cît se află la munte, a scotocit în grabă în geamantan, a luat un pachet de țigări și a aprins una dintre ele. Amîndouă mîinile aveau un tremur ușor. A inspirat adînc fumul o dată, și încă o dată, simțind cum o anume liniște i se instalează parcă în trup. A deschis apoi ușa dinspre terasă și a ieșit în aerul rece și pur de afară. A stins țigara, dîndu-și seama că aerul curat îi va face mult mai bine. Într-adevăr, după cîteva minute, petrecute pe șezlong, chinga aceea de durere, care-i strîngea capul de jur-împrejur, a început să se destrame. Profesorul respira acum rar, din ce în ce mai liniștit. Cînd a simțit că-l învăluie o mantie de răceală, s-a ridicat și a intrat în cameră, închizînd ușa de la terasă. Ioana și Cristina, „fetele" lui, îl urmăreau atent din fotografia-tablou pe care *filozoful* o instalase la capătul patului, pe noptieră, de cum sosise aici, în Poiană. Era doar una dintre fotografiile de care se afla înconjurat acasă, la București. De cînd cele două ființe atît de dragi lui dispăruseră în accidentul tragic al cutremurului, Dan Panaitescu scosese din albume toate fotografiile mai mari și mai reprezentative ale soției și fetei, ori ale lor — cei

trei — și le înșirase peste tot, în toate camerele apartamentului. De cîte ori intra în casă, venind de la școală, ori din altă parte, stătea de vorbă cu ele. Îi povestea Ioanei tot ce a făcut la liceu, din cînd în cînd „se consulta" cu ea în privința rezolvării unor probleme mai grele. Și astfel sufletul i se încărca de un dor nespus, de un dor mistuitor, care îi dădea o adevărată stare de boală. Uneori zăcea, pur și simplu, în pat, fără să poată face nimic. Se ridica din această cădere printr-un încrîncenat exercițiu de voință. După cîteva ore se întorcea astfel la munca lui : îl așteptau cărțile nou apărute, lecțiile pe care trebuia să le pregătească, articolele ce urmau să fie scrise, șpalturile trimise de diferite reviste spre corectură...

Același remediu l-a încercat și în dimineața aceasta. Se apucase să scrie de pe la ora cinci. Uitase de micul dejun. Orele se rostogoliseră pe nesimțite. Era acum nouă și un sfert. Deodată *filozoful* simți că nu mai rezistă. Trebuia să meargă sus, *acolo,* pe Cristianul Mare...

Mai întîi a auzit un țipăt, apoi i s-a părut că plînge cineva înăbușit. S-a ridicat, în grabă, de pe iarbă și a privit în jur. Nu vedea nimic, nu era nimeni prin apropiere. A ascultat atent : plînsul continua. A îmbrăcat atunci, la repezeală, cămașa și pantalonii și s-a încălțat. Și-a rotit din nou ochii peste locurile acelea din vîrf de munte. Nimeni ! Și totuși plînge cineva, își spuse Dan. Înghesui, în fugă, în rucsac micul pled pe care stătuse tolănit la soare și cartea cu care se delectase pînă atunci și, prinzîndu-l apoi într-o mînă, porni în direcția din care i se părea că vin suspinele de plîns. Cînd sosise, de dimineață, aici, cu telefericul, alesese — spre a se odihni — o poieniță ferită de ochii lumii, în care dorea să fie singur. O găsise, după oarecare căutare. Se dezbrăcase și se întinsese în iarba măruntă dar moale, sub razele plăcute ale soarelui de august. Pielea îi era bronzată, din timpul ședерii la mare. După două săptămîni petrecute la Eforie, tînărul — pe atunci — profesor Dan Panaitescu (absolvise de doi ani facultatea și lucra la un liceu din București) plecase într-o călătorie-circuit prin țară. Era prima zi în care se oprise la Brașov. Urcase la Poiană și, apoi, aici, sus, în vîrf de munte...

Merse vreo 30—40 de metri. Întîlni o piatră mare, după care urma o surpătură de teren, ce se oprea într-un fel de nișă acoperită cu iarbă, la o distanță de circa 2—3 metri, în adîncime. Dincolo de nișă, la o depărtare doar de cîțiva pași, începea o prăpastie. Privind peste piatră, spre nișa respectivă, Dan văzu, spre mirarea lui, o fată de 19—20 de ani, cu un păr lung și blond ca aurul soarelui, ce-i încadra chipul congestionat de plîns. Cu amîndouă mîinile își masa piciorul drept, în regiunea gleznei.

— Domnișoară, ce-ați pățit ? întrebă profesorul coborînd cu repeziciune panta și oprindu-se lîngă fată. Ați căzut ? Sînteți, cumva, rănită ?

— Am alunecat ! răspunse ea, printre suspine. Stăteam acolo, pe piatră, mă odihneam, fiindcă toată dimineața am cutreierat pe-aici, prin jur...

— Îmi pare rău, nu v-am văzut... Eu am stat mai încolo, am făcut plajă. Îmi dați voie să mă prezint : numele meu este Dan Panaitescu. Sînt profesor la un liceu din București.

— Ioana Marinescu — își rosti și fata numele — studentă în anul II la Istorie, tot la București.

— Mă bucur de cunoștință, spuse tînărul profesor, vrînd parcă să-i distragă, în continuare, atenția de la suferința ce se abătuse asupra ei. Și apoi ? întrebă el.

— Apoi, tot privind de-aici spre Poiană — vedeți ce priveliște nemaipomenită — nu știu cum am făcut că am alunecat de pe piatră și m-am pomenit în groapa aceasta. Cred că mi-am fracturat piciorul drept, nu pot deloc să-l mișc.

— Ia să vedem, spuse Dan, dîndu-i la o parte mîinile și începînd să-i controleze glezna. Aici vă doare ? întrebă el. Fata aprobă cu capul, închizînd ochii de durere. Dar aici ? indică un loc deasupra gleznei.

— Și acolo, fu răspunsul fetei, dar parcă mai puțin intens.

— Trebuie să ieșim din groapă. Să încercăm să vedem dacă puteți sta pe picior, zise profesorul, prinzînd-o, din spate, pe sub ambele brațe, și ridicînd-o. Fata scoase un strigăt de durere, cînd degetele piciorului s-au sprijinit de pămînt. Atunci Dan, fără să-și mai ceară permisiunea, o

luă pe sus și urcă cu ea pînă deasupra pietrei de pe care căzuse. Ioana îl cuprinse pe după gît cu amîndouă mîinile, temîndu-se parcă să nu alunece din nou. După ce o așeză cu grijă pe iarbă, profesorul îi scoase pantoful din picior, începînd să cerceteze locul dureros cu și mai mare atenție. Glezna deja se umflase.

— Nu cred să fie fractură, spuse el. Mai degrabă o simplă luxație a încheieturii.

— Da, dar nu pot să calc deloc pe picior, cum o să ajung eu în seara aceasta la Brașov, răspunse fata, izbucnind în plîns.

— Liniștiți-vă, domnișoară, n-o să vă las singură aici. Și eu merg, în seara aceasta, tot la Brașov. Vom ajunge amîndoi, găsim noi o soluție, zise profesorul cu atîta siguranță liniștitoare, încît Ioana simți, dintr-odată, cum un val de căldură îi cuprinde inima. Abia atunci se uită mai bine la el, constatînd, cu satisfacție, că avea în față un bărbat cu un chip plăcut, cu un păr castaniu, mare și ondulat și, pe deasupra un bărbat blînd și atent, a cărui voce baritonală îi mîngîia nu numai auzul, ci și sufletul.

Profesorul Dan Panaitescu scoase din rucsac o meșă de pansament, niște vată și o sticluță cu o soluție de rivanol. Îmbibă bine vata în rivanol, după care o aplică peste glezna dureroasă, înfășurînd apoi locul în pansament.

— Cînd plec pe munte, umblu totdeauna cu o asemenea trusă după mine, spuse el, ca răspuns la mirarea din ochii Ioanei. Privind-o, acum, după ce se mai liniștise, Dan fu, la rîndul său, impresionat de trăsăturile regulate și frumoase ale fetei și, mai ales, de acei ochi verzi, ca reflexele ierbii în bătaia razelor de soare, din care se revărsa peste el o lumină caldă, de recunoștință.

Scotocind mai departe în rucsac scoase o sticlă cu apă și un pahar. Turnă cam pînă la jumătatea paharului. Apoi dezveli de hîrtia în care erau împăturite două tablete de *Burov* și le dădu drumul în apă. Cu un bețișor începu să învîrtă pînă ce tabletele se dizolvară. Prepară astfel încă o soluție pe care o știa foarte bună pentru asemenea luxații. Apropiind paharul de piciorul fetei, turnă, din soluție, peste pansament, pînă ce acesta se îmbibă destul de bine.

— Acum nu ne rămîne decît să aşteptăm, zise profesorul. Pînă apune soarele mai avem cîteva ore bune. S-ar putea ca glezna să se dezumfle pînă atunci. În orice caz, dacă este numai luxaţie, după cum sper eu, durerile vor mai ceda şi atunci ne va fi mai uşor să coborîm. Programul telefericului ne este favorabil, ultima cursă pleacă, de-aici, la ora 20.

Peste patru ore şi jumătate studenta şi profesorul parcă se cunoşteau de cînd lumea. Avuseseră timp să-şi împărtăşească atîtea. Dan Panaitescu aflase astfel că Ioana îşi petrecea la Braşov două săptămîni din vacanţă. Stătea, împreună cu o colegă de facultate şi consăteancă totodată (erau, amîndouă, dintr-un sat din Bărăgan), la un hotel, în aceeaşi cameră. Colega ei, Iulia, rămăsese, în ziua aceea, în oraş spre a se întîlni cu un frate care-şi satisfăcea stagiul militar în urbea de la poalele Tîmpei. Aşa se făcea că Ioana ajunsese singură pe munte...

Într-adevăr, piciorul se mai dezumflase, iar durerile cedaseră într-o oarecare măsură. Totuşi fata nu putea să meargă nesprijinită. Tînărul profesor simţea o dulce povară în braţul cu care o susţinea. Ioana era subţirică şi mlădioasă. Cu vreo cincizeci de metri înainte de a ajunge la cabina telefericului, durerile s-au accentuat. Dan a rugat-o să-i ţină rucsacul în mînă şi-a luat-o în braţe ca pe un copil. În timpul coborîrii, piciorul s-a mai liniştit, astfel că au putut ajunge pînă la maşina cu care au călătorit pînă în oraş... Aşa a început prietenia lor. După un an, s-au căsătorit. Cristina a apărut mult mai tîrziu, abia peste opt ani. Ioana a trebuit să facă numeroase tratamente medicale ca s-o poată aduce pe lume. A ieşit însă un copil bun, sănătos şi bun din toate punctele de vedere. Era elevă în clasa a VI-a la şcoala unde mama ei lucra ca profesoară de istorie. Au trăit liniştiţi şi fericiţi pînă în noaptea tragicei dispariţii...

Locurile i se păreau la fel ca acum două decenii. Parcă nimic nu se schimbase. Piatra aceea n-a mai găsit-o însă. O rostogoliseră, probabil, în prăpastie vînturile şi ploile atîtor ani. S-a aşezat, ca şi atunci, în iarba măruntă şi moale. La un moment dat, i s-a părut că aude, din nou,

țipătul acela și plînsul înăbușit. S-a ridicat și-a început să alerge. Țipătul creștea în intensitate și plînsul la fel. Iar el alerga, alerga strigînd : „Ioana !“ „Ioana !“. S-a oprit pe marginea prăpastiei, ametit. Inima îi bătea cu putere. S-a așezat de teama de a nu aluneca. Și-a dus mîinile la frunte, vrînd parcă să rupă chinga aceea dureroasă, pe care-o mai simțise și în noaptea trecută, și care-i strîngea capul într-un cerc de foc. De fiecare dată cînd se gîndea intens la „fetele lui“, cînd întreaga ființă îi era cuprinsă de acel dor ce-l mistuia fără cruțare, inima își turbura ritmul curgerii, iar în tîmple i se înfigeau ghearele unui clește dureros. „Trebuie să fac ceva — își spuse profesorul — altfel am să înnebunesc ! Iată, am ajuns pe margine de prăpastie !“

S-a înfiorat uitîndu-se în jos. Hăul de la picioarele lui parcă îl chema, parcă îl sorbea. Se clătina pe dinăuntru. S-a întins pe spate, apoi s-a întors ușor cu fața la pămînt și-a început să se tîrască de parcă ar fi executat un exercițiu de luptă. După cîțiva metri s-a ridicat și-a început să alerge, de data aceasta în direcția opusă prăpastiei.

Telecabina în care s-a urcat era goală și gata de plecare. S-a așezat pe banchetă, copleșit de tumultul gîndurilor. Simțea în tot trupul o sfîrșeală, ca și cînd atunci ar fi revenit la viață, după o lungă zăcere. Privea, în gol, printr-una din ferestre. Auzind zgomot în spatele său, a întors capul. Nu mai era singur : în telecabină intraseră o femeie și un băiețel. Profesorul a răspuns la salut, rămînînd cu ochii pironiți pe chipul ca de păpușă al femeii, cu obrazul luminos și ochi de migdală, catifelați și calzi, care, cu fiecare secundă ce trecea se deschideau într-un zîmbet mirat.

— Ce mai faceți, domnule profesor ? întrebă femeia, ca în fața unei descoperiri. V-am fost elevă, continuă ea, nu știu dacă vă mai amintiți. Numele meu este Dana Zăvoianu. Sînt, ce-i drept, mulți ani de atunci. Dumneavoastră erați foarte tînăr, abia terminaserăți, de un andoi, facultatea, iar eu mă aflam în ultima clasă de liceu. Profesorul căuta în memorie chipul acela care, într-adevăr, i se părea cunoscut. Și nu numai chipul, ci și numele pe care femeia și-l spusese. Mă bucur că v-am întîlnit, reluă

interlocutoarea. A trecut atîta timp de cînd nu v-am mai văzut, cu toate că și eu locuiesc și lucrez în București, sînt medic pediatru. El este băiețelul meu, Cătălin... Auzindu-și numele rostit, copilul se înclină politicos către acela despre care afla că fusese profesorul mamei sale.

— Și eu mă bucur, rosti, în sfîrșit, profesorul, apropiindu-se și sărutînd mîna fostei sale eleve. Dana Zăvoianu era mică de statură, dar bine făcută, cu forme proporționale. Pulovărul bej, din lînă subțire, cu care era îmbrăcată și pantalonul, tot din lînă, de culoare maro spre roșcat, se mulau perfect pe trupul ei, dîndu-i un aer de tinerețe și prospețime. Cînd s-a apropiat de ea, profesorul a simțit cum îl învăluie un miros discret de parfum fin, care i-a pătruns în nări și în toată ființa, tremurînd în el precum o chemare.

— Tot Zăvoianu vă numeați și pe vremea liceului din cîte îmi amintesc — spuse Dan Panaitescu. Ați păstrat numele și după căsătorie ?

— Am revenit la el, domnule profesor, este mai mult de un an de cînd l-am recăpătat, spuse femeia cu o undă de tristețe în glas. Spuneți-mi ce faceți dumneavoastră ? continuă ea, în timp ce privirile i se opriseră pe buclele albe ca neaua ale fostului ei dascăl. Vă petreceți vacanța singur ?

— Singur, da, de-atunci, de cînd...

Dana Zăvoianu locuia, împreună cu băiețelul ei, la hotelul „Piatra Mare". S-a înțeles cu profesorul să cineze la restaurantul hotelului „Ciucaș", care se afla între „Piatra Mare" și „Alpin".

Trecuseră cîteva ore de la cină. Cătălin, feciorul doctoriței, dormea de mult în camera hotelului. Fosta elevă și dascălul se plimbau acum pe marginea lacului aflat în mijlocul acelei splendide stațiuni montane, care este Poiana Brașov. Golul celor aproape douăzeci de ani de cînd se despărțiseră fusese umplut cu mărturisirile fiecăruia. Între altele, Dan Panaitescu aflase că doctorița rămăsese fără soț cu peste doi ani în urmă, cînd acesta, economist la o întreprindere de comerț exterior, nu se mai întorsese dintr-o călătorie făcută peste hotare. La chemările lui insistente, ea răspunsese mereu : „Nu !". Și „Nu !" a rămas,

pentru că Dana Zăvoianu n-a vrut cu nici un chip să-şi părăsească ţara. După un an, introdusese divorţ şi acum era liberă. Îşi creştea singură copilul, care nu împlinise încă nouă ani.

Se opriseră în faţa unei bănci. Lumina lunii ţesea în jurul lor o pînză de argint, în care îi învăluia deopotrivă. Un vînt, stîrnit pe neaşteptate, a început să înfioare brazii din apropiere. Se lăsase răcoare. Profesorul şi doctoriţa au pornit să urce, agale, treptele de piatră ale aleii ce ducea către hotelul „Piatra Mare". Paşii lor se aşterneau în acelaşi ritm, înălţîndu-i parcă pe treptele unui portativ, între spaţiile căruia tremurau, deşteptate, cu fiecare mişcare, notele unei melodii ce le cuprindea, tot mai mult, sufletele...

10

În clipa în care voia să demareze, din faţa staţiei de benzină din Sinaia, unde se oprise pentru a-şi completa rezervorul, Mona se auzi strigată de un tînăr care, desprinzîndu-se dintr-un grup gălăgios de fete şi de băieţi, înainta către ea.

— Domnişoară, domnişoară, reluă băiatul, deschizînd portiera maşinii, mergeţi la Bucureşti ? Vă rog să mă scuzaţi că dau buzna cu întrebarea mea, dar trebuie să ajung cît mai repede în Capitală, mama este grav bolnavă, am primit acum o oră o telegramă, iar primul tren nu trece prin Sinaia decît peste două ceasuri şi jumătate. Pînă atunci aş fi acolo, dacă...

Mona se gîndise, la început, să-l repeadă. „Cum de îndrăzneşte ?" Şi-apoi, ea n-avea nevoie de nimeni. Voia să fie singură, cu gîndurile şi povara sufletului ei. Auzind însă motivul pentru care fusese rugată să-l ia pe băiat în maşină, îndîrjirea ce-o cuprinse pentru cîteva clipe dispăru, aşa cum şi apăruse — pe nesimţite — iar ea îi zîmbi tînărului şi-i făcu semn să se aşeze pe fotoliul din partea dreaptă.

— Uraa ! izbucni, dintr-o dată, un strigăt din mijlocul grupului ce-l însoțise pe tînăr. Bravo, Cosmine ! Bravo ! adăugă o altă voce. Te-ai învîrtit, băiatule ! Halal !

— Domnișoară, domnișoară, zise un alt băiat, alergînd și el spre mașină, mă luați și pe mine ? Sînt prietenul acestui *Făt-Frumos !* Și, pe deasupra, aduc și noroc. N-aveți nevoie de noroc ? Nu se poate să n-aveți ! Eu vă aduc noroc, să știți !" Îi mergea gura ca o morișcă ! Mona l-a lăsat să se apropie, iar, cînd era gata să atingă mînerul de la una din ușile din spatele „Daciei", a întors capul spre el, a scos limba printre dinți, strengărește și, apăsînd în același timp pe accelerator, a simțit mașina cum se rupe din loc de parcă ar fi vrut să-și ia zborul. Colegul lui Cosmin a rămas cu mîna întinsă în gol și cu gura căscată, în vreme ce fetele și ceilalți băieți din grup hohoteau de rîs, ironizîndu-l care mai de care.

Cosmin se uita la ei, prin geamul din spate, și le făcea semne de bun rămas. După cîteva clipe însă, „Dacia", care se și îndepărtase între timp, a intrat într-o curbă, astfel că „grupul vesel", cum erau numiți de către turiștii din Sinaia cei opt studenți și studente, între care se număra și el, a dispărut ca și cum nici n-ar fi existat.

Zîmbetul de pe fața Monei s-a șters treptat. Conducea cu atenție, urmărind, din cînd în cînd, acul de pe cadranul de viteză. Nu voia să depășească cifra legală.

— Vă rog, încă o dată, să mă scuzați pentru îndrăzneala mea, domnișoară, spuse după cîteva minute Cosmin. Nu obișnuiesc să acostez fetele în felul acesta... Își dădu imediat seama că prin precizarea : „nu obișnuiesc să..." spusese o prostie. Adevărul era că se simțea stînjenit de prezența acestei fete frumoase, în apropierea căreia ajunsese cu totul pe neașteptate.

— Dar în ce fel ? se auzi glasul ironic al Monei. Ai stiluri diferite de acostare, după culoarea părului victimelor, ori după mărcile mașinilor ? Astfel se pare că la păr blond și marca „Dacia", „dai buzna" (este expresia dumitale), poate pentru a nu lăsa timp de gîndire... așa-i ? Dar la „Ford Capri", la „Fiat", ori la „Skoda", „Lada" etc., cum procedezi ? Spune, tinere *Făt-Frumos*, te ascult !

— Ca să vezi, zise Cosmin, cu un glas de păgubaș, opresc și eu, pentru prima dată în viața mea, o mașină, și

nici măcar n-o opresc, că era oprită gata — și atunci sînt luat peste picior. Dar cu o fată frumoasă și deșteaptă la volan, adăugă el imediat, cred că merită să suferi și un potop de ironii, nu numai așa, să fii „mîngîiat" cu o oarecare floare timidă, în cupa căreia s-a strecurat un spin cu ac tremurător.

— O, sfînta mare *nevinovăție !* zise Mona, uitîndu-se, în fugă, de cîteva ori, spre băiat. Micuțul de tine, ești nedreptățit ! Ar trebui să-ți sară cineva într-ajutor. Vezi, ar fi fost bine dacă-l luam și pe colegul tău. N-a zis el că „aduce noroc" ? Poate că îți aducea și astfel nu te mai lua nimeni „peste picior".

Cosmin se întoarse, pe jumătate, către fată, privind-o și analizînd-o insistent. „Mamă, mamă, ce mai faci și tu pe grozava ! își spunea el. Și cine știe ce-o fi în sufletul tău ?"

Părul Monei — acele inele de aur, strînse puțin în partea dreaptă cu o clamă de argint, pe care luceau cîțiva stropi de pietre prețioase — se revărsa în voie peste obrazul și umărul stîng, ajungînd pînă la cercul volanului, pe care-l mîngîia ușor, la fiece mișcare. Băiatul fu cuprins de gîndul ce-i șoptea la ureche că el, Cosmin, ar fi fericit dacă pletele acelea rupte din soare s-ar legăna deasupra obrazului său, dacă luminile ochilor, ce-au străbătut mările albastrului celui mai pur, colorîndu-se la fel, l-ar cerceta mai atent și i-ar străpunge ființa cu căldura lor binefăcătoare, dacă răsuflarea aceea, frumos parfumată, ce se îngîna pe miezul de piersică al buzelor, s-ar apropia de buzele sale, șoptind vorbele cele mai tinere și mai fără de moarte din toată comunicarea omenirii : *„te iubesc !"*

„Hm ! ai luat-o razna, băiete, se trezi Cosmin cenzurîndu-și gîndurile. Și, dac-o să mergi tot așa, în nici un caz nu va fi bine de tine !"

— Norocul mi l-a și adus, domnișoară, răspunse băiatul, uitînd, parcă, de gîndurile de pînă atunci, ce-i fulgeraseră prin minte în cîteva clipe : faptul că m-ați luat în mașină și că astfel voi ajunge mult mai repede în București constituie pentru mine un adevărat noroc. Iar, pe deasupra, am prilejul să cunosc o fată ca dumneavoastră... Dacă-mi permiteți, numele meu este Cosmin Moroșanu. Sînt student în anul al III-lea la Medicină.

— Mă bucur de cunoştinţă, domnule *doctor !* Înseamnă că mama dumitale se află pe mîini bune, dacă are un medic chiar în familie. Iar dacă vrei să ştii cine „te-a luat" în maşină, află că şoferiţa ce te conduce astăzi către casă se numeşte Mona !

— *Mona !* repetă Cosmin, înghiţînd ironia cu „doctorul". Nume de stea, cum ar fi zis Mihail Sebastian. De altfel *ţi* se şi potriveşte, adăugă el, adoptînd formula, mai puţin protocolară a fetei.

— Zău ? ! răspunse cu o mirare aproape reală stăpîna volanului.

— Zău, zău ! repetă, angajîndu-se în joc băiatul.

— Fără motivare nu merge !

— Din cîte argumente aş putea aduce, aleg doar unul singur, pe cît de banal, pe atît de adevărat : „Frumoasă ca o stea !"

— Ce să-ţi spun, m-ai dat gata ! Bine că mă ţin de volan, căci altfel m-ai fi adunat de pe jos. Şi de cînd stelele au ajuns supremul element de comparaţie pentru...

— Frumoasă, îndepărtată şi rece ca o stea, interveni Cosmin.

— „Ca Ieremia", băiatule, ai nimerit-o „ca Ieremia !" Cunoşti, sper, proverbul. Şi, *pe deasupra,* ai o imaginaţie ...Dar, ia stai ! adăuga Mona, gîndindu-se la cele spuse : De ce „îndepărtată şi rece ?"

— Simplu ! răspunse studentul : Mie stelele mi s-au părut totdeauna foarte departe, şi nu ştiu dacă ai observat vreodată, cu cît te uiţi mai mult la ele, cu atît parcă se îndepărtează. Cînd eram mai mic şi mergeam, uneori, în vacanţa de vară la ţară, la nişte rude, îmi plăcea să rămîn, din cînd în cînd, seara tîrziu cu un văr al meu pe cîmp. Ne culcam pe cîte o căpiţă de fîn şi priveam stelele. (El era mai mare ca mine şi avea o plăcere deosebită să privească cerul, noaptea. A ajuns pînă la urmă astronom). Îmi alegeam cîte o stea anume, ori un grup de stele — ei bine, totdeauna, privindu-le cu atenţie, aveam aceeaşi senzaţie, şi anume că bucăţile acelea de foc rece, care tremurau şi clipeau necontenit, porneau din locurile lor şi se îndepărtau, se îndepărtau... În ceea ce te priveşte, atîta vreme cît nu ştiu despre tine decît faptul că te cheamă Mona, pen-

tru mine rămîi undeva departe. În ciuda faptului că ne despart doar cîteva zeci de centimetri. Iar depărtarea nu încălzește niciodată, aș spune că dimpotrivă.

— Iarăși greșești, studentule ! interveni fata. Nu totdeauna distanțele (mari, bineînțeles) îndepărtează și sufletele, ci, vorba ta, „aș spune că, dimpotrivă" : asemenea situații generează fluxul acela atît de complex și de greu de definit care se cheamă *dor*. Dumitale ți-a fost vreodată *dor*, domnule doctor ?

— De *cineva* sau de *ceva ?*

— Mă refeream la prima ipostază !

— Răspunsul este : pînă acum, nu ! Dar, cine știe ?...

Mona îl privi în fugă pe sub genele mari și întoarse ale ochilor ei tulburători. Băiatul acesta începuse să o intereseze. Reținuse că era înalt și zvelt, avea o figură plăcută, încadrată de un păr negru, iar în ochii de aceeași culoare ardeau lumini care puteau să robească.

— Acum, că ți-ai lăsat iubita la Sinaia, s-ar putea să ți se facă dor de ea, nu ? Mă întreb care era dintre fetele ce te conduceau spre gară ? !

— Nici una !

— Urît din partea dumitale, domnule „doctor", să te lepezi atît de repede de ceva de mare preț din propria-ți ființă. Asta înseamnă că nu ești un om de ispravă. Așa fac însă toți bărbații : cu prima ocazie...

— De unde știi, nume de stea, cum „fac toți bărbații?"

— Aș fi preferat să-ți spun că din cărți, dar experiența îmi este mai aproape și ea nu minte niciodată.

— Deci, „din experiență" ! repetă Cosmin, privind-o cu atenție, în timp ce obrajii Monei se încălziseră brusc la o anume dogoare de dinăuntru. Mă bucur că am cunoscut astăzi o persoană „cu experiență". Poate mai învăț și eu ceva. Iar dacă mai pun în balanță și acest *cadru*, atît de plăcut..., zise băiatul, făcînd un gest cu mîna pentru a indica elegantul interior al mașinii, interesul meu și satisfacția devin...

— A ! nu, nu ! Fără „cadru" ! „Cadrul" nu-mi aparține ! Ți-am spus doar : sînt șofer și-atîta tot ! Mașina este a unei prietene, fiică de ambasador. Mi-a împrumutat-o să-mi conduc un amic pînă la Poiana Brașov. Aș fi rămas

și eu cu el, dar mîine plec în străinătate. Plec cu prietena aceasta a mea ; reîntorcîndu-se la misiunea ce-l așteaptă după vacanța petrecută la țară, ambasadorul ne ia și pe noi pentru cîteva săptămîni.

— În cazul acesta, depărtarea va genera, cu siguranță, acel „flux atît de complex și de greu de definit care se cheamă *dor*". Dumitale ți-a fost vreodată *dor*, domnișoară Mona ?

— De *cineva* sau de *ceva* ?

— Mă refeream la prima ipostază ?

— Răspunsul este... ; dar, cine știe ? !...

Ajunseseră la Arcul de Triumf. Mona a virat la dreapta pe una din străzile ce se desfăceau din Șoseaua Kiseleff și, după cîțiva metri, a oprit.

— Am ajuns ! spuse ea. Trebuie să duc mașina prietenei mele. Glasul îi părea schimbat. Nu mai avea parcă nimic din ironia ce îi însoțise pînă atunci vorbele.

Se înserase. În mașină era aproape întuneric. Prinzîndu-i mîna dreaptă într-ale sale, Cosmin își apropie buzele de ea și-o sărută îndelung. Fata se întoarse spre el, încercînd să-și stăpînească emoția ce-o cuprinsese pe neașteptate.

— Îți mulțumesc foarte mult, Mona ! Îți mulțumesc pentru tot, spuse studentul nu mai puțin emoționat. Mai întîi pentru că mi-ai ieșit astăzi în cale și că m-ai luat alături de tine, oferindu-mi prilejul să te cunosc, să cunosc o fată frumoasă, sensibilă și bună... Cît despre teribilismele și exagerările în care îți place să pozezi, ele m-au ajutat să întrevăd mai bine ceea ce sper să se afle în spatele lor. Poate te vei hotărî, totuși, să dezbraci această haină, care nu ți se potrivește. Îndrăznesc prea mult mărturisindu-ți că aș dori să te mai văd ? Unde să te caut ? Cînd să te caut ?...

— Unde ? Simplu : pe culoarele Facultății de Medicinsă, răspunse Mona, de data aceasta cu toată seriozitatea. Cînd ? Poate să fie și în prima zi de cursuri. În felul acesta, sper să-mi fie mai ușor începutul de drum !...

Cosmin plecase de cîteva minute. Cu fruntea sprijinită de volanul mașinii, Mona plîngea liniștit, stropind cu lacrimi un vis pe care îl îngropase de foarte puțin timp, ca și pe cel ce-abia se năștea, tremurînd de speranță.

11

Bogdan sosise în Mamaia pe la ora douăsprezece. Își întrerupsese șederea la munte pentru o singură zi. Voia să-i facă o surpriză mamei sale și s-o vadă neapărat și pe Ștefana. Ultimele scrisori primite de la ea îl impresionaseră în mod cu totul deosebit. Ștefana scria atît de frumos, de poetic ! Nici nu bănuise măcar că poate să aibă asemenea resurse. Ba chiar, din cînd în cînd, cuvintele ei se orînduiau în adevărată poezie :

„Te iubesc
Cum iubesc dimineţile
Care-mi urcă în vine
Pure şi adevărate
Ca fiecare cîntec închis
În trupul meu !“

mărturisea fata în scrisoarea primită de Bogdan ieri dimineață.

„Te iubesc
Cum iubesc florile
Ce-şi înalţă culoarea
Spre ochii unui albastru
Imens şi greu
De strălucire !

Te iubesc
Cum iubesc cerul
Sprijinit pe fruntile noastre

Ca un cerc uriaș,
De senin,
Ce ne unește visurile !"

Învățase versurile pe de rost și le murmurase tot timpul, în ființa sa, înnobilînd astfel zgomotul monoton al roților de tren, care se rostogolise, din treaptă în treaptă, peste sutele de kilometri ce uneau muntele cu „marea cea mare".

„Te aștept ca pe o ploaie de primăvară,
Cu buze însetate și mîinile întinse în adorare !"

scria Ștefana, în penultima ei scrisoare.

„Te aștept, smulgînd promisiuni clipelor,
Strivind între degete nedumeririle și îndoielile !

Te aștept cu ochii îmbătați de dor,
Cu suflet fremătînd
Și fruntea plecată,
Cu gînduri dospite-n aroma speranțelor !"

Citind și recitind, de-atîtea ori, aceste cuvinte pe care le simțea ca pe niște bucăți de suflet, dăruite cu incredibilă generozitate din partea unei fete cum era Ștefana, Bogdan era nespus de fericit, dar și de jenat, în același timp. Se gîndea la vorbele lui mai puțin fluide și mai puțin colorate, cu care acoperise paginile trimise iubitei sale, în zilele *„verii lor de dor"*.

„Setos îți beau mireasma și-ți cuprind
obrajii
Cu palmele-amîndouă, cum cuprinzi
În suflet o minune",

își aminti el cîteva versuri, din poezia *Dorul*, a lui Lucian Blaga. „Ce bine-ar fi fost să fie ale mele, își spuse. I le-aș fi scris acum ca răspuns la cuvintele și chemările ei. Dar așa, cel mult i le-aș putea recita, într-un moment potrivit..."

„Ne arde-apropierea, ochi în ochi cum stăm
Şi, totuşi, tu-mi şopteşti : «Mi-aşa de dor de tine !»

Aşa de tainic tu mi-o spui şi dornic, parc-aş fi pribeag pe-un alt pămînt !", continuă băiatul exerciţiul zicerii...

Trecuse pe la hotel să vadă dacă, întîmplător, mama lui nu se află acolo Nu se afla ! Şi nici cheia apartamentului nu era lăsată la recepţie. În condiţiile acestea, fu nevoit să pornească spre plajă în mînă cu valijoara cu care sosise.

Cunoştea bine locurile. Venise de mai multe ori cu mama lui aici, îi ştia, aşadar, preferinţele. Ajungînd în faţa unei alei, ce ducea spre plajă, Bogdan îşi spuse : „Pe-aici trebuie să fie, pe undeva pe aproape !"

De cum păşi însă pe nisipul ce clipea din milioane de ochi către astrul de foc care domina înălţimile albastre, ca şi nesfîrşitele întinderi de apă, inima lui Bogdan zvîcni cu putere, sîngele îi fugi, la început, din obraji, pentru ca, imediat, să dea năvală la loc, înroşindu-i pînă şi vîrful urechilor. La nici zece metri în faţa lui, se afla Ştefana. În picioare, în mijlocul „cetăţii" pe care i-o construise Radu, îmbrăcată în acel costum galben, ca petalele unui trandafir de rasă, privea întîmplător către el, dar, parcă, fără să-l vadă.

Bogdan iuţi paşii, apropiindu-se, în cîteva clipe, de „zidurile" *cetăţii*. Ştefana îl cerceta, nedumerită, pe tînărul înalt, bine legat, îmbrăcat într-un costum alb, dintr-o stofă subţire şi fină, cu o pălărie, de asemenea, albă, cu pantofi albi, perforaţi.

Abia cînd s-a apropiat de ea, recunoscîndu-l, a sărit, sprintenă, peste „zidurile" lui Radu, strigînd, din toată fiinţa ei :

— Bogdan !

În timp ce Ştefana şi Bogdan se îmbrăţişau, amestecînd sărutările cu precipitate întrebări şi răspunsuri, băieţelul se apropie de ei, duse mîna la chipiul lui... de hîrtie şi, luînd poziţia de drepţi, prezentă „arma" în faţa lui *Făt-Frumos*, care, „în sfîrşit, a sosit, după cum a ţinut el să precizeze, s-o vadă pe Ileana Cosînzeana". Invită apoi,

în același mod ceremonios, pe cei doi „eroi" să pășească în „cetate", spre a se feri astfel de privirile altor curioși.

Bogdan îl îmbrățișă și pe băiețel și-l lăudă pentru că a avut ideea să facă din sora lui *o prințesă*, „ceea ce și este" — sublinie flăcăul — și pentru că o „păzește" cu atîta strășnicie de oricine i-ar putea face vreun rău.

Lumea de pe plajă privea la grupul celor trei cu încîntare și curiozitate. Sesizată de agitația ce se consuma în apropierea ei, Melania Ștefănescu lăsă din mînă cartea, în lumea căreia se cufundase în dimineața aceea, și, întorcîndu-se spre partea dreaptă, rămase uimită de ceea ce văzu în fața ochilor. Ridicîndu-se de pe pledul înflorat, pe care stătuse pînă atunci la soare, se pregătea să-l strige pe Bogdan, în timp ce gîndurile ei frămîntau o surprinzătoare concluzie : „Deci aceasta este Ștefana, Ștefana Dragomir !"

Tocmai atunci, Bogdan, aducîndu-și aminte că, de fapt, venise pe plajă ca s-o caute pe mama sa (nu se așteptase, nicicum, s-o întîlnească aici pe Ștefana), își opri ochii pe costumul cel verde, care începuse să înainteze către el. Încurcat, băiatul făcu cîțiva pași în întîmpinare și, scoțîndu-și pălăria de pe cap, își îmbrățișă mama cu o înfiorare de teamă și dor.

Cînd se desfăcu din strînsoarea lui, Melania se îndepărtă puțin și, măsurîndu-l de sus și pînă jos, îl întrebă :

— Ce e cu tine, băiatule ? Ce s-a întîmplat ? De cînd s-a mutat Poiana Brașov la Mamaia ?

— Am venit pentru o singură zi, mamă, răspunse băiatul. Am vrut să te văd. Mi-era dor de dumneata !

— Mă bucur dacă spui că ți-era dor și de mine ! Mai corect ar fi fost să spui că ți-a fost dor de *noi*, zise mama lui Bogdan arătînd și spre Ștefana.

Fata rămăsese încremenită în mijlocul „cetății", iar „marele paznic" se holba și el nedumerit, sprijinindu-și bărbia în „arma" pe care-o înfipsese într-o movilă de nisip...

— Te rog să mă ierți, mamă, interveni Bogdan. Cînd am intrat pe plajă nu te-am văzut... Știi, ...mai zise el, încercînd să descurce situația, după care, luînd o hotărîre,

inevitabilă de altfel, adăugă : Dă-mi voie să ți-o prezint pe Ştefana ! Pe Ştefana şi pe fratele ei, Radu !

Ştefana ieşi din „cetate" şi veni către doamna Ştefănescu, încercînd să zîmbească, mai mult spre a-şi acoperi spaima ce-o cuprinsese.

— Dar ne cunoaştem, domnişoară, nu ? zise Melania, privind-o cu atenţie şi neaşteptată prietenie, în timp ce-i întindea mîna... De mai bine de o săptămînă sîntem vecine... de plajă. În toată această perioadă, te-am privit de multe ori şi te-am admirat ! Eşti frumoasă, într-adevăr ! Iar pe Radu, zise mama lui Bogdan, întorcîndu-se spre băieţel, îl cunosc şi mai bine. Noi doi am stat şi de vorbă, mai spuse femeia, apropiindu-se de copil şi mîngîindu-l pe cap.

— Şi nici nu mi-ai spus, Radule ! i se adresă Ştefana, dojenindu-l... cu drag. De ce mi-ai ascuns că ai stat de vorbă cu doamna ? !

— Mai are omul şi secrete ! răspunse Radu plin de importanţă. Iar un paznic de „cetate" cu atît mai mult !...

Izbucniră cu toţii în rîs.

— N-aş vrea să vă întorc complimentul, doamnă, interveni, din nou, Ştefana, dar aţi observat, cred, că şi eu, fără să ştiu cine sînteţi, m-am uitat îndelung la dumneavoastră, în fiecare zi, întrebîndu-mă mereu „cine poate fi această distinsă, elegantă şi tulburătoare apariţie care încîntă privirile oricui ? !"

— Mulţumesc, mulţumesc, domnişoară — răspunse mama lui Bogdan, satisfăcută de sublinierea Ştefanei — dar ceea ce spui — adăugă ea — poate că s-ar fi potrivit, întrucîtva, cu imaginea de la vîrsta pe care o ai dumneata acum... Au trecut mulţi ani de-atunci ! Dovadă... acest tînăr — arătă ea spre Bogdan — care, după cum am înţeles amîndouă şi, după cum ne-a confirmat el însuşi, a venit tocmai din creierii munţilor... să *ne* vadă !... Obrazul lui Bogdan se învăpăie, pe loc, în timp ce în privirile sale înfloreau licăriri de stele. Citind parcă în sufletul lui, mama spuse, atunci cînd cei doi îndrăgostiţi se frămîntau cum să rezolve lucrurile, în continuare : Mie mi s-a făcut foame, copii ! Bogdane, nu ne inviţi la masă ? !

— Sigur, sigur ! Poftiți, zise băiatul, luîndu-și rolul în serios.

— Nu vă supărați, noi mergem acasă, în Constanța, interveni Ștefana.

— Vă veți duce acasă după aceea, domnișoară Ștefana! spuse mama lui Bogdan. Acum mergem împreună la masă, la restaurant ! Am fost doar invitate, nu ?...

CAPITOLUL V

1

Băieţelul i-a prins, la un moment dat, mîna. Degetele lungi, subţiri, delicate ale Melaniei Ştefănescu au tresărit scurt, dar fiorul acela bun, ce le determinase mişcarea aproape imperceptibilă, s-a strecurat grăbit, ca un abur cald, către inima femeii, învăluind-o. A plecat ochii către Radu.

— Şi mămica mea era frumoasă ! îi spuse acesta, zîmbindu-i cu bucurie şi cu tristeţe, totodată. Îmi plăcea aşa de mult să mă plimb cu ea de mînă ! Dar nu putea să alerge cu mine. Zicea că o doare inima... Dumneavoastră nu vreţi să fugim puţin ? !...

— O să fugim mîine, Radule, îi spuse mama lui Bogdan, cînd o să fim desculţi şi în costume de plajă, o să alergăm pe malul mării... Acum mă tem să... nu-mi rup tocurile de la pantofi..., adăugă femeia zîmbind şi mîngîindu-i părul.

— Dar nu plecaţi cu Bogdan ?

— Unde să plec ?

— La munte, la Poiana Braşov ! De ce îl lăsaţi singur ?... Poate îi este şi lui dor !...

Degetele lungi, subţiri şi delicate ale Melaniei Ştefănescu au tresărit din nou... După cîteva secunde însă, s-au adunat ocrotitoare în jurul mîinii mici a băiatului...

„Nici nu ştii cîtă dreptate ai, Radule, îi şopti un gînd... «Poate i-o fi şi lui dor !»... „Lui — *poate !* Mie însă, *sigur!* Mie totdeauna mi-a fost dor de Bogdan... Şi-atunci cînd îl aveam în preajma mea... Nu mai vorbesc de perioadele în

care se afla în casa bunicilor lui, la munte, ori de anii pe care i-am trăit, chinuită, departe de el !... Dar, uite că aproape niciodată n-am ştiut să-i arăt acest lucru, să-l fac să-mi simtă sufletul... Mi-a fost ciudă că-şi iubeşte mai mult bunicii... Da, dar cît de frumos s-au purtat şi se poartă ei cu feciorul meu ! *«Al meu !... Al meu !»* răsuna ecoul, pe care marea, din preajmă, îl prelua şi-l împingea către zarea unde tremurau umbre tot mai întunecate...

— V-aţi supărat ? Vă rog să mă iertaţi ! spuse Radu, care începuse să alerge pe lîngă paşii, din ce în ce mai deşi şi mai repeziţi ai femeii... Vă rog să mă iertaţi ! repetă băieţelul, retrăgîndu-şi mîna din strînsoarea degetelor Melaniei... Dacă nu vreţi, o să alerg cu Ştefana... Ea este acum mămica mea !... mai spuse el, privind-o parcă din spatele unei perdele de aburi.

Melania se opri şi, aplecîndu-se puţin, îl îmbrăţişă, strîngîndu-l cu căldură la pieptul ei...

2

Ştefana îşi desprinse uşor buzele de cele ale lui Bogdan, ca să poată înghiţi o gură de aer.

— Mă sufoc ! spuse ea cu un zîmbet tandru. Vrei să murim aşa ?

— Cine nu şi-ar dori ca momentul lui ultim să se petreacă astfel ? răspunse Bogdan, sărutînd-o din nou.

— Mi-ai promis că dansezi puţin cu mine. Vrei să mergem la *discotecă* ? Sper să nu te doară piciorul !

— Cum să-ndrăznească el să-mi strice aşa minune de seară. Sigur că vom dansa. Hai să mergem ! adăugă Bogdan, în timp ce se ridicau de pe banca pe care stătuseră pînă atunci, înconjuraţi şi ocrotiţi parcă de alaiul multicolor al unor flori de trandafiri...

Trecuse aproape o oră, cînd, pe uşa *discotecii*, intră, frumoasă şi zîmbitoare, Mona. Era însoţită de un tînăr înalt, zvelt, cu o figură plăcută.

Întîlnind-o, ochii lui Bogdan s-au speriat, pe neașteptate. Și sufletul la fel !...

— Ce-o fi cu Mona aici ? rostiră buzele lui, fără ca șoapta să le poată fi stăpînită.

— Poftim ? ! întrebă Ștefana, neînțelegînd, dar Bogdan nu mai apucă să răspundă pentru că Mona, cu Cosmin de mînă, se și apropiase de ei. Intrînd, îl zărise pe Bogdan de la ușă printre tinerii ce-și consumau energiile într-un dans zvîcnit, colorat cu tot felul de murmure și lumini de zîmbet. Obrajii i s-au împurpurat pe loc, pentru ca, numai după cîteva clipe, dogoarea lor să se stingă în apele unei umbre de întristare : o descoperise acum și pe Ștefana. Inima, săgetată de o durere acută, trezită din amorțire, îi trimetea poruncă de oprire a pașilor ori de schimbare a direcției, dar ei, pașii, se îndreptau, ca halucinați, către grupul celor doi... Bogdan se oprise din dans și, cînd fata s-a aflat lîngă el, căutîndu-i ochii cu o privire parcă de pe altă lume, o întrebă, ca și cum în sala aceea, în care șerpuia un tumult de suflete și de întrebări, de doruri și de aspirații, n-ar fi fost decît ei :

— Ce e cu tine aici, n-ai plecat în străinătate ?

— Bună, Ștefana ! spuse Mona, întinzînd mîna către proaspăta ei colegă de facultate. El e Cosmin, adăugă, arătînd spre băiatul ce-o însoțea.

— Cosmin Deleanu ! se prezentă băiatul, înclinîndu-se în fața Ștefanei și a lui Bogdan.

— Medicinist, în anul al III-lea ! preciză Mona. I-a fost dor de mare, are el *un dor* anume... Eu aveam drum pe-aici — așa că am venit împreună. În noaptea aceasta ne întoarcem la București ; iar de mîine plec, cu mama și cu tata, către alte zări... sublinie ea, privindu-l, din nou, numai pe Bogdan, răspunzînd astfel parcă doar pentru el.

„Spune-mi că mă iubești, spune-mi că mă iubești..., că mă iubești..., mă iubești..." se zvîrcolea în ființa lui Bogdan un ecou ce sosea dinspre crestele munților ca o mireasmă ce-i pîrjolea pînă și răsuflarea...

„Și *gestul* meu s-a născut tot din iubire..., din iubire pentru tine..., gestul meu..." se completau, cu alte înlăcrimate armonii, silabele acelui *ecou.*

Inima Ștefanei, și sufletul, și gîndurile se uniseră toate, căpătînd chipul încordat al unui semn de întrebare : „De unde știe Bogdan de *plecarea* Monei ? Unde s-au întîlnit ? Cînd ?"

Presimțindu-i parcă tremurul de furtună, Bogdan spuse, ferindu-și privirea de săgețile ce porneau, ca într-un tir automat, din smaraldele fierbinți de sub fruntea Ștefanei :

— Ne-am întîlnit la Poiana... acum cîteva zile... Mona venise să-l aducă cu mașina pe Dan Panaitescu, pe *filozoful* nostru,... unchiul ei !

— Cum, „unchiul" ei ? De unde, pînă unde ? se pomeni Ștefana întrebînd, altceva decît ar fi dorit cu adevărat.

— Dacă e frate cu mama ? !... răspunse Mona zîmbind și zîmbetul ei fu parcă resortul ce declanșă un rîs general.

„Și Cosmin ?" păreau să întrebe ochii lui Bogdan, el fiind primul ce-și potolise hohotele de rîs... „De unde a răsărit acest Cosmin Deleanu, «medicinist în anul al III-lea» ? Hm ! *Se consolează* repede fata !" adăugă el în gînd. Dar, imediat, i se făcu rușine... și spaimă : „Dacă m-ar auzi Ștefana ? Și dacă ar ști ea ce s-a..." O prinse de după umeri, încercînd să și-o apropie. Simți o ușoară rezistență și în căldura aceea înăbușitoare i se păru că se strecoară o boare ca de gheață ce amenință să ofilească zîmbetul și pîlpîirile de jar din obrajii Ștefanei...

— Ne pare bine că v-am întîlnit și... *salut !* interveni Mona, ducîndu-și mîna, ca un soldat strengar, spre tîmplă. Facem și noi un dans, „mai stăm apoi puțin de vorbă cu marea" — adăugă ea, privind cald spre Cosmin — și, gata ! Plecăm ! Ce-a fost — a fost ! Ce-o fi... om trăi și-om vedea ! mai spuse, dintr-odată gînditoare, măcinînd între degetele mîngîiate ale propriilor ei mîini și vorbele, parcă și timpul, și destinul ! Și, luîndu-l de braț pe Cosmin, se amestecară în vîrtejul dansului în care respira întreaga sală...

3

După cîteva zeci de metri, Cosmin întoarse, ca mînat de un îndemn al inimii, capul înapoi. Maşina se afla tot în faţa porţii. Băiatul se opri şi aşteptă să vadă ce se întîmplă. Privind mai atent, i se păru că Mona e înăuntru, aplecată peste volan.

„Ce-o fi cu ea ? Nu, cumva, îi e rău ? !" îşi spuse, în timp ce făcea primii paşi către maşină. Dar, tocmai atunci, fata coborî şi deschise porţile. Se urcă din nou la volan şi introduse maşina în curtea vilei. Medicinistul, profitînd de umbrele înserării, ce-l învăluiau tot mai mult, se mişcă spre poartă, oprindu-se lîngă un copac. De-aici, privind peste gardul, care nu era deloc înalt, văzu cum Mona închide uşile garajului unde-şi aşezase maşina şi se îndreaptă spre vilă. Urcă cele cîteva trepte, scoase din poşeta, agăţată pe umăr, nişte chei şi, descuind, dispăru înăuntru.

„Aşa, va să zică !" murmură Cosmin, notîndu-şi într-un carneţel numele străzii şi numărul casei. Şi, spre a se convinge că n-a greşit în ceea ce bănuia el, a doua zi, după ce-a internat-o pe mama lui la spital, lăsînd-o în grija unui medic şi a unei tinere asistente, pe care-i cunoştea bine din timpul practicii, îşi îndreptă paşii spre casa Monei...

S-a plimbat prin faţa porţii mai mult de o oră... Casa părea pustie, deşi grădina ce-o ocrotea de suflul străzii vibra de culorile vii, sănătoase şi de parfumul încîntător al unor covoare de flori. Ici-colo, cîte un pom ornamental aşeza peste acest încîntător decor pete de umbră blîndă care mîngîiau chipul îmbujorat al florilor. Tocmai cînd se hotărîse să plece (îl potopise căldura, nu mai putea aştepta), pe uşa pe care o văzuse intrînd cu o seară înainte, ieşi Mona. Îmbrăcată sumar, cu părul strîns într-un coc, „construit" la repezeală şi cu o carte în mînă se îndreptă spre cel mai mare şi mai frumos pom din grădină care adăpostea un mic foişor. Ajungînd, se cuibări pe un fel de canapea mişcătoare, căreia îi imprimă un balans liniştit, abia perceptibil, în timp ce ea începu să citească.

Băiatul ar fi vrut s-o strige, şi să-i facă doar un semn — aşa, ca şi cînd ar fi trecut pe-acolo cu totul întîmplător : „te-am văzut, ştiu deci că m-ai minţit, dar nu înţeleg de ce ?“ „Cum, «de ce» ? îi răspunse un gînd... Dar, ce-ai fi vrut ? După ce că te-a luat în maşină, a fost atît de drăguţă cu tine — ca, o fată atît de frumoasă — voiai să-ţi aştearnă la picioare şi întreaga-i biografie ? Şi, la urma-urmei, poate că ţi-a spus adevărul : casa, ca şi maşina or fi ale unei prietene, ale unei prietene bune-bune, la care Mona îşi permite să vină mai des, să stea în grădină, aşa, ca acum, de pildă... Cu siguranţă că o să apară şi ea...“

Tocmai atunci uşa vilei se deschise şi pe trepte apăru... o bătrînică, îmbrăcată, pe jumătate, într-un costum ţărănesc :

— Mona, mamă, — strigă ea, privind spre micul foişor, vino repede şi te-mbracă. A dat tată-tău telefon, de la minister ; te roagă să te duci cu maşina, să-l iei, cică şoferul de-acolo nu ştiu ce-a păţit, a trebuit să plece urgent undeva...

...Seara era caldă şi frumoasă ! Cosmin şi Mona, aşezaţi undeva, sub o salcie, pe malul Lacului „Herăstrău“, direct pe iarbă, îşi bălăceau picioarele în undele întunecate ale apei. Se plimbaseră mult prin parc, pînă obosiseră, iar acum îşi spălau încordările atîtor întrebări şi mărturisiri, adunate toate parcă în tălpile înfierbîntate. Încălţările, puse alături, deşi arătau caraghioase prin contrastul dimensiunilor, păreau că se înţeleg şi ascultau şi ele, în tăcere, clipocitul apei vălurite de mişcările, aproape ritmice, ale picioarelor celor doi stăpîni...

Cînd maşina apăruse la colţul străzii, Cosmin îi ieşise, dintr-odată, înainte. Mona a frînat brusc, intrigată de *neatenţia* tînărului.

— Domnişoară, domnişoară, „vă rog să mă scuzaţi că dau buzna cu întrebarea mea — spuse medicinistul deschizînd portiera — dar trebuie să ajung cît mai repede la...“ Ministerul... Mă luaţi şi pe mine ?

Mona, puţin palidă de spaima „accidentului“, îşi reveni pe loc, fulgerîndu-l, la început, cu tăişurile albastre ale ochilor încruntaţi. Dar apoi, înţelegînd...

Își dăduseră întîlnire pentru seara aceea... Pe fată o impresionase povestea destinului trist al lui Cosmin...

— Nici nu l-am cunoscut, înțelegi — i-a spus el, a pierit cînd eu aveam un singur an. Era marinar, căpitan de vas. L-a prins o furtună cumplită, undeva în Pacific, vasul a fost grav avariat și n-a mai putut ieși din vîrtejul valurilor. O parte din echipaj a scăpat; la ordinul lui, cei mai mulți oameni au plecat cu cîteva bărci pe care le aveau la îndemînă. I-a „pescuit", după mai multe zile, pe cei ce mai trăiau, un vapor străin, franțuzesc, parcă. Așa s-au aflat amănuntele catastrofei. Tatăl meu a rămas ultimul pe vas, dispărînd, se pare, odată cu acesta... Nu ne-a rămas de la el decît o fotografie, în uniforma de marinar. Mama spune că eu îi semăn leit. Ea nu s-a recăsătorit. M-a crescut singură...

Cînd mă uit la fotografia aceea, am, de fiecare dată, senzația că-mi vorbește, că mă strigă... Poate că, în ultima lui clipă, cînd va fi înțeles că moare, s-a gîndit la mine... Poate că m-a strigat pe nume... și strigătul acela aleargă, de-atunci, mereu, din val în val, pe imensitatea fără de sfîrșit a apelor și, din cînd în cînd, ajunge la mine. Să nu rîzi, dar, în acele clipe, simțind că mă înăbuș, îmi vine să alerg și eu spre malul mării, ca să fiu mai aproape, să-l aud mai bine și să mă pătrund de toată durerea aceea sfîșietoare ce-mi poruncește să nu-l uit... De-atîtea ori mă cuprinde un dor nebun de el și nu mi-l potolesc cu adevărat decît ajungînd la mare și *stînd de vorbă cu ea*... În asemenea împrejurări, îmi caut un loc, un colțișor în care să fiu, pe cît e posibil, singur. Dar cum asemenea minune rar se întîmplă, îmi imaginez că nimic și nimeni nu se află în jur și că apele mării nu sînt tulburate de prezența nici unei ființe omenești. Atunci, privind în zarea-zărilor, departe, de parcă aș privi de-a dreptul în cer, văd cum se înalță, dintr-odată, munți de apă ce încep să se încaiere, să se lupte, să se zbuciume, prinzînd în vîrtejul lor și nimicind ființa unui vas, care e nevoită să dispară, treptat și cu durere, în nebunia aceea verde-cenușie, poruncită de forțe scăpate din lumina echilibrului ce ține lumea în palmă. Și, cu ultimul catarg ce se mistuie, pornește către mine acel strigăt... de disperare și de șoaptă mîngîietoare, totodată: „Cosmineee! Cosmineee!...". Adunîndu-l

picătură cu picătură, mă eliberez de încordare și-mi iau, pentru neuitare, alte și alte puteri... Sigur că la mare nu pot să ajung decît cel mult o dată pe an... Iar în anul acesta...

— Dacă vrei, dăm mîine o fugă pînă la mare ! a țîșnit vocea Monei, pornită parcă din adîncurile ființei încălzite de mărturisirile, atît de neobișnuite, ale acestui băiat. „Ca să vezi, își spunea ea ascultîndu-l, cine ar fi crezut că... Dacă aș spune cuiva că am auzit cu urechile mele asemenea vorbe, rostite cu patos egal, dar atît de sincer, dezarmînd orice fel de suspiciune pentru *poză*, pentru *profunzime căutată*, de două parale deci, dacă aș spune, așadar, cuiva... mi s-ar răspunde, aproape sigur cu : «Fugi de-aci, baliverne ! Sau, în cel mai bun caz, prefăcătorie, poveștI, fetițo, care să amețească ființele naive ! Hai să fim serioși : taică-său a murit cînd el avea un an și *băiatul* e obsedat o viață de acest lucru !... Nu se-nghite ! Nu vezi că n-are... bază, deci logică ?!... Doar dacă junele nu e *într-o parte ? !*» Hm ! Așa, va să zică : «într-o parte» ! Curios lucru : cum ți se revelă zonele mai calde și mai învolburate ale ființei omenești să te simți îndemnat să etichetezi acea ființă ca fiind «într-o parte», ieșită din rînd, din normal ! De ce, oare ? De unde acest mod de a judeca și mai ales pe cei ce *zboară* către zenitul tuturor aspirațiilor, chiar dacă, în momentul decolării, motoarele nu le sînt pregătite ? !...“

— Dacă vrei, dăm mîine o fugă pînă la mare ! a repetat Mona, strîngînd în palma sa mîna lui Cosmin. Îl rog pe tata să-mi dea mașina și mergem ! Eu cred în... obsesia ta, Cosmine ! Cred, să știi !... De altfel, și eu... Poate-o să ne cunoaștem mai bine și-atunci...

4

Acum dansau, strîns îmbrățișați. Se cînta un tango.

— De unde îl cunoști pe Bogdan ? întrebă Cosmin, desprinzîndu-se și privind în ochii Monei.

— E un prieten mai vechi !

— Şi Ştefana ?

— Ştefana e iubita lui !

— Mda ! De-aceea te privea cu atîta „căldură" cînd...

— Da, de-aceea ! răspunse Mona cu glas asprit...

— Ce s-a-ntîmplat, te-am supărat cu ceva? se alarmă Cosmin.

— Nu m-ai supărat cu nimic ! Hai să ieşim ! E un aer aici care mă-năbuşă... Parcă simt şi eu nevoia „să stau de vorbă cu marea !"...

— Deci te-ai întîlnit cu Mona la munte, spuse Ştefana, înfrîntă totuşi în străduniile ei de a nu-l întreba nimic pe Bogdan în legătură cu acest lucru. Pînă atunci discutaseră despre cu totul altceva. Simţise şi înţelesese că Bogdan e foarte bucuros pentru că ea ocoleşte acea zonă cu epicentru înconjurat de atitea semne de întrebare şi de îngrijorare, pe care, desigur, doar o bănuia datorită intuiţiilor din fiinţa sa şi suspiciunilor ce-o învăluiau din cînd în cînd.

— Înseamnă că ţi-a fost bine !... Cît a stat acolo ? adăugă cu un anume tăiş în voce, pe care Bogdan i-l cunoştea foarte bine.

— Cîteva ore ! răspunse băiatul numai la ultima parte a întrebării. Cît putea să stea dacă doar l-a adus pe *filozof ?*

— Ştiind că tu te afli acolo, „adusul" putea să fie doar un pretext...

— Uite că n-a fost, pentru că n-a ştiut !

— Vorbă să fie !...

— Ştefana, spuse Bogdan cu glas îndurerat. Eu am plecat de-acolo şi am venit pentru tine la mare... Şi ştii bine de ce am venit...

— Dar ea, ea de ce-a venit şi aici ?

— Ca să ne vadă pe-amîndoi... cum ne iubim şi... să fie fericită ! De-aceea l-a adus şi pe „medicinist"...

— Drăguţ băiat !

— Văd c-ai observat !

— Pe ăsta pe unde l-o fi găsit ?

— Ştefana !...

— Ho, că n-am omorît-o ! Mă bucur şi eu... pentru ea ! Dar şi pentru tine... Poate-ai scăpat ! Acum îşi îndreaptă *artileria* în altă parte ! Sau nu-ţi convine ?!... Spune : îţi convine sau nu ? îl somă, Ştefana, privindu-l adînc, în luminile ochilor...

Întunecat la faţă, Bogdan s-a oprit din dans, încercînd să-şi ducă o mînă spre frunte. Ştefana i-a prins-o şi i-a strîns-o la pieptul ei...

— Iartă-mă ! exclamă ea cu sinceritate. Avea dreptate bunicul : „Ca să te înţelegi cu *celălalt*, îţi trebuie înţelepciune şi un colosal efort de voinţă !" Am să mă gîndesc tot mai des la luminile din aceste cuvinte ! Să nu le uiţi nici tu, Bogdane ! Dar să ştii că lumina nu-şi poate clădi casa decît pe temelie de lumină. Învaţă *citatul*, premiantule ! E „din... mine !" mai adăugă ea, zîmbind şi mîngîindu-i, cu infinită dragoste, obrazul...

— Bună-seara, doamnă Ştefănescu ! spuse Mona în clipa în care se întîlni, în faţa uşii, cu mama lui Bogdan.

— Bună-seara, domnişoară Mona ! răspunse Melania, plăcut surprinsă. Ce faci, pe-aici ? De cînd eşti la mare ?

— Permiteţi-mi să fac, mai întîi, prezentările : mama lui Bogdan şi Cosmin Deleanu, student la Medicină.

— El e Radu, *cavalerul* meu din această seară ! adăugă doamna Ştefănescu, arătînd spre băieţel. E fratele Ştefanei ! În timp ce *tinerii* dansează, noi ne-am plimbat pe malul mării. Dar acum ar cam fi vremea să se termine cu zbînţuiala. Nu i-aţi văzut ? Cred că sînt înăuntru !

— Ba da, i-am văzut ! răspunse Mona. Noi am plecat mai repede. Ne grăbim ! Am venit doar pentru o zi. În seara aceasta ne întoarcem la Bucureşti.

— Acum, noaptea ?! întrebă Melania cu oarecare îngrijorare în glas.

— Nu-i nici o greutate, eu am condus şi noaptea ! Am plecat ! Sănătate şi toate cele bune ! mai spuse Mona.

— Mulţumesc ! La fel ! Şi pentru părinţi !... Şi-acum hai, Radule, să vedem ce fac „zbînţuiţii" noştri, să-i mai

scoatem la aer şi să mergem să mîncăm, că mi s-a făcut o foame !...

— Şi mie !... răspunse băieţelul zîmbind, în timp ce-o prindea, din nou, de mînă. Deşi obişnuite de-acum, degetele Melaniei Ştefănescu se bucurară iarăşi de atingerea tandră a acelui bulgăraş fierbinte de carne ce le strecura, cu fiecare rotunjire, lumini de trăire sinceră, de mîndrie şi speranţă, dintr-o lume fragedă şi nevinovată.

CAPITOLUL VI

1

Cu capul sprijinit în palmă, Bogdan privea, mai departe, prin fereastra vagonului în care se urcase cu aproape două ore în urmă. Peste imaginile lucrurilor de-afară ce se înghesuiau unele într-altele, speriate parcă de alunecarea dezlănțuită a trenului, stăruiau încă, zîmbitoare, trei chipuri : al Melaniei Ștefănescu, al Ștefanei și al lui Radu. „Mama între Ștefana și Radu ! Mama, cu chip de lumină, între..." exclama, a cîta oară, un gînd fierbinte și neliniștit al lui Bogdan. „Dacă mi-ar fi spus cineva, bineînțeles că n-aș fi crezut !... Dar am văzut-o cu ochii mei... iat-o,... iat-o !... E ea, nu ? E ea !..." Care «ea» ? Care ?..."

De cînd sosise la Mamaia și se petrecuse „scena" aceea pe plajă, căreia îi urmaseră atîtea încă și mai și, Bogdan avea impresia că s-a întîlnit cu *altcineva*. Pe Ștefana o recunoștea : ea era frumoasă (parcă și mai frumoasă așa cum arăta acum — bronzată —), și pură, și tandră... Și mai era — așa cum avusese și altădată prilejul s-o vadă — tot atît de tăioasă — atunci cînd i se părea ei că ceva nu e clar : tăia pînă în miezul lucrurilor, cu sînge rece parcă, tăia ca să ajungă la firul de lumină din care se hrănește viața... Și gata de răsucire pe dinăuntru era, așa cum o mai văzuse și..., da, da, gata de răsucire la orice suflare cu nume străin de simțirea curată, și bună, și caldă... Cu Ștefana, din cîte-și putea da seama Bogdan, concluzia era : *ori, ori !*... Soluție deci cu raport *disjunctiv !* Pentru ea, cale de mijloc — nu există !... Și, totuși, viața !... Și, cînd ascultă această șoaptă a sufletului, un fior, binecunoscut,

îl străbătu pe Bogdan din cap pînă în picioare... Hm ! Dar ce știau ei, de fapt, despre viață ? !...

În sfîrșit, pe Ștefana... Și pe Radu *îl cunoștea :* el rămăsese același băiețel simpatic, cald la suflet, uneori frumos năstrușnic... Lui Bogdan îi plăcea foarte mult de Radu. Ca, de altfel, și bunicului, care-i vorbise atîta despre acest copil, mai ales după ce-l reîntîlnise atunci, în parc, cînd...

Mama sa însă... era *alta, al-ta !* silabisi inima lui Bogdan. Aici lucrurile se încurcau. Acel gînd fierbinte și neliniștit i se rostogoli prin toată ființa, făcîndu-se mare, mare, amenințînd să rupă zăgazul ce păstra în lumină *rostul înțelegerii.*

Spaima cea mai grea era generată de ideea de *nedreptate !* „La baza căreia se află necunoașterea — își spuse Bogdan. Da, am nedreptățit-o pe mama, fiindcă n-o cunosc ! *Eu,* mărturisesc sincer, n-o cunosc ! În definitiv, ce știu *eu* despre dînsa ? Că e mama — și-atît ! Că m-am bucurat atîția ani să ies, de mînă cu ea, în fața lumii, fiindcă era frumoasă. Dar, de cum ajungeam acasă, alergam la bunicul și la bunica... Cu ea nu stăteam niciodată de vorbă. N-am simțit nevoia !... Nici cu ea și nici cu tata ! «Cuum ? N-am simțit nevoia să stau de vorbă... ? ! Ba, nu, nu e adevărat ! În ultimii patru ani...». Fiindcă nu mai erau lîngă mine tot timpul, asta e ! Și poate pentru că anii mei aveau nevoie și de alte deslușiri decît cele primite de la bunici... Cu toate că... «Să zicem că este așa ! Dar cînd veneau, cînd soseau mama și tata în țară, de cîte ori i-am provocat eu la vreo discuție serioasă, de cîte ori le-am arătat că aș fi avut nevoie de ei ? !...» O situație foarte clară este cea din vara aceasta. Nu voiam eu să discut cu mama ? Și, poate, că i-aș fi spus și despre Ștefana... Dar ea s-a dus mai întîi la școală, a stat de vorbă cu diriginta Ștefanei și, cînd a venit, a dărîmat totul ! Pacă era o străină, așa s-a purtat cu mine !...

«Dar eu, eu cum m-am purtat cu dînsa ? Și ce i-am răspuns ? Și cum s-au purtat și bunicii ? Oare ei *o cunosc* pe mama ? Știu ei cine a fost Melania *Barbu* ?»...“

Întrebarea i se înfipsese ca un cui fierbinte sub frunte. Se ridică și se aplecă puțin peste fereastră, inspirînd, ca-ntr-un exercițiu de gimnastică, de două-trei ori, din

aerul ce mîngîia cu degetele de foc trupul nesfîrşit al trenului care-l spinteca în două cu goana lui nebună...

Numele de fată al mamei, pe care fiinţa lui Bogdan îl păstrase, parcă fără ştirea lui, într-o cămăruţă de taină, îi evocă, dintr-odată, destinul tragic al aceleia ce-i dăduse viaţă. De fapt, nu ştia mare lucru în acest sens. Şi, mai ales, nu fusese interesat să ştie. El avea părinţi, avea şi bunici... Avea casă frumoasă, haine, bani, maşină... Se plimbase chiar şi în străinătate... El avusese şi avea... tot ceea ce-şi dorise... Acum apăruse şi Ştefana !...

Se aşează la loc, pe scaun, strîngîndu-şi fruntea între degete...

2

Cu cheia apartamentului în mînă, Melania Ştefănescu urca treptele hotelului, numărîndu-le... în suflet : nouăsprezece, douăzeci, douăzeci şi...

Patul, pustiu, o aştepta cuminte şi stingher. Braţele lui moi, fără de viaţă, o cuprinseră foşnind supuse şi sfioase...

„Poate că ar fi trebuit să-i spun... De mult ar fi trebuit să-i spun... Aşa, sufletele noastre ar fi fost, fără îndoială, mai aproape !"...

...Sărbătoarea Revelionului era în toi. Cîteva sute de tineri foiau prin sălile Palatului Republicii, mulţi dintre ei cu măşti pe faţă, ca la carnaval. Cu toţii erau încîntaţi de prezenţa, în această noapte de hotar dintre ani, într-un cadru în care altădată nu puteau fi întîlniţi decît regii şi marii demnitari ai ţării. Acum se organizase aici revelionul tineretului din Bucureşti. Melania Barbu, studentă în anul al III-lea al Institutului de Studii Economice, cum se numea pe atunci, dorise foarte mult să se afle în această noapte într-un loc în care nu mai fusese niciodată, care o emoţiona profund prin încărcătura de istorie înmagazi-

nată, oferindu-i, în plus, condiții excelente de a se pierde în mulțime, de a nu fi recunoscută de nimeni. Primise o invitație din partea organizației de tineret a facultății. Asemenea invitații se oferiseră și altor tinere și tineri, colegi de-ai ei, ca și altor studenți din diverse facultăți și institute, unor tineri muncitori, elevi, ziariști, ori lucrători în tot felul de instituții din Capitala țării. Erau acum cîteva sute, cîntau, stăteau la mese, ascultau programele artistice, organizate anume pentru ei, discutau, plimbîndu-se, încîntați de tot ceea ce vedeau și simțeau.

În sala cea mare, mai ales, se dansa. Melania, îmbrăcată într-un frumos costum de *paj*, pe care îl împrumutase de la o prietenă, studentă la Institutul de Teatru, se pomeni invitată la dans de către un *arlechin*. S-a bucurat, căci pînă atunci umblase tot singură, dintr-o sală în alta, refuzînd să răspundă la diverse vorbe ce se rosteau în juru-i, să dea curs invitațiilor ce i se făceau. Se cînta acum un vals, care îi plăcea foarte mult, și ar fi vrut să danseze. Arlechinul sosise tocmai la timp. Înalt, suplu, „executase" în fața ei o plecăciune vădit exagerată, după care prinzînd-o de mînă, se avîntă în mulțime, lansîndu-se în legănări blînde și perfect echilibrate. Dansau de parcă ar fi fost unul, nu doi ! Armonia desăvîrșită a mișcărilor perechii pe care o formau fu observată, în curînd, de toți cei din jur. Un loc liber, din ce în ce mai mare, se făcu în preajma lor. Fără să-și dea seama, rămaseseră singuri în imensitatea acelei săi. Mîinile li se încleștaseră, un anume tremur al celor două trupuri se unea în același flux, stăpînindu-i deopotrivă, pînă cînd și respirația era, parcă, una singură. Ascultau un cîntec frumos, un cîntec vrăjit. Se supuneau dulcei lui armonii...

S-au oprit, trezindu-se, parcă, dintr-o lungă visare, în clipa în care întreaga sală a început să bată din palme și să strige : „Jos măștile !". Și le-au scos amîndoi în același timp, cu mîini tremurătoare, în vreme ce inimile lor, ca și ale altora, împinse de o adîncă emoție, se aflau într-o încordată așteptare. Întîlnindu-se, de data aceasta de nimic stingheriți, ochii le-au rămas într-o încîntare mirată. Exclamațiile sălii i-au trezit pentru a doua oară. Atunci *arlechinul*, cel înalt și suplu, a făcut, din nou, o plecăciune în fața strălucitorului *paj*, rostindu-și numele : Daniel

Ștefănescu, după care a adăugat: student în anul al IV-lea la Politehnică. *Pajul* cu părul lung și ochi albaștri, și-a prezentat, de asemenea, identitatea.

— „Am să-ți spun Lia, rosti arlechinul, Lia ! Lia ! repetă el, iar sala, ca o cutie de rezonanță, îi întorcea parcă ecoul în urechi. Prinzînd-o apoi de mînă, ca pe o adevărată prințesă, o purtă prin fața sutelor și sutelor de ochi, ce nu se mai săturau privind-o. Aplauzele nu mai conteneau. Ajungînd în fața unei uși, Daniel îi făcu semn de retragere. În sală se mai striga încă : „Bravo !" se mai auzeau bătăi din palme...

În noaptea aceea *mare*, fiecare din cei doi tineri s-a întors pe drumul de viață străbătut pînă atunci, luîndu-l pe celălalt tovarăș și martor.

Lia suferise și plînsese prea mult ca să mai poată lăcrima ușor. De atîta foc ce-i arsese sufletul, parcă se uscase pe dinăuntru. La asprimile vieții se învățase să răspundă cu asprime, iar răutățile lumii o provocaseră într-atît, îi modificaseră aproape firea, făcînd din ea un om dur, încrîncenat.

Totul pornise de la moartea tatălui ei pe frontul din *Răsărit*, în iarna anului 1944. Fusese învățător și ofițer de rezervă, cu gradul de căpitan. Comandase o companie, în fruntea căreia pierise, într-una din lupte. După '44, lucrurile începuseră să se schimbe și în satul lor. Primar s-a autoales cel mai rău și mai de nimic om, care acum își spunea comunist, deși, numai cu cîțiva ani în urmă, purtase cămașă verde, de legionar, și centură cu pistoale la șold. Din cauza lui, tatăl Liei, care era și directorul școlii din sat, fusese scos din învățămînt, pentru cîtva timp, deoarece nu se învoise cu nici un chip să meargă alături de „arhanghelul lui Dumnezeu", precum se autoproclamase „colosul de carne și de violență" (după vorbele cu care îl numeau sătenii).

Acum războiul în care fusese trimis și învățătorul Mihai Barbu și își pierduse viața, era condamnat și, odată cu el, cei ce luptaseră *acolo*. Fiindcă învățătorul nu mai era, „colosul de carne și de violență", rămas neschimbat, în afara cămășii verzi la care renunțase (pistoalele și le păstrase, chiar dacă nu le mai atîrna

în mod vizibil la sold), a găsit de cuviință — „judecînd" cu mintea lui de „preistoric animal", cum ar fi zis un poet — „să suporte consecințele" (expresie ce-i plăcea foarte mult, de aceea o și repeta în orice împrejurare, fie că se potrivea, fie că nu : „să suporte consecințele !") soția învățătorului, ea însăși dăscăliță.

Așa se face că Margaretei Barbu, mama Liei, i s-a interzis, într-o zi din primăvara anului 1945, de către primar, să mai vină la școală. Fără să aștepte vreo hotărîre a organelor de învățămînt, în acest sens, primarul a trimis polițaiul comunei s-o scoată din clasă și să păzească poarta școlii spre a nu mai intra de-atunci înainte. Învățătoarea, care trecuse prin chinuri cumplite, generate de moartea soțului ei, îmbolnăvindu-se de inimă, a fost atît de surprinsă de acest gest brutal și nedrept, încît n-a mai rezistat, a făcut infarct, a căzut cu capul pe catedră și a murit. Lia se afla de față, printre elevii clasei în care s-a petrecut nenorocirea. N-a putut să uite și nu va uita niciodată prin ce grozăvie a trecut atunci. Nu împlinise încă opt ani. A rămas singură pe lume ! Părinții ei nu mai aveau nici un fel de rude în viață, iar ea nici un frate și nici o soră. Satul întreg a fost cutremurat. Participînd la tragedia întîmplată sub ochii ei, fata a leșinat, și-a pierdut cunoștința, iar cînd și-a revenit tremura ca o frunză bătută de vînt și țipa într-una, strigîndu-și mama.

A fost internată degrabă într-un spital, unde a zăcut cîteva săptămîni, zbătîndu-se între viață și moarte. De gospodăria lor, care rămăsese, dintr-o dată, fără nici un stăpîn, ca și de cele trebuitoare înmormîntării învățătoarei s-a îngrijit un vecin al familiei Barbu, un bărbat de aproape șaizeci de ani, care avea copii și nepoți, dar căruia îi murise soția de mai mult timp. S-a mutat în locuința foștilor învățători ai satului, îngrijind de toate și, în primul rînd, de Lia, pe care și pînă atunci o iubea ca pe propriii lui nepoți. În noianul de durere și de disperare ce-o cuprinsese, fata s-a socotit norocoasă cel puțin de data aceasta, deoarece și ea îl iubea pe „nenea Marin", acceptînd astfel ca bătrînul să-i fie tutore.

Peste cîțiva ani, Lia a intrat la liceu, într-un oraș din apropiere și, cu excepția vacanțelor, și-a petrecut toată perioada școlarizării în internat. Au urmat apoi anii de

facultate. Melania Barbu a învățat bine și ca elevă și ca studentă. S-a impus prin inteligență și seriozitate, dar și printr-o anume maturitate care mereu i-a întrecut vîrsta. Colegii, profesorii o apreciau, dar nu o dată i-au reproșat duritatea din comportare, de care ea era conștientă, socotind-o însă necesară, încorporîndu-și-o ca pe o trăsătură de bază a firii ei. Pentru că prea mult suferise din partea unor oameni ticăloși și răi, care-i mutilaseră pur și simplu destinul, fata aceasta — întruchipare, după imaginea ce-o oferea ochilor, a feminității prin excelență și a frumuseții desăvîrșite („Frumoasă de-ți taie respirația !", spusese, cîndva, un coleg de-al ei) — simțea parcă mereu nevoia suferinței altora, provocată cel puțin de o vorbă tăioasă, ori măcar de o ironie bine plasată. Se exersase în direcția aceasta. De aceea, sufletul ei se baricada continuu chiar la bunele sentimente ale celor din jur, iar urechile îi rămîneau surde la vorbele frumoase cu care, nu arareori, era întîmpinată. Lumea de dinăuntru a Melaniei Barbu se chircea astfel tot mai mult, iar studenta părea pornită pe un drum din care cu greu s-ar mai fi putut abate.

Noaptea aceasta *mare* însă, noapte de hotar în scurgerea ireversibilă a timpului, era pe cale să croiască o cotitură. Cu ochii înotînd în lacrimi, Lia privea pentru prima dată cu deosebită căldură, după un timp lung, un chip omenesc, chipul acestui tînăr *arlechin*, care, pe neașteptate, îi ieșise în cale, o purtase în vîrtejul de vis al valsului aceluia de neuitat, apoi o înfățișase mulțimii adunate în sala imensă a Palatului ca pe o adevărată regină.

3

Înțelegerea făcută era limpede : Daniel urma s-o aștepte în gară, la ora cînd avea să sosească trenul de București. El terminase sesiunea de examene și plecase acasă, în orășelul de la poalele munților, unde locuiau părinții

săi, profesorii Mădălina și Dragoș Ștefănescu. Sosise și pentru Lia ziua plecării. Începuse să-l iubească pe Daniel încă din noaptea revelionului. Era o iubire liniștită, ponderată, pe care sufletul fetei o primise cu însetare, dar și cu teamă. *Arlechinul* însă devenise, tot, o vîlvătaie. Vorbele și gesturile, întreaga lui comportare o convinseseră pe Melania despre acea frumoasă mistuire ce-i cuprinsese ființa. Stabiliseră să se căsătorească chiar în vara aceea. Dar părinții lui Daniel încă n-o cunoșteau...

La Goleşti, trenul s-a rupt în două : prima parte a vagoanelor, dimpreună cu locomotiva, și-au continuat drumul spre Pitești și de-acolo, mai departe. Celelalte vagoane au primit în fruntea lor o nouă locomotivă, pornind, după cîtva timp, pe linia ce ducea spre Cîmpulung.

Trenul urca pante domoale, gîfiind printre grădinile de pruni și de meri. Pe culoarul vagonului, cu coatele sprijinite de fereastra deschisă, Melania admira în tăcere statui de dealuri, purtînd pe creștete grămezi de bogăție și de frumusețe, rezemate în lumina soarelui de vară. Aerul, spintecat de trupul greu și mare, de fier șerpuitor, îi înfiora părul, transformîndu-l în mîngîietoare aripă, aflată parcă într-un zbor de recunoaștere. În ființa fetei se nășteau și mureau, pe rînd, fulgerări de nădejde și de spaimă. Ziua aceea urma să consemneze un alt memorabil moment din drumul existenței sale, care, pînă atunci, cunoscuse nenumărate meandre.

Întorcîndu-se în compartiment, constată, cu surprindere, că pe locul său se afla acum o femeie de vreo 40—45 de ani, îmbrăcată frumos, chiar elegant, cu un chip conturat din trăsături regulate și încălzit de luminile verzi ale ochilor. Stătea de vorbă cu o tovarășă de drum mai în vîrstă. Se urcaseră, probabil, la una din stațiile pe care trenul le numărase în cale. Observîndu-le, Melania simți, pe loc, cum ceva se răsucește în sufletul său : era același sentiment de frustrare ce-o încerca de fiecare dată cînd se socotea nedreptățită. Se încorporase atît de adînc în ea, impus de necazurile prin care trecuse, încît și atunci cînd n-ar fi avut neapărat motiv să prindă glas, se revărsa fără cruțare peste oricine îi apărea în drum.

— Compartimentul este destul de mare, izbucni Melania, cu o voce tăioasă, și liber, în același timp ; puteați să observați, deci, că singurul loc ocupat, dinainte de a veni dumneavoastră, este cel pe care v-ați așezat. Valiza de deasupra indica acest lucru !

Cele două femei au rămas înmărmurite. Observația făcută de fată era atît de grosolană și de nemotivată, în fond, încît nici nu merita răspuns. De aceea, ridicîndu-se, doamna cu ochii verzi îi aruncă o privire încărcată de dispreț și, ciudat, de compătimire, spunînd în același timp :

— Te rog să mă ierți, fetițo ! Ai dreptate, eu am greșit. N-am fost destul de atentă. Îmi pare rău ! Să mergem în alt compartiment, Ileano ! adăugă ea, adresîndu-se celei cu care vorbise pînă atunci.

Au ieșit fără să privească înapoi.

— Mădălina, de ce n-ai pus-o la punct pe obraznica aia ? zise Ileana cînd cele două femei se așezară pe una din băncile altui compartiment. Asemenea jignire n-am mai înghițit de mult.

— Nu merita efortul ! De altfel, cred că răspunsul primit o afectează mai mult decît dacă i-aș fi vorbit pe măsura grosolăniei cu care ne-a întîmpinat.

Într-adevăr, rămînînd singură, Melania simțea cum îi ard obrajii de ciudă. Efectiv îi părea rău pentru felul atît de nepotrivit în care se purtase. De încordare, începu să plîngă. Ca în atîtea alte împrejurări, mai mult sau mai puțin asemănătoare, își dădu seama că, și de data aceasta, acționase așa cum nu se cuvenea și cum ar fi îndemnat-o adevărul adevărat al firii sale. Atunci cînd apărea însă o situație sau alta, în care ceva, oricît de mic, o deranja, nu se putea stăpîni. „Nu e bine !“ își spuse fata printre lacrimi, în timp ce trenul se oprea în gara finală a traseului. Speriată, Melania privi, în fugă, pe fereastră. Scoase apoi repede batista din buzunarul rochiei cu care era îmbrăcată și își șterse ochii. Stătu cu ei închiși cîteva clipe spre a se liniști. Se apropie, din nou, de fereastră și privi spre peron. Din vagoane, coborau ultimii pasageri. Peronul era încărcat de lume. Își luă și ea valiza și ieși. Cînd ajunse la ușă, îl văzu la cîțiva pași doar, la celălalt capăt al va-

gonului, pe Daniel, alături de un bărbat în vîrstă cam de vreo 50 de ani. Amîndoi au îmbrățișat-o, pe rînd, pe *doamna cu ochii verzi,* căreia Melania i se adresase atît de urît. Un junghi îi străpunse inima. Paloarea îi cuprinsese fața. Ochii lui Daniel o căutau. Cum o zări, alergă spre ea strigînd-o : „Lia, Lia ! Sîntem aici !" Fata ar fi vrut să se întoarcă în vagon, să părăsească, dacă s-ar fi putut, imediat peronul, să plece oriunde, în lume...

— Ce s-a întîmplat cu tine, ți-e rău ? o întrebă îngrijorat Daniel, care ajunsese în fața scărilor. Îi luă valiza din mînă și o ajută să coboare. Apoi o strînse la piept și o îmbrățișă. Lia nu putea să scoată nici un cuvînt. Se uită rătăcită către femeia aceea, despre care înțelesese că este mama iubitului ei. Între timp, Mădălina și Dragoș Ștefănescu ajunseseră lîngă cei doi tineri.

— Mamă, tată, spuse Daniel, v-o prezint pe Lia ! Ea e fata cu care vreau să mă căsătoresc...

— Mda ! Nici că se putea mai bine ! rosti, ca pentru sine, mama băiatului. Noi ne-am și cunoscut, cum s-ar spune am avut această „plăcere".

Profesorul Dragoș Ștefănescu avea obrazul luminat de un zîmbet cald. După înfățișare, fata pe care o alesese Daniel îi plăcea foarte mult. Îi întinse mîna și o întîmpină cu vorbe frumoase, potrivite cu împrejurarea în care se aflau.

— Vă rog să mă iertați, doamnă, spuse Lia, care nu-și luase aproape ochii de la mama lui Daniel. Regret din toată inima ieșirea mea, cu atît mai mult cu cît dumneavoastră nu erați cu nimic vinovată.

— Dar ce s-a întîmplat ? izbucniră cei doi bărbați aproape în același timp.

— Nimic ! răspunse profesoara, încercînd să treacă peste incidentul atît de neplăcut, dar încordarea de pe chipul ei arăta că sufletul nu numai că n-o asculta, ci, dimpotrivă, că abia acum începe să se îngrijoreze. În tren își spusese : „Să fie sănătoasă ! O bădărancă și atîta tot ! Într-adevăr nu merită să-ți macini, fie și numai pentru cîteva minute, nervii pentru ea". Dar acum descoperise că „bădăranca" urma să-i devină noră...

4

Bătrînul stătea pe prispa casei şi fuma. În ziua aceea împlinise 74 de ani. De peste 14 ani *vedea* de casa *domnişoarei*, care rămăsese singură pe lume. O vreme treburile merseseră bine, atîta cît puterile lui nu se ofiliseră. „Moştenise" de la familia învăţătorului Barbu vite, păsări, pămînt. S-a îngrijit de toate, cum a putut. Din ceea ce cîştiga, îi trimitea *domnişoarei* o parte, „ca să aibă de cheltuială", iar alta o strîngea — ban pe ban — „să fie pentru atunci cînd se va căsători şi îşi va întemeia un rost al ei". Pentru sine nu cheltuia aproape nimic.

„Ai ajuns o slugă ! îi strigau, din cînd în cînd, copiii şi nepoţii. Munceşti fără nici un fel de simbrie. Slugă, asta eşti !"

„Ba, pardon ! răspundea, în asemenea ocazii, «nenea Marin». Abia acum mă simt şi eu cu adevărat stăpîn. Cît am fost tînăr, munceam de zece ori mai mult şi eram plin de datorii. Cînd v-aţi făcut mari, voi, copiii mei, mi-aţi luat treptat-treptat totul. Atunci ajunsesem slugă, la voi ! Mutîndu-mi viaţa şi munca doar cu o palmă de loc alături, peste un gard, am devenit din nou stăpîn. Nu mă mai suduie nimeni pentru te miri ce nemulţumire i se năzare. Fac cît pot ! Cînd vine pe-acasă, domnişoara Lia nu-mi face nici cea mai mică observaţie. E mulţumită, sau cel puţin aşa pare. Necazurile ei nu de la mine pornesc, ci de la lume, de la lumea asta în care se mai află atîţia haini, oricînd în stare să te sfîşie. De altfel, uitaţi-vă la voi !..."

Cei de peste gard îl lăsau atunci în pace, uitînd aproape de el. Singurul suflet de om care intra cu regularitate în bătătura foştilor învăţători ai satului era Vasilică, nepotul cel mai mic al lui „nenea Marin". Se născuse după dispariţia tragică a soţilor Barbu. Acum avea unsprezece ani, trecuse în clasa a V-a. De cînd începuse să meargă în picioare şi să rupă vorbele, băieţelul număra, parcă, ulucile din gardul ce-l despărţea de bunicul său, trecînd de la una la alta, şi privind printre ele, *dincolo*, ca spre o lume miraculoasă : mama lui Vasilică, nora bătrînului, de cum îl vedea, ţipa la el, poruncindu-i să plece de lîngă

gard ! Copilul pleca întristat, dar, după cîteva minute, se apropia din nou de hotarul oprit. Şi scenele s-au repetat mereu pînă într-o zi cînd, tot trăgînd de uluci, Vasilică a întîlnit una mai slabă, pe care a desprins-o din cuiul de deasupra, a dat-o de o parte, iar el, făcîndu-şi loc, a pătruns într-o *altă lume...*, pentru că blîndeţea bunicului, vorbele lui calde, mîngîierile lui şi mai ales poveştile pe care începuse să i le depene seară de seară însemnau pentru puiul de om o lume într-adevăr nouă. Părinţii s-au împăcat cu situaţia creată : la urma-urmei, scăpaseră de un copil de pe capul lor, se găsise cineva care să-i poarte de grijă o bună parte din timp, să-l trimită chiar la şcoală şi să-l primească atunci cînd se întorcea, să-i dea de mîncare... Iar bătrînul era şi el mulţumit, întîi pentru că „avea cu cine să vorbească", iar, de cînd crescuse mărişor, nepotul îl mai ajuta la treburile, deloc uşoare, ale gospodăriei.

Aşa trecuseră anii !... Din pămîntul de altădată al învăţătorului, autorităţile satului mai lăsaseră pentru gospodăria *domnişoarei,* ce încă se mai ţinea pe picioare, doar o fîşie îngustă, vecină cu gardul împrejmuitor al ogradei. În aceste condiţii, „nenea Marin" nu mai putea creşte decît o singură vacă, un porc şi cîteva păsări..., care, acum, cînd amurgul îşi trimitea peste sat răsuflarea, se liniştiseră, pregătindu-se de culcare.

Îşi umpluse luleaua cu tutun, apăsînd tacticos, cu degetul arătător, firele galbene şi frumos mirositoare. Pusese apoi deasupra, ca de obicei, un strop de iască bine uscată, pe care îl săgetase cu o scînteie slobozită de coama amnarului izbită de-o piatră anume, şi din care, pentru cîteva secunde, se înălţase o boare de fum. Trăsese de cîteva ori din lulea, plescăind uşor din buzele ţuguiate, şi mîngîind tutunul cu acelaşi arătător îngălbenit de-atîta folosinţă, pînă ce a simţit arderea mocnită din cupa de lemn arămiu şi fumul, binecunoscut, ce-i pătrundea în plămîni. Toate aceste mişcări deveniseră un adevărat ritual pe care el, bătrînul, îl repeta de nu ştiu cîte ori pe zi, ritual la care, totdeauna, cînd se afla de faţă, *domnişoara* asista cu încîntare.

De aproape o săptămînă era singur. Vasilică plecase cu mai mulţi copii din sat, colegi de-ai lui de şcoală, într-o

tabără, la munte. În ziua aceea, poștașul îi adusese o *ilustrată*, în care nepotul îi scria că „se află bine, sănătos" și că „îi este dor de taica", în încheiere urîndu-i „La mulți ani !" de ziua lui.

„Singurul care n-a uitat !" își spuse bătrînul, pufăind liniștit din lulea, în timp ce pe poartă pătrundea o siluetă albă, desprinsă parcă dintr-un vis. „Nenea Marin" se ridică cu greu de pe scaun, țîrșindu-și picioarele spre scările care coborau în curte. Între timp, „silueta cea albă" se apropiase de el, astfel că moșneagul, înainte de a apuca să spună vreo vorbă, se simți îmbrățișat și sărutat pe amîndoi obrajii.

— Domnișoară Lia ! exclamă, în sfîrșit, bătrînul. Dumneata, aici ? Te așteptam abia peste vreo cincisprezece zile. Nu mi-ai scris că stai la logodnicul dumitale cîteva săptămîni ? ! De ce-ai plecat așa de repede ? S-a întîmplat ceva ?

— Mi-a fost dor de dumneata, *Nene !* răspunse fata cu glas puțin tremurat. De dumneata și de *cei de aici*...

— Nu merită un bătrîn ca mine zbuciumul unui gînd de la o ființă ca matale, domnișoară ! Cît privește pe „cei de aici", ei își dorm, de-atîta timp, somnul lor din urmă, și, cu toate că merită din plin frămîntarea unui copil bun precum ești, îți mărturisesc că mi se rupe inima de fiecare dată cînd vii și te văd, și te simt atît de îndurerată. În atîtea nopți, dintre cele pe care le petreci sub acest acoperiș, perna pe care îți așezi capul rămîne udă pînă cînd întîlnește lumina zilei. Crezi că n-am observat ? Și crezi că n-am lăcrimat de mila dumitale ? Îți ascultam, pînă noaptea tîrziu, plînsul înăbușit, iar dimineața, de mult, cînd mă trezeam, treceam, în vîrful picioarelor, să te văd. Atunci îți pipăiam perna și-o găseam, precum ți-am spus, udă de lacrimi. Domnișoară Lia, domnișoară Lia ! — se văită bătrînul, mîngîindu-i părul, pe care-l simțea sub bărbia sa și-l vedea răsfirat pe pieptul lui, de sub care inima îi bătea ca un ciocan dureros în coaste — ce păcat mare a făcut Dumnezeu cu niște ființe cum au fost cele din familia dumitale !...

Melania Barbu îl ținea strîns îmbrățișat pe bătrînul ce-o numise Lia înaintea lui Daniel, încă de cînd era o copilă, de cîțiva anișori, suspinînd lîngă pieptul lui, im-

presionată de vorbele atît de calde și de sincere ale acestuia.

Liniștindu-se, la un moment dat, își ridică ochii și întrebă :

— Dar Vasilică unde este ?

— E plecat, domnișoară ! E într-o tabără ! Chiar astăzi am primit o ilustrată de la el. Scrie că e bine !

— Mai scrie, cumva, și că n-a uitat de *ziua* matale ?

— Și dumneata ți-ai adus aminte ? ! răspunse bătrînul cu glas încălzit de emoție...

— Bineînțeles, *Nene !* Și îți urez „La mulți ani !" Să trăiești încă mulți ani... pentru dumneata, pentru Vasilică, pentru ceilalți nepoți..., pentru mine ! Și te rog, în același timp, să primești acest dar pe care ți l-am adus.

Desfăcînd pachetul ce i se oferise, bătrînul a rămas mirat...

— Haine ? ! Haine noi, domnișoară ? ! Ai cheltuit dumneata atîția bani pentru mine ?

— Și ghete noi, moșule !

— Extraordinar ! Și ghete noi ! spuse bătrînul, din ce în ce mai impresionat.

— Nu-i nici o scofală ! adăugă fata. Le-am luat din „salariul" pe care mi-l trimiți dumneata. Am făcut și eu puține economii și atîta tot !

— Apoi, mîine, mă duc direct la horă, domnișoară ! Cu așa mîndrețe de țoale și-ncălțări, mă alege, precis, vreo... babă ! Gata, de mîine, m-am aranjat !

Rîdeau amîndoi, bucuroși și fericiți, uitînd, în acele momente, de orice fel de necaz...

Noaptea era caldă. Prin grădină, prin curte, pe la ferestre susura un fir de vînt pe care Lia îl asculta și-l încorpora în ființa ei ca pe un oftat prelung, mocnit, stăruitor. Stătuse în seara aceea mult timp cu bătrînul pe prispă. Discutaseră fel de fel. Tăcuseră, de asemenea, alături, fiecare gîndindu-se la ale lui, ori, poate, la aceleași lucruri. Cu capul în brațele bătrînului, așa cum îi plăcea să stea, cînd era mică, în brațele tatălui ei, fata cutreierase, cu ochii, pe cărările luminate de focul îndepărtat și tremurător al ciorchinilor de stele de deasupra. Noaptea era caldă și tăcută. De data aceasta, Lia îl adormise pe bătrîn. Stătuse lîngă el pe patul din bucătărie,

unde obișnuia să se culce, îi mîngîiase mîinile aspre și fierbinți, încercînd să-i liniștească temerile legate de necazurile ei, despre care *taica* o tot întreba. Tîrziu, către miezul nopții, s-a retras în camera ei, îngrijorată de respirația repezită și de paloarea feței bătrînului.

Cu ochii la tabloul cel mare de pe peretele din fața patului, în care se întinsese pentru culcare, mîngîind, și de data aceasta, din ochi, chipurile dragi ale celor ce-i dăduseră viață, Melania a început să fie, de la un moment dat, martora unui spectacol zguduitor. Pentru că nu-i venea să creadă, a ieșit pe prispă. Într-adevăr, ceea ce *vedea* era *real*... Mai întîi pomii, pomii din grădină, iată-i cum își clatină îndurerați crengile, cum se apleacă, pînă ce ating cu buzele frunzelor pămîntul și cum se saltă, apoi, înfiorate, după care repetă mișcarea iarăși și iarăși..., acumulînd încordare, mai multă încordare, vizibilă în tremurul trunchiurilor, al rădăcinilor șerpuitoare pe sub pămînt, în căderea, ca o ploaie de lacrimi, a fructelor... Trupurile lor, ale pomilor, se desfac apoi în așchii mari, auind, cu sfîșierile lor albe, grădina toropită de lumina înghețată a lunii. Și florile încep să clipească din ochii lor rotunzi, mișcîndu-și speriate siluetele mlădioase ale tulpinilor ; petalele se zvîrcolesc de parcă ar fi puse pe jar, pînă ce se rup din matca existenței lor ; prinzîndu-se de mîini, se fac lanțuri de frumusețe îndurerată, care se înalță mult deasupra pămîntului, deasupra casei, a pomilor, frămîntîndu-se în serpentine ce oftează și se sfărîmă apoi, în roiuri de stele, căzînd, în dans ușor, peste pămînt și murmurînd un bocet sfîșietor. Lia aleargă prin curte, aleargă spre poartă, dar, de pe acoperișul acestela, se desprind, una cîte una, bucăți de șindrilă cenușie, care se vaită prin aer, pînă ce ajung la pămînt. Același lucru se petrece cu țiglele de pe casă, zboară și ele, plutind ametite, iar Lia se ferește să n-o lovească picăturile acelea roșii ale unei ploi dure care-o-nspăimîntă. La un moment dat, totul se desface-n bucăți, se văd pereții cu creștetul și umerii goi, cu fețele zdrențuite, iar tabloul cu chipurile părinților Liei se-apropie de ea, zîmbetul lor, pe care fata îl cunoștea foarte bine, a îmbătrînit dintr-o dată, iată cum își închide lumina, transformîndu-se într-o imagine a unei mihniri profunde, apoi a unei dureri fără

margini. Lia întinde brațele, prinde tabloul și, cu degetele tremurătoare, mîngîie cele două chipuri, liniștindu-le, în același timp, cu vorbe tainice pe care nici ea nu le aude. „Fetița mea, ai grijă de tine, de tine, de tine !... răsună, în noapte, un glas care își tremura, tot mai îndepărtat și mai slab, pateticul său ecou. Ai rămas singurăăă !"...

...Razele soarelui, care răsărise de mult, îi jucau pe față, strecurîndu-se printre crengile unui măr de la fereastră. Melania sări din pat și deschise geamurile. Grădina era întreagă, toți pomii erau în picioare, frumoși și nevătămați. Ieși repede pe prispă, apoi în curte : acoperișul porții celei mari, sprijinite de cei trei stîlpi de stejar sculptat, era întreg ; și acoperișul casei — era la fel, iar pereții nu aveau nici o urmă de proaspătă stricăciune. În bătaia luminii binefăcătoare, zîmbetele parfumate ale florilor de pe aleea care îți conducea pașii de la poartă pînă la scările prispei erau tot atîtea șoapte tainice și liniștitoare.

„Fetița mea, ai grijă de tine, de tine, de tine !... a răsunat, deodată, în inima fetei, un glas care își tremura, tot mai îndepărtat și mai slab, pateticul său ecou. Ai rămas..."

— Unde o fi „nenea Marin" ? își spuse Lia, simțind cum o răceală o pătrunde prin tot trupul. Nu s-o fi sculat pînă acum ? adăugă ea, pornind-o, în grabă, către bucătărie.

L-a găsit cu capul căzut într-o parte și cu mîinile adunate pe piept de parcă s-ar fi pregătit, în mod conștient, pentru *marea* plecare.

Cînd a înțeles ce se petrecuse, Melania a cutremurat casa cu un strigăt disperat : „taicăăă !"...

La înmormîntarea bătrînului, care „se gătise" pentru ultimul său drum cu hainele și cu ghetele cele noi, abia primite în dar, a participat și Daniel, pe care Lia îl anunțase printr-o telegramă. Stătuse în cumpănă dacă să-l cheme sau nu. O durea cumplit faptul că acceptarea ei de către familia Ștefănescu nu se făcuse nici pe departe așa precum și-a dorit. De fapt nici măcar nu se putea vorbi

de vreo *acceptare,* mai degrabă dimpotrivă. De aceea şi plecase atît de repede. Cu toate acestea, Daniel spusese răspicat părinţilor săi că el se va căsători cu Lia. Îi repetase şi ei acest lucru chiar în momentul de adîncă îndurerare prin care trecea. Dorise în mod sincer s-o asigure că nu a rămas, din nou, singură pe lume. Lia a apreciat vorbele şi sentimentele lui, dar l-a rugat să mai aştepte. Bătrînul îi ţinuse loc şi de tată, şi de mamă. Dacă ar putea s-o audă, el ar sfătui-o, cu siguranţă, să nu ţină nici un fel de doliu, ci, dimpotrivă, să se socotească liberă pentru orice hotărîre de care viaţa ei simte nevoia ; nu putea, cu toate acestea, să accepte căsătoria acum. Aşteptarea, pînă către sfîrşitul anului şcolar următor, cînd vor fi, de altfel, amîndoi absolvenţi şi vor putea trăi pe picioarele lor, oferă, în plus, părinţilor lui Daniel timpul necesar spre a se obişnui cu gîndul acestei căsătorii.

Lucrurile se petrecuseră întocmai. Peste un an, odată cu absolvirea studiilor, căsătoria Liei cu Daniel era un fapt împlinit. Începutul vieţii lor comune şi-l făcuseră aici, la Hotelul „Internaţional", cu marea aproape, pe care Melania atunci o văzuse pentru prima dată.

Din maşina cu care au sosit la Mamaia se vedea, în partea stîngă, Lacul Sut-ghiol. Tînăra doamnă Ştefănescu îşi aduse aminte de ceea ce i se întîmplase unei vecine de la ţară, femeie de peste 40 de ani, care fusese, de curînd, tot aşa pentru prima dată, la mare. Ajunsese cu fiica ei, proaspătă profesoară, la Eforie-Nord. Din autobuz femeia a văzut un lac. A crezut că e marea. Contrariată, a început să se întrebe şi să-şi spună : „Asta e marea ?! De ce s-o fi omorînd, fraţilor, lumea să vină aici ? Păi, e mai mare gîrla noastră de la Căciulaţi !" În acest timp, maşina s-a oprit. Cele două femei, mama şi fiica, au luat-o spre hotelul „Europa". Tot apropiindu-se şi privind în zare, mama profesoarei numai ce se opreşte şi exclamă cu adîncă mirare şi teamă : „Hiii ! *Asta* e marea ?!"... Fiica se opreşte şi ea şi-i răspunde : „Asta ! Dar nu înţeleg de ce te miri aşa ?" Femeia de la Căciulaţi a început să rîdă... şi rîzi, şi rîzi, că se oprea lumea în stradă şi-o privea, neştiind ce s-a întîmplat. „Hai, dragă, că mă faci de rîs aici ! îi spuse profesoara, luînd-o de mînă şi urnind-o, astfel, din loc. Ce te-a apucat ?!"... Cînd a aflat, la hotel, despre

ce fusese vorba, fu rîndul fetei să rîdă cu poftă şi să-i spună : „Săraca de tine ! Aşa, zi : «E mai mare gîrla noastră de la Căciulaţi !» Bravo !"

În faţa mării şi Lia a rămas înfiorată. „Doamne, ce imensitate de apă" ! a exclamat ea, punîndu-şi mîna streaşină la ochi şi privind de la stînga la dreapta şi înapoi şi căutînd, parcă, o limită, un hotar al acelei împărăţii mişcătoare.

— Să facem cunoştinţă ! a spus, atunci, Daniel. Cea mai tînără şi mai frumoasă doamnă din lume — doamnă a inimii mele — Lia Ştefănescu şi „Marea cea mare" !

Cu faţa toată numai zîmbet, Lia a făcut o reverenţă, intrînd apoi în apă şi, întinzînd mîinile, a început să îmbrăţişeze fiecare val care alerga spre ea s-o întîmpine, să-i mîngîie trupul frumos. Văzîndu-le cum se sfărîmă de plăcerea întîlnirii în milioane de ţăndări fluide de frumuseţe albă, Lia uitase de soţul său, prindea în pumni şoaptele înflorite ale apei, îşi pleca apoi peste ele obrazul, ascultîndu-le şi încîntîndu-se de misteriosul lor murmur. După cîţiva paşi de înaintare, se cufundă cu tot corpul în apă şi începu să înoate legănată de braţele valurilor şi purtată mai departe, tot mai departe. Deodată, în fiinţa sa răsună un glas cunoscut : „Fetiţo, ai grijă de tine !... de tine !" S-a speriat şi, din cîteva mişcări, s-a întors cu faţa spre ţărm. Daniel nu mai era, probabil intrase şi el în apă, dar, printre atîţia înotători, Lia nu-l putea recunoaşte. Se simţi singură, aşa cum fusese aproape toată viaţa, şi îi veni să plîngă...

5

Maşina cu care venea de la gară făcu un viraj scurt şi se opri în faţa Hotelului „Alpin". Bogdan coborî cu aceeaşi valijoară în mînă, cu care părăsise hotelul doar cu două zile în urmă şi, după ce plăti şoferului, îşi aşeză pe cap pălăria cea albă şi uşoară, căută în jur, ca-ntr-o recunoaştere, inspirînd, în acelaşi timp, cu plăcere aerul ozo-

nat al acelui loc încîntător. Apoi, timp de cîteva secunde, se răsuci, cu paşi domoli, în jurul său, privind mereu spre ochii cu foc blînd ai soarelui, după care o porni, gînditor, spre intrare.

— Hei, *mînzule !* se auzi el strigat, în timp ce se îndrepta spre „Recepţie", să-şi ridice cheia de la cameră. Te duci degeaba, uite cheia !

— Bunicule ! exclamă Bogdan cu încîntare, descoperind că cel care-l chemase cu apelativul devenit lui atît de drag era chiar profesorul pensionar Dragoş Ştefănescu.

— Sărut mîna, bunico, adăugă Bogdan, sosit în mare grabă în apropierea canapelei pe care se aflau cele două fiinţe scumpe inimii sale.

— Să trăieşti, Bogdane, maică ! spuse Mădălina Ştefănescu, îmbrăţişîndu-şi nepotul. Dar pe unde hălăduieşti de nu te găsirăm acasă ? Hai, dă, repede, raportul, că nu scapi !

— Ce e cu voi aici ? Cînd aţi venit ? răspunse Bogdan, după ce-l sărută şi pe bunicul său.

— Păi, să tot fie vreo cinci ore bune, zise acesta, cam cît a trecut de cînd aterizarăm aici, în Poiană...

— Cum „aţi aterizat", că doar n-aţi venit cu helicopterul ?!

— Nu, n-am venit, că nu ne-am cumpărat încă..., deşi nu e timpul trecut ! spuse Dragoş Ştefănescu, rîzînd. Cu o maşină ca aceea cu care te-ai plimbat şi tu aterizarăm. Am luat-o de la gară, *direcţia* — Hotelul „Alpin" din Poiană, unde ne aşteaptă nepotul, şi gata ! Numai că nepotul — ia-l de unde nu e !

— Mai întîi că „ne aşteaptă" acela e un fel de a spune...

— Cum, Bogdane, se repezi bunica, prinsă şi ea în joc, vrei să spui că nu ne aşteptai, adică nu ţi-era dor de noi, n-ai fi vrut să ne vezi ?!

— Să nu încurcăm verbele, tovarăşă profesoară : de aşteptat — vă aşteptam... cu sufletul, dar nu aici, la Poiana Braşov. Că, de unde era să ştiu eu că voi v-aţi gîndit...

— Bine, nepoate, dar „ţi-am bătut telegramă", uite-o aici, scrie clar : „Sosim joi dimineaţă ! Aşteaptă-ne ! Bunicii !"

— Şi *ec* cînd a sosit ?

— La o oră după noi ! Am primit textul chiar din mîna poştaşului. Eram aici cînd a venit. Noi, că tu... te aflai la Constanţa.

— Deci ştiaţi c-am fost la Constanţa, atunci de ce m-aţi mai întrebat ?

— Ca să ne spui c-ai fost !

— Şi mai ales de ce ? adăugă bunica. De ce ai fost tu la Constanţa, Bogdane ? După cine ?

— Păi, dacă mă gîndesc bine, dintre ai noştri, la Constanţa, se află doar mama, că tata n-a ajuns încă ! Mi s-a făcut dor de ea şi m-am dus s-o văd !...

— Dor de maică-ta, aşa, dintr-odată ?!...

— Adică, de ce, bunico, să nu-mi fi fost *dor* de mama ? De ce ? Îţi dai seama cît de... nefirească este o asemenea întrebare ?!

— Ştiu eu mai bine decît tine ce este firesc şi ce nu ! răspunse, scurt, fosta profesoară... Deşi..., adăugă ea, după cîteva secunde, privind, prin fereastră, către vîrful unor brazi care parcă luaseră foc în lumina soarelui...

— Îmi pare bine c-ai ajuns şi matale la „deşi"... După ce-am văzut la Constanţa, un regiment de asemenea „deşi" s-au învîrtejit în mine, mai să mă scoată din minţi !

— Eu zic să le luăm pe rînd, nepoate, interveni „matematicianul" : mai întîi — ce-ai „văzut" la Constanţa, de te-a tulburat într-atîta ?!

— Vă spun, dar după ce ne potolim foamea. Daţi-mi voie, deci, să mă folosesc de drepturile de gazdă : poftiţi la masă !

6

— Mădălino, noi am fost buni cu lumea din lume, am făcut bine chiar şi duşmanilor noştri, cum de-am putut noi să oropsim tocmai pe unul care ar fi trebuit să ne fie

foarte aproape de inimă ?! întrebă profesorul Dragoș Ștefănescu. Așa-i că tu n-ai reușit să ștergi niciodată de tot din sufletul său jignirea ce ți-a adus-o atunci, demult ?...

— Nu, Dragoș, nu acesta-i adevărul... Tu mă știi, eu sînt un om mîndru, dar drept ! Vorbele acelei fete, de demult, constituiau doar o biată armă naivă cu care ea credea că se apără de lumea ce-i întunecase destinul. Ele n-aveau cum să mă rănească într-atît ca să nu le pot uita. Cînd am aflat cîte ceva despre ea, am înțeles-o... Dar, nu știu de ce n-am putut-o accepta „arpoape de inima mea", așa cum spuneai tu. M-am silit, dar n-am reușit. Poate pentru că nu mi-a plăcut deloc faptul că ea însăși n-a luptat să se schimbe, să sfărîme carcasa aceea dură, uscată, în care se baricadase ca să poată trăi, să nu mai săgeteze în stînga și-n dreapta, să nu mai arunce fulgere peste *vatra ei,* pentru că, dintre noi, nimeni nu-i dorea răul !...

— Și de ce crezi că „n-a luptat" ?

— Eu așa am simțit : că nu vrea să lupte și asta m-a nemulțumit ! Oricum, noi am greșit măcar într-un singur loc : prin felul în care l-am crescut pe Bogdan, n-am făcut mai nimic ca să-l apropiem de mamă-sa ! Cel puțin *eu* n-am făcut ! Mi-a fost prea drag acest copil, iar ea mi se părea o străină, care nu dorește cel puțin să vină spre noi ! Chiar dacă așa ar fi stat lucrurile, n-aveam dreptul să săvîrșim și noi o altă înstrăinare — a copilului... Iată că acum el descoperă adevărul, care, drept să-ți spun, m-a tulburat și pe mine...

— Iar *descoperirea* se face cu zbucium și cu durere !

— Singurul lucru bun în toată această frămîntare este *binele* însuși, adică adevărul, acel alt *adevăr* despre Melania *noastră*. Căci, dacă ea a acceptat-o pe fata aceea, înseamnă că este un alt fel de *om !*

— Și noi avem datoria să-i căutăm *rădăcinile* și să-i ieșim în întîmpinare !...

7

...Plecaseră de cîteva ore din Poiana Braşov. Acum se îndreptau, cu o „*rută*", o maşină care făcea curse peste munţi, către satul bunicului. Nu mai fuseseră de cîţiva ani prin locurile acelea. Îi prinsese acum iarăşi „dorul de rădăcini", cum obişnuia să spună bătrînul profesor...

Bogdan îi condusese pînă la gară şi se întorsese la hotel. Îl impresionase mult vizita bunicilor lui. „Va să zică s-au gîndit ei să vină tocmai de la «*Felix*» pe la mine"... Discuţia cu bătrînii îi făcuse bine. Se eliberase, oarecum, de încordarea adunată în sine în ultimele zile. Şi se bucura nespus că el, Bogdan, putuse să le comunice asemenea lucruri frumoase despre mama sa. „În fond cine îţi este, cine ar trebui să-ţi fie mai apropiat decît *mama, mama ta ? !...*"

La început — observase el — bătrînilor nu le cădea prea bine ceea ce auzeau. Dar, pe măsură ce ascultau, căldura din ochii lor, căldura aceea bună ce vine din suflet, creştea, creştea ! „În orice caz, i-am făcut «K.O» !" îşi spuse Bogdan. Dar, ajungînd aici, simţi nevoia altor întrebări... „Asta înseamnă — îşi auzi el gîndul — că nici ei n-au cunoscut-o pe mama ? Nici ei ? îi veni lui Bogdan să strige, ei care ştiu atîtea, care au trăit şi-au văzut atîtea, ei, cărora le-au trecut «prin mînă şi prin suflet», cum spunea bunicul, generaţii şi generaţii de copii, de tineri, de oameni ?! Cum se poate aşa ceva ?! Ori, deşi au ştiut adevărul, s-au purtat, totuşi, cum s-au purtat ?! Nu ! Nuu !... Asta nu ! Ar fi îngrozitor !..." Oricum, din toate cîte le trăia — „mai ales în ultimele cîteva luni —" mormăi Bogdan, înţelegea tot mai adînc că *în ceea ce faci trebuie să te bazezi, întîi-şi-ntîi, pe ceea ce eşti tu !* „Cu o singură condiţie : *să ştii ceea ce eşti şi ce poţi face cu tine !*" preciză el. Iar în urma acestei precizări, începu să-şi facă la repezeală bagajul...

— Plecați ? Iarăși plecați ? ! îl întrebă fata de la „Recepție" cu sinceră mirare în glas. Înseamnă că nu vă place la noi !

— Aici este foarte frumos și bine ! Totul este foarte frumos ! repetă Bogdan, zîmbind. Iar eu m-am simțit excelent !

— Și, totuși, plecați ! Cu trei zile mai devreme ! Așa ceva..., mai adăugă recepționera cu sentimentul unei jigniri personale ce parcă i se aducea...

— Vă rog să mă iertați — se pomeni și Bogdan cerîndu-și scuze aiurea, dar mi s-au ivit niște treburi foarte urgente...

În așteptarea mașinii, pe care o comandase, l-a văzut venind spre el (se afla în fața hotelului) pe profesorul Dan Panaitescu.

— Ce se întîmplă cu tine, Bogdane, ai venit sau pleci ?

— De venit, am venit ieri, tovarășe profesor.

— Ce face mama ta ?

— Vă mulțumesc, bine ! Vă trimite salutări !

— Sînt bucuros să le primesc ! Și Ștefana ? Al întîlnit-o, sper ! Că doar pentru ea..., adăugă *filozoful,* cu un zîmbet „în doi peri"...

— Și Ștefana e bine, e foarte bine !

— Și s-a bucurat !...

— Așa cred !

— Nu ești sigur ?

— Totul este *relativ !* Ne-ați învățat chiar dumneavoastră.

— Nu chiar totul, flăcăule ! Nu chiar !... Moartea, de pildă, nu este deloc relativă.

— Depinde *cum* ai murit și pentru *ce !*

— Nu e rău spus, și nici neadevărat ! Bravo !... Și, totuși...

— Așa este, din păcate, la atîtea cotituri ale *drumului* sîntem nevoiți să spunem : „și, totuși", ori „deși"..., ori... De ce, tovarășe profesor ?

— Pentru că... „totul este relativ" ! exclamă profesorul zîmbind.

— „Nu chiar" ! răspunse Bogdan, cu un zîmbet asemănător. Iubirea, de pildă ! Cînd iubești, iubești !... Știți că am văzut-o și pe Mona ?

— Mona ? La mare ? Păi, nu zicea că...

— Era cu un băiat ! *Clasa întîi !* Și, pe deasupra și medicinist, în anul al III-lea !

— Cu un băiat ? Mă bucur ! Înseamnă că nu mai era tristă..., cum a plecat de-aici, ți-aminteși ?

— Nu, nu mai era ! Deși, nici veselă nu era !

— Atunci, cum ? Indiferentă ?

— Mai ales „indiferentă", nu !

— Mda ! mormăi *filozoful*, gînditor... Deci — bîjbiim !

— În ceea ce mă privește, de asta m-am convins acum mai mult decît oricînd ! Deși, în *cazul* la care ne referim, pentru mine lucrurile sînt clare ! afirmă Bogdan, grozăvindu-se puțin. Spre deosebire de dumneavoastră, eu am *alte date...*

— Crezi ? întrebă Dan Panaitescu, în timp ce peste fața sa fîlfîiră aripi de umbre.

Bogdan înghiți în mod evident, dorind să împingă înăuntru glodul ce i se așezase în gît...

— Iar acum unde pleci ? adăugă profesorul, privind spre bagajele lui Bogdan. Nu trebuia să mai stai ? Parcă spuneai că...

— Da, plătisem pentru încă trei zile, dar mi s-au ivit niște treburi foarte urgente... Mă duc în satul mamei mele ! Poate reușesc să deschid o poartă, în fața căreia bîjbîii de cîteva zile...

— Bine, îți urez succes ! spuse profesorul, întinzîndu-i mîna. Uite, ți-a sosit și mașina.

— Vă mulțumesc ! răspunse Bogdan cu căldură. Vă mulțumesc pentru totul ! Aștept să vă revăd la deschiderea noului an școlar. Bună-ziua, tovarășe profesor !

9

„Bucşani ! Bucşani !“ repeta Bogdan numele satului natal al mamei sale. Înainte de a pleca, făcuse rost de o hartă şi-o cercetase. Îşi amintea precis că prin sat trecea şi trenul. Harta i-a confirmat acest lucru. Îşi „construise“ ruta şi plecase. Fusese nevoit să schimbe de două ori trenul... Călătorise toată noaptea. Iată, acum soarele se înălţase de cîteva sulițe, se făcuse lumină, frumos... „Bucşani ! Bucşani !“ repetă, din nou, Bogdan.

— Urmează Bucşani ! îl anunţă controlorul, deschizînd uşa compartimentului. Îl rugase el să-i atragă atenţia, spre a se pregăti să coboare...

„Ei, acum-e-acum ! îşi spuse băiatul, cînd se pomeni singur în gară (o haltă, de fapt). Încotro s-o iau, de cine să întreb ?“

Un lucru îl ştia sigur : în ograda bunicilor săi (iată că *avea* şi *aici* bunici) îşi durase locuinţă, alături de casa aceea, în care mama sa a văzut lumina zilei, nepotul lui „nenea Marin“, bătrînul care... Despre *nepot* ştia că ajunsese învăţător şi că se numeşte Vasilică. „Aşadar, Vasile... învăţătorul, care stă în casa, adică în...“

— Păi, mergeţi dumneavoastră către centrul satului. Nu sînt, de-aici, mai mult de trei sute de metri. Acolo, din drumul cel mare, se lasă, pe mîna stîngă, o uliţă, cu vreo şapte-opt case. Ultima, sub poala unui deluşor, este a învăţătorului Vasile Costache, care e şi directorul şcolii noastre. A ieşit la pensie bătrînul Paraschivescu, şi l-au pus pe el, deşi n-are mai mult de 32—33 de ani. Da' şcoala e mică, are doar clasele I—IV, că cealaltă, a mare, cu clase şi de liceu, e mult mai jos, lîngă primărie, în ălălalt sat, cum ar veni. Ştiţi, comuna e mare, din vreo patru bucăţi strînsă. Da', dumneavoastră cine sînteţi ? Că parcă nu v-am mai văzut pe-aici ?... îşi încheie explicaţiile cu această întrebare şeful staţiei. Veniţi de la Bucureşti ?

— Da, vin de la Bucuresti, răspunse Bogdan... şi sînt nepotul foştilor învăţători Barbu.

— Băiatul doamnei Melania ? Extraordinar ! Doamna are un băiat aşa de mare ? !... Mă bucur foarte mult ! Ioane,

Ioane — strigă impiegatul către un ajutor al său, ia tu bagajul domnișorului... nu mi-ați spus cum vă numiți...

— Bogdan !

— E băiatul doamnei Melania, a domnului învățător de demult... Ajută-l s-ajungă acasă !

— Vă mulțumesc !

— Ionescu mă cheamă ! se prezentă impiegatul, un om rotofei, roșu la față, cu părul însă pe jumătate alb, care se apropia, probabil, de vîrsta pensionării. Domnul Barbu, bunicul dumneavoastră, mi-a fost învățător. Doamne, ce om era ! Și ce bărbat frumos ! Doamna, mama dumneavoastră, s-a aruncat în partea lui, îi seamănă leit, numai că, de, ca femeie, e mai..., știți, dumneavoastră... Pe-aici, prin sat, sînt mulți care-și mai aduc aminte de familia Barbu ! Mînca-l-ar viermii să-l mănînce pe cel ce-a omorît-o pe bunica dumneavoastră !...

— L-au și mîncat ! adăugă ajutorul șefului de gară.

— Că bine zici ! L-au și mîncat ! Că nu l-a răbdat pămîntul mult și l-a înghițit și pe el...

Deși îi displăcea această discuție, purtată așa, în mijlocul peronului, Bogdan înregistra cu interes fiecare cuvînt.

— Și Vasilică..., adică tovarășul director Costache... o să vedeți... el, ce să vă spun..., a avut grijă, ...casa e casă, nu s-a atins nimeni de ea. Că-i și ziceam într-o zi, cînd am trecut c-o treabă, era aș'-vară, adică nu demult, prin iunie : „Bravo, mă, Vasilică (eu îl știu de mic și...), bravo, bine c-ai zugrăvit casa doamnei Melania..." O să vedeți, a zugrăvit-o și pe-afară, prin năuntru nu mai vorbesc... Și, chiar dacă e veche, arată bine, biiine ce mai, iar Lenuța — fata lui Vasilică, colega nepotului meu (pentru el fusesem atunci, se bolnăvise copilul taman spre sfîrșitul anului și m-am dus, nu carecumva să-l lipsească de premiu, că ăsta mic e bun, e deștept, învață bine) și Lenuța, cum vă spusei, fata... fiș, fiș, fiș cu cîrpa de praf, ștergea prin casa dumneavoastră, adică a doamnei... da' e și-a dumneavoastră, dacă e-a dînsei, nu ? Ștergea și-apoi venea la fereastră și-o scutura afară... Am intrat puțin, de curiozitate : frumos, frumos și curat... Parcă ar trăi acolo oameni ! Și de ce nu ?... De ce nu ?!... Parcă sufletele...

Ioane, hai, ia geamantanul domnului Bogdan și... Îmi pare bine că v-am cunoscut ! Acu' c-ați venit, cred c-o să mai ședeți pe la noi... Am fi bucuroși dacă, într-o seară..., noi nu ne aflăm departe de dumneavoastră... Așa că vă așteptăm ! Soția mea va fi...

— Vă mulțumesc, vă mulțumesc foarte mult, spuse Bogdan... și pentru invitație, și pentru toate celelalte vorbe care, vă mărturisesc, mi-au făcut bine !...

— Poate vine și mama dumneavoastră, doamna Melania...

10

Cu cît se apropia de *casă*, Bogdan își simțea tot mai mult picioarele tremurînd. Asemenea emoții nu-l stăpîniseră parcă nici la examenul de admitere în facultate. Pentru acela se pregătise timp îndelungat. Aici însă venise așa, pe neașteptate... Aici, de oriunde, putea să tresară vreo vorbă, vreun ecou, să se clatine o umbră, ceva, iar el de unde să le găsească răspuns pe măsură. El venea cu mîinile goale și, din păcate, cu sufletul aproape la fel... Aștepta, spera ca aici...

— Tovarășe director, tovarășe director ! Băi, Vasilică,... strigă Ion, ajutorul șefului de gară... Apoi că putem intra și singuri, poarta-i deschisă doară — spuse el — dar se cheamă c-așa e frumos, să-l vestești pe om !

— Poate că nu sînt acasă.

— D-apoi, cum, c-adineaori erau prin curte. Cînd s-a prăvălit *marfarul* de opt patrușcinci, eu veneam de la magazin și chiar l-am salutat. Dînsul tăia ceva trandafiri cu foarfeca, să-i pună-n pahar, probabil, vedeți, de-acolo, de pe aleea aceea...

— Nu vrei să ne-așezăm puțin aici, pe bancă ? îl întrebă Bogdan, aproape rugător, sau, dacă n-ai timp, dumneata

du-te, chiar du-te, repetă el, îți mulțumesc că m-ai ajutat, acum mă descurc și singur...

Omul plecă într-adevăr, mirîndu-se de atitudinea băiatului... Bogdan se așeză pe bancă. Era obosit ca după un drum foarte lung. Chiar respira în ritmul unui om trudit. Acum privea atent spre cele două case : *una* în centru, cu fața spre drum, mai mică și bătrînă, deși cu chipul întinerit (avusese dreptate șeful de gară : Vasilică, învățătorul, o zugrăvise, se pare, de curînd) ; *cealaltă*, în stînga, orientată către miazăzi, era o construcție nouă, mult mai mare și mai arătoasă. La mijloc, curte și grădină cu flori multe, de toate felurile și frumoase : și trandafiri, și cîrciumărese, și ochiul boului, și dalii... În laturile celor două case și în spate, se vedeau grădini cu pomi, cu zarzavaturi, iar între cele două clădiri, pe locul rămas gol, loc de trecere, învățătorul ridicase o boltă, ca un arc de triumf, pe care o acoperise cu viță de vie. De-a lungul gardului de lîngă șosea, de-o parte și de alta a porților înalte, cu stîlpi din lemn sculptat și cu acoperiș frumos meșterit, fuseseră plantați cîțiva brazi, care crescuseră mari și falnici. Legătura dintre ei o făceau niște tufe de liliac, revărsate peste gardul, în afara căruia, spre drum, creșteau și își arătau chipul lor mîndru alte flori, încadrate, parcă spre a nu le fi teamă de spațiul deschis, din care poate să răsară orice pericol, de un șir de pietre, cu obraz curat, de var proaspăt, orînduite precum soldații la paradă.

Casa cea mare, a învățătorului, avea două intrări, fiecare pe o altă latură...

Iată că pe ușa dinspre bolta cu vița de vie apăru un bărbat. Coborî cele cîteva trepte, îndreptîndu-se spre poartă. Cînd dădu cu ochii de Bogdan, se opri nedumerit.

— Bună-ziua ! spuse băiatul, ridicîndu-se de pe bancă

— Bună-ziua ! răspunse învățătorul — căci el era — în timp ce îl cerceta cu un aer de puțină mirare. Cine sînteți dumneavoastră ? Pe mine mă căutați ? întrebă el apoi, privind spre geamantanul lui Bogdan !

— Nu neapărat !

— Vă rog să mă iertați, dar nu înțeleg...

— Numele meu este Bogdan Ștefănescu !

— Nu cumva sînteți băiatul doamnei Melania ? spuse învățătorul cu chip luminat de o bucurie sinceră.

— Ba da !

— O, mă bucur foarte mult, bine-ați venit ! Eu sînt Vasilică — poate-ați auzit de mine, Vasile Costache, nepotul lui „nenea Marin", bătrînul care...

— Da, am auzit ! răspunse Bogdan, în timp ce-i strîngea mîna ; mă bucur că vă cunosc, am venit să vă cunosc... și pe dumneavoastră și, mai ales...

— Sînteți singur ? Doamna nu e cu dumneavoastră ? Dînsa nu vine ? întrebă, în avalanșă, învățătorul, parcă nebăgînd în seamă sublinierile și ezitările lui Bogdan.

— Da, sînt singur ! Mama nu vine ! Adică... nu știu cînd vine, cînd o să vină...

— Poftiți, poftiți înăuntru ! îl invită Vasilică. Manuela, Manuela — se apucă el să strige, vino, că avem musafiri !

De undeva, pe sub bolta cu viță de vie, apăru, venind dintr-o bucătărie de vară, probabil, o femeie tînără, micuță de statură, delicată la înfățișare, care-și ștergea de zor mîinile pe șorțul ce-i proteja îmbrăcămintea — o rochiță de vară, ușoară, cu pete mari de flori.

— Soția mea — educatoare la grădinița din sat — o prezentă învățătorul. Dînsul e băiatul doamnei Melania...

Bogdan se plecă în fața femeii, rostind vorbe potrivite cu asemenea împrejurare.

— Iar ei, reluă Vasilică, arătînd spre o fetiță și un băiețel ce apăruseră, sfioși, în spatele mamei, sînt copiii noștri — Lenuța și Viorel. Bogdan făcu cîțiva pași spre ei și le întinse mîna. Aveau chipuri plăcute, bronzate, sănătoase.

— Deci — întreaga familie Costache !

— Exact ! interveni învățătorul, zîmbind, dacă nu luăm în seamă orătăniile ce se foiesc dincolo de gard, în curtea lor !

Rîseră cu toții, spărgînd astfel pojghița de încordare ce ținuse sub acoperișul ei întregul moment.

— Vă rugăm, poftiți ! spuse femeia gazdă, în timp ce învățătorul prinse de mîner valiza lui Bogdan. Nici nu știu unde să vă invităm, mai întîi, reluă educatoarea : *la noi, la dumneavoastră ? !...*

— Privind lucrurile din partea aceasta, zise Bogdan, arătînd spre sine, cred că se cuvine să spun, potrivit ade-

vărului, fără îndoială, că *aici*, peste tot, este *„la dumneavoastră“ !* Mă bucur însă foarte mult că noi, cei ce uităm adesea să mai trecem pe-aici chiar şi cu gîndul (vorbesc despre mine cu deosebire) mai putem spune, datorită unor oameni rari, aşa cum mi se pare că sînteţi, mai putem spune — repet — că *aici* mai este şi *„la noi“ !* De fapt, eu...

11

Cînd a ajuns în dormitorul foştilor învăţători, Margareta şi Mihai Barbu, Bogdan a rămas cu ochii la tabloul cel mare, aflat pe peretele din mijloc, drept în faţa patului. S-a apropiat, s-a urcat pe-un scaun aflat lîngă pat şi a desprins tabloul, coborînd cu el. S-a aşezat apoi într-un fotoliu şi-a început să-l privească... Membrii familiei Costache, care-l însoţeau (intraseră cu toţii, mai întîi, aici, în această casă, pentru care Bogdan şi venise, bătînd atîta drum), au ieşit, pe nesimţite.

„Sărut mîna, bunico ! Sărut mîna, bunicule ! rosti sufletul lui Bogdan. Am venit, vedeţi ? În sfîrşit, am venit ! Nu vă rog să mă iertaţi, că asta nu se poate, dar măcar să vă bucuraţi puţin c-am venit ! Singur am venit ! Nu m-a trimis nimeni ! Mi s-a făcut dor de voi ; nici nu vă cunoşteam ca lumea şi, totuşi, mi s-a făcut dor de voi. De fapt, de mama mi s-a făcut dor şi astfel am ajuns la voi... Ce frumoşi sînteţi ! Eu cu tine semăn, bunicule..., cu mama adică, dar ea a luat chipul tău şi-atunci, uite că semănăm: avem aceeaşi ochi, albaştri, aceeaşi formă a feţei, a gurii... Zîmbeşti ? Vezi, şi zîmbetul ni se aseamănă...“

Lacrimi fierbinţi începură să i se rostogolească pe obraji. Chipul lui Bogdan îmbrăcase haina fiinţei sale chinuite din acele momente. Simţea o infinită mustrare în suflet. Nu putea să-şi ierte nepăsarea cu care tratase *o parte* a existenţei sale... ..Să nu vrei să ştii nimic despre destinul aceleia ce te-a adus pe lume, ce poate fi mai grav decît atît ?“ În clipa aceea îşi aminti, privind, din nou spre ta-

bloul de care își sprijinise fruntea, la un moment dat, că mama sa făcuse o copie de pe acest tablou, o înrămase și-o pusese undeva, în casa lor. El, Bogdan, nici nu avusese cel puțin curiozitatea să privească chipurile acelea de sub sticlă. Nu știa cine (poate că bunica — *cealaltă* se gîndi Bogdan acum) spusese, se pare, o vorbă, cum că : „Să nu ne punem pozele pe pereți..., e lucru de prost-gust", și-atunci tabloul a dispărut, Melania Ștefănescu l-a luat și l-a ascuns undeva, într-un dulap. Probabil că, din cînd în cînd (Bogdan ar putea să garanteze acum acest lucru), mama îl scotea de-acolo și-l privea, îl privea, cu siguranță, pe furiș, ca să n-o observe cineva. De altfel ea era singura ce se întorcea *aici*, în fiecare an, măcar o zi, două. Lua mașina, ori se urca în tren și dispărea. Făcea acest lucru chiar în scurtele vacanțe petrecute în țară, în anii în care a fost plecată în străinătate. Tatăl lui Bogdan nu-și găsea niciodată timp pentru așa ceva. Bunicii — nici atîta ! „Nu cred ca ei să fi venit vreodată aici ! își spuse Bogdan. În sfîrșit, poate că nu sînt de condamnat — își continuă gîndul băiatul, deși, ca să înțelegi un suflet, stimați tovarăși profesori, «trebuie să ai la îndemînă toate datele reprezentative» ! parcă așa spuneați cîndva... Dar, să nu aruncăm păcatele și poverile sufletului nostru în spatele altor suflete, că, prin asta, respirația noastră nu se face cu nimic mai ușoară !"... Și, inspirînd, în acele clipe, cu sete, aerul din încăpere, de parcă ar fi vrut să aducă în ființa sa ceva din spațiul acela dens de amintiri vitale, Bogdan abia acum simți mirosul atît de plăcut de... busuioc, de mere domnești, de gutui, păstrate din anul trecut, miros ce-ți strecoară în suflet o tihnă dulce, o bună dispoziție moale, rafinată și o dorință de a te împăca cu toată lumea. Se liniști și el treptat, observînd că în casă plutea o răcoare bună, spre deosebire de căldura de-afară și că rămăsese singur... Simți un îndemn de-a se așeza pe pat, ceea ce și făcu, cu multă plăcere, după ce agăță, la locul său, tabloul pe perete... Poate că în acel pat se născuse mama sa (lucrul ar fi fost posibil, deoarece era din lemn masiv, de stejar, adică ar fi putut să dureze ; în plus, era frumos, avea încrustături fine pe tăblițele de la cele două capete, iar furnirul — de culoare maro, cu reflexe aurii — se păstrase destul de bine). În orice caz, dormise în el de atîtea ori.

Afară se mişca o boare de vînt, care se strecură pe după perdea, prin fereastra deschisă a camerei, ocolind pe lîngă pereţi şi oprindu-se pe obrajii lui Bogdan, să-i mîngîie. El stătu cîteva secunde cu ochii închişi, savurînd mîngîierea, dar se ridică apoi, pentru că la poartă claxona de zor o maşină. Ieşi în curte şi se uită după Vasilică, după Manuela, după copii..., dar nu văzu pe nimeni. Îi strigă, fiindcă maşina tot claxona, iar el s-ar fi dus să deschidă poarta, dar se temea că n-o să ştie cum, şi nu voia să se facă de rîs : „Auzi, să fii la tine *acasă* şi să nu ştii să deschizi nici poarta !"

Constatînd că nu-i răspunde nimeni, începu atunci să alerge, strigînd totodată : „Ho, că vin, ce claxonezi aşa, că ridici tot satul în picioare !". „Dar cine-o fi ?" se întrebă Bogdan, în timp ce deschidea poarta în spatele căreia se afla maşina *ţipătoare*. (Şi eu, care mă temeam că n-o să ştiu, îşi spuse el, dar a fost foarte simplu — sistem obişnuit.)

Cînd a dat de-o parte cele două aripi ale intrării, nu mică i-a fost mirarea să constate că maşina care claxona era chiar maşina lor, de la Bucureşti, iar la volan se afla mama sa. În dreapta ei, Ştefana, iar pe bancheta din spate era Radu, care-i făcea, bucuros, semne cu amîndouă mîinile. De altfel, el a reuşit să iasă primul din maşină şi, repezindu-se spre Bogdan, începu să-i spună : „Ne-a fost dor de tine, domnule student, *dor* înţelegi, şi-am venit să te vedem" !

„Mamă, ce e cu tine aici ?" întrebă Bogdan, după ce i-a deschis portiera.

„N-ai auzit ? Ne-a fost *dor* de tine, şi nouă ne-a fost dor, adică şi mie, şi Ştefanei şi lui Radu..."

„Bine, dar de unde ştiaţi că eu..."

„Te-am intuit, băiatule, am înţeles totul din privirile tale, în clipa în care ai plecat ! Vino să te îmbrăţişez pentru asta ! Şi pentru că o să ne-aduci în casă o fată frumoasă, şi cuminte, şi deşteaptă ca Ştefana... Hai, domnişoară, hai, apropie-te !

Desprinzîndu-se din braţele mamei sale, Bogdan se apropie de Ştefana, care, înaintînd şi ea, îl cuprinse pe după gît şi, sprijinindu-şi capul de pieptul lui, îi şopti parcă anume în dreptul inimii : „Bogdane, *mama*, mama ta vreau să spun, este..."

„Știu, știu, Ștefana — o opri băiatul, ridicîndu-i capul și mîngîindu-i obrazul..., știu și eu acest lucru, de-aceea am și venit *aici !* Vino să-ți arăt bunicii, pe *ceilalți*, să-i vezi ce frumoși sînt... *Aici* e casa lor, aici au trăit ei, înțelegi, în camerele acestea au respirat ei, s-au bucurat și-au suferit, în patul acesta au dormit — și ei, și mama mea —, de-aceea eu..."

— Domnule Bogdan, domnule Bogdan, vă rog să mă iertați, cred că sînteți foarte obosit, dar v-o fi foame, ne-am gîndit că v-o fi foame... soția mea a pregătit ceva, dacă vreți... vă rog !...

Ridicîndu-se din pat, Bogdan privi, speriat, în jur. Nu-l văzu decît pe Vasilică, învățătorul...

„Și ceilalți ? ii venea să întrebe : unde sînt ceilalți ?" Se apropie, totuși, de fereastră și, dînd perdeaua-ntr-o parte, se uită spre poartă : nici urmă de mașină, iar porțile erau închise. Zîmbi puțin stînjenit :

— Da, cred că sînt obosit, spuse el, răspunzînd învățătorului. Și aveți dreptate : mi-e și foame !...

12

După ce-au mîncat cu toții, Bogdan s-a supus cu plăcere invitației gazdelor de a le vedea, cu de-amănuntul, locuința *lor*, gospodăria, cu „orătănii", grădina din spatele casei... totul dovedind hărnicie, bun-gust, viață sănătoasă, așezată pe temelii de muncă și de înțelegere. Iar fiecare vorbă a lui de apreciere stîrnea zîmbete și scăpăra lumini de bucurie pe fața celor doi dascăli. Privindu-i mai atent, Bogdan avu revelația unor gînduri de preț pe care le purta în ființa sa din perioada „documentării" pentru acea „declarație de dragoste". Le dobîndise din cărțile studiate ori din discuțiile cu bunicii săi, cu bunicul mai ales.

„Fericirea se dobîndește, nu se capătă" — își aminti el că citise într-o asemneea carte. Vorbe, la care, profesorul Dragoș Ștefănescu făcuse următoarea adnotare, în-

tr-o discuție cu nepotul : „Este un mare adevăr, Bogdane. Ca tot ceea ce constituie valoare, bucuria inimii, a sufletului, a întregii ființe nu se primește pomană. Ea n-ar mai fi bucurie, ci umilință. A dobîndi înseamnă a lupta, a ajunge la o zonă de lumină prin merit și faptă... de merit. Iar lupta presupune prefacere, dezvoltare, drum în sus pe treptele de aur ale ființei. E greu lucru să-ți găsești propriile trepte, să știi unde să calci, pe care resorturi să apeși cu voința ta de a merge înainte, de a șlefui și înmulți, prin cultură și educație, prin proprie *lucrare* deci, ceea ce ți-au dat înaintașii, cei ce te-au adus pe lume. În această *lucrare* ești ajutat, să știi de la mine — preciza bunicul lui Bogdan — și de oglinda ființei celui cu care trăiești alături. Totul este să știi să privești prin această oglindă..."

Privindu-i pe soții Costache (Manuela și Vasilică), Bogdan avu sentimentul că aceștia ar putea rosti, unul către celălalt, măcar în intimitatea ființelor lor, în atîtea dintre momentele vieții comune :

„Îți mulțumesc pentru fericirea ce-mi dărui !" Și, în clipa aceea, se gîndi la Ștefana, întrebîndu-se, parcă fără de voie : „Eu voi fi în stare s-o fac fericită pe Ștefana ?" Iar gîndul pluti mai departe, îmbrăcînd alte haine : „Și cu Mona ce se va întîmpla ? Ea va fi fericită ?..."

13

Cînd își plecă genunchii în fața monumentului de marmură, ochii i se opriră pe aceleași chipuri din tabloul de pe perete : o imagine identică, reprodusă, firește, la alte dimensiuni, se afla și aici.

„O, de cînd nu mai sînteți, oftă ființa lui Bogdan. De-aceea ați rămas tineri și nu vi s-au ofilit zîmbetele ! Dacă și eu aș muri..., cum era să se întîmple acum cîteva săptămîni... tot așa..."

Își aduse aminte de război... „Știi tu ce înseamnă, băiete, să fii ani de zile între viață și moarte ? Pentru că asta

înseamnă războiul, frontul — hotarul între viață și moarte, hotar pe care puteai să-l treci în oricare clipă ; o clipă era de-ajuns ca să te trezești dincolo, în împărăția umbrelor, a neființei, adică să nu te mai trezești niciodată !"

În locul bărbatului de pe cruce, Bogdan vedea acum chipul bunicului Ștefănescu... El îi vorbea acum :

„Războiul era în toi ! Mă aflam în prima linie a frontului. Un obuz m-a îngropat aproape în întregime. Mi-am pierdut cunoștința și-acolo am rămas. Ai noștri s-au retras și, la numărătoare, am ieșit, bineînțeles, lipsă. Între numele celor *căzuți la datorie* a fost trecut astfel și al meu. Peste două zile însă, camarazii de luptă, cu noi întăriturî, au recucerit pozițiile. Am fost găsit și eu, mai trăiam, nu fusesem prea grav rănit și, în felul acesta, am fost salvat.

Vestea morții și-a continuat, între timp, drumul, iar pînă să fie anulată de cealaltă, care anunța că, de fapt, sînt numai rănit, a trecut o lună întreagă, în care eu, pentru bunică-ta, pentru colegii mei de la școală, pentru toți cei ce aflaseră... *am fost mort !* Noroc că nu s-au grăbit să-mi facă o cruce... Mi-aș fi găsit numele și chipul în cimitir !..."

Bogdan se cutremură. „Dacă și tu, tu, bunicule ?" îl întrebă el pe cel din fotografie...

Își aduse aminte de o întîmplare, i-o povestise un coleg de liceu... Nu mai știa cum venise vorba tot așa despre război. Tatăl colegului său se dusese, cică, la vreo nouăzece ani de la terminarea războiului, pentru niște treburi, în satul în care se născuse. În drum, de la gară către casă, a prins din urmă un om. I-a dat bună-ziua și-au început să vorbească. Omul i se părea cunoscut și nu prea. L-a întrebat cine este...

„Bine, dar dumneata... ?"

„Știu, i-a răspuns cel întrebat, eu *«sînt mort* de doisprezece ani» !"

„Exact ! Ți s-au făcut și pomeni, ai și cruce în cimitir. Am văzut-o și eu. Am fost doar vecini !"

„Acum am scos-o. Am adus-o acasă. O păstrez — pentru cînd va trebui de-adevăratelea. Deocamdată, m-am întors de pe *lumea cealaltă*... În toți acești ani, o vreme am fost prizonier, apoi am mai rămas pe-acolo și-acum, uite că m-am întors..."

Chipul de pe monumentul de marmură se întristă : „Eu nu, nu mă mai pot întoarce ! Eu am trecut *«hotarul»* acela... *«hotarul»*...“

Bogdan simți nevoia să-l mîngîie și chiar făcu gestul pe deasupra geamului ce-adăpostea fotografia bunicilor săi, redîndu-le zîmbetele frumoase și tinere. Mai aprinse o luminare și se ridică, îndepărtîndu-se încet. La capătul aleii îl aștepta Vasilică, învățătorul.

14

A doua zi, pe la nouă și jumătate (Bogdan abia se sculase, iar acum se afla în curte, stătea de vorbă cu Viorel, băiatul învățătorului), o mașină se opri la poartă, iar din mașină, după cîteva secunde, îi vede coborînd pe bunicul și pe bunica.

„Nu, că asta e nemaipomenit ! și-a spus Bogdan. Ce caută și ei *aici ?*“ O clipă a fost tentat să se retragă în spatele casei, să se ascundă. Nu știa de ce, dar parcă nu suporta alți ochi (în afară de cei ai gazdelor, bineînțeles) asupra acelei *lumi* de suflet către care el venise și de care simțea că se umple, pe dinăuntru, tot mai mult. Simțea și simțirea aceasta îi făcea nemaipomenit de bine. „Iar acum veneau ei, parcă să-l suspecteze ! De ce ?“

Privind, în același timp, spre curte, profesorul Dragoș Ștefănescu tresări și el :

— Mădălino, băiatul acela nu e Bogdan ?

— Ce să caute Bogdan aici ? spuse bunica, dar, uitîndu-se mai bine, adăugă : și, totuși, parcă el e !

— Dacă e el, atunci e semn bun ! mai spuse bunicul, deși...

— Deși ziceam că *întîlnirea* aceasta ne-am dori-o fără alți ochi martori...

— Măi, mînzule — spuse bătrînul profesor, cînd Bogdan se apropie de ei — tu ții să ne faci numai surprize ? !

— Eu, ca eu, dar voi, sigur m-ați întrecut. Pe-*aici* ce vă mai aduce, tot *„dorul de rădăcini“* ?

— Văd că avem *o boală* comună, nepoate, și, drept să-ți spun, e pentru prima dată cînd mă bucur de-o boală... El e un văr de-al tău, pe care-l cunoști mai puțin, ne-a adus cu mașina, că peste dealurile astea, de la ei pînă aici, nu-i prea departe. În vreo două ore și jumătate ajunserăm.

— Bogdane, maică, tu cînd ai venit ? întrebă bunica.

— Ieri !

— Dar nu trebuia să mai stai vreo trei zile la Poiana ?

— Ba da !

— Și ?

— Și !

— Mda ! Așa deci, ne întîlnirăm și... *aici !* Nu te-așteptai să ne vezi, dar mai ales n-ai fi dorit să te vedem noi pe tine.

— Diagnostic aproape precis, bunico : de așteptat — în nici un caz !... Dar că voi mă găsiți aici, acum, adică de vreo cîteva minute, nu mă mai deranjează ! În primele clipe m-am simțit ca și cum m-ați fi surprins dezbrăcat, așa cum mă știți voi de mic. Eram, de fapt, cu toate ferestrele deschise : adun, adun cît mai mult... Poate că aceste acumulări...

— Sigur *ne* vor servi, nepoate, sigur ! interveni bătrînul profesor. Dar, poate că ne inviți înăuntru, că ne ținuși destul la poartă. Valeriule — se-ntoarse el către băiatul care-i adusese cu mașina — mai rămîi și tu puțin sau te întorci ?!

— Păi, eu v-aș lăsa sănătoși și m-aș duce ! De-aici ați zis că luați trenul pînă la București, răspunse flăcăul.

— Da, de-aici luăm trenul. Acum îl avem și pe Bogdan cu noi. Ne-a crescut curajul !

— Că multă nevoie aveți voi de „curajul“ meu *!*

— De ce spui așa, nepoate ? Crezi că nu s-ar cădea să avem, ori că n-ar fi cazul ? Încă !

— Noroc de „încă“ acela, el mă scoate din încurcătură !

— Chiar dacă trecem repede peste *problemă,* tu reține-o, totuși ! Așeaz-o undeva, bine, fiindcă eu n-am glumit! Vine o vreme...

— Mai e, mai e, tovarășe profesor !

— Da, daaa ! răspunse bătrînul, meditativ. „Mai e !“ N-ar fi rău să fie-aşa ! Deocamdată, hai să vedem şi noi ce *e* pe-*aici* !

Între timp sosiseră la poartă şi gazdele. Bogdan făcu prezentările.

— În cazul acesta, putem să facem un *consiliu* — spuse Dragoş Ştefănescu, aflînd că Vasilică şi Manuela sînt tot cadre didactice.

Intrînd însă în curtea casei foştilor învăţători Margareta şi Mihai Barbu, bunicul şi bunica se aflau parcă la prima lor lecţie şi, în mod paradoxal, nu cunoşteau nici măcar *subiectul*... Privirile pe care şi le-au trimis unul-altuia confirmau tocmai acest lucru. În plus, mai aveau şi asistenţă !...

CAPITOLUL VII

1

În gară era multă lume. Astăzi plecau studenţii la armată. Cel puţin cei de la *Electronică*. Veniseră să-i conducă părinţi, rude, prieteni, fetele... care oftau pentru ei...

— Îţi mulţumesc, mamă, pentru tot ! spuse Bogdan, îmbrăţişînd-o pe Melania Ştefănescu. O să-mi fie tare dor de tine ! Sărut-mîna !

— Măi, băiete, tu chiar vrei să mă faci să plîng ? răspunse mama lui Bogdan silindu-se să rîdă, deşi lacrimile îi curgeau pe obraji.

— La revedere, tată !

— Ai grijă de tine ! Şi să ne scrii imediat ce vă instalaţi. Să ştim ce şi cum... îl îmbărbătă Daniel Ştefănescu, ascunzîndu-şi şi el, cu greutate, emoţiile.

— Te iubesc, Ştefana, şopti Bogdan, în timp ce-o ţinea strîns lîngă pieptul său, sărutîndu-i părul, aşa cum făcuse atunci, în noaptea aceea de primăvară, cînd îi *declarase* pentru prima dată iubire. Te iubesc ! repetă el. Să nu uiţi asta niciodată !

— Şi eu te iubesc, Bogdane ! Nici tu să nu uiţi !...

2

Roţile trenului măcinau drumul şi timpul ! Şi parcă orînduiau întîmplările, imaginile, trăirile...

Cînd s-a întors la Bucureşti cu bunicii, nici unul din

cei trei n-a îndrăznit să scoată o vorbă despre călătoria la Bucşani. Nu se înţeleseseră asupra acestui lucru, dar fiecare — şi bunica, şi bunicul, şi Bogdan — simţea la fel. I-a dat însă de gol Vasilică, învăţătorul, care, venind cu nişte treburi la Bucureşti, i-a telefonat „doamnei Melania" s-o întrebe „cînd mai trece *pe-acasă*"..., că, uite, „domnul Bogdan şi-apoi şi cei bătrîni — au fost şi tare bine s-au simţit ! Le-a plăcut mult, au fost impresionaţi, eu chiar m-am mirat cît de... Ştiţi, doamnă, parcă descopereau o lume după care jinduiseră... Mie aşa mi s-a părut !... Vă aşteptăm şi pe dumneavoastră, cu toţii vă aşteptăm..., şi vă dorim..."

După ce-a închis telefonul, Melania s-a aşezat într-un fotoliu şi-a început să plîngă încet, cu linişte, ca la capătul unui drum la care ajungi tocmai cînd nu mai aveai nici o speranţă. După cîteva zile a surprins-o pe bunica scotocind prin dulapuri. N-a întrebat-o ce caută, ba, mai mult, s-a făcut că nu observă. În seara aceea, cînd s-au adunat cu toţii în casă, au observat, pe peretele din faţă al sufrageriei, *tabloul* la care şi Bogdan, şi bunicii priviseră atîta, la Bucşani ! Din ziua aceea, pe chipul tuturor membrilor familiei Ştefănescu a mai răsărit un soare. Cu toţii se simţeau mai mulţi, şi mai buni.

Cînd a văzut tabloul, Ştefana, care nu ştia nimic despre *istoria* lui, i-a spus lui Bogdan :

— Tu cu bărbatul acela din tablou semeni ! Cine e ?

— Bunicul meu, din partea mamei, a răspuns el, cu o nuanţă de mîndrie... Pentru ca apoi să adauge, întristat : A murit de mult, în război !...

La liceu, la deschiderea noului an şcolar, s-a bucurat cînd i-a văzut pe colegii din fosta lui clasă. Veniseră cu toţii — şi fete şi băieţi — la festivitatea de deschidere. Foiau, cu plăcere, în jurul lui Dan Panaitescu mai ales, *filozoful* şi dirigintele lor. Nu mică i-a fost mirarea cînd a observat că de reuşita Ştefanei la facultate se bucura sincer pînă şi fosta ei dirigintă, care a avut tăria să se căi-

neze chiar, spunînd : „Se pare că mai greşim şi noi, deşi n-ar trebui ! Te felicit, fetiţo, şi-ţi doresc izbîndă mai departe !“ a încheiat ea, strîngînd mîna Ştefanei şi făcînd apoi un gest spre obrazul ei, ca de mîngîiere. Mai mult n-a îndrăznit. În acele clipe, Bogdan se temea ca Ştefana să nu-i răspundă cine ştie ce, s-o înfurie. Dar ea i-a zîmbit şi n-a rostit nici un cuvînt. Plecînd de la festivitate, s-au împrăştiat — care, încotro...

„Asta e viaţa — ar fi spus, probabil, *filozoful,* dacă se uita după noi să ne vadă cum ne răsfirăm chiar din poarta şcolii — ea ne adună, ea ne risipeşte ! Important e — între atîtea lucruri tot aşa de importante — *să nu uităm unii de alţii, să nu uităm cum ne-am clădit temeliile !*“

În ceea ce-l privea — se gîndea Bogdan — iată că acum, pentru prima dată, viaţa îl „risipea“ de ai săi ! Se simţea înfiorat, pătrunzîndu-se de un fapt atît de evident şi anume că *viaţa trebuie luată pe cont propriu ! „În ceea ce faci, trebuie să te bazezi, întîi-şi-ntîi, pe ceea ce eşti tu !“* Nu ajunsese el deja la această concluzie ? !... Atunci, de ce trebuie să se mai sperie ? „Da, aşa este, n-ar trebui ! Dar nu e deloc uşor ! Pînă acum, care erau principalele mele obligaţii : să învăţ, să fiu premiant („ca să nu stric firma familiei“, cum zicea bunicul), să intru la facultate ! Cam atît ! Acum însă, odată cu ...Ştefana, cu *iubirea* adică, deci cu sufletul, *problema* devine numai a mea ! „Viaţa pe cont propriu“ ! Iat-o ! Poartă-i poverile... de frumuseţe ! Acum să te văd, cînd ***Ea*** va fi departe !“

„Şi cu armata ?“ îl iscodi un gînd.

„Nu de ea o să mă sperii eu !... Ştefana a trecut printr-un adevărat război şi nu s-a lăsat înfrîntă. Dimpotrivă ! O mai fi scîncit ea, o fi plîns adesea, dar a biruit !... Doamne, ce tărie ! se miră, încă o dată Bogdan. Chiar şi-acum : ea rămîne, mai departe, să se chinuiască — facultatea, care este atît de grea (dacă o iei în serios, bineînţeles), casa, Radu, tatăl ei... O mînă de om — în spate cu poveri pînă la cer !... Trebuie să n-o mai supăr niciodată pe Ştefana ! Şi trebuie s-o ajut ! **Am** s-o ajut ! Jur c-am s-o fac !“...

3

— Ştefana, să mai vii pe la noi ! Să vii oricînd pe la noi ! Te aşteptăm, auzi, te aşteptăm ! Şi să nu uiţi să-l mai aduci şi pe „cavalerul" meu de la mare ! De altfel, bunicul o să mai treacă pe la el, la internat. O să-l rog eu !

— Vă mulţumesc, doamnă Ştefănescu. Vă mulţumesc mult pentru invitaţie şi pentru tot, spuse Ştefana, adînc impresionată. În speranţa că n-am să vă deranjez, am să telefonez din cînd în cînd şi-am să mai vin să vă văd. Va fi o mare bucurie pentru mine.

— Te aşteptăm cu plăcere, domnişoară Ştefana! adăugă şi tatăl lui Bogdan. Să vii, să veniţi neapărat !

— Vă mulţumesc şi pentru Radu ! Multă sănătate bunicilor !

— Dacă ai vreo veste, înaintea noastră, te rugăm să nu ne uiţi ! mai spuse Melania Ştefănescu, intrînd pe poarta casei.

— Bineînţeles ! Să n-aveţi nici o grijă ! Bogdan se va descurca foarte bine ! răspunse Ştefana, îndepărtîndu-se încet, pentru ca, după cîţiva paşi, s-o pornească în fugă spre casa ei.

Ajungînd, pregăti, la repezeală, ceva de mîncare pentru tatăl ei, apoi se îmbrăcă cu o rochie potrivită şi plecă spre facultate. În drum, se opri pentru cîteva minute la noul magazin la care lucra tatăl său. Cînd au auzit că „fata aceea frumoasă" este fiica lui Ion Dragomir şi că este studentă la Medicină, că a intrat cu o medie atît de mare şi fără nici o oră de meditaţie, (toate acestea fuseseră răspîndite în grabă de o tînără vînzătoare, după ce le aflase de la tatăl Ştefanei) personalul magazinului s-a adunat în jurul proaspetei studente, înconjurînd-o cu căldură şi cu vorbe frumoase, cu exclamaţii de admiraţie, care făcură ca ochii lui Ion Dragomir să lucească de o bucurie rară. Îşi îmbrăţişă fata, cu sfială, acolo, în faţa tuturor, promiţîndu-i, încă o dată, în suflet că n-o s-o mai facă să sufere din pricina lui niciodată.

4

Primele scrisori ale lui Bogdan, trimise *acasă* și Ștefanei erau încurajatoare, tonice. Esența a ceea ce comunica studentul-militar era următoarea : „Totul e bine, e mult mai bine decît mi-aș fi putut imagina !"...

Desigur, optase pentru *„do" de sus* în mod deliberat. Parcă, dacă începea să scîncească — așa cum observa în stînga și-n dreapta, la cunoscuți ori la necunoscuți, că înlăcrimau hîrtiile pe care apoi le introduceau în plicuri — se schimba ceva ? Cu ce l-ar fi ajutat pe el, dacă le-ar fi spus că : nu mai doarme singur, în camera sa, ci cu cîteva zeci de alți băieți ca și el și că acest lucru, bineînțeles, nu reprezintă idealul după care să te prăpădești în viață ; că nu-i mai șoptește nimeni, la culcare — „Noapte bună", iar dimineața — „Scoală-te, puișor, că ți-am pregătit...", ci i se ordonă : „Stingerea !", iar, peste cîteva ore: „Deșteptarea !", după care trebuie să alergi, în cîteva minute doar, jos, pe platou, ca să nu scapi *bucuria* ce ți-o procură exercițiile de înviorare, mai ales cînd suflă vîntul, sau plouă, sau cînd o ninge... ; că, între altele, din primele zile au început programul de instrucție, în cadrul căruia li s-a promis că „li se va scoate untul din ei !" — și asta în fiecare zi, ore în șir ; că fac și pregătire teoretică serioasă, cînd, ascultîndu-l pe cel ce explică te miri ce, uneori adormi, cu ochii deschiși și mai și visezi, deși auzi, notezi, înveți ; că, în afara unor asemenea *programe,* au tot felul de alte *programe* — unul „administrativ", de pildă : mături, speli podele, speli..., dar ce nu speli ! ; altul (program, adică)... de nu știu care... și tot așa de nu mai ai timp să te întrebi cum te cheamă. Și, la urma-urmei, ce-ți mai trebuie numele, aici asculți, mai ales, de comenzi : „Drepți !"... „Înapoi, fuga, marș !"... „Pas de defilare !" „Salt înainte !"... „Culcat !" Și iarăși : „Drepți !" „Pentru onor, la dreapt-ta!" „Cu cîntec, înainte, marș !" „Capul sus, capul sus !" Și asta pînă cînd începi să constați că într-adevăr *mergi înainte* în cadrul acestei „Școli a bărbăției, a curajului", care este armata. „Aici se făurește o lume *distinctă*" — li s-a spus de la început. Și, pe bună dreptate, dar *„o lume"*

aceasta nu trebuie uitat, se gîndeşte Bogdan — care nu are, nu trebuie să aibă doar *linii, linii* asemănătoare, prin trupul cărora fluxul vieţii, raportat la cerinţe, la misiuni, să curgă la fel, ci şi *relief,* cu nenumărate elemente distincte, însemne ale unei complexităţi ce, în final, *împlinindu-se,* înflorind, va oferi ochiului şi parametrilor de evaluare de peisaj pe cît de *variat,* ca necesitate, pe atît de *armonios*".

La cîteva săptămîni, cînd l-au vizitat părinţii, mamă-sa nu mai contenea cu sfaturile şi cu îngrijorările...

— Mamă, te rog ! i-a spus Bogdan ; trebuia să trec prin foc, altfel cum să scap de puful care mă mai acoperea cînd am ieşit de sub aripile voastre ? ! Şi-apoi uită-te la mine ! mai arăt eu a copil ?

— Da, dar...

— Va ieşi bine, mamă ! Aminteşte-ţi că ţie o viaţă-ntreagă, în sfîrşit, pînă cînd... nu ţi-a fost uşor ! Şi nici fetei aceleia... De ce credeţi că eu ? !...

Melania Ştefănescu a plecat întărită şi mulţumită !

— Ce băiat bun e Bogdan al nostru ! a şoptit ea, pe drum, la întoarcere.

— Mă bucur mult c-ai ajuns s-o spui fără nici o rezervă ! a răspuns tatăl lui Bogdan...

Cel mai greu însă studentului-militar îi era fără Ştefana. Scrisorile ei soseau cu regularitate, erau tandre şi frumoase, dar numai scrisorile nu-i ajungeau. De-aceea băiatul, în atîtea din ceasurile zilelor şi nopţilor sale, trăia numai cu gîndul la ea...

5

De cînd se afla în perioada de *practică,* pentru a ajuta la strînsul recoltei, aşa cum fac în fiecare toamnă elevii şi studenţii, trecuseră zece zile. Aici condiţiile parcă erau şi mai dure. Şi asta, mai întîi, pentru că aceşti tineri — studente şi studenţi — nu erau obişnuiţi cu munca fizică. Nu

li se părea astfel deloc uşor să lucreze ore în şir pe cîmp la recoltatul sfeclei, la struguri, ardei, morcovi, pătlăgele, să mănînce în condiţii mai puţin obişnuite, să doarmă, la fel !

Sigur, nici sufletul Ştefanei nu cînta în fiecare clipă „Marşul Victoriei", dar nici nu se plîngea şi nu plîngea cum... Mona, de pildă, Mona nu ştia să facă absolut nimic. Asta, la început ! Fiind colege de an şi de facultate, fuseseră repartizate împreună. În dormitor, şi-au ales paturile alături.

— Ştiu că prezenţa mea nu-ţi face bine — i-a spus Mona, chiar din prima zi Ştefanei, dar tu ai un suflet *mare,* te rog să mă ajuţi ! Altfel am să ajung de batjocura tuturor. Mi-e spaimă să dorm aici, mi-e spaimă de uneltele acelea, pe care nu ştiu să le mînuiesc, de coşurile, pe care mă tem că n-am să le pot căra, de mîncarea pe care ne-o servesc, de apa pe care-o bem, mi-e spaimă de întuneric, de trivialităţi..., de totul mă tem ! Viaţa e dură cu tine de mult ! Tu ai căpătat altfel de puteri ! Pentru care eu te admir. Şi nu numai pentru ele ! Nici sufletul meu n-a trăit pe roze, să ştii ! Dar, cine mă cunoaşte pe mine ? În definitiv, mi s-a întîmplat un mare necaz, pe care, desigur, îl cunoşti : m-am îndrăgostit şi eu de Bogdan. Vreau să te asigur însă — şi cuvîntul meu este şi faptă — că niciodată n-am să vă tulbur viaţa cu nimic !

— Mai mult decît ai tulburat-o ! a răspuns Ştefana.

Mona şi-a plecat ochii parcă spre a nu se putea citi în luminile lor zig-zagul dureros al zvîcnirilor inimii.

În clipa aceea, Ştefanei i-a părut rău pentru vorbele spuse. Peste obrajii Monei năvălise o paloare de ceară...

De-a doua zi, Ştefana a cerut să li se repartizeze normă comună, ajutînd-o şi învăţînd-o pe colega ei să muncească, să se descurce treptat cît mai aproape de cerinţele ce li se impuneau. Iar Mona se dovedea o *elevă silitoare,* şi-o fiinţă caldă, veselă şi prietenoasă. Cele două fete se simţeau acum bine-mpreună. Din cînd în cînd însă, Ştefana se retrăgea în sine, ca să stea de vorbă cu Bogdan. În acele momente cu deosebire, dar nu numai, Mona l-ar fi vrut şi ea alături pe Cosmin ; el fusese însă repartizat, cu anul lui, într-o altă localitate, dintr-un alt judeţ. N-aveau cum să se întîl-

nească, iar de scris... cine mai putea avea grijă şi de scrisori în asemenea condiţii şi ritm de muncă. De aceea, nici Ştefana, în această perioadă de cîteva săptămîni, nu i-a trimis lui Bogdan decît o singură scrisoare, iar de la el, deşi ştia precis că-i scrisese (adresa ei o primise, prin telefon, de la Bucureşti, unde Ştefana o lăsase) nu primise nici una...

CAPITOLUL VIII

1

A doua zi trebuia să meargă pentru prima dată în *sala de disecție*. De cînd începuse cursurile, care o acaparau tot mai mult și prin program dar, în primul rînd, prin interesul pe care îl prezentau, Ștefana s-a tot gîndit la ziua aceasta, în care va da ochii cu cadavrele. Îi era o teamă cumplită de morți. Se strecurase această frică în ființa ei de cînd avea vreo șapte-opt ani, în urma unei întîmplări nefericite... Murise o bătrînă de pe strada ei, vecină cu casa lor, lelea Ioana — cum îi spunea toată lumea. Fusese o femeie blîndă și bună. Îi plăceau mult copiii. Pe Ștefana o iubea cu deosebire. Ea nu avusese decît un băiat, care se însurase și plecase într-un alt oraș, în provincie. Lelea Ioana rămăsese singură. Acum se prăpădise și trebuia îngropată. Nimeni nu știa unde locuiește băiatul moartei și nici ea nu apucase să spună nimic despre el nimănui. Așa că — vecinii s-au hotărît „să pună mînă de la mînă" și să facă ceea ce era de trebuință în asemenea împrejurare. În prima noapte, la priveghi, s-au adunat în casa dispărutei mai multe femei „s-o păzească". Pe lîngă ele, se foiau și copii. Ștefana era printre ei. Se așezase pe un scăunel, undeva în colțul camerei, în care se afla, întinsă pe masă, lelea Ioana, și privea lung spre ea. Îi fusese dragă bătrîna Ștefanei, fiindcă totdeauna o întîmpina cu vorbă bună și caldă, o mîngîia, o chema la ea și-i dădea te miri ce : ba dulceață, „făcută de ea", ba bomboane, „cumpărate de la prăvălie", ba o jucărie..., de fiecare dată îi oferea cîte ceva care să-i facă plăcere fetiței.

Ştefana stătea acum pe scăunel şi privea spre chipul bătrînei. „Vorbea cu ea", aşa cum auzise că făcuseră pînă mai adineaori femeile din cameră, care tot o întrebau : „unde se duce ?", şi „ce-o să facă *pe-acolo ?*", şi „cum de se îndură ea să plece, şi să le lase ?" şi „de ce nu le-a spus nimic despre băiat ?", că „uite, acu', de unde să ştie ele să-l ia ?", „şi ce-o să se facă el cînd o să afle că mama lui nu mai e ?" (Ei, ce să facă ? — zisese una — drept răspuns, n-o să-i pese, ca şi pîn-acum, parcă, dacă l-ar fi durut undeva... n-o mai căuta el ?)... Acum, că se mai potoliseră femeile, Ştefana voia să-i spună şi ea „că-i pare tare rău că a murit şi că ea n-o s-o mai vadă, n-o să-i mai poată spune : «Sărut-mîna, tuşă Ioană»...."

Pe fetiţă o podidise plînsul... În cameră ardeau lumînări, fumega şi-un ciob de tămîie, iar mirosurile erau puternice şi grele... Ea însă îşi şterse lacrimile repede, pentru că voia să-i mai spună...

În clipele acelea, lelea Ioana, înfuriată, se ridică de pe masă, cu mîinile desfăcute ca nişte gheare lungi şi puternice şi cu ochi din care îi ieşeau flăcări ca ale lumînărilor, se dădu, în grabă, jos şi se repezi spre colţul Ştefanei, prinzînd-o de gît cu ghearele acelea şi strigîndu-i : „Aşaaa, care va să zică, îţi pare rău că n-o să mai aibe cine să-ţi dea dulceaţă, şi bomboane, şi jucării... Aşaaa..., care va să zică..." şi în timpul acesta o strîngea... Fata ar fi vrut să strige, s-o cheme pe mamă-sa în ajutor... dar nu putea, nu putea să deschidă gura, fiindcă bătrîna o strîngea de gît... Aşa că închise ochii, simţind că se sufocă şi... căzu, leşinată, de pe scaun...

Ştefana s-a îmbolnăvit atunci şi a zăcut cîteva zile... Cînd şi-a revenit, n-a vrut să treacă pe lîngă casa lelei Ioana săptămîni în şir. Numai cît se uita într-acolo şi-o vedea întinsă pe masă şi apoi, ridicîndu-se, cu mîinile ca nişte gheare şi cu ochi din care slobozea flăcări, şi repezindu-se spre ea... Pînă la urmă, părinţii Ştefanei au fost nevoiţi să facă schimb de locuinţă, să se mute de pe strada aceea ; astfel ajunseseră în apropierea „Parcului Primăverii", în casa în care, peste vreo opt ani, avea să se sfîrşească şi mama fetei. De data aceasta, ea făcuse un efort de voinţă nemaipomenit ca să nu se îmbolnăvească

din nou. Înțelegînd însă că atunci, cînd era mică, i se făcuse rău inhalînd fumul de la lumînări, fumul de tămîie, ca și atîtea alte mirosuri care degradaseră aerul, acum s-a ferit să mai stea mult în camera moartei, a rămas afară cu deosebire, a plîns și s-a tînguit în voie...

Frica de morți se păstrase totuși vie în ființa ei... Cu toate acestea, Ștefana voia să devină medic și încă un medic bun... „pentru oameni vii, nu pentru morți !", cum își spunea adesea. „Da, dar pentru asta trebuie *să vezi* cu de-amănuntul cum sînt legate toate în organismul omului, *să vezi* și să înveți tăind, tăind... Și, cine te poate suporta, de viu, să-l ciopîrțești doar ca *să vezi* și *să înveți*?!... În afară de...

„Dacă aș reuși să nu mă gîndesc la faptul că cel pe care va trebui *să-l tai* e mort !... Lucrul ar putea să fie simplu — își spuse Ștefana : o să-mi închipui că trupul acela e viu și că-l doare ; de-aceea eu va trebui să tai cu mare grijă și cît mai sigur ca să nu greșesc ; în fond o să cunosc bine, dinainte, zona operației, tot ce cuprinde, ce *este* înăuntru și *ce-ar putea să fie,* în funcție de diagnosticul pus. E bine zis : «Ce-ar putea să fie», pentru că, de multe ori, ceea ce *găsesc* doctorii în organismul omului, cu prilejul unei operații, făcute într-o zonă bolnavă, întrece chiar și imaginația... Deci, să-mi închipui că trupul acela e viu și că-l doare... să pot să-mi închipui, să pot !..."

„Trebuie să pot !" decisese Ștefana și cu această hotărîre intră în sala de disecție...

2

— Bravo, domnișoară, te felicit ! spuse profesorul Petrescu, *marele chirurg, ai tăiat* fără nici un fel de ezitare. Mă bucur că voi avea o bună ucenică în dumneata. Cum te numești ?

— Ștefana Dragomir !

— Bine, domnișoară Ștefana ! E bine ! Și-acum să vedem aici, în zona inimii. De unde ar trebui să începem ca să... ?...

La ieșirea din sală, Ștefana a țîșnit pe lîngă colegi și-a început să alerge pe culoar. Fetele și băieții — cîți mai rămăseseră, din cei ce intraseră, la început, în locul acela — împărăție a morții — unde ei căutau însă și decantau izvoare de viață, n-au luat-o în seamă. Pășeau cu toții tăcuți, palizi la față, gînditori. Dintre cei ce ieșiseră, în timpul exercițiilor de disecție, pentru că li se făcuse rău, cei mai mulți nu s-au mai întors. De data aceasta ! Pentru că vor trebui să încerce iarăși, și iarăși, pînă se vor obișnui. Cînd vrei, se poate ! Iar între ei nu se afla nici unul care, intrînd la această facultate, rîvnită de atîția tineri, de atîția părinți, să nu vrea să devină medic.

Mona de două ori ieșise, deoarece văzuse clar cum masa aceea, cu un trup de femeie spintecat începuse să se învîrte, să se învîrte tot mai repede, iar ea nu găsise altă soluție s-o oprească decît părăsind spațiul în care se afla și înghițind alt aer, de-afară ! Revenise însă, de fiecare dată, rămînînd cît mai mult în preajma Ștefanei și a profesorului, încercînd să observe cu mare atenție totul, dar, deocamdată, nepunînd mîna pe bisturiu...

Văzînd-o pe Ștefana alergînd, s-a luat după ea. A așteptat-o apoi, în fața unei uși, să iasă. A luat-o de braț, sprijinind-o, și au ieșit împreună afară...

— Ce faci „domnișoară doctor" ? auziră fetele pe cineva care vorbea din spatele lor. Cînd s-au întors, l-au văzut pe Dorin Mihalcea, asistentul profesorului Petrescu.

— Ți-a cam dispărut siguranța... picioarelor, așa-i ? continuă el, adresîndu-se, mai departe, Ștefanei... Cunosc, cunosc simptomele, adăugă, înainte ca Ștefana să reușească să articuleze vreo vorbă. În orice caz, te-ai ținut tare pînă la sfîrșit și, în primul rînd, pentru asta meriți din plin acel : „Bravo !" al profesorului. Să știi că spune foarte rar așa ceva. Ar trebui să fii mîndră ! A înțeles și el că faci un efort nemaipomenit și-a fost încîntat că nu ți-a tremurat mîna. Un lucru ca acesta se realizează cu multă greutate pentru prima dată. Se pare că ai o voință mare, de care îți ascultă toate puterile ființei. Pentru un

chirurg bun, pe lîngă știință, multă știință, această trăsătură este de nelipsit ! Așa că — să fie într-un ceas bun !

Și dumneata te-ai descurcat bine — se adresă asistentul Monei..., după cele două „navete" — și, cu un gest al mîinii, marcă ieșirile din *sală* și intrările. Te-am urmărit o perioadă : mi-a plăcut că *ai ochi să vezi !* Scrîșneai puțin din dinți, dar urmăreai, mai departe, cu mare atenție. Semn bun, semn bun ! și pentru dumneata. Fetele îi mulțumiră cu încîntare pentru vorbele ascultate.

— Mîine vă aștept la laborator — și pe voi și pe ceilalți, pe care i-a numit profesorul — să discutăm temele lucrărilor de cercetare pentru anul acesta. Trebuie să facem o treabă bună ! Vă aștept ! mai adăugă Dorin Mihalcea, în timp ce se îndepărta pe alee.

— Drăguț băiat ! spuse Mona, privind în urma lui. O fi căsătorit ?

— Și cu Cosmin ce faci ? o întrebă Ștefana.

— Că doar nu l-am cerut de bărbat ! N-ai înțeles, trebuie să ne facem mai întîi doctorițe, altfel *dînsul* nu se uită la noi ! Deocamdată, ne cheamă la... *cercetare !*

— „Semn bun ! Semn bun !" adăugă Ștefana.

Izbucniră amîndouă în rîs, în timp ce-o porneau, în fugă, pe-o altă alee, care ducea spre ieșirea din curtea facultății.

3

Seara, la reuniunea „bobocilor", într-o sală frumos amenajată, se adunaseră cîteva sute de studenți.

Ștefana stătuse în cumpănă dacă să meargă sau nu. Tatăl ei, care acum, de cînd cu necazul acela, nu mai întîrzia niciodată seara, venea la timp acasă, se mai ocupa de gospodărie, ca să-i mai ușureze, cît de cît, munca Ștefanei, o îndemnă să meargă. Radu, sosit și el de la internat — era sîmbătă seara — îi spuse la fel.

— Te conducem noi, Ştefana, pînă acolo şi, dacă vrei, ne întoarcem să te luăm, cînd termini. Nu-i aşa, tată ? propuse băieţelul.

Ştefana îl sărută pe frunte şi începu să se îmbrace în grabă. Era, deja, puţin tîrziu...

Într-adevăr, cei doi „bărbaţi" din casa lor au însoţit-o pînă în apropiere de locul reuniunii.

— La întoarcere, mă descurc singură, le spuse ea. Mergeţi acasă. Să mă aşteptaţi !

Sala, împodobită cu ghirlande multicolore, vibra de o voie-bună generală. Nimerise pe un moment de pauză. Nici nu ştia către cine să se îndrepte. Tocmai în acele secunde, în care îşi căuta, din ochi, colegii, se apropie de ea Alexandru Sima, „fantele", din fosta clasă a XII-a A, colegul lui Bogdan.

— Sărut mîna, Ştefana — spuse el politicos. Ce bine-mi pare că ai venit !

— Ce e cu tine aici, Alexandre ? Reuniunea se face împreună cu studenţii de la Electronică ?

— Nu se face, dar se obişnuieşte !

— Mă bucur pentru această *obişnuinţă !* Şi mă mai bucur că te-am întîlnit... Nu te fîstici aşa — zîmbi Ştefana — că o spun de-adevăratelea. E aşa de multă lume necunoscută pe-aici... aşa că...

— Aşa că... mă accepţi, prin preajmă, chiar şi pe mine!

— „Aşa că"... îl imită Ştefana, în loc să faci pe victima fericită, invită-mă, mai bine, la dans !

Se cînta un tango. Alexandru Sima era, într-adevăr, fericit. Nici nu visase el aşa ceva. Venise la această reuniune cu speranţa, mai ales cu dorinţa de a o revedea pe Ştefana, dar la atîta *noroc* nu se aşteptase : s-o poată întîmpina chiar de la intrare şi, de la început, să danseze cu ea tango, adică s-o aibă cît mai aproape de el, să se îmbete de mirosul ei de floare proaspătă şi rară, să-i simtă vibrînd fiinţa — clocot de tinereţe ameţitor de frumos.

Îmbrăcată în aceeaşi rochie cu care fusese acasă la Bogdan, în primăvară, la sărbătorirea zilei lui de naştere, în acea noapte de... lumină pentru sufletele lor, Ştefana se gîndea acum la acela pentru care inima ei murmura,

în fiece clipă, un cîntec înalt şi frumos — curcubeu de bucurie şi de speranţă.

„Te iubesc, Bogdane ! rosti Ştefana, apropiindu-şi fruntea de inima băiatului. Să nu uiţi asta niciodată !"

Alexandru nu îndrăzni s-o tulbure pe Ştefana şi nici să bată prea tare din aripile speranţei. Îi simţea capul sprijinit de umărul său şi-i inspira, cu sfială, parfumul părului de culoarea castanelor coapte. Ştia că...

— Te rog să mă ierţi, Alexandre, rosti fata, tocmai atunci, trezită ca din vis.

— Ştiu, Ştefana, dansai cu Bogdan... N-ai de ce să te jenezi, şi nici eu de ce să mă supăr ! Mie îmi pare bine, nespus de bine, că astă-seară am putut să te văd. Nu-mi doream mai mult ! Dar uite că norocul mi-a zîmbit şi mai tare : mai şi dansăm. Dacă mă uit bine în jur, mă invidiază măcar jumătate din sala aceasta !

— Ia ascultă, Alexandre — spuse fata, ca în faţa unei descoperiri, oprindu-se aproape din dans : tu de ce nu eşti la armată, ca toţi colegii noştri ?

— Aşteptam să mă întrebi de la început acest lucru, de cum ne-am întîlnit : aş fi vrut să fiu, Ştefana, dar nu pot ; eu am dat examen la „neincorporabili", pentru că... atunci cînd eram în clasa a VIII-a, m-am îmbolnăvit grav, am făcut T.B.C. pulmonar şi-am stat un an întreg în spital şi în preventoriu ; apoi, cam peste şapte-opt luni, am contractat şi o hepatită rea ; de la amîndouă am rămas cu urme puternice. La recrutare m-au declarat *inapt* pentru armată fără nici un fel de reticenţă. De-aceea...

Începuseră probele pentru a o alege pe „Miss Boboc". Pe un fel de frontispiciu, construit deasupra scenei pe care cînta orchestra, se afla înscris cu litere mari : „Concursul pentru «M.B.M.» !"

— Ce înseamnă „M.B.M. ?" îl întrebă Ştefana pe Alexandru.

— *„Miss Boboc Medicină" !*

— Ia te uită !

Deci începuseră probele. Era un întreg ritual : se cînta, se dansa, se răspundea la o suită de întrebări, se luau în calcul *datele* înfăţişării fizice, acestea din urmă avînd

chiar o *greutate specifică*. Juriul, condus de asistentul Dorin Mihalcea, urmărea îndeaproape întreaga desfășurare.

— De ce nu te-ai înscris și tu ? o întrebă Alexandru.

— Dacă ar fi fost aici Bogdan, *spectacolul* ar fi avut haz și pentru mine, dar așa...

Ștefana a fost atentă o vreme să vadă dacă printre *participante* nu era și Mona. „Nu cred c-a scăpat ea ocazia !" își spuse. A văzut-o dansînd cu Cosmin ! Nu, nu participa la „concurs". Faptul o impresionă plăcut pe Ștefana. „La urma-urmei, ar fi putut foarte bine să participe, chiar cu sorți de a cîștiga", se gîndi. Și-au făcut semn de departe, iar cînd dansul s-a terminat, cei doi au venit spre ea. Au stat de vorbă. Întîmplător, Alexandru îl cunoștea pe Cosmin Deleanu.

Concursul se apropia de sfîrșit. După ultima probă, „juriul s-a retras pentru deliberare" cîteva minute, după care a fost anunțată cîștigătoarea. Aceasta era — Corina Popescu — o fată micuță de statură, „cu forme frumos orînduite" — cum a șoptit cineva din preajma Ștefanei, blondă, cu ochi albaștri, inteligenți. Ștefana o știa, era dintr-un oraș din provincie ; din cîte-și putuse da seama, în perioada scurtă în care se cunoscuseră (de cîteva ori, la cursuri, au stat alături, făceau parte din aceeași grupă de seminar, intrase și ea cu o medie foarte bună la admitere), Corina era o fată serioasă, cuminte, modestă. S-a bucurat pentru ea.

Furtuna de aplauze a fost potolită de un gest al mîinii asistentului Dorin Mihalcea. Acesta anunța că „juriul declară drept cîștigătoare a concursului, «ex aequo» (adică la egalitate, explică el), pe studenta... Ștefana Dragomir, despre care astăzi marele chirurg, profesorul Paul Petrescu a spus : «Mă bucur, domnișoară, că voi avea o bună ucenică în dumneata !» O veți vedea imediat și veți fi de acord cu noi — mai continuă asistentul — că merita să cîștige !"

— Dar eu n-am participat la probe ! spuse Ștefana, parcă speriată !

— Și n-ai fi putut să le treci cu tot atîta succes ca și Corina ? îi răspunse Dorin Mihalcea, care venise în întîm-

pinarea ei, conducînd-o acum spre podiumul învingătorilor.

— Da, dar nu cred că e corect, eu n-am participat la... continua să stăruie Ştefana.

— Triumfătoare, într-o împrejurare ca aceasta, trebuie să fie frumuseţea, domnişoară Ştefana — îi replică asistentul — frumuseţea dublată de *puterile* interioare şi de... o perspectivă frumoasă. Şi, prin toate acestea, dumneata eşti deasupra tuturor !

Cînd a urcat cu ea pe scenă, sala a izbucnit într-o nouă avalanşă de aplauze, parcă şi mai puternice şi care parcă nu mai conteneau.

Ştefana s-a plecat spre mulţimea fremătîndă, zîmbind stînjenită, după care se adresă colegei sale :

— Te felicit, Corina !

— Şi eu pe tine, Ştefana !

— Te rog să nu te superi pe mine, nu e la mijloc nici un fel de „aranjament", mai adăugă Ştefana. Sau, în orice caz, eu nu ştiu de nimic, dovadă că nici nu m-a interesat...

— Tu trebuia să cîştigi *singură* acest concurs, îi spuse Corina. Nu-ţi mai fă probleme...

Fetelor li s-au pus eşarfele de cîştigătoare, în aplauzele entuziaste ale colegilor lor, după care orchestra a început să cînte un vals. Dorin Mihalcea i-a cerut voie Ştefanei să danseze cu ea, în timp ce pe Corina o invita un alt membru al juriului, student în ultimul an.

— Ce vrea „hoţul" ăsta de Mihalcea ? întrebă Mona, cînd l-a văzut că o invită şi la dans.

— Nu vrea nimic ! i-a răspuns, categoric, Cosmin. E un băiat foarte serios. Îl cunosc bine. Toată lumea îl cunoaşte. E şi însurat, are o nevastă frumoasă şi bună. E asistentă la Politehnică. Au şi un băieţel de cîţiva ani...

— O fi cum zici tu — spuse Mona, pe jumătate neîncrezătoare.

Alexandru Sima participase la toată scena fără să scoată un cuvînt. El se bucurase nemaipomenit pentru alegerea Ştefanei. Îi părea foarte rău că n-a participat la concurs. „Şi, uite că, totuşi..." îşi spuse el...

— Tovarăşe asistent, vă mulţumesc foarte mult — spuse Ştefana, încă emoţionată, nedezmeticită, dar, cum să zic, rămîn la părerea mea : cred că nu trebuia...

— Ascultă, domnişoară, înţeleg de ce te sperii... Să ştii că nu vreau *nimic* de la dumneata, *nimic* în sensul în care... ; iar gestul meu de astă-seară nu te va compromite în nici un fel în ochii colegilor dumitale. Lumea mă cunoaşte, iar cine n-a apucat s-o facă, mai are încă timp... Că eşti frumoasă o ştii şi dumneata — şi soţia mea e frumoasă, şi bună, şi deşteaptă — strecură asistentul, ca printre altele, ca s-o mai liniştească ; pe mine m-au impresionat însă gestul şi vorbele de astăzi ale *profesorului* nostru. Dacă vrei — am dorit aşa, în numele dreptăţii, să le încoronez cu ceva, cu ceva care se potrivea foarte bine: această eşarfă ce te împodobeşte acum... Momentul trăit astăzi, acolo, în *sala* aceea, mi-a adus aminte de unul asemănător, petrecut cu vreo zece ani în urmă : în locul dumitale, atunci mă aflam eu. Am avut şi eu parte de asemenea cuvinte, pe care, printr-o muncă extraordinară, am reuşit să nu le dezmint. Datorită acestui lucru, mă aflu mereu în preajma acestui *om* cu totul rar, am avut de atîtea ori cinstea (rîvnită de alţii cu studii îndelungate în medicină) de a participa, alături de el, la operaţiile cele mai grele, de a fi, nu de puţine ori „mîna a doua“ la aceste operaţii ! Îţi spuneam că asemenea vorbe de laudă *profesorul* rosteşte foarte rar. De aceea vreau să cred că, cine ştie, peste ani, voi avea o colegă...

4

„Dragă Bogdan,

Astă-seară, la reuniunea «bobocilor», am fost aleasă...; şi totul s-a întîmplat datorită, cu deosebire, a doi oameni: unul este profesorul *nostru..., un mare chirurg..., iar ce-*

lălalt, asistentul lui şi al meu, Dorin Mihalcea, care este un om extraordinar !...“

Bogdan citise şi recitise de nu ştiu cîte ori această scrisoare. Se bucura pentru Ştefana, înţelegea cît de mult însemnează pentru ea asemenea reuşită (se referea la cea din sala de disecţie, desigur), mai ales că ştia despre spaima fetei, aceea cu morţii, îi povestise despre acest lucru. Ar fi fost fericit ca Ştefana să ajungă un medic bun, poate un chirurg foarte bun, ceea ce ar echivala cu una dintre cele mai mari împliniri pe care le poate obţine un om. Auzise de atîtea ori spunîndu-se : „Un chirurg bun este un *adevărat* Dumnezeu. El îţi poate da, din nou, viaţă“, după cum, unul nepriceput, ori neatent te poate... Studenţia însemnează startul către acea mare împlinire. Depinde cum iei acest start !...

Ceea ce îl deranjase pe Bogdan ţinea de o anume detaşare a Ştefanei, care rezulta, pe de o parte, din tonul scrisorii, pe de altă parte, din ceea ce îi comunica. În ceea ce priveşte tonul, el era al unei *misive* de informare : „...îţi aduc la cunoştinţă că...“ (cel puţin aşa i se părea lui), iar conţinutul îşi desena aria în afară de... suflet. De data aceasta sufletul fusese uitat : reuniune, sală de disecţii, laborator, lucrări de cercetare, marele chirurg, nemaipomenitul asistent... Iar el, el ? Unde mai era ? Se pierduse printre... alte preocupări.

„Va să zică — îşi spuse Bogdan — e de-ajuns să apară altceva în viaţa omului, o preocupare, ceva, care să acapareze şi *celălalt* poate fi uitat !“...

„Cum *uitat ?* se revoltă imediat bunul-simţ ; dar chiar scrisoarea aceasta îţi dovedeşte cît de nedreaptă este judecata... Cui îi scrie fata, la sfîrşitul unei zile în care pentru viaţa ei, eventual pentru destinul ei profesional pare să se fi petrecut ceva important, la cine se gîndeşte ea şi vrea să-l facă părtaş la o bucurie, la o speranţă ?!...“

În sfîrşit, se sunase de mult stingerea, se făcuse tîrziu... Bogdan se hotărî să-l părăsească şi pe *marele chirurg* şi pe *nemaipomenitul asistent* şi...

...Se pomeni lîngă pat cu soldatul care era de planton. Era, de fapt, un coleg de-al său.

— Bogdane, scoală-te ! Scoală-te repede ! Plecați într-o misiune imediat, tu și încă zece colegi din plutonul nostru. Locotenentul v-a dat pe listă. Au mai luat și din alte plutoane.

— Ce misiune e asta, acuma, noaptea ? întrebă Bogdan, încercînd să se dezmeticească.

— N-auzi ? Plouă cumplit afară. S-a umflat rîul, rîul care trece prin apropiere de unitatea noastră, și-a rupt podul. Trebuie reparat urgent, altfel se pot întîmpla catastrofe...

Rîul, care cu vreo două săptămîni în urmă arăta ca un firicel plăpînd, acum se făcuse „Dunăre". Urla, de parcă se adunaseră în el toate glasurile de viforniță din ultimul secol. Într-adevăr, se înfuriase rău, se opintise în pilonii podului, care-i legau cele două maluri și pe unul îl frînsese. Podul se prăvălise într-o parte, pe-o coastă, ca un om bolnav, ce, neputînd să se mai țină pe picioare, îngenunche și se rostogolește.

Au cărat, cu camioanele, în grabă, lîngă pod, tot felul de materiale...

Mai întîi, trebuia barat drumul. Dacă vine ceva, vreo mașină și nu observă șoferul... Sau vreo căruță, se sperie caii și se duc în vîltoare.

Se apucară să ridice niște parapete.

Căpitanul, care avea comanda, era și inginer. A coborît cu un locotenent și-un plutonier pe lîngă picioarele podului, în partea în care acesta se prăvălise, ca să vadă, mai de-aproape, cum stau lucrurile. Cu niște lanterne puternice, luminau, pe rînd, fiecare bucată de loc.

— Nu e mare lucru de făcut în noaptea aceasta — spuse căpitanul, ca o primă concluzie. Să așteptăm să se lumineze. Aici trebuie grupate forțe serioase, e o întreagă construcție de refăcut. Pentru asta e nevoie să se potolească puțin și furia apei. Deocamdată, să luăm imediat măsuri de securitate a circulației. Ionescule !

— Ordonați ! răspunse plutonierul.

— Repede, sus ! Vezi ce-au făcut băieții cu parapetele.

Tocmai în clipa aceea, dinspre partea în care capătul podului era prăvălit, se apropiau, în mare viteză, două lumini.

— O mașină ! strigă Bogdan, o mașină, s-o oprim !

Și, fără să mai aștepte vreo dispoziție de la cineva, alergă în mijlocul șoselei, făcînd semne disperate, în lumina farurilor...

Omul de la volan a frînat brusc, Bogdan s-a ferit, sărind în lături, ca să nu-l lovească, dar mașina a derapat, s-a învîrtit, de cîteva ori pe loc, apoi, răsturnîndu-se, s-a rostogolit în prăpastia învolburată a apelor...

În clipele în care mașina se ducea, ca o minge de-a dura, un glas de femeie a sfîșiat întunericul nopții : „Ajutoor !"... O bufnitură, și mașina a început să plutească deasupra apelor învîrtejite...

— Acum, acum, băieți, a strigat Bogdan cu disperare, pînă n-o înghite prăpădul !

Odată cu el, au mai sărit în apă încă patru tineri militari. Au plonjat, de fapt, cu toții, în imediata apropiere a mașinii. Locul era acum luminat de baterii puternice, pe care căpitanul ordonase să le îndrepte într-acolo.

Militarii au înconjurat mașina din toate părțile și-au început s-o împingă spre un loc mai liniștit, din apropierea a doi piloni de pod, aflați lîngă mal. Proptind-o de unul dintre ei, i-au potolit zbaterea, cu scopul de a reuși să-i deschidă portierele, să-i poată elibera pe cei dinăuntru. După alte cîteva zeci de secunde, băieții scoteau din mașină o femeie și doi bărbați. Tîrîndu-i pe toți spre mal, au fost ajutați de brațe numeroase să iasă din cumplita vîltoare.

— Ștefana !... a strigat, cu disperare, Bogdan, cînd lumina lanternei s-a apropiat de fața fetei. „Dumnezeule, ce-o fi cu Ștefana ? și-a continuat el gîndul. Ștefana în mașină cu doi bărbați ?!"

— Băieți, băieți, e Ștefana ! Trebuie s-o salvăm ! Tovarășe căpitan, e Ștefana ! Trebuie s-o salvăm ! se frămînta Bogdan, în timp ce-i balansa capul cînd într-o parte, cînd în alta, ori îi masa abdomenul, după cum aflase el cîndva că trebuie să procedezi cu cei înecați.

— Potolește-te, tinere ! spuse căpitanul, cu glas sever. Lucrurile trebuie rezolvate cu cap. Băieți, ordonă el, voi doi — și arătă, într-adevăr, spre doi tineri — prindeți fata încet, de picioare. Acum ridicați-o, hai, ridicați-o ! Iar

voi — îi spuse el lui Bogdan și încă unui băiat, o țineți de mîini și de sub omoplați. Învîrtiți-vă acum cu ea, așa, încet, așa, acum ceva mai repede, mai repede !... Capul mai jos, mai jos !... Bun, acum așezați-o !

În clipa aceea, fata a început să vomite apă..., să vomite... Căpitanul a îngenuncheat lîngă ea întorcîndu-i corpul și capul într-o parte, ca să-i ușureze eliberarea apei ce-o înghițise. Apoi, o așeză, din nou, pe spate și începu să-i facă respirație artificială.

În acest timp, alți militari procedau la fel cu cei doi bărbați scoși din mașină...

Bogdan se afla alături de comandantul său... „Ștefana, Ștefana !“ murmura el tot timpul !

La un moment dat, fata deschise ochii, pentru cîteva clipe, apoi, închizîndu-i la loc, își mișcă — într-o parte și în alta — capul, pentru ca, după alte cîteva secunde, să șoptească :

— Salvați-l pe *profesor*, salvați-l pe *profesor !* Și pe Dorin !... Salvați-i !

— Ștefana, Ștefana ! strigă Bogdan, apropiindu-se de fața ei.

Cînd a deschis din nou ochii, Ștefana l-a recunoscut și i-a zîmbit ușor :

— La tine veneam, Bogdane, la tine ! Am primit o telegramă că ești bolnav... Și veneam cu ei la tine ! Sînt doctori... doctori excep...

— La mine ? ! Eu, bolnav ? ! țipă Bogdan, sărind... din pat și lovindu-se cu fruntea de cel de deasupra...

— Ce ai, mă ? îl apostrofă colegul din patul suprapus, ce minune-ai mai visat ? Mai las-o-n... (și scrîșni o înjurătură printre dinți) de *mimoză*, c-o să te-mbolnăvească de cap de-a binelea !... Hai, culcă-te, culcă-te, băiețaș — îl mîngîie el, ca pe-un copil necăjit, aplecîndu-se pe marginea patului, spre capul lui Bogdan...

Afară ploua, într-adevăr, cumplit... Ploaia se izbea cu furie în ferestre, vrînd parcă să biciuie gîndurile și închipuirile acestor tineri care nici măcar n-o băgau în seamă, dormind, mai departe, nepăsători.

5

De la gară, Ştefana s-a îndreptat, fără nici un ocol, spre unitatea militară a lui Bogdan. Cunoştea adresa din atîtea scrisori. A întrebat încotro s-o ia — cineva îi spusese că nu e prea departe — şi-a pornit-o pe jos.

Mergea năpădită de gînduri. După „balul bobocilor" şi în urma scrisorii trimise lui Bogdan — prin care îi explica ce se petrecuse acolo — a simţit nevoia să-l întîlnească neapărat. Nu mai putea să amîne. Îl avea permanent în faţa ochilor, îl vedea peste tot : printre colegi, în sălile de cursuri, la seminarii, pe stradă, acasă, la spital, oriunde ochii albaştri ai băiatului îi zîmbeau cu căldură, ori se pironeau asupra ei, întristaţi, pentru ca, din cînd în cînd, să se umple de fulgere şi pale de nori. „Ce e cu tine, ce s-a întîmplat ?" îl întreba, în asemenea momente Ştefana, iar întrebările sufletului căpătau, uneori, ecou în afară, astfel că, în cîteva rînduri, Mona, care se afla în preajma ei, a trebuit să-i răspundă, mirată : „Ai spus ceva ? N-am înţeles !"

Acum voia să-l vadă cu adevărat... Era într-o miercuri... În ziua aceea se nimerise să aibă în programul facultăţii un singur curs şi două ore de seminar... O rugase pe Mona să noteze şi pentru ea ceea ce i se va părea mai important, ca să poată recupera...

Orăşelul era tînăr şi curat. Din bulevardul principal, trebuia s-o ia, la un moment dat, la dreapta. Mergea năpădită de gînduri, dar şi preocupată să nu treacă de strada, al cărei nume îl avea notat pe-o bucăţică de hîrtie. O boare de vînt bătea o toacă subţire, cu răscolitoare armonii, în streşinile frunzelor ruginite. Copacii — străjeri, din cele două margini ale bulevardului, înfioraţi de emoţiile unei toamne de aur, strecurau printre crengi şoaptele lor tandre de întîmpinare : „Bine-ai venit, fată frumoasă : Bine-ai venit !" Trezită din gîndurile sale, Ştefana îşi ridică ochii spre ei şi le zîmbi ca unor prieteni.

Tocmai atunci, la cîteva sute de metri în faţă, dintr-o stradă laterală a ieşit în bulevard un pluton de soldaţi.

Inima Ştefanei a tresărit. În acelaşi timp, picioarele i s-au făcut moi. Ar fi vrut să se aşeze pe trotuar. A încetinit pasul, apoi s-a oprit, ca să-i poată observa mai bine pe tinerii îmbrăcaţi în haine militare, ce se apropiau în ritm de marş, cu puştile pe umăr şi cîntînd. Şi la Bucureşti, de cite ori se întîlnea pe stradă cu grupuri de militari, care se deplasau în formaţie, către cine ştie ce treburi ale lor, Ştefana se oprea şi-i privea cu interes şi simpatie, gîndindu-se tot timpul la Bogdan. Uneori se trezea mergînd alături de ei, pe trotuar, intrînd şi ea în cadenţă de marş, dar, după cîteva sute de metri, se îndepărta, ascultînd, mai departe, doar cadenţa inimii sale...

— Ştefana, Ştefana ! a strigat cineva, din rîndul din dreapta al plutonului. Era chiar în fruntea şirului acela de băieţi, din margine...

S-a simţit luată în braţe şi învîrtită, pe sus, acolo, pe trotuar, sub privirile tuturor. Nu mai vedea pe nimeni şi nu mai auzea nimic, în afara unei muzici, care cobora parcă din cer, caldă şi bună, odată cu şoaptele cîtorva vorbe : „Ştefana, ce dor mi-a fost de tine !... Ce dor mi-a fost !... Mi-a fost !...“ Se adunaseră în jur flori multe şi toate aveau petalele roz, cu care ţeseau în grabă o hlamidă subţire şi parfumată ce-i acoperea...

— Soldat, Ştefănescu Bogdan, ai înnebunit ? !... Cuvintele au răsunat de-aproape, sfîşiind vălul misterios al izolării de lume.

— Drepţi ! se mai auzi o comandă cu vîrf ascuţit, ce le pătrunse direct în inimi.

Bogdan încremeni în poziţia poruncită, cu arma potrivită lîngă picior...

Cîntecul încetase, plutonul întreg se oprise în marginea cealaltă a bulevardului, iar băieţii, toţi, rîdeau pe întrecute...

...În faţa comandantului, la cazarmă, n-a putut să spună decît atît :

— Cînd am văzut-o, am uitat de toate, n-am mai ştiut unde sînt !... Dacă puteţi să înţelegeţi, vă rog să mă iertaţi, a mai adăugat el, privind spre bocancii din picioare, în

speranţa că-i vor scăpa neobservate lacrimile pe care le simţea tremurînd între gene.

— Locotenent, fata unde este ? a întrebat colonelul.

— La poartă !

— Ce face la poartă ?

— Aşteaptă !

— Şi ?

— Şi... cred că plînge... a răpuns tînărul locotenent, ce fusese martor la acea *„Scenă inedită"*, cum o numise el.

„Vă rog să-mi permiteţi — se adresase colonelului comandant — să vă raportez în legătură cu o «scenă inedită»... Nu mi s-a mai întîmplat niciodată... a început el să se bîlbîie, în orice caz e ceva care..."

— Dacă ai fi fost în locul băiatului, dumneata ce-ai fi făcut, locotenent ? îl întrebase colonelul, după ce ascultase *raportul.*

— Oricum, n-aş fi ieşit din formaţie... a răspuns locotenentul.

— Ai auzit, soldat Ştefănescu ?... Şi, mai departe ?

— Ajungînd la cazarmă, aş fi ieşit la raport şi aş fi cerut învoire să...

— Ai auzit, soldat Ştefănescu ?

Bogdan devenise de piatră. Obrajii lui împrumutaseră culoarea marmurei albe...

— Şi-acum, ce facem, locotenent ? mai întrebă colonelul.

— Ce ordonaţi dumneavoastră, tovarăşe comandant.

— Dumneata ce-ai ordona, dacă ai fi în locul meu ?

— Eu ştiu... se codi locotenentul.

— Hai, zi-i !... Totul e să fii sincer cu dumneata !

— E şi lipsa mea, tovarăşe colonel..., ştiţi, copiii aceştia, n-au avut cînd să... Iar el... e un băiat foarte bun, comandant de grupă...

— Aştept ordinul dumitale !

— E păcat de fată... a venit pînă aici...

— Şi noi o mai ţinem şi la poartă, să plîngă... Soldat, Ştefănescu Bogdan — continuă colonelul — îţi ordon... să mergi cu *fata dumitale* în oraş, în după-amiaza aceasta. Ai învoire pînă la ora 19 ! Dar, după cină, te prezinţi la

mine... să mai stăm de vorbă ! Vii şi dumneata, tovarăşe locotenent. Executarea !

Lui Bogdan i se părea că n-a auzit bine. Nu-i venea să creadă. Rămăsese nemişcat, în aceeaşi poziţie... Cînd a înţeles că ofiţerul nu glumeşte, emoţionat, a bîlbîit cîteva cuvinte de mulţumire, a făcut o întoarcere perfectă, regulamentară, şi, după ce-a ieşit pe uşă, a început să alerge spre poartă, unde Ştefana îl aştepta cu sufletul întreg adunat în luminile verzi de sub frunte, peste care treceau stoluri, stoluri de umbre...

CAPITOLUL IX

1

Cînd a intrat pe uşa rezervei, ochii i-au rămas pe chipul băiatului aflat în patul de lîngă fereastră. I se părea cunoscut, dar paloarea ce-i cuprinsese obrajii, mîngîiaţi acum de razele unui soare obosit, de sfîrşit de octombrie, i-a tulburat, pentru cîteva clipe, apele aduceriiaminte.

„Şi, totuşi, el este — îşi spuse Ştefana : Adrian Merişanu, colegul lui Doru, de la fosta mea şcoală"...

Se apropie de pat. Băiatul întoarse capul :

— *Mortalo !* izbucni el, cu o bucurie sinceră în glas. Iartă-mă, Ştefana, reluă băiatul, tu, aici ? Ce e cu tine ? Eşti studentă la Medicină ? mai adăugă el, privindu-i halatul şi apoi stetoscopul pe care-l purta pe după gît.

— Adrian, spuse Ştefana — apropiindu-se de capul băiatului şi sărutîndu-l pe obraz, *cu tine* ce este ? Ţi s-a întîmplat ceva ? Eşti bolnav ?

— Da, Ştefana ! Din păcate, sînt rău bolnav ! Chiar foarte rău !

— Dar ce ai ? întrebă studenta, observînd că cel cu care vorbea nu făcuse nici o mişcare, nici un gest de a se ridica : rămăsese, aşa cum era, cu capul sprijinit de perna, pe jumătate adunată şi proptită în barele de metal ale patului.

— E o poveste lungă, Ştefana, o poveste nenorocită, din care, cine ştie...

2

...După absolvirea liceului, Adrian devenise student la Facultatea de Mecanică. Îi plăceau motoarele, mașinile... A terminat anul I cu bine, cu toate examenele luate în sesiunile din iarnă și vară și chiar cu note mari. Practica de vară o efectuase într-un loc minunat, unde îi plăcuse teribil : la Fabrica de autoturisme *„Aro"*.

Se întorcea de la practică ; era cu încă patru colegi, patru bătieți, într-o „Dacie" 1100, mai veche, pe care o conducea el. (Mașina era a unui unchi de-al lui ; o împrumutase de la București, cu o săptămînă în urmă. Nu știu ce-i venise, voia, așa, să se grozăvească față de colegii lui... că el are mașină... În sfîrșit, o împrumutase și-o ținuse cu el, la Cîmpulung, în perioada ultimei săptămîni de practică). Acum terminaseră, totul ieșise foarte bine, se întorceau spre casă, la București. Era 20 iulie...

Se nimerise o zi cu ploaie, ploua tare, reducînd vizibilitatea. Adrian conducea cu grijă, respectînd viteza legală, deși colegii lui îl tot îmboldeau să apese „ceva mai cu inimă" pe pedala de accelerație.

Într-un loc, șoseaua, asfaltată, făcea un cot mai brusc, în apropierea unui pod ce traversa Rîul Tîrgului. Din față, i-a apărut, ieșind din curbă, un camion, care venea — nu pe partea dreaptă, ci pe mijlocul șoselei, ocupînd mai mult de doi metri lățime din culoarul de deplasare rezervat mașinilor care circulau din sens contrar. Adrian a virat mai spre dreapta, ca să nu se ciocnească, încercînd, în același timp, să frîneze. Dar mașina a derapat puțin, s-a dezechilibrat parțial, prinzînd cu roata din spate locul de dincolo de marginea bordurii, de unde începea un șanț de mică adîncime. Intenționînd să redreseze mașina, a tras de volan spre stînga și, în felul acesta, a dezechilibrat-o și mai tare. „Dacia" s-a răsturnat, rostogolindu-se, de cîteva ori, pe un cîmp. Nici unul dintre cei patru colegi ai săi nu s-a ales măcar cu vreo zgîrietură. Nici mașina nu s-a stricat prea tare. Singurul care *s-a nenorocit* — acesta este cuvîntul — a fost Adrian. Neavînd centură de siguranță, a fost proiectat prin parbriz și aruncat la cîțiva metri depărtare de mașină. În rostogolirile ei, mașina l-a

lovit peste coloană, în regiunea mijlocului, strivindu-i cîteva vertebre și măduva spinării. De-atunci, este complet paralizat, de la mijloc în jos. Operația pe care a suportat-o la acest spital n-a schimbat cu nimic în bine situația... El este, pe jumătate, mort. Nu se poate mișca, deci nu se poate nici măcar întoarce în pat. Are nevoie permanentă de ajutorul cuiva. Părinții și sora lui, care e studentă, în ultimul an, la Automatică, fac cu schimbul, de luni de zile, de pază — ziua și noaptea...

Ștefana se așezase pe pat, lîngă el, și-l mîngîia încet pe mînă.

— Și doctorii ce spun ? a întrebat ea.

— Unii — că *s-ar putea* să-mi revin, alții — că nu există nici o speranță !

— Totdeauna mai există o speranță, Adriane, spuse Ștefana apăsat, ștergîndu-și cîteva lacrimi ce i se rostogoleau, fără voie, pe obraji... Mai ales cînd ești tînăr ! Organismul omului tînăr poate face minuni, ascultă-mă pe mine ! Dar pentru asta trebuie ajutat, fără îndoială, ajutat dinăuntru — cu o voință de neclintit, cu o voință de fier, care să nu cedeze cu nimic, să nu părăsească, fie măcar și cu un milimetru, luminile speranței și ale încrederii ! Și trebuie ajutat din afară... mă rog, cu tot ceea ce se poate (mă refer la medicamente), dar, în primul și poate, că și în ultimul rînd, cu mișcare, cu gimnastică ! Ai început așa ceva ?

— Nu încă ! răspunse băiatul, luminat la față. De săptămîna viitoare !

— Probabil că te-au lăsat să ți se refacă măduva, acolo unde a fost strivită...

— Constat, *Mortalo*, că nu ți-ai ales întîmplător meseria, zise Adrian, zîmbind. Se pare că ești făcută să fii medic.

— Am să fiu, Adriane, sper să fiu ! În orice caz, vreau să ajung un doctor bun... Așa că, în ceea ce te privește, de pe acum consideră că ai un medic în plus, peste cei care s-au îngrijit și se vor îngriji de tine...

— O „doctoriță" deșteaptă și frumoasă ca tine... cine nu și-ar dori ? !... mai spuse băiatul cu o umbră de regret în glas.

— Apropo, ce face fata aceea cu care erai prieten la şcoală. Veronica parcă se numea ; ea a intrat la facultate ?

— A intrat ! Este studentă în anul II la Cibernetică !

— Bravo ! E bine ! Sper că mai sînteţi prieteni !

— De cînd cu nenorocirea asta a mea — nu ! răspunse Adrian, întunecîndu-se !

— Nu se poate, aşa ceva nu se poate ! Înseamnă că te-ai purtat urît cu ea, ai alungat-o !

— Nu, Ştefana, nu acesta este adevărul... Ea, văzînd că nici după operaţie nu mi-am revenit, a mai trecut o singură dată pe-aici, la cîteva zile, şi apoi... De-atunci n-am mai văzut-o !

— N-ai pierdut nimic, băiete, nimic, auzi ? ! Ba, dimpotrivă ! Asta, nici sănătos se pare că nu dădea prea multe parale pe tine, după cum n-o să poată da pe nimeni, pentru că nu are de unde. Înţelegi, Adriane, nu are de unde, e pustie ! E de compătimit !

— Pînă una, alta...

— Să nu te mai aud aşa... La o tragedie — nu o compătimire se potriveşte. Nenorocirile îşi au şi ele... *nobleţea* lor, dacă vrei ! Tu eşti într-o mare cumpănă a vieţii ; acum-e-acum : ori te pierzi, ori învingi ! Cale de mijloc nu există. Şi, de fapt, singura cale acceptabilă şi posibilă este : *să învingi !...*

3

După plecarea Ştefanei, Adrian n-a mai scos nici un cuvînt. Revenise mama lui, care se repezise pînă acasă ca să-i aducă ceva de mîncare.

— Ce s-a întîmplat, Adriane, mamă ? l-a întrebat, văzîndu-l întunecat ca pămîntul. A fost pe-aici doctorul, ţi-a mai spus ceva ?

Băiatul nu răspundea nimic. Privea prin fereastră spre globul de foc care însîngera zarea.

— Adriane, te rog să-mi spui ce s-a întîmplat ? Cine a fost pe-aici ?

— Cine să fie, doamnă, răspunse bătrînul aflat în patul din celălalt colţ al camerei, ia, o fătucă !

— O fată ? Ce fată ? A fost, cumva, Veronica pe-aici ?

Adrian zîmbi trist, iar zîmbetul lui se transforma, treptat, într-o umbră de dispreţ.

— A fost una de-i zice Ştefana ! Da, faină fătucă, doamnă dragă ! Faină ! Şi cu suflet ca pîinea ceea, scoasă acum din cuptor... Ascultai, să mă ierte domnu' Adrian, ascultai la ce vorbiră, mai cu seamă la ce i-a spus fătuca aceea, doctoriţă — de ! am fost atent...

— Cum, doctoriţă ?

— Bag samă, dragă doamnă, că este dintre cei ce-au venit azi, tinerii ăştia, studenţi, cum s-ar zice... Văd şi ei durerea, mai învaţă ! Dar fata, „doctoriţa", ştia o *mulţime* de lucruri... şi i le-a tot spus domnului Adrian. Tare mi-o mai plăcut cînd i-o zîs :

„Nenorocirile îşi au şi ele... *nobleţea* lor, dacă vrei ! Tu eşti într-o mare cumpănă a vieţii ; acum-e-acum ; ori te pierzi, ori învingi ! Cale de mijloc nu există. Şi, de fapt, singura cale acceptabilă şi posibilă este : *să învingi !...*" Uite-aşa i-o spus, doamnă dragă, şi-apoi s-o dus ! Şi, de-atunci, domnu' Adrian nu mai scoate un cuvînt... Eu nu ştiu, zău, de ce s-o fi supărat că asăminea vorbe înalţă inima, zău aşa ! Nu mai zic de cine le-o spus !...

Uite, de-o probă, eu... cînd a căzut lemnul cela păste mine, în pădure, şi tot păste mijloc — mi-am zîs : „Apoi, măi Mihai — eu mi-s Mihai —, că nici n-am avut timp să spun cum mă cheamă, dă cînd mă mutară zîlele astea aici, în rezervă, unde-i mai strîmt, dar bine, mult mai bine (şi asta că veni ginere-miu, Marin, şi se rugară de domnii doctori), deci, doamnă dragă şi domnu' Adrian, mi-am zîs : măi Mihai, de-acu' s-a gătat cu tine, închei cu răbojul, linie şi... aleluia ! Că nu mai puteam mişca ! Pă urmă s-o dovedit că-i beteag rău doar dreptu'. M-or operat şi, de trei luni, mă tot sîlesc să calc cu el... Şi uite că... Da' io-s bătrîn, doamnă dragă... Iar fătuca doctoriţă îi spunea domnului Adrian cum că „trupul omului tînăr poate face minuni" ! Zău, aşa spunea ! Şi eu o cred... Aşa că şi dumneavoastră... şi mă rog de iertare pentru vorbele multe şi proaste...

4

De-a doua zi, pe lîngă studenţi, la practică au venit şi eleve de la Liceul Sanitar. Pentru rezerva lui Adrian şi a lui moş Mihai, a fost repartizată o fată din clasa a XII-a, înaltă, blonduţă, subţirică şi cu un chip frumos. Se numea Dana. Cînd l-a văzut pe Adrian şi a înţeles ce are, mai întîi s-a cutremurat. I-au venit lacrimi în ochi. Tocmai atunci a intrat şi doctorul în cameră. L-a cercetat :

— De mîine, băiete, începem gimnastica. Operaţia se prezintă destul de bine, cred că şi-acolo, înăuntru, lucrurile s-au mai aranjat, acum pornim către marea încercare. Să sperăm să fim victorioşi ! Trebuie ! Deci, de mîine, la sala de gimnastică !... Te salţi singur în mîini, aşa cum am încercat acum, iar domnişoara — cum te numeşti, soră ?

— Dana, tovarăşe doctor !

— Iar domnişoara Dana — reluă medicul, împreună cu altcineva — dintre ai tăi, ori ai noştri — te va ajuta să te aşezi pe cărucior. Apoi, jos, la treabă ! Acum, aproape totul depinde de tine ! Ţine minte ! Trebuie să te baţi pentru viaţă ! Ca un leu ! Auzi, ca un leu ! Iar animalul acela, din cîte ştiu eu, învinge întotdeauna !

5

Trecuseră trei săptămîni... În fiecare zi, în clipa în care Dana intra în salon, chipul lui Adrian se lumina brusc. Fata venea direct la patul lui, după ce îl saluta cu plăcere pe moş Mihai.

— Astăzi trebuie să fie şi mai bine ! îi şoptea ea, de fiecare dată.

Şi, într-adevăr, speranţele despre care vorbise atît de frumos Ştefana, iar apoi doctorul, începuseră să capete suport pentru Adrian. Exerciţiile, prelungite, uneori, peste programul prescris, îl ajutaseră, acum cîteva zile, să

trăiască o mare bucurie : începuse să-şi simtă puţin picioarele şi să le poată mişca. Faptul a fost ca un fulger în întuneric. Iar speranţele au început să bată din aripi, ce se sprijineau, în năzuinţa lor de viaţă şi de zbor, şi pe lumina unor vorbe rostite cu căldură, a unor zîmbete tandre şi sincere, a unor tăceri ce-şi spuneau aleanul doar cu ochii, cu atingerile sfioase ale degetelor, ori cu murmurul din caiere de gînduri înmugurite ca pomii, primăvara.

Zilnic, venea pe la Adrian şi Ştefana, bucurîndu-se de progresele pe care le făcea...

În perioada aceasta, studenta adunase, din păcate, în suflet, şi multă mîhnire. Durerea omenească — multă şi grea —, durerea trupului, care se tratează cu deosebire la spital, era sporită şi de răutatea şi de ticăloşia oamenilor. „Mai grav era — îşi spunea Ştefana — că unii dintre *oamenii în alb* alimentau izvoarele durerii : prin lipsa de chemare, uneori, prin lipsă de suflet, cel mai adesea, prin neglijenţă, dusă, cîteodată, pînă la nepăsare faţă de viaţa ce abia mai pîlpîie şi ţi se încredinţează spre salvare." „*Albul* nu trebuie să reprezinte numai curăţenia, ci şi simbolul *imaculării* din toate punctele de vedere !" îndrăznise ea să-i spună unei doctoriţe care o jignise...

Era recunoscută prin neglijenţa ei şi, parţial, prin incompetenţă... Şi, totuşi, o lăsau să opereze. Iar odată scos din sala de operaţie, bolnavul — ce mai rămînea din el — aproape că n-o mai interesa. Dar nici nu permitea altcuiva să intervină, să ajute pe cei în trupul cărora ea îşi încercase bisturiul. Aşa se întîmplase şi cu Ştefana. Pentru că a răspuns, o vreme, în timpul practicii, de cîţiva bolnavi din saloanele doctoriţei cu pricina şi pentru că i-a ajutat, în zilele de după operaţii, cînd ea se interesa, foarte rar, de ceea ce se mai întîmplă cu rănile şi cu vieţile unor asemenea oameni, a fost chemată şi apostrofată : „Să nu-şi bage nasul unde nu-i fierbe oala !"

„Dacă o diplomă şi o aşa-zisă specializare v-au dat dreptul să purtaţi un bisturiu în mînă şi să răscoliţi cu el în durerile oamenilor nu înseamnă că v-au asigurat, automat, şi calităţile de medic bun şi mai ales de om. Din păcate, dumneavoastră nu sînteţi nici una, nici alta ! i-a răspuns Ştefana. Dovadă — oamenii care mor în urma

operațiilor ce le faceți, și de care nici măcar nu vă interesați. Eu cred că, a continuat studenta, albul în care ne acoperim constituindu-ne și prin aceasta într-o lume aparte, nu reprezintă numai curățenia, ci și simbolul *imaculării,* din toate punctele de vedere !"

Judecarea „cazului" ei la decanat, unde fusese reclamată, „pentru obrăznicie", dăduse cîștig de cauză studentei și nu doctoriței. Ștefana rămăsese, totuși, cu un gust amar, cu o adîncă mîhnire în suflet, sporită și de alte mizerii omenești, ce se adunaseră, parcă, în suită, în ultimul timp.

La o maternitate, pe unde trecuse, de asemenea, pentru vreo săptămînă a asistat la o scenă aproape incredibilă : un bărbat, care avea acasă două fete gemene, de cîțiva ani doar și care aștepta, cu tot sufletul lui, un băiat, cînd și-a văzut soția ieșind cu încă două fetițe a început s-o înjure, să-i arunce în obraz vorbe grele, jignitoare și, în loc s-o ajute (femeia avea în fiecare braț cîte un copil, iar de mîini îi atîrnau niște plase pline cu fel de fel), apropiindu-se de ea, a plesnit-o, cu ură, peste față, pînă cînd, copleșită de durere și de sfîșiere sufletească, femeia a îngenunchiat acolo, în fața spitalului, strîngînd copilele la piept și, aplecîndu-se asupra lor, a izbucnit într-un hohot de plîns, ca la o înmormîntare. Lumea din jur, martoră la întîmplare, l-a huiduit, cîțiva bărbați s-au repezit la cel ce nu reușise să se păstreze într-o demnitate a nemulțumirii, a durerii, dacă vreți, a disperării chiar — deși, un copil, al oricîtelea ar fi într-o casă și de oricare ar fi (despre sex este vorba), nu disperare trebuie să producă, ci, dimpotrivă —, s-au repezit și l-au zguduit de piept, „să se trezească", deși omul era doar *beat* de necaz.

În clipele acelea, femeia cu fetițele în brațe și cu plasele agățate de mîini, s-a ridicat și i-a invitat pe toți, pe un ton ce nu îngăduia replică, „să-i lase bărbatul în pace !" Apoi, făcîndu-și loc printre oameni, a început să pășească demnă, purtînd la piept pe cei doi copii și urmată îndeaproape de cel ce le era tată.

Spectacolul *nașterii vieții* i s-a relevat apoi ca demn de luat în seamă mai ales pentru cunoașterea acelor *puteri* de dinăuntru ale omului : a văzut, astfel, femei care ți-

pau „ca din gură de șarpe", strigînd după ajutor și zbuciumîndu-se cu nerăbdare și cu neputere de a se stăpîni, în timp ce altele, alături chiar, scrîșneau din dinți, fără să adreseze o vorbă măcar, de implorare sau de reproș, cuiva ! Toate aceste fețe ale suferinței, purtată cu demnitate sau în genunchi, se încheiau, însă, de fiecare dată, cu imagini ale unei fericiri cu nimic de egalat. Chipul unei mame, într-o asemenea ipostază, indiferent de urmele chinurilor prin care a trecut, ori poate că tocmai de aceea, este o icoană de neuitat !...

Cu asemenea variate „icoane" se întorcea Ștefana în fiecare seară acasă, încercînd, nu de puține ori, ca dintre ele să decanteze pe cele ce i se păreau mai importante și să i le comunice și lui Bogdan.

Odată, într-o scrisoare, i-a vorbit, de la început și pînă la sfîrșit, despre un alt mare chirurg, cunoscut într-un important spital al Bucureștiului. Impresionantă, copleșitoare era, mai întîi, starea de receptivitate a acestui om față de durerea omenească și condiția de absolută egalitate cu care trata el pe oricare dintre bolnavi, indiferent de nume, de funcție, de hainele cu care venea îmbrăcat, de priceperea de a vorbi frumos sau nu, de cine „îl recomanda" sau nu... indiferent de *orice* deci: pentru el, bolnavul era un om și-atîta tot, dar *Om*. De aceea, pentru semenul său — *Omul* — doctorul făcea zilnic gestul *(zilnic* însemna, nu de puține ori, 24 de ore din 24) de a-l trata, după toate puterile științei, priceperii, talentului, experienței sale, toate aceste *puteri* folosite la indicele lor cel mai de sus ! Și, pentru operații, făcute, „cu mînă ca de zeu" — cum s-a exprimat cineva, sigur doar ca un simbol, ca o întruchipare a perfecțiunii, deci — pentru asemenea operații și pentru îngrijire ireproșabilă pînă la vindecare, realizată prin petrecerea tuturor după-amiezelor (diminețile erau rezervate operațiilor), ca și a foarte multor nopți din existența sa la căpătîiul bolnavilor (în timpul iernilor, cu lunile, nici nu se mai ducea acasă, rămînînd, veșnic, într-o cămăruță din spital), socotea de ajuns să primească, de la cei salvați, o vorbă de mulțumire, un zîmbet, o floare și nimic mai mult, niciodată, în nici o împrejurare ! „Cea mai nobilă strădanie de pe lumea aceasta este să curmi

suferința oamenilor !“ afirma Ștefana, în încheierea acelei scrisori.

De aceea, în cadrul lucrărilor de cercetare la care se angajase, ea trudea la elaborarea unui nou anestezic, care să nu dăuneze, din nici un punct de vedere, organismului. Înspăimîntată de durerea fizică, se gîndea, de asemenea, la tot felul de modalități ce ar putea fi folosite pentru ca măcar investigarea bolnavului, din perioada de prediagnostic, să fie nedureroasă. „Aici — își spunea Ștefana — nu numai știința de carte și ceea ce poți crea, pornind de la ea și aducînd, prin capacitățile tale, ceva în plus, ceva nou, contează, ci și cunoașterea omului, a bolnavului ca individ (fiecare fiind, de fapt, un unicat), ca și puterea, priceperea și răbdarea de a te apropia de el și de a-i trezi încrederea în tine, ca medic !...

Asemenea lucruri — și altele ce se înscriau în serii surori — ocupau, tot mai des, spațiul scrisorilor Ștefanei către Bogdan, spre bucuria, dar și spre îngrijorarea studentului-militar...

6

— Bunicule, m-am certat cu Ștefana, m-am certat cu Ștefana, înțelegi ? Am jignit-o !...

— Cum se poate așa ceva, Bogdane ? De ce ? Și cînd ? De unde vii tu acum ? Că te știam la armată. Ori ai terminat-o, ți-au dat drumul ! ?...

Bătrînul profesor voia să-și liniștească nepotul, care avea o față răvășită și ochii lucitori, ca niște oglinzi cu febră... Îmbrăcat în uniformă militară, cu o geantă în mînă, intrase furtună pe ușa casei...

— Vino să te îmbrățișez, așa cum se cuvine ! mai spuse Dragoș Ștefănescu...

— Iartă-mă, bunicule ! Bine te-am găsit, sărut-mîna ! răspunse Bogdan, jenat, dîndu-și seama că s-a purtat ca un puști, disperat pentru că cineva îi luase jucăria prefe-

rată. „Bine, dar ce, aici e vorba de jucării ? *Viața e o jucărie ?*“ se revoltă gîndul băiatului...

— Și-acum, continuă profesorul pensionar, nu stăm de vorbă decît după ce te dezbraci, te speli, mănînci. Să avem condiții normale, deci..., că, așa cum te văd...

7

— Așadar, s-o luăm cu începutul : Cum de-ai venit tu acasă fără să ne anunți și așa, la mijlocul săptămînii ? Să nu-mi spui c-ai dezertat, ca să... vii să mă vezi, că nu mai puteai de dorul meu..., fiindcă știa, ai tăi vreau să zic, nu m-au luat și pe mine acolo, la milităria ta..., că de — eu sînt „bătrîn și bolnav !“... cum mă cred ei ! Să mă creadă ! Nu sînt... nici chiar așa de bolnav și, mai ales, bătrîn nu sînt !...

Bogdan zîmbi și se așeză pe unul din brațele fotoliului în care se afla bunicul. Îi trecu mîna pe după gît și-i apropie capul de pieptul său, mîngîindu-i părul mătăsos și aproape în întregime alb.

— *Dor* — sigur că mi-a fost de dumneata, bunicule, dar, nici pînă într-atîta încît să... dezertez...

— Atunci, poate, pentru... adăugă bătrînul, zîmbind „hoțește“ ?

— Nici „*pentru*“... bunicule, nici !

— Și-atunci ?

— Și pentru *Ea*, și pentru voi, ca să vă văd pe toți — am făcut și eu o treabă bună la „armata aceea“, cum zici dumneata, și-am primit o permisie de trei zile. Asta e !

— Povestește, povestește ! îl îndemnă profesorul, vrînd să-l ia mai de departe pe Bogdan, în speranța „de a se mai slobozi băiatul din încrîncenarea la care ajunsese. Că, dacă «s-a certat» cu Ștefana, după cum susține, acum, în clipa asta, tot nu e nimic de făcut“.

Cînd îl îndemnă să povestească, îl prinse pe Bogdan de mînă.

— Măi, băiatule, dar mîna ta este prea caldă, parcă ai avea febră ; nu te simți bine ?

— S-ar putea să am și febră, cred că am răcit din nou...

— Cum „din nou“ ? Dar cînd ai mai răcit ? Ai fost bolnav ?

— Am fost, atunci, în noaptea aceea...

— În care noapte, băiatule ?

— Păi, dacă nu mă lași să-ți spun...

...Există și la armată întrecere : între *grupe, plutoane, companii...*, ca peste tot. E un regulament, cu o mulțime de cerințe... Noi, adică grupa noastră — a II-a, din plutonul întîi, compania a III-a —, obținusem, pînă în fața celei mai complexe probe — o aplicație tactică serioasă — cel mai mare punctaj. Dacă o cîștigam și pe aceasta, pe lîngă alte feluri de recompensă — felicitați în fața plutonului, a companiei, popularizați la stația de radioamplificare...

— Etcetera, etcetera...

— Exact !... mai primeam, adică ni se mai promisese și o permisie de trei zile.

— Și-ați cîștigat întrecerea, de vreme ce ești acasă ! Bravo ! Știam eu c-o să fii și-acolo un băiat de ispravă.

— Dar *cum* am cîștigat-o, asta e toată problema. Pentru că și acum, într-un fel, sînt frămîntat...

— Păi, spune, aștept să-mi spui...

— A fost cu o săptămînă în urmă, miercurea trecută. Marți noaptea, deci în preziua aplicației, am fost cuprins de o mare neliniște. Eu, în calitate de comandant de grupă, aveam răspunderile cele mai mari.

— Ce spui, nepoate, ești comandant de grupă ? Nu mi-ai scris niciodată și nici ai tăi nu mi-au spus.

— Mare scofală ! Și găsisem cu ce să mă laud...

— Ba, să știi că mie îmi place, fiindcă te obișnuiești cu „răspunderile“, despre care vorbeai. Dar, iartă-mă ! Spuneai că „marți noaptea, în preziua acelei aplicații, ai fost cuprins de o mare neliniște...“

— Așa e ! Iar neliniștea aceea, curios, nu era numai a sufletului, ci și a trupului. În curînd s-a prefăcut în tremur, iar, de la o vreme, tremurul — în fierbințeală... N-am dormit aproape deloc. „Am răcit, fără îndoială,

mi-am zis. Trebuie să fie o gripă, o viroză...", deşi ştii că eu nu prea fac aşa ceva.

„Gripă tocmai acum ?" mi-am spus, cu îngrijorare. „Mîine e ziua hotărîtoare pentru..."

M-am sculat cu grijă, să nu-i trezesc pe ceilalţi. M-am strecurat pînă în camera în care ştiam că se află o cutie cu semnul acela de „Cruce roşie" pe uşă. Am deschis-o şi am căutat cu mîinile aproape tremurîndu-mi... Am găsit aspirine. Am luat cîteva şi le-am strecurat în buzunarul pijamalei. Am înghiţit apoi una dintre ele, la spălător, m-am întors în pat şi am încercat să adorm. Somnul nu s-a prins însă de ochii mei. Am mai înghiţit o tabletă !..

Dimineaţa, Marius, colegul care avea patul lîngă mine — este şi locţiitor de comandant — mi-a observat paloarea şi ochii lucind într-un anume fel.

„Ce e cu tine, Bogdane ? m-a întrebat cu îngrijorare în glas. Nu te simţi bine ?"

„Ba da ! am răspuns, încercînd să maschez starea cumplită în care mă aflam : ameţeam, îmi simţeam picioarele moi, aveam impresia că-mi ia pielea foc. Mă simt foarte bine ! Ce ţi-a venit ?"

Dar Marius s-a apropiat de mine şi mi-a pus palma pe frunte.

„Bogdane, ai febră, febră mare, băiatule !" a exclamat el. I-am făcut semn să tacă, să nu-l audă careva.

„Tu ştii ce zi e astăzi pentru noi — i-am spus. Tu ştii că dacă unul lipseşte de-acolo, lucrurile nu mai pot ieşi bine. Şi noi trebuie *să ieşim bine,* Marius, astăzi mai bine decît oricînd... Nu vrei să mergi acasă ?!... Şi, la urma-urmei, nu neapărat pentru asta — i-am adăugat. Închipuieşte-ţi că astăzi sîntem pe front, în tranşee, dacă nu ştim să ne purtăm, pierim. Unul singur dacă greşeşte, pune în pericol... viaţa tuturor !"

„Bogdane, dar eşti bolnav, nu înţelegi — mi-a răspuns, viaţa ta e în pericol ! Trebuie să mergem la medic, urgent !"

I-am arătat aspirinele...

„Am luat două pînă acum, i-am spus, am să mai iau, după ce mănînc ceva, că simt cum îmi arde stomacul !"

„Sfărîmă-le în dinţi ! mi-a strigat el. Ştiu asta de la mama ! Sînt mai puţin nocive aşa !"

— Şi tu nu ştiai ?

— De unde să ştiu, cîte aspirine am înghiţit eu în viaţa mea ? „Dar tu nu te ţii pe picioare, Bogdane, nu vezi ? a adăugat Marius. Şi ştii cîte avem de făcut. Cum o să duci tu tot *echipamentul* în spate ?"

„Tu, ca ajutor de comandant, vei fi tot timpul lîngă mine, la nevoie, am să-ţi spun ce va trebui să faci ! i-am răspuns. În orice caz, trebuie să ne purtăm în aşa fel încît ceilalţi să nu simtă nimic. Ne-am înţeles ?"

Am pornit-o, cînd ne-a sosit rîndul, în fruntea grupei. Cele două aspirine îşi făcuseră, oarecum, efectul, nu mai ameţeam aşa de tare şi parcă nu-mi mai tremurau atîta picioarele. Cred că şi febra se mai redusese.

Aveam cu noi, fiecare, în cea mai mare măsură, echipamentul de luptă al unui soldat. Şi asta într-o zi — nu ştiu cum o fi fost pe-aici — dar acolo, dimineaţa, erau vreo 22°C.

— Şi aici a fost cald, toată săptămîna trecută a fost cald. De altfel şi acum... a răspuns bunicul.

— Mă trudeam să mă păstrez drept şi în cadenţă cu colegii mei — a reluat Bogdan.

Am ajuns la locul stabilit ; ne-am ocupat dispozitivul ; am dat primele comenzi, acţiunea începea, iar şefii, care ne urmăreau şi ne cronometrau, erau cu ochii pe noi.

Îţi spuneam că ceea ce trebuia să îndeplinim era o treabă foarte complexă, care dura aproape trei ore, în mod normal : săpam „tranşee", înaintam pe teren accidentat, tîrîş, cu salturi, atacam, ne apăram, treceam tot felul de obstacole, trăgeam la ţintă, alergam în viteză, ne orientam, în teren necunoscut, cu aparatele din dotare şi, în funcţie de realitatea aflată, trebuia să adoptăm soluţii de îndeplinire a misiunii etc., etc.

Băieţii, toţi, erau hotărîţi să cîştige. Au abordat misiunea cu un entuziasm extraordinar, dar şi cu calm şi maturitate, în acelaşi timp. Primele probe au fost trecute cu bine, iar timpul înregistrat era excepţional. Am prins şi mai mult curaj. Se uitau la mine şi ochii le luceau de bucurie. Erau atît de preocupaţi de ceea ce aveau de făcut, încît nu observau că şi ochii mei luceau, dar din cauza febrei. Mă bucuram şi eu şi prindeam curaj. Marius se

afla mereu în preajmă, gata, oricînd, să intervină, dacă mi s-ar fi întîmplat ceva...

Lîngă o lizieră de pădure, trebuia să săpăm, într-un timp foarte scurt, un mic „tranşeu" de protecţie...

Marius s-a aruncat ca un disperat asupra lopeţii „Linemann", scormonind pămîntul şi făcîndu-mi un loc unde să mă aşez.

„Stai aici, mi-a spus, de parcă mi-ar fi ordonat. Sap eu şi pentru tine !"

L-a chemat apoi pe Virgil — un alt coleg — şi i-a ordonat să sape alături de el. „Sapă, sapă ! îi striga. Mai repede ! Mai repede !"

„Ce ai, mă, ai înnebunit ? i-a răspuns colegul nostru. Dar cu Bogdan ce e ?", întrebă mai departe, văzîndu-mă palid şi sprijinit de buza de pămînt a tranşeului ce începuse să se contureze.

„Nimic, sapă mai departe !", i-a răspuns Marius.

Virgil a înţeles totuşi că e ceva în neregulă, observîndu-mă cu o aspirină în mînă, în timp ce mă pregăteam s-o înghit. Şi-a văzut de treabă, zorindu-i, la rîndul său, pe ceilalţi.

Am trecut astfel şi peste această încercare, într-un timp ce ne avantaja în continuare.

Am intrat în pădure. Aici era „teritoriul acela necunoscut".

„Bogdane", scoate totul de pe tine !" mi-a spus Marius.

M-am uitat lung la el, neînţelegînd.

„Scoate totul de pe tine, am spus, tot echipamentul militar, pînă la bluză şi pantaloni !"

M-am executat, pricepînd acum ceea ce voia să facă. L-a chemat din nou pe Virgil şi-au împărţit între ei armele şi celelalte materiale din echipamentul meu.

Rămăsesem doar cu busola, cu binoclul şi cu o serie de instrumente de calcul. Le-a spus celorlalţi că m-a debarasat de „harnaşamentul" acela (cum am poreclit noi tot ceea ce trebuia să cărăm în spate), ca să pot să acţionez mai rapid în conducerea grupei spre îndeplinirea misiunii...

„Marius, nu mai văd bine, nu cred că am să nimeresc ţinta", i-am spus înaintea probei de tragere cu puşca.

„Tragi odată cu mine, ţintim în acelaşi loc, al tău !", mi-a răspuns.

A doborît „măgăoaia" dintr-o lovitură. Pe-a mea, bineînţeles !

„Bravo, Bogdane ! Mînă şi ochi de adevărat şef !", l-am auzit, din spate, pe comandant, felicitîndu-mă.

„Hai, Marius, tu ce faci ?"

Din următoarea lovitură, Marius a doborît şi propria lui ţintă. Tot aşa a procedat şi la alte serii de trageri...

Mai rămăseseră cîteva puncte de îndeplinit din întregul program al misiunii.

Urcam acum un deal, încărcat, din nou, cu întregul „harnaşament". Trebuia să ajungem pe creastă în cîteva minute, iar de-acolo, să rezolvăm alte sarcini. Eram răspîndiţi în linie, la distanţă de cîţiva metri unul de altul. Locul era acoperit, ici-colo, cu nişte tufe ale unor arbuşti, nimiciţi şi ei aproape de razele de foc ce căzuseră toată vara asupra lor şi mai cădeau încă, iar firele de iarbă ajunseseră nişte ţepi fragile, care se sfărîmau sub picioare.

Atunci, am văzut soarele clătinîndu-se, ca o limbă de clopot care a luat foc, cerul se năruia peste pămînt, iar acesta, de spaimă, o luase la vale, fugindu-mi de sub picioare şi vrînd, desigur, să mă tîrască şi pe mine, odată cu el, în jos. Am căzut în genunchi, căutînd să sprijin dealul, ca să nu se răstoarne şi, văzînd că nu reuşesc numai cu mîinile, mi-am proptit atunci şi fruntea de iarba uscată şi înţepătoare, de faţa aceea cenuşie şi scorojită a pămîntului întristat şi înfricoşat...

„Bogdane, ce e cu tine, Bogdane ?!"

Vorbele lui Marius veneau de departe, iar eu le filtram prin nişte şomoioage de vată, pe care nu ştiu cine mi le îndesase, la repezeală, în urechi...

„Bogdane, trezeşte-te, trezeşte-te, Bogdane !"

Cînd am simţit apă, pe faţă, am deschis ochii şi am văzut deasupra mea chipul congestionat al lui Marius. Mă tîrîse cîţiva metri la umbra puţină a unui arbust şi-mi turnase pe faţă toată apa din bidonul lui. Mi-a luat capul şi mi l-a aşezat repede pe genunchiul său. Mi-a desprins apoi bidonul cu apă de la şold şi mi-a dat să beau. Mă simţeam mult mai bine.

„Ce s-a întîmplat ? Unde sîntem ?" l-am întrebat.

„Sîntem în misiune, Bogdane, ai alunecat şi ai căzut — mi-a răspuns el. Nu s-a întîmplat nimic. Nu ne-a observat nimeni. Hai să mergem !"

M-am ridicat, sprijinit de Marius şi, din cîţiva paşi, am fost pe creastă. Colegii aşteptau să dau următoarea comandă. Marius parcă mi-a auzit gîndul : a dat-o el !

Am coborît în grabă versantul opus al dealului. Am trecut printr-o apă, care m-a mai răcorit, sporindu-mi puterile şi, după alte două *cerinţe,* pe care le-am realizat potrivit prevederilor, am adunat băieţii, ne-am ordonat în formaţia obişnuită şi am înaintat spre masa prezidiului. Am prezentat raportul. Între timp, sosiseră şi „observatorii", de pe traseu, care au înmînat membrilor prezidiului punctajele.

Comandantul ne-a felicitat călduros. Victoria fusese obţinută. Ieşiserăm primii pe pluton şi cu cel mai mare punctaj, totodată, din întreaga companie.

— Deci, primii şi pe companie ! sublinie bunicul.

— Da !

— Bravo, mînzule !

„Bravo, *şefule !*" mi-au strigat colegii, cînd am rămas singuri, îmbrăţişîndu-mă care mai de care.

„Să-i mulţumiţi lui Marius ! El a salvat onoarea grupei şi... m-a salvat şi pe mine !", am mai apucat să spun şi am leşinat.

Mi-am revenit însă repede şi m-am dus la infirmerie. M-a condus Marius. La cîteva minute, a venit după noi şi comandantul de pluton : un locotenent tînăr, băiat fin, delicat, care abia a ieşit din şcoala militară.

I-am povestit totul...

„Eram curios să văd dacă-mi spuneţi !" ne-a răspuns el. Observase, pe parcurs, ce mi se întîmplase... Ne-a felicitat pe amîndoi : şi pe mine, şi pe Marius — pentru *„tărie soldăţească"* şi *„orientare în rezolvarea situaţiilor concrete, adesea neprevăzute".*

„Şi cu doborîrea *ţintelor* cum rămîne ?" l-am întrebat eu, gîndindu-mă la faptul că nu era drept, trăsese Marius în locul meu.

„N-ai doborît tu toate «ţintele» acum cîteva zile, la »tragerile speciale« ? m-a întrebat locotenentul. Cine a

obținut atunci cel mai mare punctaj, care a contribuit substanțial să plaseze grupa voastră în fruntea plutonului ? Nu comandantul ei, adică tu ? Iar la concursul pe probleme teoretice, n-ai răspuns tot tu în numele întregii grupe ? Și n-ai cîștigat ? Asta, ca să acoperim cel puțin o parte din mustrare, cu privire la «dreptatea» aceea pe care o invoci. Pentru cealaltă parte, v-aș aminti faptul că voi, erați, acolo, *puși* într-o situație «reală», de front ; iar pe front, cea mai importantă condiție ca să obții victoria este să nu mori, doborîndu-ți inamicul înainte de a te doborî el. N-are importanță cine-l doboară, tu sau camaradul tău. În acele momente, ca și în altele, Marius s-a descurcat excepțional. Am fost tot timpul cu ochii pe voi. Vă felicit băieți și... *permisie* bună !"...

— Te felicit și eu, mînzule ! Bravo ! Dacă așa stau lucrurile, precum mi le-ai povestit, atunci să știi că și mie îmi place cum te-ai descurcat..., cum v-ați descurcat. Sînteți niște copii buni și uite cum situații ca acestea vă maturizează și vă strîng tot mai mult în jurul unei *redute* care nu este ușor de cucerit : *viața !*...

Dovadă că, la capitolul acesta, sîntem, în momentul de față... într-o situație cam specială... *de repetență !*

Deci, trecînd la partea a II-a a *problematicii,* acum — că te-ai mai liniștit — spune-mi, ce e cu Ștefana ?

— Bunicule,...

— Dar, drept, mie îmi spui totul, absolut drept ! Fără farafastîcuri învăluitoare.

— Mă jignești !... Eu totdeauna am vorbit cu dumneata „drept", fără să ți-ascund nimic !

— Cu „ascunsul" acela, mai vedem noi, că nici așa, chiar tot ce *face* și *gîndește* omul... Deci : ce s-a întîmplat între voi ? Cum de-ai ajuns să te certi cu Ștefana ? asta e problema !

— Îți imaginezi ce poți să simți și să gîndești cînd ești acolo, departe...

— Nu-mi imaginez, *știu !* Pentru că și eu am fost plecat de-acasă — și nu cîteva luni, ca tine, ci cîțiva ani, și nu pînă colea, că, dacă strigi mai tare, se aude pînă la București, ci dincolo de țară, în război. Știu, așadar...

— Cu „strigătul" ai dat-o în bară : de la Galaţi — la Bucureşti e un drum...

— Să trecem peste..., să vedem cum „ai dat-o tu în bară" ! Deci, fiind tu *acolo*, te gîndeai tot timpul *aici*, deşi am aflat c-aţi mai făcut şi ceva treabă, şi-ncă bună ! Te gîndeai, îţi imaginai...

— M-au cam pus pe jar scrisorile primite de la ea, bunicule ; în ultimele m-a înnebunit cu *profesorul* ei, „un mare chirurg", cu *asistentul* ei, Dorin Mihalcea, cu sala de disecţie, cu bolnavii ei, cu „Miss Boboc Medicină". Ştii c-a fost aleasă „Miss..." şi asta datorită acelui Dorin Mihalcea ?

— Ştiu ! A venit şi pe la noi şi ne-a spus !

— S-a lăudat şi pe la voi, deci !

— Nu s-a lăudat fata, a trecut pe-aici şi ne-a împărtăşit o bucurie, cu care nici măcar nu se grozăvea. Iar mie mi-au plăcut şi modestia prezentării lucrurilor, şi faptul în sine. Mamă-ta s-a bucurat chiar foarte mult. A îmbrăţişat-o, a felicitat-o ! Şi să ştii că... era sinceră !

Iar acel Dorin Mihalcea, de care te sperii tu de fapt, e un fel de văr al tău... mă rog o rudă ceva, din partea bunicii. Cînd a venit vorba, ne-am lămurit. Bunică-ta îl ştie : cică e un băiat serios, însurat, cu copil.

— Şi ce dacă e însurat ? Şi ce dacă are copil ? răbufni Bogdan, care ascultase, din ce în ce mai surprins, spusele bunicului său. Şi, faptul că e „o rudă ceva, din partea bunicii", crezi că-l împiedică să...

— Să ce ?

— Să-i..., să-i facă ochi dulci Ştefanei !

— Şi ? Ce se întîmplă, dacă-i face *el ? !*

— Cum, bunicule ?

— Uşurel, nepoate ! Problema gravă este că tu nu ai încredere în fată ! Pentru că, măi, ăsta mic şi prost, nu s-a văzut pe lume o femeie care să-şi dea rochia jos numai fiindcă i-a făcut cineva *„ochi dulci", dacă nu vrea să şi-o dea !* Şi „în cazul că *vrea*, poţi s-o păzeşti tu, băiatule... sau să pui pe urma ei o armată întreagă, tot degeaba ! În ceea ce-o priveşte pe Ştefana, însă, eu credeam că te-ai lămurit ! Se pare că undeva la tine, înăuntru, nu sînt lucrurile bine orînduite. Ori că e o croială prost făcută. Iar dacă acesta este adevărul, trebuie să lupţi, să lupţi cu

tine, puștiule, căci, altfel, îți mănînci și sufletul, distrugi și viața altuia și te faci și de rîs... Și-acum, spune, cum s-a petrecut... mă rog... treaba aceasta urîtă.

— M-am dus direct la facultate. Am dat mai întîi un telefon acasă, am văzut că nu răspunde și-atunci m-am dus. Am căutat-o vreo jumătate de oră. Nimeni nu știa nimic despre ea. M-am gîndit să întreb la decanat, unde au orarul.

— Cu asta trebuia să începi.

— De-acolo am aflat că lucrează într-un laborator. L-am găsit. Tocmai ieșeau pe ușă niște colegi de-ai ei, trei băieți și patru fete...

„Nu vă supărați, i-am întrebat, o cunoașteți, cumva, pe Ștefana Dragomir ?"

„Cum să nu, e colega noastră !" mi-a răspuns un băiat.

„N-a fost și ea în laborator...?"

„Ba, da, a fost... și a mai rămas ! a răspuns, de data asta, o fată, cu ironie ! E cu asistentul !... Mai au puțină treabă ! Să nu-i deranjați !" a încheiat ea, rîzînd batjocoritor.

— Și prostul a căzut în plasă ! Păi, da ! Că de-aceea sînt făcute „plasele" !... Și, ce-ai făcut ? N-ai bătut la ușă ? N-ai intrat ? De ce n-ai intrat, ca să vezi și tu ce „treabă" mai au ? Sau, de ce n-ai așteptat vreo cinci-zece minute și-apoi, fără să bați în ușă, să fi dat buzna, ca să vezi cu ochii tăi, să te convingi...

— Îți bați joc de mine !

— Cu durere, nepoate ! Și, fiindcă am de cine !... Ei, spune !

— Am stat pe culoar, n-am intrat ! Mă învîrteam...

— Ca un leu în cușcă !

— Ștefana a ieșit... peste vreo șapte minute. Cînd m-a văzut, s-a bucurat, dar eu, în loc să fac la fel, așa cum mă îndemna inima, m-am pomenit întrebînd-o cu dușmănie :

„Tu de ce n-ai plecat odată cu colegii tăi ?" Ce treabă ai mai avut cu asistentul ? Voi, singuri ? !...

Ștefana s-a întunecat. O urmăream cu atenție. Mergea cu capul plecat, fără să scoată un cuvînt. Cînd am ajuns afară, a ridicat ochii spre mine. Erau înlăcrimați :

„M-ai jignit, Bogdane, așa cum n-a făcut-o nimeni pînă acum — mi-a spus. Să știi că dragostea nu trebuie să ne fie o povară, ci, dacă se poate, fericire, aripă înaltă și pură care să bată mereu deasupra curgerii zilelor noastre, să le sporească oxigenul vieții, să ne tragă mereu în sus... Or, bănuielile tale aduc bucuriile noastre la pămînt !... Poți să-mi dai telefon cînd te mai limpezești !" a mai adăugat, după care, spunîndu-mi, „La revedere", mi-a întors spatele și a plecat, fără să privească-napoi.

N-am știut ce să fac, eram ca paralizat. Am așteptat cîteva minute și-am plecat și eu...

8

— Fir-ar să fie ! Nici nu știu cum să-ncep...

— De ce „să începi ?" E de-ajuns să continui !...

...Se aflau pe *banca lor*, în *parcul lor*. Nu mai trecuseră împreună de mult pe-aici. După *mărturisirea* făcută bunicului, Bogdan întrebase :

— Și-acum, ce fac ?

— Ce să faci ? îi răspunse bătrînul, dacă „te-ai limpezit", dă-i telefon, caut-o, cere-i scuze ! Descurcă-te !

Bogdan îi telefonase Ștefanei... și-apoi plecase urgent spre ea. Stătuseră de vorbă...

Ieșind pe poarta casei, s-au îndreptat, în mod automat, spre „Parcul Primăverii". Simțeau, amîndoi, nevoia unei spovedanii în tăcere.

S-au așezat cu sfială... Roiau în jur șoaptele *primăverii*, în care sufletele lor porniseră într-un zbor geamăn, înalt și frumos... Îndemnul Ștefanei : „E de-ajuns să continui" însemna întoarcerea la *acea primăvară*, la parfumatele ei *limpezimi* de cristal, la cerul curat al speranțelor, la gîndul fără de *umbră*...

— Te rog să mă ierți, încă o dată te rog să mă ierți ! spuse Bogdan, copleșit de tristețe și de rușine.

Fata își rezemă fruntea de pieptul lui. Bogdan îi înconjură umerii cu brațul stîng, iar cu cealaltă mînă începu să-i mîngîie ușor părul frumos mirositor și lucios, de culoarea castanelor coapte, în timp ce întreaga lui ființă murmura tainic și liniștitor : *„Mi-e tare drag și dor de tine, Ștefana !“*

Aureolați și ocrotiți de lumina și de căldura acestui *dor*, cei doi tineri au străbătut, *cu limpezime*, un timp bun, prin cîmpul plin de nenumărate capcane, al vieții...

CAPITOLUL X

1

— Bogdane, știi ce mi s-a întîmplat astăzi ?... A venit la spital o femeie, o femeie necăjită : are patru copii și un soț bolnav de cancer. E ingineră, iar soțul ei — arhitect. Nu are nici patruzeci de ani — el, iar ea, în jur de treizeci și cinci.

Pe lîngă nenorocirea cu soțul, în urmă cu o lună a dat de un alt necaz : și-a opărit ultimul copil — un băiețel de șapte ani, elev în clasa a II-a.

— Ea l-a opărit ?

— Da, din greșeală, bineînțeles. Locuiește la bloc. Era oprită, de cîteva zile, apa caldă, nu știu din care motive, probabil că se stricase ceva și-atunci se făceau lucrările de reparație.

Femeia a încălzit apă într-o oală mai mare, pe aragaz, și-a băgat băiatul în cadă, ca să-l spele și a adus oala. A așezat-o undeva, la cap de cadă și s-a întors spre ușă să ia un prosop. În clipa aceea, oala a alunecat, răsturnîndu-se, iar apa a sărit pe picioarele băiețelului, care era dezbrăcat, mai ales pe cel stîng, pe care i l-a prins serios, începînd de la șold. În urletele copilului, mama s-a zăpăcit, l-a scos imediat din cadă, dar n-a știut ce să-i facă spre a ameliora efectele arsurii. În felul acesta, băiatul s-a ales cu plăgi mari, de pe care s-a luat pielea. Ce să-ți mai spun despre durerile mititelului — ele erau cumplite, dar și perspectiva vindecării lui nu era prea clară. Avea nevoie de un tratament foarte atent administrat și, mai ales, de o îngrijire ireproșabilă. Femeia trebuia să aibă grijă de

ceilalți trei copii, să alerge și la spital, la soțul ei, lîngă cel mic cine să stea ? A rugat o asistentă, o soră — să aibă grijă de el, să-i schimbe pansamentele la timp, să... În fine, mi-a fost tare milă și de ea, și de copil. Am vorbit și eu cu surorile din salon și cu elevele care făceau practică. Am aranjat un fel de gardă permanentă în care m-am cuprins, fără îndoială, și pe mine...

După trei săptămîni, am reușit să punem copilul pe picioare. Este aproape în întregime vindecat. Cred că nici urme n-o să-i rămînă.

Astăzi eram cu profesorul, la *vizită !* Cînd am ieșit din salon, o văd la ușă. S-a apropiat de mine și m-a îmbrățișat.

— Îți mulțumesc, domnișoară, îți mulțumesc din inimă — mi-a spus. Dumneata mi-ai salvat băiatul ! Dacă nu erai dumneata — nu se vindeca atît de repede și așa de frumos !...

Eram fîsticită, jenată...

— Doamnă, tovarășă... știți, eu... am îngînat, negăsind vorbele potrivite. Priveam puțin speriată spre profesor. Mă temeam să nu se supere.

— Vă felicit, tovarășe profesor, a adăugat, tocmai atunci, mama băiețelului, fiindcă aveți asemenea studenți ! Sub oblăduirea dumneavoastră, vor ieși din ei nu numai medici, ci și oameni ! Vă felicit și vă mulțumesc ! Pentru ceea ce sînteți și pentru ceea ce faceți ! a încheiat inginera cu o lumină pe față.

Profesorul s-a uitat spre mine, mi-a zîmbit și, cu mîna întinsă, a făcut deasupra capului meu un gest de mîngîiere. S-a înclinat apoi în fața femeii și-am plecat către alt salon...

Să nu rîzi, ceea ce ți-am spus e un fleac, ca atîtea altele despre care ți-am tot vorbit. Dar el îmi confirmă, încă o dată, pe de o parte, că oamenii nu-și pierd sufletul, dacă îi tratezi cu suflet, iar pe de altă parte, că un doctor trebuie să se ferească precum de moarte să ajungă la rutină : căci fiecare bolnav este un caz ; aici, totul se ia de la început, de fiecare dată ! Așa, de pildă...

2

...Asemenea discuţii — confesiuni, mărturii ale trecerii prin viaţă şi ale cuceririi acesteia, se încrustaseră, multe, pe răbojul timpului ce se scursese şi legase parcă şi mai puternic inimile îndrăgostiţilor.

Iată, acum cîteva minute, Bogdan terminase al patrulea examen din sesiunea de iarnă. Primele lui patru examene din viaţa de student — şi toate patru trecute cu nota maximă...

Armata rămăsese undeva, în urmă. Fusese o etapă — şi aceea încheiată cu bine. În urma examenului final, Bogdan obţinuse gradul de sublocotenent, ca mulţi dintre colegii lui. Se bucuraseră părinţii, se bucuraseră bunicii, şi Ştefana, iar Radu era de-a dreptul mîndru : le spusese colegilor lui, la şcoală, că prietenul Ştefanei este ofiţer ! (Lui — îi plăceau tare mult ofiţerii : „Eu ofiţer mă fac, spunea, dar nu aşa, ca Bogdan, *civil*, ci de-adevăratelea !)...

De mîine, începea vacanţa — „cea dintîi din viaţa de student !“ îşi spunea Bogdan. Ştefana încheiase sesiunea cu trei zile mai devreme. Acum se pregăteau să plece într-o tabără studenţească, la munte. Bogdan se bucura nespus că, timp de zece zile, va fi mereu împreună cu ea...

3

În seara de dinaintea plecării, au pornit-o, hai-hui, de mînă, pe străzile Bucureştiului... Lumea roia, grăbită, în toate părţile. Ei nu vedeau însă pe nimeni în jur, erau singuri. Ningea !...

După vreo două ore, s-au trezit în faţa Grădinii *Cişmigiu*. Au intrat, înfioraţi, ca într-un templu alb. Ninsoarea se oprise, iar cerul îşi aprindea, pe rînd, candelabrele de stele.

Pătrunzînd pe sub bolta albă, ca o imensă maramă de mireasă, a copacilor ce mărgineau aleea principală, Ştefana şi Bogdan se simţeau binecuvîntaţi de miile de braţe de deasupra, unite între ele, ce presărau peste capetele lor pulbere de argint. Ajungînd pe chipurile îmbujorate, steluţele acelea fragile se prefăceau în lacrimi de bucurie, împodobindu-le zîmbetele...

Ultimii trecători dispăruseră. Cei doi tineri au păşit, sfioşi, în spaţiul, neîngrădit de nimic, dintre alei. Zăpada, moale şi pufoasă, respira liniştită şi primitoare. Au început să alerge prin împărăţia ei, stîrnind, de sub paşi, ori cu mîinile înfundate în caierele de vată rece, roiuri de fluturi mici, cu viaţă de-o clipă.

Acum rîdeau, fericiţi, rostogolindu-se, unul după celălalt şi acoperind fiinţele lor — comori clocotitoare de visuri fermecate — cu spumă fecioară.

Deodată, clopoţeii din glasul Ştefanei obosesc pe neaşteptate, se sting. Trupul ei, cu miresme de flori şi zvîcniri de jăratec, se face mic, mic, pînă la marginile amintirii... Deschizînd ochii, fata întîlneşte deasupra-i chipul frumos al mamei...

...„Ajunge, Ştefana, mamă, hai, fetiţa mamei, de-ajuns, să nu răceşti iarăşi !"...

...Fusese bolnavă. Stătuse în casă mai mult de două săptămîni. Între timp, căzuse prima zăpadă din anul acela. Ştefana, care avea pe-atunci doar şase ani, n-o putuse atinge decît prinzînd în palme cîţiva fulgi legănători ce se apropiaseră de fereastra ei, să-i dea bineţe.

În seara aceea o rugase pe mama să meargă cu ea în Cişmigiu, „să vadă zăpada !"...

— Ştefana, de ce plîngi ? Ce s-a întîmplat ? întrebă, cu îngrijorare, Bogdan.

— Nu s-a întîmplat nimic, Bogdane, răspunde fata cu glasul stins, doar că a trecut pe-aici sufletul mamei...

Hai să mergem, să nu răcim !

4

La Predeal au fost cazați în două vile alăturate, pe Cioplea : fetele într-o parte, băieții — într-alta. Venise și Mona cu Cosmin *al ei*. Cînd auzea spunîndu-se „al ei", ființa lui Bogdan tresărea involuntar. Deși trecuse atîta timp, nici Mona nu se obișnuise să-l considere pe Bogdan altfel decît : *al ei*..., singurul..., adevăratul... Cu Cosmin devenise prietenă. Era un băiat bun, delicat, serios. În perioadele de cursuri, se întîlnea cu el în fiecare zi : el o căuta și ei îi făcea plăcere. Vorbeau, se plimbau, mergeau la spectacole. O cunoscuse și pe mama lui Cosmin. Trecînd, pe lîngă casa lui, într-o seară, el o invitase înăuntru și i-o prezentase. Femeia fusese încîntată. Nu știa cu ce „s-o mai servească", să-i fie pe plac. O lăudase... „că e frumoasă", „că e îmbrăcată cu distincție"..., spunîndu-i, totodată, că *băiatul ei* vorbește mult și atît de frumos despre ea.

În aceeași seară, Mona i l-a prezentat pe Cosmin bunicii, cu care rămăsese iarăși singură. Bătrîna l-a măsurat din cap pînă în picioare, o dată, și încă o dată, învăluindu-l într-o privire caldă ce-i izvora parcă direct din suflet, după care a spus : „Să vă dea Dumnezeu sănătate, maică!"...

Alteori, mai ales cînd se afla în practică, nu-l vedea zile și chiar săptămîni întregi. Evita să-l întîlnească ! Atunci sosea acasă, ruptă de oboseală, se întindea deasupra patului, uneori fără să se dezbrace și rămînea așa ore în șir, cu ochii în întuneric. Se simțea cuprinsă ca de un fel de boală căreia nu-i găsea nici nume și, mai ales, leac !

Bătrîna suferea văzînd-o astfel. Știa că n-are voie s-o întrebe nimic, că, și dacă o întreba, Mona tot nu-i răspundea. Degeaba suna Cosmin la telefon, degeaba o căuta...

„Nu se simte bine, maică, răspundea bătrîna, în locul ei, nu se simte bine, nu te supăra. Da' îi trece ei, ai să vezi că-i trece ! Ai matale răbdare !"

Așa îi spusese și Mona lui Cosmin : „Să aibă răbdare cu ea ! Căci, poate astfel, vor cîștiga amîndoi !" Băiatul înțelesese că sufletul ei, ființa ei, prinse într-un anumit vîrtej, încă nu se dezmeticiseră. Intuind că Mona merită acest sacrificiu, Cosmin *o aștepta*, apelase la toate puterile

sale ca să reușească *s-o aștepte.* Nu-i reproșa niciodată nimic pentru aceste *dispariții* și tăceri. Se instalase între ei un fel de înțelegere în acest sens. Iar, de cîte ori o revedea, relua lucrurile de unde fuseseră lăsate, ca și cînd nici o oră de prăpastie nu le frînsese întregul curgerii și al înfloririi. De altfel, curios, în acele momente de reînnodare a firelor, nici o notă din comportarea Monei nu suna veșted sau fals...

Acum, la Predeal, veniseră deci împreună.

Natura arăta ca-n basme. Ninsese mult și mai ningea aproape în fiecare zi. Zăpada potopise crengile mîndre ale brazilor, care se plecau bucuroase sub povara ei imaculată ce sclipea — puzderie de stele — la întîlnirea cu ploaia săgeților de lumină slobozite de „măritul, sfîntul Soare", cum tocmai îl numea un băiețaș, într-o „conversație" tandră cu globul de aur și de foc din imensa împărăție de azur.

Bineînțeles că în fiecare zi schiau. Veniseră cu toții pregătiți de-acasă, cu întregul echipament, hotărîți să se bucure de toate clipele șederii lor aici.

La început, Ștefana, care nu fusese de prea multe ori la munte să schieze, era mai nesigură. De aceea, Bogdan a rămas tot timpul în preajma ei, făcînd exerciții prin locuri mai puțin aglomerate, pe pante mai line și nepericuloase. Iar cînd a văzut-o că *și-a dat drumul,* că nu-i mai este teamă, au trecut și ei, alături de Mona și de Cosmin, de ceilalți, pe pîrtia cea mare. Urcau cu *telescaunul* pînă în vîrf, de unde se prăvăleau, ca niște fantome fragede și frumos colorate, într-un dans legănat, șerpuitor, pe cărarea aceea albă și lucioasă, ce-ți lua ochii. Privindu-i de jos, de la poalele muntelui, ți se părea că asiști la un balet straniu, în care fiecare participant este un solist ce-și joacă destinul. Ei însă erau veseli și mîndri, fiindcă erau tineri și frumoși. Cu toate acestea, pămîntul acela, cu față albă, strălucitoare, duduia de încordarea unei oștiri de suflete și de picioare ce treceau în zbor, pe bucăți de lemn lustruit...

În fiecare seară dansau pînă noaptea, tîrziu, cînd nu se mai îndurau să se despartă, pentru ca, doar după cîteva

ore de somn adînc, odihnitor, să scoată din nou în lumina zilei obrajii lor proaspeți și împurpurați și s-o ia de la capăt.

Zilele zburaseră pe nebăgate de seamă, ca fulgii frumoși de dincolo de geamuri și se topiseră în ape ce tremurau ușor într-un ochi al proaspetei amintiri. Era ultima seară. A doua zi, își propuseseră să mai coboare de cîteva ori pe pîrtie și să plece apoi. Acum dansau de parcă se vedeau pentru prima oară, cu aceeași prospețime a puterilor și a curiozității de a se cunoaște...

Nu știa de ce, dar era întîia dată cînd Ștefana nu se mai înfiora văzîndu-l pe Bogdan alături de Mona în dans. Partenerul ei era acum Cosmin și n-ar fi putut spune că se simțea deloc rău cu el. Făcuseră „schimb", ca de mai multe ori în seara aceea și în serile trecute, și asta mai ales la propunerea Monei care le spusese : *„Schimbările* sînt bune, ca un mijloc de pază contra incendiilor ; altfel o să faceți febră... sufletească, luați foc ! Și e păcat de voi, că vă stă bine împreună !"...

Înaintea ultimei coborîri începuse să ningă învîrtejit.

— Să fii atentă, Ștefana, i-a spus Bogdan, în timp ce se pregăteau de *plecare*. Mergi cît poți de încet. Te aștept jos !

Și-au pus ochelarii de protecție și au pornit. Cosmin era primul, Mona după el, apoi Ștefana, și, la urmă, Bogdan.

În timpul alunecării s-au risipit. Bogdan s-a trezit astfel, după o vreme, în apropierea Monei. Simțindu-l, fata a întors capul spre el și-a ridicat mîna dreaptă, să-i facă un semn. În clipa aceea însă, intrînd într-o pantă, pe care n-a mai observat-o, s-a dezechilibrat, și, nemaiputînd să-și controleze mersul (pierzîndu-și și unul din „bețele" de sprijin, iar un schiu i se rupsese), o pornise în direcția unei liziere de cîțiva brazi, în spatele cărora se afla o surpătură de teren, continuată cu o prăpastie...

Intuind pericolul, Bogdan a virat în mare grabă spre stînga, accelerîndu-și, în disperare, zborul cu intenția de a-i ieși înainte și de a o opri. A reușit în momentul în care fata, căzînd, aluneca pe spate, gata să se izbească de brazi, ori să ajungă în acel loc, de unde n-ar mai fi scăpat cu viață. S-a prăvălit înaintea ei, oprind-o cu trupul său. Au mai alunecat împreună însă cîțiva metri și alunecarea

aceasta l-a dus pe Bogdan lîngă trunchiul unui brad de care s-a izbit cu capul. A simţit o durere vie, asemănătoare cu aceea provocată de căderea de pe scara autobuzului, petrecută cu un an şi jumătate în urmă, apoi o căldură mare ce-i cuprinde tot corpul...

S-a trezit în şoaptele Monei, care-i mîngîia fruntea, strigîndu-l ca-ntr-un descîntec de iubire şi de moarte: „Bogdan, Bogdan, dragule, trezeşte-te, trezeşte-te!"

— Eşti rănită, ai păţit ceva? a întrebat-o Bogdan, cînd a deschis ochii şi a văzut-o lîngă el. Dar, în momentul acela, ridicînd capul, a simţit, din nou, cum tăişul durerii i-l despică în două...

Ştefana şi Cosmin aşteptau disperaţi, neştiind ce s-a întîmplat. Trecuse peste o jumătate de oră. Ninsoarea se mai potolise. Atunci i-au văzut alunecînd pe schiuri ca pe sanie. Bogdan era în faţă, iar Mona în spate. Aşezaseră cele trei schiuri întregi unul lîngă altul, le legaseră cu o curea şi îşi dăduseră drumul încet, la vale...

— Bogdan mi-a salvat viaţa! a exclamat Mona palidă, ştergîndu-şi un firicel de sînge ce i se prelingea de sub căciulă, pe tîmpla stîngă. Se zgîriase puţin, în cădere. Mai avea cîteva vînătăi pe mîini şi, probabil, altele pe picioare, dar, în rest, se simţea bine.

Au povestit ce se întîmplase...

Cînd a auzit Ştefana că Bogdan şi-a pierdut cunoştinţa, chiar dacă numai pentru cîteva minute, s-a făcut albă, ca varul.

— Cum te simţi? l-a întrebat ea, îngrijorată. Te doare capul? Unde te doare? a continuat, cercetîndu-i ochii cu atenţie.

— Ştefana, nu te mai văd, nu te mai văd, a apucat să spună Bogdan, în timp ce cobora, moale, cu genunchii spre pămînt.

Lacrimile Ştefanei au ţîşnit ca din două izvoare clocotinde...

L-au adus la Bucureşti într-o maşină a „Salvării" şi l-au internat la acelaşi spital la care fusese după primul accident.

Cînd l-a văzut, doctorul, întunecat la faţă, i-a spus:

— N-ai fost cuminte, băiatule. Nu e bine ! Acum va fi mult mai greu ! Va trebui să ne înarmăm cu multă, cu foarte multă răbdare. Şi, fiindcă s-a complicat şi cu... problema vederii, nu ştiu ce ai să faci cu facultatea... În sfîrşit, să nu anticipăm. Vom hotărî după investigaţii şi după efectele primelor tratamente. Să sperăm să fie bine... Ori să nu fie atît de rău, pe cît mă tem, a continuat el, în faţa părinţilor lui Bogdan şi a Ştefanei, după ce au ieşit din salonul în care-l lăsaseră pe băiat.

5

Rămas singur, în aceeaşi cameră ce-i ascultase zbuciumul şi cu un an şi jumătate în urmă, Bogdan stătea întins pe pat ca un răstignit. Nu mai avea putere nici să se revolte... Medita, în modul cel mai simplu cu putinţă, la meandrele din curgerea vieţii, pe care oamenii s-au obişnuit să le numească destin. *Al său*... se afla, aşadar, sub încordarea unui greu semn de întrebare. „Cum se va dezlega ? Şi cînd ?"

„Şi la cele două mari răspîntii de drum — ce se aflase, oare ?" La început o iuţeală prostească, de puştan... Iar acum... acum cel puţin făcuse o faptă bună : o salvase pe Mona...". „De asta n-ar trebui să-mi pară rău ! mărturisi gîndul lui Bogdan. Dimpotrivă !"... „Da, dar cu ce preţ ?!... Cu mine ce va fi ?"

Se simţi, dintr-odată, singur, absolut singur. N-o mai vedea în apropiere nici pe Ştefana, nu-i vedea nici pe părinţi, pe bunici... Dispăruse şi Mona... Fiecare dintre ei îşi continua drumul său. Şi aceste drumuri curgeau ca nişte paralele, nu se întîlneau cu al lui. Fiecare — între malurile proprii, cu *bolovanii* săi pe cale, cu vîrtejurile proprii, croite după hazardul rostogolirilor sau al urcuşurilor... Degeaba întindem mîna, ori facem săpături, croim viaducte... Sînt *cutremure* care astupă totul, orice comunicare, obligîndu-te să te întorci la albia proprie şi să-ţi stingi privirile căutîndu-te pe tine. Totul e să te mai găseşti...

Bogdan alunecă pe „pîrtia" albă a plafonului camerei, pînă ce se izbește de-o latură a dreptunghiului de brad ce-i măsoară hotarul. Se oprește surprins și privește *dincolo :* prăpastie ! Schimbă direcția, alunecînd acum spre partea opusă, dar și acolo același hotar, peste care se poate sări foarte ușor, iar *dincolo* — aceeași prăpastie. Făcînd manevre către toate cele patru laturi ale *spațiului său,* constată că fiecare alunecare ducea spre un hotar, dincolo de care... Își aduse aminte de spusele bunicului cu privire la *hotarul* dintre viață și moarte, cum numea el războiul. „Oricînd se putea trece *dincolo,* băiete, în orice clipă..."

Și la el au fost de-ajuns cîteva clipe prima dată, cîteva clipe a doua oară, iar acum ce se va întîmpla ?... „Orice !" ii răspunse parcă cineva. „Depinde ce cale alegi !"...

Într-o asemenea împrejurare, un fost profesor al său, de la liceu, care se afla, ce-i drept, pe *ultima* cale (era bolnav de cancer, generalizat), a ales sfîrșitul în condiții de demnitate a suferinței : fără nici o privire din afară, fără compătimire, fără nimic. S-a închis într-o cameră din apartament, încuind ușa, preferînd să moară singur, scutindu-i pe toți ai săi de acel spectacol zguduitor. S-a sfîrșit în zece zile... Tot astfel, un alt om, pe care-l cunoștea bine și Bogdan, prieten al familiei sale, cu cîteva zile înaintea plecării în *„marea călătorie"*, n-a dat voie nimănui să rămînă lîngă el. Privindu-l, după momentul *trecerii...,* oricine putea citi pe chipul său expresia unui dispreț suveran — poate față de moarte —, căreia parcă i-ar fi spus : „Vino, nu mi-e frică !"...

6

Mona, care a intrat pe ușă, era însoțită de directorul spitalului, un general medic, bun prieten cu tatăl ei. Se dusese disperată la dînsul și-i povestise despre acea întîmplare nefericită. Se zbuciumase, plînsese, spunîndu-i, la un moment dat, că : „dacă băiatul nu se va face bine,

ea nu vede cum ar mai putea să"... Medicul a liniştit-o, promiţîndu-i că se va ocupa personal de Bogdan...

Văzînd-o, studentul n-a fost surprins, dar nici nu s-a bucurat. Îşi simţea capul greu, tulbure, săgetat, din cînd în cînd, de fulgere dureroase, iar în inimă avea o tristeţe de plumb.

Doctorul l-a controlat atent minute în şir. A privit apoi, în lumina ferestrei, un set de radiografii ce-i sosiseră chiar în ziua aceea. În încheiere a stat de vorbă cu Bogdan.

— Va fi bine, tinere, i-a spus el la sfîrşit, cu o singură condiţie : să ai răbdare ! Te aştept pe la mine, domnişoară — a adăugat, înainte de a ieşi pe uşă.

— Mona, nu trebuie să-ţi faci nici un fel de reproş ! a exclamat Bogdan, privind prin fereastră. Şi cu asta, să încheiem cu zbuciumul tău ! Gata ! a mai spus, întorcînd ochii spre fată. Tu nu eşti vinovată cu nimic : a fost o întîmplare nenorocită şi-atît !

— Am venit să-ţi spun, Bogdane, că, dacă vei simţi vreodată că ai nevoie de mine, să ştii, să fii convins că voi fi lîngă tine şi... că pot rămîne pentru toată viaţa !

— Hm ! a zîmbit, amar, Bogdan : „...pot rămîne..." ...pot... Să sperăm, Mona, că nu va fi nevoie de sacrificiul nimănui... pentru mine. Dar, dacă..., atunci să ştii şi tu, să fii convinsă că nu voi avea nevoie... de nimeni !

7

Ştefana întorcea pe-o faţă şi pe alta gînduri ce se luau la luptă între ele... „Dacă s-ar fi întîmplat cu Mona o nenorocire şi Bogdan mi-ar fi spus că ar fi putut s-o salveze, dar n-a făcut-o, de teamă să nu-şi pericliteze sănătatea, nu l-aş mai fi privit în faţă niciodată. Asta e clar !... Dar şi aşa... iată, acum, viaţa noastră... Cu viaţa noastră ce va fi ?"

„Ce să fie, Ştefana ? îi răspundea parcă, în gînd, Bogdan : fiecare va merge pe drumul său. Sper ca al tău să

fie bun și frumos ! Să se desfășoare mereu în lumină... Al meu ? Al meu... se poate-ntrerupe oricînd. Deocamdată face un cot prîntr-o zonă de întunerie".

Părinții lui Bogdan și bunicii erau îngrijorați cum nu fuseseră, poate, niciodată.

— Ce facem, Mădălino ?

— E atît de grav, Dragoș ?

Cuvintele, abia șoptite, răsunau parcă în toată casa, alergau de colo-colo, izbindu-se cu chipul lor de pereți, de mobile...

— Ce facem, Dragoș ?

— Dincolo de ce fac și vor face doctorii, cu tratamentele și medicamentele lor, rolul nostru va fi mare, bunico, trebuie să-i ținem firea lui Bogdan, ca să poată reuși. Mai ales de acest medicament va avea nevoie nepotul nostru !

8

Deocamdată, nepotul se găsea în spital, tînjind după tot ceea ce se afla viață, în afară.

Din balconul camerei, privea îndurerat la foiala sănătoasă, a oamenilor de pe stradă...

La magazinul alimentar de peste drum de spital se oprește o mașină de transportat marfă. Șoferul și cu încă un tovarăș de-al său coboară din cabină, se apropie de spatele mașinii, deschid și încep să descarce navetele cu sticle cu lapte. Le iau, tacticos, pe rînd, le așază cu grijă în stivă... Mai fac încă un rînd, și încă unul...

Bogdan ar vrea să-i ajute. Ar fi fericit să-i poată ajuta. Uite, să vină acum doctorul Panait și să-i spună :

„Studentule, ai de descărcat, pînă mîine-dimineață, douăzeci de mașini ca aceea de-acolo. Dacă reușești, ai scăpat ! Te prinzi ? Bineînțeles că pînă mîine suspendăm boala, o suspendăm din minutul acesta, ca să fii în deplinătatea forțelor tale... Totul depinde acum de tine, de voința ta !...

Ce fericit ar fi ! Dacă ar depinde numai de el... Păi, el ar fi în stare să facă orice, orice, numai să... Ar merge, de pildă, dar ce să mai dea exemple ! Valoarea vieţii nu se poate măsura cu nimic. Iar de acest lucru îţi dai seama, din păcate, atunci cînd...

Un vecin de-a lor, de pildă, inginer constructor, inginer-şef, acum vreo cîţiva ani, răcise rău pe şantier. De fapt, se adunaseră răcelile, oboseala... Îl dureau cumplit mijlocul şi piciorul stîng. Făcuse o discopatie, care ameninţa să devină hernie de disc. În asemenea condiţii, doctorii i-au recomandat tratament. Bine, dar el nu putea să părăsească şantierul, era inginer-şef...

„Dacă nu pleci acum să te tratezi cît de cît — i-a spus un medic mai energic, să ştii că în foarte scurt timp va fi prea tîrziu. Ajungi, sigur, la cuţit ! Şi, de-acolo, nu se ştie cum mai scapi. În orice caz, după operaţie, nu vei mai fi în stare să realizezi nici jumătate din ceea ce faci acum !"...

Se pare că spusele doctorului l-au speriat şi l-au convins să plece să se trateze...

„Eram internat într-o clinică de tratamente şi recuperare din Eforie Nord ! îi povestea el lui Bogdan...

Făceam tratament intens : electroterapie, împachetări cu nămol, băi de nămol fierbinte, băi şi program de recuperare în apă de mare adusă în bazine. Nu-mi mergea deloc mai bine, dar urmam în mod conştiincios tratamentul, în speranţa că îşi va face efectul, pînă la urmă, ceea ce s-a şi întîmplat.

Douăzeci şi una de zile însă am stat închis între nişte ziduri ! Închipuieşte-ţi ce era pe sufletul meu. Eu, care mi-am petrecut toată viaţa mai ales afară, muncind în aer liber, pe orice fel de timp : ploaie, soare, zăpadă, ger, dar muncind, simţind deci că trăiesc, mă aflam acum la dispoziţia medicilor, a asistentelor, a femeilor acelora care lucrau la împachetările cu nămol... Nu mai aveam nici un fel de identitate : eram o fişă medicală, un număr de pat, o pijama, un halat, o pereche de papuci... Atît ! Cumplită situaţie !...

Era toamnă, afară era destul de rece, nu-mi permiteam să ies să mă plimb. Şi-apoi, am avut oroare de situaţia aceea de om în halat de bolnav, aflat pe-o bancă, trăncănind cu

altul : «Dumneata ce ai ? Cum s-a întîmplat ? Cu ce te tratezi ? Să vezi că la mine nu e așa ! Medicamentul acela mie nu-mi face nimic...»

Nu ieșeam deci afară, ori ieșeam foarte puțin, cîțiva metri în fața intrării, făceam zece-douăzeci de pași și mă întorceam. Nu vorbeam aproape cu nimeni, nu pentru că nu mi-ar fi făcut, poate, plăcere, ori, mai degrabă, nu pentru că n-aș fi simțit nevoia să schimb o vorbă cu cineva, dar, după primele fraze, începeau, de obicei, întrebările și destăinuirile...

În privința aceasta, eu mă mulțumeam cu problemele și cu durerile mele, nu-mi mai trebuiau și ale altora și nici «schimb de experiență» într-un asemenea domeniu nu voiam să fac, nu simțeam nevoia.

Așadar, era toamnă, afară vîntul spulbera frunzele galbene, desprinse de pe crengile copacilor ; din cînd în cînd, izbea în ferestre cu pleasnă de ploaie și, în cîteva zile, chiar de zăpadă.

Priveam de la fereastra rezervei în care locuiam singur (obținusem așa ceva prin bunăvoința profesorului doctor, directorul clinicii), afară, la oamenii de pe stradă. Fiecare mergea la treburile sale, mai grăbit, ori mai nepăsător — bărbați, femei, copii, treceau în sus și în jos, vorbeau între ei, erau veseli sau triști, ori, pur și simplu, indiferenți...

Dacă îmi doream ceva atunci, cu ardoare, din toată ființa, era să fiu unul dintre ei, atît, un *oarecare*, să alerg și eu, grăbit ori indiferent, sigur de mine și de timpul meu, spre ceva... Asta ar fi însemnat că sînt sănătos sau că, în orice caz, mă aflu într-o situație care-mi permite să fiu *acolo*, unde e viața, viața cea adevărată, nu *aici*, unde oamenii aceia în alb se luptă să mai salveze cîte ceva din ceea ce se mai poate... salva.

La un moment dat, doi măturători de stradă, o femeie și un bărbat, treceau agale, fiecare împingînd cîte un tomberon de gunoi. Vorbeau, rîdeau, nu erau tineri, nu erau frumoși, nu erau bine îmbrăcați, strîngeau gunoaiele de pe stradă, nu făceau altceva, dar *trăiau*... Mi-am dorit să mă aflu în locul unuia dintre ei. Dacă cineva mi-ar fi spus și mi-ar fi garantat că mă face sănătos, cu condiția să mătur străzile și să împing de un tomberon de gunoi, cîteva luni la rînd, nu cred că aș fi stat la tocmeală... De altfel, nici o

muncă nu e ruşinoasă, dacă este făcută cu demnitate, cu răspundere.

Mi-aduc aminte de ceea ce le spunea un meşter de pe şantier unor copii, tineri practicanţi : «Munca trebuie făcută în aşa fel încît să-ţi laşi ceva din fiinţa ta în tot ce rămîne după tine, să dai identitate tuturor lucrurilor ieşite din mîinile tale. Dacă mături aici, de pildă, sau oriunde, să se cunoască, oricine trece şi vede să poată spune : Aha ! Aici a măturat *cutare*» !"

9

După cîteva săptămîni de investigaţii şi de tratament, Bogdan a părăsit spitalul. Se simţea ceva mai bine. Pînă la vindecare însă trebuia să mai aştepte mult...

— Şi, în cazul acesta, cu facultatea ce fac ? a întrebat băiatul cu mare îngrijorare în suflet.

— Facultatea în nici un caz nu poate fi continuată acum. O amînăm, amînăm anul medical ! i-a răspuns doctorul. Nu e nici o problemă în acest sens !

— Mda ! „Nici o problemă" ! a reluat Bogdan cu tristeţe aflată în prag de disperare.

— Dacă n-o să asculţi, băiete, de ceea ce-ţi spun, s-ar putea să nu mai urmezi niciodată facultatea ! Asta, ca să ştii şi să-ţi aduci aminte ! Iar la sanatoriu trebuie să mergi neapărat. Ţi-o fi ţie mai bine acasă — după cum spui — dar e nevoie de sanatoriu. Aşa că, de săptămîna viitoare, te întorci la Predeal...

Acasă, părinţii lui Bogdan şi chiar bunicii se împăcaseră cu situaţia.

— N-o să fie o nenorocire, Bogdane — îi spuneau care mai de care. O să reiei facultatea în toamnă.

— Am vorbit cu decanul — precizează tatăl său. Mi-a promis că-ţi consideră examenele date în sesiunea din iarnă, ţinînd seama şi de faptul că le-ai luat cu zece... Asta

e, ce să facem. Acum, principala, singura noastră problemă este să te faci sănătos, ca să nu mai ai niciodată... necazuri.

— Şi, cine-mi garantează că nu voi mai avea niciodată necazuri ? Nu vedeţi, la cea mai mică zgîrietură...

— Să n-o luăm nici aşa, puştiule — interveni bunicul. Din cîte-am înţeles eu, cînd te dai cu capul de un brad. nu produci o simplă zgîrietură. Şi, poate că de-acum încolo o să deschizi şi tu ochii mai mari !

10

Deschizînd ochii „mai mari", Bogdan începu „să vadă" că la sanatoriu nu-i este deloc bine. La început crezuse că e vorba de neacomodare. A aşteptat o săptămînă, a aşteptat două. Simţea, din ce în ce mai mult, că se sufocă. Îi făcea rău mai ales imaginea aceea a mulţimii de oameni bolnavi, chipurile aflaţi în convalescenţă, în proces de recuperare. Palizi, cel mai adesea singuratici, mulţi dintre ei se strecurau tăcuţi, ca nişte umbre, peste care puteai să calci oricînd, aproape fără să te simtă. Unii, în schimb, erau agitaţi, tulburenţi chiar — făceau scandal la cea mai nevinovată vorbă ce li se adresa, fiind puşi pe harţă oriunde s-ar fi aflat : la masă, în dormitor, pe culoar, în parc... Alţii, în detaşarea lor de lume, erau ironici ori sarcastici. Din cînd în cînd, dintre aceştia, mai puteai vedea cîte doi stînd de vorbă...

— Cu tînărul ăsta ce-o fi pe-aici ? spuse, într-o zi, un asemenea „ironic", în timp ce Bogdan trecea prin apropiere. Ce *probleme* grele de viaţă i-or fi tulburat *ritmul,* că de-abia şi-a şters caşul de la gură ? !

— Amorul, stimate colega, amorul, că ce altceva ! răspunse un altul, cu care stătea de vorbă.

— Ce amor ? Fii serios ! Parcă *ăştia* mai ştiu să iubească şi cu sufletul ? Mai au ei ceva în care să creadă, ceva sfînt ? Ăştia dau buzna în viaţă, alunecînd pe spinările părinţilor, fără nici o bătaie de cap şi de inimă, şi gră-

bindu-se să ia din ea, din viață, adică, mai ales ceea ce are omul pe la mijloc... Hi-hi-hi-hi ! Ha-ha-ha-ha ! au început să chicotească amîndoi, satisfăcuți, de parcă le-ar fi ieșit pe gură adevărurile cele mari, de *început* și de *sfîrșit*, ale lumii.

Bogdan era tentat să se întoarcă spre ei și să le strige în față : „Porcilor ! Porci bătrîni, care ați ajuns să murdăriți și aerul din jurul vostru !“ Se stăpîni însă și trecu mai departe, silindu-se să răspundă unui zîmbet ce înflorise pe fața tinerei asistente cu care se întîlni.

— Plimbarea de după-amiază ? îl întrebă ea, oprindu-se cîteva secunde.

— Da, mă mai plimb și eu, ce să fac ?

— Te simți mai bine, nu-i așa ?

— Mai bine ! răspunse Bogdan mințind, cu sentimentul că, dacă i-ar fi spus adevărul, acesta ar fi sunat ca un fel de jignire la adresa instituției pe care și ea o reprezenta.

Din ziua aceea se hotărî să părăsească sanatoriul. Lucrul nu era atît de simplu de îndeplinit, pentru că nu-i dădea nimeni voie să plece. Și lui i-ar fi fost greu să meargă la medicul-director și să-i spună că nu-i place aici, că nu-i convine, că nu se simte deloc mai bine, la urma-urmei, și că, în consecință... I-ar fi răspuns, poate, de *deasupra* : „Așteaptă, băiatule, ce, crezi că lucrurile astea — și ar fi arătat spre cap — se dreg așa, cu una, cu două ? ! Așteaptă ! Aici e de stat ! Ce te grăbești ? Ai toată viața în față !“ Și, în orice caz, plecarea nu s-ar fi aprobat decît cu încuviințarea alor săi. Iar lor ce să le spună ? Adevărul. „Nu mă simt bine, vreau să vin acasă ! Aveți ceva împotrivă ?“. „Da, dar nu te gîndești — parcă-i auzea răspunzîndu-i — la ce ți-au spus medicii, Bogdane, mamă ?“ (sau „Bogdane, tată“ sau „măi, flăcăule ?“). „Mai exagerează ei uneori, luîndu-și cîte o marjă de rezervă, dar, în cazul tău, credem că nu. Accidentul este atît de proaspăt, poți să strici totul. Mai stai, te rugăm să mai stai, mai suportă și tu, că e spre binele tău nu al altcuiva !“

Tot gîndindu-se cum să procedeze ca să plece — fără aprobare bineînțeles — Bogdan își punea, cu deosebire, două probleme : cum să obțină hainele, mai întîi, și, în al doilea rînd, unde să se ducă — altundeva decît

acasă. Cu hainele aproape găsise soluția : se va duce la magazie — era o bătrînă acolo — și-o s-o roage să i le dea.

„Bine, maică, dar pentru ce ? Ce vrei să faci cu ele ?“ o să-l întrebe bătrîna.

„Știți, din păcate, eu trebuie să stau mult timp aici“ — se gîndi Bogdan că o să-i spună.

„Dar ce-ai pățit, ce ți s-a întîmplat așa de grav ? — va fi, precis, replica femeii.

„Ce să mi se-ntîmple — continuă băiatul dialogul lui închipuit — am avut un accident : am salvat pe cineva, care s-ar fi putut să moară, ori să rămînă nenorocit pe viață și, uite, m-am lovit eu.“

„Săracul băiat ! Săracul de tine ! Lasă, maică, o să-ți ajute el, Dumnezeu, să scapi, mai ales dacă zici că ai făcut asemenea faptă bună. O să scapi... Și-apoi ești atît de tînăr ! Dar tot nu m-ai lămurit de ce ai nevoie de haine?...“

„Păi, am văzut că aici, la dumneavoastră, nu prea e loc, stau înghesuite.“

„Ai dreptate, nu prea e loc. Ce să-i faci : lume multă, multă lume amărîtă vine aici și... locul e mic, e strîmt, așa e !“

„De-aceea, m-am gîndit să le dau părinților mei, să le ducă acasă. Vin duminică pe la mine și aș vrea să le dau. Cînd va fi să plec, le scriu... O să-mi aducă altele, de vară, că atunci, cine știe, va fi vară...“

Bogdan simți un glod fierbinte în gît, la gîndul că *acesta* s-ar putea să fie adevărul, adică să trebuiască să stea pînă..., dacă nu și mai mult...

„Dar cu cea de-a doua problemă ce mă fac ? Unde să mă duc ? !“

Îi veni în minte *casa bunicilor*, casa mamei sale.

„Extraordinar ! își spuse Bogdan, cu obraz, dintr-odată, înflorit. Nici că se poate un loc mai bun... pentru tihna de care am eu nevoie, pentru starea mea sufletească... Va trebui să iau imediat legătura cu Vasilică. Îi dau un telefon, chiar în seara aceasta îi telefonez. El are mașină... Îi spun să vină duminică pînă la mine, să vină și-atît, că o să-i explic eu aici de ce am nevoie de el, mare nevoie !“

Cu femeia de la magazie lucrurile s-au petrecut întocmai, potrivit proiectului făcut :

— Bine, maică, i-a spus bătrîna, dacă aşa vrei dumneata, ţi le dau, numai că tot parcă ar trebui o ţîdulă de la dom' derector...

— Ce să-l mai deranjăm pe tovarăşul director pentru atîta lucru, un nimic ! Nu ştiţi cît de ocupat este ? Semnez eu acolo, pe bonul acela, că le-am primit şi totul e-n ordine.

— Să fie cum zici ! Atunci, semnează şi ia-le !

— Ştiţi, n-aş vrea să le iau acum — spuse Bogdan — e abia miercuri. E greu să le ţin în cameră, le vede cineva şi... nu de alta, dar îi mai vine ideea cine ştie cui şi se-ntind lucrurile, n-ar fi bine !

— Ai dreptate, bată-te să te bată, că ce le mai judeci !

— Vin sîmbătă după-amiază, le iau şi le ascund eu în dulap, pînă a doua zi nu dă nimeni peste ele...

Cît priveşte discuţia cu Vasilică, învăţătorul, şi ea a decurs bine, numai că... Bogdan i-a telefonat de la centrala sanatoriului, de aceea a vorbit mai pe ocolite. Învăţătorul Costache nici nu ştia că e bolnav... A fost foarte surprins, aflînd despre acest necaz şi a început să-l căineze pe Bogdan.

— Ai înţeles ce vreau de la dumneata ? l-a întrebat băiatul în final. Să vii duminică cu maşina pînă la mine. Restul îţi explic aici ! Ai voie să circuli duminică ? Da ? ! Bravo ! Atunci te aştept !...

11

Duminică, după micul dejun, Bogdan se plimba, nerăbdător, prin apropierea porţilor sanatoriului. Abia după vreo două ore au început să sosească maşinile. O urmărea pe fiecare, de cum intra pe alee, îndreptîndu-se către poartă. Era atent apoi la cei care coborau. Nu-şi mai aducea precis aminte ce culoare avea maşina lui Vasilică : „Parcă albastră, sau gri — îşi spuse Bogdan. Mai degrabă albastră, da, da !"

Tocmai atunci, din şosea se desprinse, virînd spre dreapta, o „Dacie“ albastră. Se apropia parcă sfioasă de sanatoriu.

„Asta trebuie să fie Vasilică !“ se gîndi Bogdan. După cum se mişcă, se vede că nu cunoaşte locul.“

Într-adevăr, cînd maşina se opri, din ea, ieşind prin toate portierele deschise, coborî întreaga familie Costache, cu mari şi cu mici ! Învăţătorul hotărîse să facă o plimbare cu toţi ai săi. Era o zi frumoasă de început de primăvară...

Bogdan le făcu semn de dincolo de poartă.

— Bine că aţi sosit ! le spuse el, îmbrăţişîndu-i pe rînd. Mă temeam că nu veniţi ori că nu veţi nimeri...

— Se poate, domnule Bogdan, vorba e vorbă ! răspunse învăţătorul.

— Începusem să îngheţ aşteptîndu-vă...

Se îmbrăcase el cu o parte din haine, pe care le luase, într-adevăr, de la magazie ieri după-amiază, le mascase, pe deasupra, ca să nu-l observe careva, cu pantalonii de la pijama şi cu halatul, dar, tot aşteptînd, i se făcuse frig, afară fiind încă rece, cu tot soarele ce se revărsa generos asupra lumii şi a oamenilor.

Au intrat în sanatoriu şi-au stat de vorbă pe larg.

— Şi chiar plecaţi fără învoire ? întrebă Vasilică oarecum îngrijorat. (De cum aflase despre intenţia lui Bogdan, începuse să-şi facă o mie de probleme : „mai întîi — să nu cumva să-i fie mai rău băiatului, căruia, fără îndoială, încerca să-i înţeleagă starea, dar, dacă treburile nu vor ieşi bine, pe el o să cadă vina cea mare, fiindcă l-a ajutat să plece ; în al doilea rînd, luîndu-l la Bucşani, va trebui să aibă grijă de el, să-i procure doctorii şi... cîte altele, iar toate astea, fără ştirea părinţilor, cum dorea Bogdan, nu se va putea...“)

— Dar nu înţelegi, domnule, că asta va fi la început — zise Bogdan, parcă auzindu-i gîndurile —, de spus tot o să le spunem, fiindcă vor afla că am plecat de-aici, chiar mîine, probabil, cînd vor observa lipsa mea, directorul o să telefoneze la Bucureşti.

— Iar noi o să le-o luăm înainte. O să le telefonăm încă din astă-seară, de cum ajungem acasă.

— Te privește, le telefonezi dumneata, eu nu stau de vorbă cu ei, fiindcă i-am rugat să nu mă aducă la sanatoriu, dar n-au vrut să mă înțeleagă. Ce mare scofală fac aici, în afară de faptul că înghit zilnic un pumn de medicamente și că trebuie să suport toată atmosfera asta care simt cum mă bagă în pămînt cu fiecare ceas ? ! Medicamente pot să iau oriunde aș fi ; la control (la medicul de la București) mă voi duce, dacă va fi nevoie, din cînd în cînd...

— Bine, dar ziceai că el te-a trimis la sanatoriu, de ce?

— Credea că locul ăsta o să-mi facă bine, voia să fiu liniștit... Or, mie locul nu-mi face bine, iar de liniște — nici vorbă ! Dacă mai rămîn, simt că înnebunesc de-a binelea... Sper să-mi găsesc tihna acolo, în *casa* aceea, în curtea voastră, în atmosfera, ce m-a răscolit atîta — dar în bine —, în vara trecută...

Și să le mai spui, cînd ai să vorbești cu ei, că nu vreau să văd pe nici unul venind la mine. Nici chiar pe bunicul...

Acum, că lucrurile fuseseră „puse la cale", rămînea doar să plece.

— Dar dacă te văd ăștia ieșind pe poartă ? mai întrebă Vasilică.

— Și ce dacă mă văd ? Ce, n-am voie, sînt la pușcărie? Vă conduc pe voi pînă la mașină, asta fac ! răspunse Bogdan, zîmbind.

— Și cu halatul ?

— Cu halatul ? mormăi studentul, în timp ce căuta o soluție (uite că la halat nu se gîndise pînă atunci). Le scriu chiar acum un bilețel, pe care am să-l las în cameră : „Nu vă neliniștiți, halatul o să vă sosească prin poștă !" Iar noi o să-l trimitem !

Plecarea a decurs în condiții bune. Portarul l-a lăsat pe Bogdan să iasă, „să-și conducă rudele pînă la mașină", fără să-și pună vreun semn de întrebare. Iar cînd au ajuns, s-au urcat cu toții, au mai stat un minut-două, ca și cînd mai aveau ceva să-și spună, înainte de a se despărți, după care Vasilică a învîrtit cheia-n contact și i-au dat drumul !

— Aoleu ! a exclamat Bogdan, după ce ieşiseră din Predeal, să opreşti undeva, *tovarăşe învăţător*, să mă pot dezbrăca, fiindcă, altfel, şifonez halatul şi... dacă nu-l mai primesc ăştia înapoi, mă pun să le cumpăr unul nou !

Au izbucnit cu toţii în rîs. În maşină era acum o voie-bună generală. Lenuţa şi Viorel, copiii învăţătorului, se bucurau cel mai mult pentru faptul că Bogdan merge la ei acasă.

— O să vezi ce bine o să-ţi fie — îl asigura fetiţa. Eu am să-ţi fac curat în fiecare zi în casă, am să fac focul, să fie cald.

— Iar eu — sări Viorel — am să car lemne şi-am să fac şi eu focul, că ştiu să-l fac. Vrei să te învăţ şi pe tine ? îl întrebă pe Bogdan, zîmbindu-i şi cu sufletul parcă.

— Sigur că vreau, răspunse studentul, mîngîindu-l pe cap ; uite, abia aştept să ajungem şi să facem focul împreună. Adică tu să-l faci, iar eu asist şi învăţ, e bine ?

De bucurie, că *el* o să-l înveţe ceva pe Bogdan, Viorel începuse să bată din palme.

— Gata ! Potoliţi-vă, interveni Manuela, mama copiilor, întorcîndu-se spre ei (stătea pe scaunul din faţă, în dreapta şoferului). Domnul Bogdan vine la Bucşani — aţi auzit şi voi, continuă educatoarea — ca să fie liniştit. Noi trebuie să avem grijă ca nimic să nu-l deranjeze şi să se simtă cît mai bine.

Copiii s-au potolit pe loc. Bogdan simţi nevoia să-şi sprijine capul de ceva. I se îngreunase dintr-o dată, iar durerea aceea, ce pornea din creştet şi i se înfigea drept în ochi, ca două vîrfuri de suliţă trecute prin foc, îl străbătu din nou.

„Am obosit — se gîndi băiatul —, m-am zbuciumat prea mult pentru o *zi de linişte*, aşa cum ar trebui să fie mai toate zilele mele de-acum înainte, potrivit prescripţiei medicilor şi, iată, am obosit". Un gînd cu chip de spaimă i se culcuşi sub frunte : „Dacă am făcut rău plecînd de la sanatoriu ? Dacă mi se întîmplă ceva şi eu, în loc să am la îndemînă medici, aparatură, medicamente, plec aşa de capul meu, într-un sat..."

„Medicamente am, mi-am luat destule înainte de a pleca, încercă Bogdan să răspundă întrebărilor ce-l îm-

boldeau. Iar de întîmplat — n-o să mi se întîmple nimic rău !... *Voi sta liniştit ! Voi fi liniştit ! Am să mă simt foarte bine !*"...

Îşi dădu seama că aceste afirmaţii-îndemnuri sunau de parcă ar fi fost rostite de Ştefana.

„Şi cu Ştefana ce am să fac în tot timpul acesta ?" mai apucă să se întrebe Bogdan, înainte de a adormi.

Nimeni n-a mai scos o vorbă-n maşină, ca să nu-l deranjeze cumva şi să-l trezească, iar Vasilică, pentru acelaşi motiv, conducea cu cea mai mare grijă, ferind orice fel de groapă, evitînd schimbările bruşte de viteză... Mai aveau încă vreo două ore şi jumătate de mers...

12

Părinţii s-au speriat cînd au aflat ce-a făcut Bogdan. La început, „doamna Melania" — cum îi spunea învăţătorul — chiar s-a supărat pe el.

— Dar vă rog să înţelegeţi că n-am ştiut despre ce este vorba, cînd mi-a dat telefon, a încercat acesta s-o lămurească. M-a rugat să mă duc pînă la el, neapărat să mă duc, zicîndu-mi că vrea să discute cu mine ceva foarte important. Acum, spuneţi şi dumneavoastră, puteam să nu mă duc ? Mai ales cînd am aflat că e bolnav. Iar acolo — acolo într-adevăr, nu puteam să-l las. Era atît de deprimat, încît, ce să vă spun, m-am gîndit că poate să facă cine ştie ce, să ne alegem cu o nenorocire şi mai mare. Aşa că l-am adus aici. Este în *casa* dumneavoastră. I-am făcut foc, e cald, e bine, iar el are, deocamdată, tot ce-i trebuie. O să am grijă, da, să ia toate medicamentele prescrise de doctori... Vă rog să mă iertaţi, mi-a spus că, acum, nu poate să vorbească cu dumneavoastră... Nu, nu se simte rău, dimpotrivă ! Şi vă mai roagă... să nu veniţi, deocamdată, pe-aici. Da, aşa mi-a spus... Îmi pare rău ! Dar nu vă temeţi, o să avem noi grijă mai abitir decît de-ai noştri. O să fie

bine, veți vedea, o să fie bine. Vă mai caut eu, neapărat vă caut !...

...Despre Ștefana ? ! Nu știu cine e Ștefana, n-a pomenit nimic despre ea !... Nu, nimic ! Vă țin la curent cu totul ! Stați liniștită ! Da, sărut-mîna !...

Învățătorul era roșu la față, de parcă ar fi dat cine știe ce examen. Înaintea telefonului, trăise o adevărată spaimă. Acum se mai liniștise. Îi pusese pe jar pe ceilalți.

La nici o oră, părinții lui Bogdan au primit un telefon de la directorul sanatoriului.

— Ați știut și l-ați lăsat să plece ? a întrebat, mirată, Melania Ștefănescu.

— Da, a răspuns medicul, am aflat de tentativă cu ajutorul fetei de la centrala telefonică. Sînt însă și eu convins că a făcut bine plecînd. Mai vorbim !...

13

Se scursese aproape o lună de cînd Bogdan se afla la Bucșani. Primăvara își intrase de mult în drepturile ei depline : în jur, totul era o mare multicoloră de flori, ale căror mirosuri se uneau într-un balsam ce scălda întreaga fire, înălțînd-o pe trepte de rai.

Pînă acum cîteva zile, boala lui Bogdan nu înregistrase nici o evoluție în bine. Deși se simțea minunat cu oamenii aceștia, care se străduiau să-i fie cu totul pe plac, capul îl durea ca la început. Singurul lucru bun era că tulburările de vedere îi apăruseră din ce în ce mai rar. Dar acest fapt nu-i dădea nici măcar curajul să spere. De aceea, cu toate că ziua se lăsa antrenat în fel de fel de treburi, care-l făceau să uite de nenorocirea ce se abătuse asupra sa (în sensul acesta îl rugase pe Vasilică să-i facă rost de tot felul de piese și de materiale necesare pentru construirea unui robot, pe care Bogdan singur îl proiectase), cînd venea noaptea, gîndurile începeau să-i vibreze și vi-

brațiile acelea apăsau pe butoanele durerii. Tristețea îl copleșea, în asemenea împrejurări, de fiecare dată și ea îl ținea în continuare departe de cei apropiați sufletului său și de care îi era permanent dor. Scrisorile Ștefanei, care soseau, cu regularitate, la două-trei zile, una, rămăseseră, toate, fără răspuns. Bogdan le citea pe fiecare de zeci de ori, dar nu găsea puteri în el să-i scrie măcar un singur cuvînt, ce-l asalta de dimineața pînă noaptea : *„Vino !“* Mai mult decît atîta, își spunea că trebuie să și-o scoată din suflet, ca să nu-i strice viața și ei ! Pe ***drumul său,*** cît va mai fi, el era hotărît : va merge singur !...

De trei-patru zile însă, ca în urma unor multe, și multe, și răbdătoare acumulări, se produsese minunea : durerile de cap dispăruseră aproape în întregime, iar privirea îi rămînea limpede, indiferent de marile tensiuni de dinăuntru. Atunci...

14

— Bunicule, bunicule, îl strigă Ștefana, de la poartă, pe bătrînul profesor, care se afla în grădina casei, Bogdan mă cheamă la el, mă cheamă ! V-am adus scrisoarea, s-o vedeți.

Deschizînd foaia împăturită, pe care o scoase din plic, Dragoș Ștefănescu nu deslușì decît un singur cuvînt, ce-o împodobea de sus și pînă jos : „Vino !“... „Vino !“... „Vino !“...

Roțile trenului o purtaseră, de la București și pînă la Bucșani, în ritmul sacadat al celor două silabe ale acestui cuvînt : „Vi-no !“ ; „Vi-no !“ ; „Vi-no !“...

Aici, acasă, în liniștea aceea parfumată și înălțătoare, au pus la cale totul : împotriva prescripțiilor medicale, Ștefana l-a sfătuit pe Bogdan să se apuce de învățătură. Pentru aceasta venise înarmată cu cele de trebuință : îi

adusese toate cursurile pentru examenele pe care ar mai fi trebuit să le dea spre a putea să promoveze anul.

— Bine, dar am primit amînare ! spuse Bogdan, întristat.

— Poftim — anularea „amînării" şi aprobarea pentru scutire de frecvenţă. Sînt semnate de ministru !

— Ştefana !

— Bogdan, dragule, îi spuse fata, îmbrăţişîndu-l, trebuie să reuşim ! Ai încredere în ceea ce îţi spun : puterile fiinţei noastre sînt nebănuite. Dacă le lăsăm însă în amorţire, sub aburul cenuşiu al medicamentelor şi al disperării, se vor subţia din ce în ce, iar din vatra lor viaţă adevărată niciodată nu se va mai putea înălţa. Pe cînd aşa, cum îţi propun eu...

15

Lîngă fereastră, în faţa unei uşi, Ştefana îşi frămînta mîinile... „Ce s-o fi întîmplat ? Niciodată n-a stat atît de mult ! Te pomeneşti că i s-o fi făcut rău ? !..."

La altceva nu se putea gîndi, pentru că examenul — acesta, cel din urmă, ca şi toate celelalte — fusese pregătit în cele mai mici amănunte.

„Orice l-ar fi întrebat, nu putea să nu ştie !"

— Zece ! exclamă Bogdan, în clipa în care ieşea pe uşă. Zece, înţelegi ? La cel mai greu examen !

— Nici celelalte n-au fost mai uşoare şi le-ai luat tot cu zece ! îi răspunse Ştefana, prinzîndu-l, tandră, de braţ şi pornind împreună pe culoar...

Era jumătatea lunii septembrie. Mîine începeau cursurile într-un nou an de învăţămînt.

— Te felicit, Bogdan Ştefănescu, eşti student în anul al II-lea !

— Numai datorită ţie, Ştefana ! îi spuse băiatul, apropiind-o de pieptul său şi sărutîndu-i părul de culoarea castanelor coapte.

— „Iubirea, Bogdane, nu trebuie să ne fie povară, ci, dacă se poate, fericire, aripă înaltă şi pură care să bată deasupra curgerii zilelor noastre, să le sporească oxigenul vieţii, să ne tragă mereu în sus !...“ Îţi aminteşti ? Iar dacă vei mai avea vreodată nevoie de doctoriţă, să nu uiţi că ea se află lîngă tine... Pentru totdeauna !...

De acelaşi autor :

CADENŢA GENERAŢIEI

Editura Albatros, 1974

SCRISORI DE ACREDITARE

Editura Albatros, 1976

DECLARAŢIE DE DRAGOSTE

Editura Albatros, 1978

JARUL DIN PALMĂ

Editura Ion Creangă, 1979

DRAGUL NOSTRU ALEX...

Editura Albatros, 1981

RĂSPUNS LA POST-RESTANT

Editura Ion Creangă, 1981

O VARĂ DE DOR

Editura Albatros, 1983

LILIAC ALB ÎN IANUARIE

Editura Ion Creangă, 1984

DANS ÎN FOIȘOR

Editura Cartea Românească, 1984

FURTUNĂ DE MAI

Editura Ion Creangă, 1985

FASCINAȚII

Editura Militară, 1985

TANDREȚE

Editura Cartea Românească, 1986

JARUL DIN PALMĂ

ed. a II-a, Editura Ion Creangă, 1986